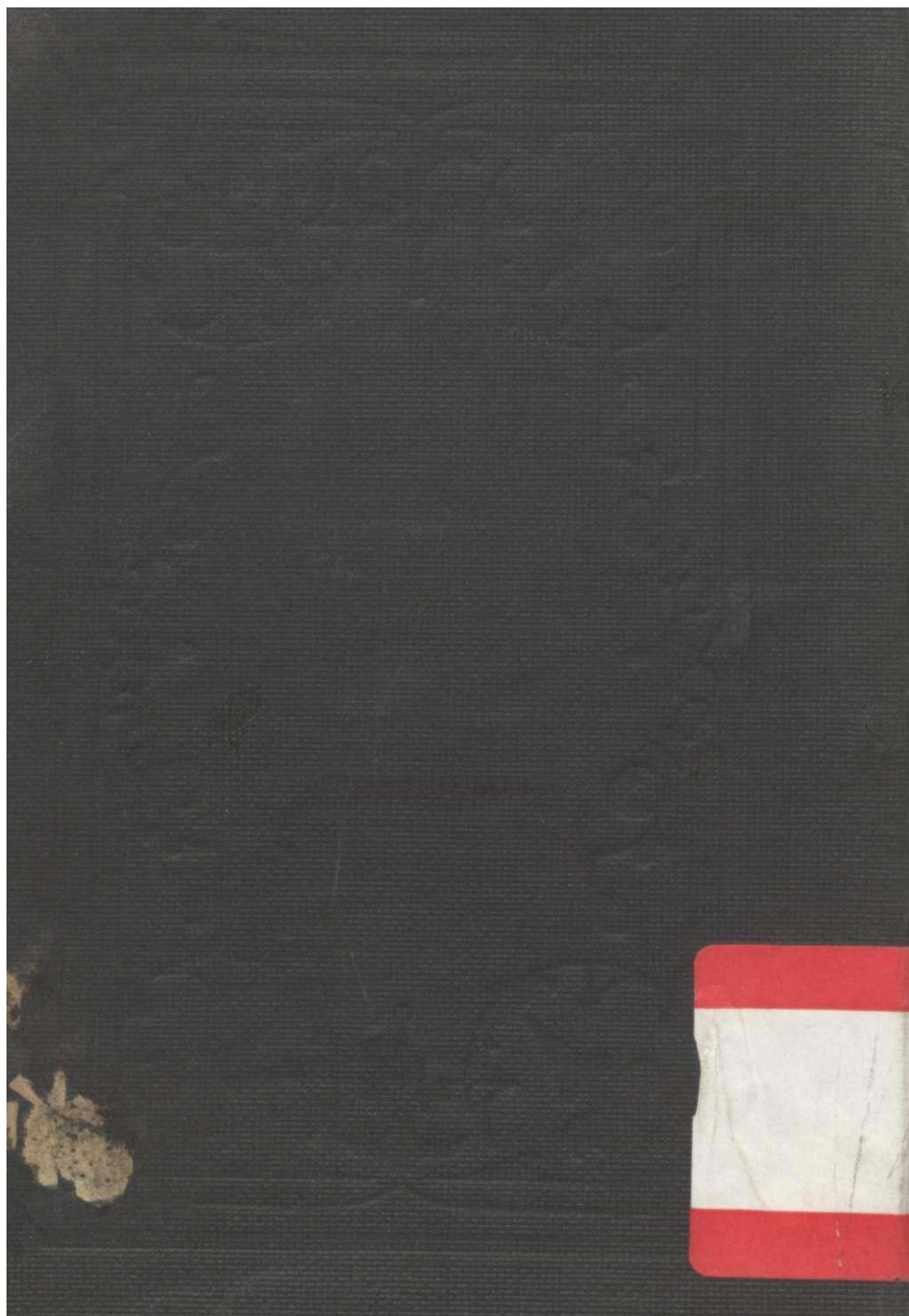

T.B.M.M.

DDC:
YER: 71-3631
YIL:
CLT: 1
KSM:
KOP:
DEM: 71-6484

KÜTÜPHANESİ

حضرت فخر کائنات افندمک عصر سعادت نلر نده کی وقایع و شئونات مبارکه بی و بومناسبته تجلی ایدن معالی اخلاقه نبویه بی - بخاری شریف، مسلم، نوری، جامع الصغیر، و شفاء شریف کی امهات کتبله ابن اسحق، ابن هشام، واقدی، ابوجعفر جریر الطبری، میرخوند بلخی و سایر اعظم علمای مؤلفاتی مأخذ اتخاذ ایلله و آوروپا علمای بنامندن قوسن دوبرسه و آل، مارتن اشبرنکر، موویر، دوغا، سه دبللو کی متبعینک آناری دخی تدقیق و جمع ایدیلدرک - بوتون مسلمانلرک رهبر حرکت اتخاذ ایتلری ایچون غایت و آجیق بر لسانله یازیش بر اثر در .

مؤلفی — لطیف الدہ احمد

اوچنی طبع

ہر حق محفوظ رہے۔

طابع ، ناشری ، وصاحب امتیازی : معارف کنخاہ سی مدرسیتی

« قدر مطبوعه سی در سعادت — سلطان حمام

1551

B. M. M.
 K. R. Phangsi
 Es. No. : 1155
 Remiz : H. H. 110

SECRET

ترجمہ مأخذہ :
 روضۃ الابرار .
 سیر و ذیل نابی .
 سیر حابی ترجمہ سی .
 مرآت مکہ ، مدینہ ، جزیرۃ العرب .
 سیر کبیر . وسائرہ . .
 افرنج عالمگیری طرفقدن دین مبین اسلامہ و حیات نبی اکرمہ داث
 یازلمش آثار .

برنجی جلد

تمهیدات اولیہ

جزیرۃ العربک خلاصہ طریقہ احوال جغرافیہ سی — حضرت محمد (ص.ع) دن اول عربکر — جزیرۃ العربک مختلف قسملری حقندہ معلومات تاریخیه — حضرت محمد (ص.ع) ک یاشایشندن بحث ایدن منبعلر .

برنجی باب

منشألر ونسب طاهر نبوی

نسب طاهر نبوی — فروع نسیئہ محمدیه — اجداد کرام نینک بعض افعال وحرکاتی — حضرت رسالتناہک جد اعلاسی عبد منافدن اعتباراً شجرۃ طاهرۃ نسیئہ سی .

ایکنجی باب

جد نبی عبدالمطلب

عبد المطلب بن ہاشمک تولدی، اصاف و مزایاسی — مشارالیہ طرفندن زمزم قویوسنک تکرار حفر و تطہیری — ابابیل قوشلرینک اصحاب فیلی اہلاکی — اثنای نومدہ مشاہدہ اولونان رؤیالر — رؤیالرک صادق و کاذب اولانلری — عبدالمطلبک کوردیکی رؤیای صادق .

اوجنجی باب

حضرت رسالتناهك اب مكرمی عبدالله بن عبدالمطلب .

دردنجی باب

حضرت رسالتناهك ظهورنی اعلان ایدن خبرلر .

كشفر . خبرلر — كاهن سطیح — دیگر كاهنلر .

بشنجی باب

حضرت سیدالتقلینك ولادتی

اشارات مبشره — ولادت رسالتناه — ولادت رسالتناه
انسانده وقوعبولان خارقهلر — ابو معشر بلخی طرفدن یاسیلدینی
روایت اولتان زایجه .

آلتنجی باب

حضرت فخر كائتاده اون اوج یاشنه قدر ظهور ایدن حالات .

حیات مقدسه نبویهك ایلک اوج سنه سی — حلیمه — درت
یاشنده ایكن جناب رسالتنايك صدر مباركنی ملككر آچوردلر —
پش یاشندن سكز یاشنه قدر — مدینه یه سیاحت — یاغور یاغدیرمق —
عبدالمطلب ارتحالی — ابو طالبك حضرت نبی اكرمی كندینه
اولاد ایدنجه سی .

یدنجی باب

حیات محمدیه‌نک اون اوچنجی سنه‌سیله اونى توالی ایدن سنه‌لری
ابوطالب حضرت پیغمبری سوریه‌یه برابر کوتورییور - راهب
بحیرا نزدنده توقف و مسافرت - اون درت یاشندن یکریمی درت
یاشنه قدر کذران اولان زمان .

سکزننجی باب

حیات محمدیه‌نک یکریمی یسنجی سنه‌سیله اونى توالی ایدن سنه‌لری
حضرت خدیجه‌یه وكالة لا جل التجاره حضرت پیغمبرک سوریه‌یه
سیاحتی - حضرت پیغمبرک خدیجه‌الکبرای تروجی .

طقوزنجی باب

حیات محمدیه‌نک اوتوز یدنجی سنه‌سیله اونى تعقیب ایدن سنه‌لری
نبوت و بعثتک ظهور و اعلانی - کمة معظمه‌نک تکرارانشاسی -
حضرت فاطمة الزهراءک ولادت - حضرت پیغمبرک کندیسی تمامیه
عبادت و ازوایه حصر ایتمه‌سی - دین اسلامى ایلک قبول ایدنلر -
حضرت قرآنک امری .

اوتینجی باب

جبریل امین حضرت پیغمبره نبوتله مبعوث اولدیغنی بیلدیریور
ورقة بن وهب بعث نبویه‌نی تصدیق و جناب پیغمبرله حضرت

خدیجهی تبریک ایدیور - ورود و حیک مختلف صورتلری .

اون برنجی باب

بعثت نبویه نك الملك اوج سنه سی

حضرت علینک ، حضرت زید بن حارثک ، حضرت ابوبکرک
دین مین اسلامی قبول ایتملری - اوج سنه مدت کیزلی کیزلی
اسلامتک نثری .

اون ایکنجی باب

بعثت نبویه نك دردنچی سنه سی

حضرت پیغمبر بعثتی اعلان و خاقی علنادعوت ایدیور - حضرت
پیغمبره و دین اسلامی قبول ایدنلره قارشلی روا کوریلن اذا وجفا -
ولید بن مغیره اولا حضرت قرآنک فصاحت و بلاغته اطهار حیرت
ایله یور ، سوکرا نعوذ باه تحقیره باشلا یور - عتبه بن ربیعہ حضرت
پیغمبری خلقی دین مینه دعوتدن فارغ اولماسی ایچین اقاعه چالیشیور،
موفق اوله میور و جناب پیغمبرک اوصاف عالیة قدسیه سنک مداحی
کسیلیور - ابو طاهی حضرت پیغمبری حمایه ایتمکدن واز کچیرمک
ایچین مشرکینک فائده سز سی و غیرتلی .

اون اوچنجی باب

بعثت نبویه نك بشنجی سنه سی

اسلاملرک حبشستانه هجرتلری - مشرکین قریش نجاشیدن مهاجرین
اسلامک اعاده سنی ایسته یورلر .

اون دردنجی باب

بعث نبویهك آلتنجی ، یدنجی ، سكرنجی ، طقوزنجی - سله‌ری
حمزة بن عبدالمطلب بن هاشمك دین مبین اسلامی قبولی - عمر
بن خطابك دین اسلامی قبولی - ابو طالب حضرت پیغمبری
حمایه ایتمکده ثبات ایدیور ، بنی هاشم و بنی مطلبله برابر شعب
مطلبه چکیلیور .

اون بشنجی باب

بعث نبویهك اوتنجی سنه‌سی
مشرک‌لرک آراننده عقد ایشدک‌ری قطع معامله عهدنامه - سنك
انقساخيله بنی هاشم و بنی مطلبلك خلاصی - ایرانلیرك یزائس
روملری اوزرینه غلبه‌لری - حضرت خدیجه ایله ابو طالبك وقوع
ارتحاللری - انشقاق قر معجزه‌سی .

اون آلتنجی باب

بعث نبویهك اوتنجی سنه‌سی (مابعد)

ابوطالبك وقوع وفاتندن سوکر امشرک‌لر مکة مکرمه‌ده حضرت
پیغمبری تضییق ایدیورلر . جناب رسالتاب طائفه چکیلیور ، طائفلردن
حسن قبول کورمیور - جنیلر دین اسلامی قبول ایدیورلر - حضرت
پیغمبر مکة مکرمه‌یه عودت ایدیور .

اون یدنجی باب

بعث نبویه نك اون برنجی سنه سی

معراج - معراجی مشرک لک طرز تلقیری - حضرت پیغمبر
حج ایچون مکّه مکرمه به کلن زائرلری دین حقّه دعوت ایدیور -
مدینه منوره اهاالیسندن آلتی ذاتک دین اسلامی قبول اتمه لری .

اون سکزنجی باب

بعث نبویه نك اون ایکنجی سنه سی

برنجی عقبه بیعتی - مصعب مدینه منوره ده تشر اسلامه
باشلایور .

اون صقوزنجی باب

بعث نبویه نك اون اوچنجی سنه سی

ایکنجی عقبه بیعتی - اهل اسلامک مکّه مکرمه نی ترک اتمه لری -
مدینه منوره به هجرت - ذیل :

حضرت قرآن حقده اوروپا عالمترینک مطالعاتی - اسلامیت ،

موسویت ، عیسویت حق لرنده ملاحظات .

یکرمنجی باب

حضرت پیغمبرک مکّه مکرمه ده کچیردیکی صوک کونلر

کفار قریشک حیات نبوتنا هه سوء قصد ایچین عقد جمعیت

ایله ملری — حضرت حیدر کرارک صدیقی — حضرت پیغمبرک
مکه مکرمه دن خروچی حقده حضرت عایشه دن نقل ایدیلن روایت.
ذیل : تورات ایله اینجیلک حضرت قرآن طرفدن تصدیق .

یکرمی برنجی باب

مدینه منوره به هجرت

غار نوره توقف — اثنای سیاحتده وقوعه کلن حادثات —
قبه توقف — سلمان فارسیک دین اسلامی قبول ایتدی — ابلک
مسجد اسلامک تأسیس و بناسی — حضرت پیغمبرک مدینه منوره به
وصولی .

یکرمی ایکنجی باب

هجرت نبویه نک برنجی سنه سی

حضرت پیغمبرک مدینه منوره به کال شان و شرفله دخولی —
مسجد تأسیس و بناسی — مدینه منوره نک تنظیمی — مهاجرین ایله
انصار آراسنده مواخات — تاریخ هجرت .

یکرمی اوچنجی باب

هجرت نبویه نک ایکنجی سنه سی

قبه عبادت — جناب حیدر کرارک کریمه نبوتینساه حضرت
فاطمه الزهرا ایله ازدواجی — کفار قریشه قارشی جهاد — نخله سربیه سی .

یکرمی دودنجی باب

بدر غزوۀ کبراسنک اسباب اولیہ سی

یکرمی بشنجی باب

بدر غزوۀ کبراسی

حیات حضرت محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) عنوانی آئینہ نشرینہ باشلا۔
 شیغمز۔ موضوعک علویت و قدسیتی اعتباریہ یک مهم اولان۔ یواثر
 دینی ختمده اخوان مؤمنینہ بعض معلومات متقدمه ویرمک ایستہرزہ:
 دنیاده هیچ بر ملت، هیچ بر قوم، هیچ بر فرد یوقدرکہ بر
 دین ایله متدین و بر عقیدہ ایله مقید اولماسین [۱] هر انسان ایچون
 بر اساسه طایا مق، بر عقیدہ باغلامق احتیاسچ مطابق موجود
 اولدیقنده قطعاً تردد ایدیاہ من۔ دینلر۔ کرک باطل، کرک حق۔
 انسانہ دنیاده و آخرتده مسعود اولمانک یوللری اوکره تن اخلاقی
 واجتماعی بر طاقم قاعده لردر۔ بر دینک احکامنده کی حکمتلری، حقیقتلری
 لایقيله آکلامق، بر دینک روحنه تماميله نفوذ ایتک ایچین اودینی
 تبلیغه، تعلیمه مأمور اولان ذات محترمک حیاتی، حرکاتی، سکناقی
 تدقیق و تقلید ایله مک امر واجبدر۔ بوسیله درکه بوتون ملتلر صاحب
 شریعتلرینک یاشایشنه دائر بیکلرجه جلدلر تدوین ایدرلر؛ هر عصرک
 [۱] شعور وادرا کدن معرا اولان (ماده) بی صانع مکونات عدایدن
 ماد یونک بیلہ بر ایمانی وار؟ چونکه ماده نک فاعل حقیقی اولدیفته
 اعتقاد ایدیور۔

ترقياته ، احتياجاته الك موافق اولان احكامى صاحب شريعتك
ياشايشندن استخراج ايتكمه چالشيئرلر ، ايشته بويلهجه عنفات
دينه لر ينك صفوتى ، اخلاق مليه لر ينك شيرازة انتظامى ، محافظه ايدرلر .
بوكون خريستيانلر ، يهوديلر ، بت پرستلر بويولده يوز بيكر جه مؤلفات .
ميدانه قويدقلى حالده بزم عالم اسلاميتمزده ، بالخاصه عثمانليق
عالمنده اوتوز قرق سنه دنبرى بو وادیده انجق بش اون جلد نشر
ايدلمش وبونلر كده عرض ايتديكمز مقصدك خارجنده بر طاقم هدفلر
تعقيب ايديله رك يازلمش اولديغنى اعترافه مجبور اولمق بر اسلام قلبنى
داغدار ايديور .

اديان سائرتهك كافه سى محرف و باطلدر . توارت ايله درت
ايچيلك بعض غرض صاحبلرى طرفندن تماميله ديكشديرلمش
اولدقلى بوكون عالملر اعتراض كوتورمز بر وضوحله اثبات
ايديورلر .

حق اولان يالكلز دين ميين اسلامدر ؛ شريعت احمديه الك بيوك
بر عامل ترقى و تمدندر ؛ انسانلر ك مادي ، معنوى سعادتلر نى حصوله
كتيره جك واسطه بكانه در ، يوز سنه دنبرى استحصالى اوغورنده اوروپا نك
بك چوق قايى دوكدىكى عدالت اجتماعيه ي ، فخر كاشات افند مزيبك
اوچيوز سنه اول تعليم بيور مشلردر . علوم مثبتة ايله علوم تجربيه نك
نتايج اخيره سى اساسات مقدسه اسلاميه ايله قطعياً متعارض دكلدر .
قرآن كريمك احتوا ايتديكى حكم اخلاقه و حقايق اجتماعيه ي
بحق آكلامق ايچين حضرت رسالتناهنك ياشايشنى بيلمك الزمدر ،
واجبدر ؛ زيرا حيات محمديه نك قدسيت و علويتى وا كا اقتدا ايدنلر

تأمین ایتدیکی سلامت ونجاتی غیر قابل اعتراض اولان شو حقیقت تاریخیه صورت قطعی ده اثبات ایدر .

روی زمینده کی بوتون اسلام لر هر نه زمان حیات محمدیه کی کمدیلرینه نمونه امتثال الحاذ ایتدیلر سه یوکسکدیلر ، هر نه زمان اوقندسی انموزج حیادتدن اوزاقلاشدیلر سه آچاقلر ، حتی پریشان ومحو اولدیلر .

بزم بوکون دوشمش اولدیقمزدرکه ذلتده بویه براهمالك ، بویه براوزاقلاشمه نك جزاسی دكلده نه در ؟

ایشته بو ملاحظه لر درکه بزی بو اثری یازوب نشر ایتکه سوق ایله دی . اثرک تحریری ایچین پك چوق مؤلفسات قدیمه وجدیده کی تدقیق ایتدك .

ابن اسحق ، ابن هشام ، واقدی ، ابو جعفر بن جریر الطبری کبی قدمانك امهات آثارینه مراجعت ایتکه برابر متأخریندن میر خونديک روضة الصفا سی و سائر سیر نویسلسرک بر چوق اثرلری کی کوزدن کچیردك .

غریک ، عربجه لسان مادرزادی قدر وقوفی اولان واسلامیتله توغل ایتش بولونان عالمرندن قوسن دو پرسه وانك ، اشپرنکرک ، مویرک ، مارنس ك ، دوغانك ، سه دیبلونك ، دوزی و سائر نه اثرلری ده یدقیق ایله دك .

بر شخصك یوزلرجه لیرا صرفیه طوبیلایه میه جفی معتبر ومعتنا

اترلری سهرلرجه تتبع ایتدک. اسلامیتک علویت شانی اوغرنده المزدن
کلدیکی قدر جمع حقایقندن کیر و طورمدق .

کتابان مقدمه سنده کوسریلان عربی و فارسی . أخذلردن اقتضا فده
بولندیغمر کبی شان احمدیتک قدسیات و علویتی خصوصنده فرانسزجه
آلمانجه ، انگلیزجه یازمیش مهم اترلردن دخی اقتباسده بولونمدق .
بز بو اوغورده صرف ایندیلان وقت و نقره قطعاً آجیمبهرق
اترک مکمل اولسنه چایند. بغمزدن اخوان دیننده بزی ترغیب و تشویق
ایده جکرندن امید وارز .

جذاب حقندن استعانت و مؤمنیندن دعوی موفقیت طلب ایدرز .

لطف الله احمد .

صالحه

تمهیدات ابتدایه

جزیره العربك خلاصه طریقیله احوال جغرافیة سی - حضرت محمدن
اول عربلر - جزیره العربك مختلف قسملری حقنده معلومات تاریخیه - حضرت
محمدك سیرتندن بحث ایدن منبعلر .

جزیره العربك خلاصه طریقیله احوال جغرافیة سی

عربستان [۱] قطعہ سی آسیایه مربوط کنیش بر شہ جزیرہ درہ .
غرباً ، بحر محیط ہندیدن آیرلش پک زیادہ اوزون بر کورفز
قیلندن اولوب آفریقا قطعہ سیلہ عربستانی یکدیگرندن تفریق ایدن
بحر احمرلہ ، جنوباً ، بحر محیط ہندی ایلہ ؛ شرقاً و شمالاً ، بصرہ
کورفزی واسکی بابل شہرینک اوست طرفندن ابتداء فرات نہریلہ
احاطہ اولونمشدر . شمال غربی جہتندن ارض فلسطین ایلہ سورہ نک
اتصال پیدا ایتدکلری محللہ آسیا قطعہ سیلہ برلشیر . ایکی مقابل
زاویہ بی بر برینہ ربط ایدن بر خط مائل استقامتیلہ جنوب شرقیدن
شمال غربیہ طوغرو اوزانان عربستان شہ جزیرہ سی تقریباً ایکی

[۱] « عربا » کلہ سی السنۃ سامیہ درہ جول ، بادیه معناسنی افادہ ایدہر .
عبرانی لردن اول بابلی لزلہ آثوریلر بو قطعہ یہ « عربا » اسمنی و برمنلردی .
عبرانی لردہ ایلک دفعہ بو قطعہ یہ « عربیم » تسمیہ ایدن ، تورات درہ اسمی
مذکور ، ایسانی درہ .

بيك كيلو متره مربى وسعتده اولوب اون ايكنجى عرض شمالى
درجه سيله اوتوز برنجى عرض شمالى درجه سى واوتوزنجى طول
شرقى درجه سيله اوتوزيدنجى طول شرقى درجه سى يئنده امتداد ايدر .
سوريه قطعه سندن باشلا يارق بحر احمر سواحللى بونجه ممتداولان
سلسله جبال باب المندب بوغازينه طوغرو الجالير ونهايت ، قارشى
طرفده كى افريقا قطعه سنده تكرار ميدانه چيقماق اوزره غائب
اولوب كيدر . بو طاغلك قاعده لرى غايت كيريتىلى چيقتيليدر ،
قيرمزى كل و بورفير طاشلردن متشكلدر . بو كيريتىلر بعضاً دكرك
سطحندن الحاق ، كنش بر طاقم چوللر تشكيل ايدرلر ؛ بو چوللره
تهامه (ياقى مملكت) نامى و يرلشدر .

بو بويوك سلسله جبالك اورتاسندن بر زاويه قائمه ترسيم ايدرك
جبال آرد تسميه اولونان بر سلسله تاليه آريليركه شبه جزيره
تقريباً غربدن شرقه طوغرو قطع ايله مكه مكرمه جوارنده كى طائف دن
تابصره كورفزينه قدر كيدر و عربستانى ايكي قسمة تقسيم ايدر .

جبال شمر نامى و يريلن ديكر بر سلسله ده غربدن شرقه متوجهاً
عقبه كورفزدن فرات نهري منصبه واصل اولور ، بوايكي سلسله
جبالك اقسام شرقيه سنى اوچنجى بر سلسله ، بربرينه ربط ايدر .
ايشته بو سلسله جبالك تشكيل ايتديكي چارچيوه ايچنده كى اراضيه
نجد قطعه سى ده نير .

نجد قطعه سيله بمحراحر اراسنده كى طاشلق اراضيه حجاز نامى
و يريليركه مكه مكرمه ايله مدينه منوره بوقطعه ده كائندر .

شبه جزيره مك نصف جنوبى ايكي قسمة منقسم اولور ؛

قسم غربی « عربستانك باغچسی » نامی آلاں یمن قطعہسنى تشكىل ایدر؛ یمنك شمالنده كاڭن اولان نجران و سائر بلده لر عینی اوصاف جغرافیةینی حائر دكلدر .

اسكى جغرافیا عالملىنك قوللىرىنه كوره جزیره العربده اوچ عرق متوطندر : نجدده ، بدوی لر ؛ حجازده ، اسماعیلی لر ؛ یمن ده ، صابئی لر .

اسلامیتك ظهورندن اول عربلر

جزیره العربك اك اسكى قوملری سامدن دردنجی بطنده ظهور ایدن قحطان بن حبرك نسللری و كندیلرینه قىمكهده ، حتى هندستانده بيله تصادف ایدیلن كوشى لردر . بوكون عربستان قطعہسندہ بوايكي عرقدن اثر بيله قالمامشدر . [۱] فى الحقیقه بو عرقلرك انقراضندن صوكرا جزیره العربك شمالنده حضرت ابراهيم نسلنه منسوب اولان

[۱] مورخین عرب ، عربستان شبه جزیرهسندہ عرب عنوان عمومیسى التنده بربرینی ولی و اهتخلاف ایدن عرقلری : عرب عازبه ؛ عرب متعربه ، عرب مستعربه ناملریله تسمیه ایدرلر .

عرب عازبه : بونلر اسلامیتك ظهورندن يك چوق زمان اول منقرض بوحو اولشلردر .

عرب متعربه : قحطان بن حبرك ذریندن توره یوب اولایمن ده متمكن ایکن صوكرالری هر طرفه یاییلمشلردر . حمیری لر عرب متعربه دندر .

عرب مستعربه : حضرت اسماعیلك نسلندن اولوب اصلاً حجاز طرفلرنده وطن ایدرلردی ؛ بالاخره عربستانك هر طرفه منتشر اولدیلر .

بونلر ، تاریخك ضبط ایدمه مدیكى زمانلردن بری مكّه مكرمه جوارنده ساكن اولشلردر . فخر كاشاتك منسوب اولدینی قریش قبیلهسى عرب مستعربه دندر .

۱ — اسماعیل لر و یاخود هاجریلر — اسماعیل لرك اون ایکی قبیله سی جزیره العربك سویش دن تافرات وادیسنه قدر ممتد اولان، خط حدودی معین، بردا اثره ایچنده سوریلریله برابر بدویلك حالده و یاخود تجارتله مشغول اولارق یاشارلردی. بوقبیله لرك اك مشهوری حضرت ابراهیمك بویوك اوغلو نیاثوئك احفاد واعقابی اولوب عربستانك شمالنده کی طاشلق اراضی ده ساکن عمالقه بی طرفلرینه قائم اولمش اولان نبطی لردر.

۲ — کتوراحی لر — حضرت ابراهیم، زوجہ سی کتوراح دن دنیایه کلن آلتی اوغلنی شرق طرفلرینه هجرت ایتدیرمشیدی؛ بونلرك احفاد واعقابی برطاقم قبیله لرتشکیل ایدوب جزیره العربك شمالنده کی واسع جوللرده بداوت حالده یاشاردیلر.

۳ — عمالقه یاخود آدمی لر — پك اسکی زمانلرده عربستانك طاشلق اراضیدن عبارت اولان شمال قسمنده ساکن اولورلردی.

۴ — ناحوری لر — حضرت ابراهیمك برادری ناحورك (اوز) و (بوز) نامنده کی ایکی اوغلندن توده یین قبیله لرده که عربستانك شمالنده بویوك بر پارچه بی اشغال ایتمشلردی. تورات ده بونلرك اسملری بر قاج دفعه ذکر اولونمشدر.

۵ — موآبی لر و عامونی لر — حضرت لوطك ایکی اوغلندن توده یین قبیله لردر. بونلر عربستانك شماله اك زیاده قریب اولان قسملرنده ساکن دیلر. کرهك و بلقع بلده لرینك منبت اووالری ده بونلرك اللرنده ایدی.

جزیره العربك مختلف قسملری حقنده معلومات تاریخیه

بن قطعہ می و سلاله حمیریہ

بنك اوجنچی حکمداری اولان عبد شمس سائک میلاددن
درت یوزسنه اول حمیر و قحطان اسملرنده ایکی اولادی دنیایه کلدی.
غنات تاریخیه کوره كرك عرب عاربہ نك كرك اسماعیلی لرله قاریشمش
اولان عربلرك اجدادی بونلردر .

حمیری نسللرك نسبة دها زیاده مدینته میل کوستر دیلر؛ شهرلرده
اقامت ایدوب تمدن ایتدیله . قحطانك اولادواحفادی ایسه بدویلك
عالمده یاشادیلر .

هرايکی نسلك ده کندیته مخصوص برلسانی واردی . حمیری لسانی
شهرلرده تکلم ایدیلر و الفبائی ده ترتیب و تشکیل ایدلمش اولدیغندن
کتابت ده اولونوردی . [۸]

بنی قحطان ، لسان عربله تکلم ایدرلردی ؛ اونلر عربجه بنی
جزیره العربك شمالنده ساکن اولان بنی ابراهیم منسوب عشیرت لرله
اختلاط ایدرهك اخذ و اقتباس ایتدیله . بنی قحطان ده خط و کتابت
عصر نبوی ده ایجاد اولوندی . قحطانی لر شعرلری عربجه سویلرلردی .
حمیری لسانده سویلنمش بر شعرك نه اثرینه ، نه ده غنمه سنه قطعاً
تصادف ایدلمه مشدر .

[۹] (وه لستد) و (قروندن) نام انکلیز عالملری طرفندن ۱۸۵۳
تاریخ میلادنده بمن ده صنعاً شهرنده اجرا ایدیلن حفريات اثناسنده ايلك دفعه
اولارق خط حمیری ايله مکتوب کتابه لر بولونمشدر . فره ذئل نام عالم ، حمیری
لسانك الاکن موجود اولدیفته و عبرانی ايله عربی بیتمده برلساندن ، عبارت
بولوندیفته قائل اولویور .

میلادك اوجنجه عصرينك نهايته طوغرى يمن ده حكومت ايدن حميره سلاله سنه منسوب ملوك تبابعه دن عبد كلال نصرانيقي قبول ايتدى. اوكا خلف اولان حسان تبع مکه مكرمه ده ساكن قيله لرله برمه اده عقد ايدوب اوتاربخدن اعتباراً جزيرة العربك وسطنده متوطن قبائل عربيه ملوك حميره نك متبعيتنى طانيتديردي. حسان تبع دن صوكرا كلن مرثد بن عبد كلال امور دينه ده مسامحه كار اولديغدن روما ايمپراطورى قونستانسك كنديسكه كوندرديكى ألجى واسطه سيله وقوعبولان طلب والتامى اوزرينه برى قديم صنعاده ، ايكنجيسى، عدن ده واوجنجيسى ده بصره كورفزنده اولقى اوزره خريستانلرك اوج كليسا انشا ايتمه لرينه مساعده ايتدى .

بوتاربخده يمن قطعه سنك اهاليلى قسماً يهوديلردن وقسماده صابنه مذهبه منسوب سنتلى بت پرستلردن عبارت دى. مرثدك وفاتندن صوكرا يمن حبش ليلر مستولى اولديلر . بونلر خريستيان ايديلر. نجاشى نك بر قوماندانى اولان ابرهه خريستيانلغك جزيرة العرب ده تعمم ايتمه سى ايچين بك چوق اوغراشدى . اوندن اعتباراً حبشستان له يمنك مقدرات تاريخه لرى اراسنده ارتباطيدا اولدى . يمن ليلر ، حبش ليلره قارشى ايراندن استمداد ايتديلر. ۵۷۵ تاريخ ميلاديسنده وقوعه كلن بويوك بر محاربه ده حبش ليلر انهمزاه اوغرايدلر؛ آنجاچاق ايران ليلر ۵۹۷ تاريخ ميلاديسنده اجرا ايتدكلرى ايكنجى بر محاربه نك نتيجه سنده بوقطعه يه تماميله صاحب اولاييلديلر . بوندن صوكرا يمن ايرانك بر ولايتى حكمنه كيردى. [۱]

[۱] بو غالبيتلر اوزرينه يمن ده كى ايرانلى واليلر حضرموت ، عمان

حیره حکومتی

اصلاً بمنده مقيم اولان اُزد قبیله‌سی میلادك ۱۲۰ تاریخنده سوریه حدودی قریبده کاش غسان نام محله هجرت و بوراده توطن ایتمشدی. حمیرك انسانلندن اولوب عدنك شرقنده کی نواحیده مستقل اولارق یاشایان قضاعی لرده حمیری لردن کوردکلی تضییق اوزرینه برنجی عصر میلادك نهایتسه دوغری مکّه مکرمه جوارینه هجرت ودهاصوکرّا مختلف محله‌ره یاییلمغه مجبور اولدیلر. بنی‌سلام قبیله‌لی مدینه منوره‌نك شمالنده وادالقری نام محله‌ده توطن ایتمدیلر. بنی‌کلب ایسه سوریه حدودی قریبده کاش دوما‌الجندله یرلشدیلر.

ینه بوتاریخه طوغرو مکّه مکرمه‌نك مشهور بر قبیله‌سی اولان قریشك شعبه‌لیله بنی‌ایادر عربستانك شرق جهتلرینه منتشر اولدیلر. اُزدی لردن، قضاعی لردن، مکّه مکرمه قبیله‌لردن مرکب بر طاقم جماعتلرهب براراده شرقه طوغرو ایلری‌له یه ایلری‌له یه بحرین قدر کیتدیلر. بصره کورفینك ساحلی و صوکرّا فرات نهرینك صول جهتی تمقیاً یوقاری یه طوغرو چیقارقی آلآن موجود اولان کوفه شهرینك شمال غربیسنه برقاچ کیلو متره‌لک برمسافه‌ده کاش حیره بلده‌سنگ بنا ایلدیککی محله‌ده طوردیلر. بودیارك طوراغنده کی ثروت، صولرنده کی مبدولیت بومهاجرین جماعتی جذب و تشویق ایتمدیکنس بوراده توطن ایتمدیلر و حیره بلده‌سفی تأسیس و بنا ایلدیلر. بواشاده

و بحرین مملکتلرنده تسخیر ایتمدیلر. محکومیتدن قورتولقی ایچین ایرانلیلردن استمداد ایتمش اولان عربلرک حال و موقعی دکیشمدی؛ یالکزید حاکمه دکیشم اولدی. بونکله برابر ایرانلیلر مذهب خصوصنده اقوام عربیه‌ی تمامیه حر براقدیلر.

ایران‌ده حکومت ایدن آراساس (اشکانیان) سلاله‌سی مغولیتلر، عصبیانلر ایچنده منقرض اولوب کیدیوردی. عربستان‌ک دوت کوشه‌سندن قوشوب کلن ملتجیلرله، سرسریلرله جوغالان یکی مستعمره هیچ بر طرفدن مخالفته اوغرامقیزین بویودی و آز زمان طرفنده مهم برحکومت اولدی. حیره‌نک جوارنده انبار نامنده دیگر برشهر ده‌ها تأسس ایدلدی. قضاعی‌لردن بررئیس انبارده، آزدی‌لردن بررئیس حیره‌ده اقامت ایدردی.

ایران حدودینه قریب اولماسی و سوریه طریق تجارتی اوزرنده بولونماسی حیره‌ده مدنیتک، علوم ادبیه‌نک پک ایرکن انکشاف اتمه‌سینه بادی اولدی. ایرانده آراساسی لرمقرض و کسرالک فیلدیشی تختنه ساسانیلرک قوتلی سلاله‌سی قاعد اولمشدی. بونلر حیره حکومتی جبراً تحت حاکمیتہ آلتی ایستدیلر. قضاعی‌لرک رئیسی ایران تابعیتی رد ایده‌رک قبیله‌سیله برابر سوریه‌یه هجرت ایتدی. آزدی‌لرک رئیسی جذیمه‌ایسه طوعاً ایران‌ک تابعیتی آلتنه کیردی.

طیبی اولارقی ایران‌ایمپراطورلنی، حیره‌ایله عربستان شرقیده کی قبائلک کندیسنه انقیاد و صداقتی ایستر، روما ایمپراطورلنی ده سوریه‌یه همجوار اولان قبیله‌لرک اتفاقی و یاخود کندیسنه تابع اولملرینی طلب ایدردی. ایکی ایمپراطورلق آراسنده جریان ایدن محاربه‌لرده سوریه قبیله‌لری روما ایچین [۱]، الجزیره قبیله‌لری ایران ایچین حربه اشتراک ایدرلردی.

[۱] آزد قبیله‌سندن ظهور اتمش اولان غسانی‌لرک رؤاسانه روما لیلر طرفندن «فیلارق» عنوان شرفی ویرامدی. اکثریا قسطنطنیه ایمپراطورلرینک ایران لیلره قارشی متفقلری بونلردیلر.

یونان طولانی یکدیگره مخاصم قیلهلر آراسنده افرادك شخصی
تزارلیله ارنی عداوتلریله برقات دها اشتداد ایدن دائمی بر جنك
وجداال حالی حكمرما ایدی .

حیره حكومتی ایرانك رومالیله قارشى ایتدیكى محاربهرلك كافه سنه
مجبوراً اشتراك ایدردی . بر طرفدن ایرانك تحت تابیتنده بولمسی
دیكر طرفدن قارشینده حیره ایمبراطورلنی کیبی قوتلی بر رقیب
موجود اولماسی حیره یی، یمنك حبش لیلر طرفدن استیلاسه قدر ،
کندی حدودی خارجنده کی قبائل اوزرنده اجرای نفوذ ایتمكدن
منع ایتشدرد [۱] .

حبش لردن متفر اولان یمن لیلر بر قیام عمومی نتیجه سنده
اونلری مملکتلردن طرد و حیره ملوكنك حمایه سنی قبول ایتدیلر .
میلادك ۵۳۰ تاریخدن ۵۸۱ تاریخه قدر حیره نك طالع و شوكتی
نزول ایتكه باشلادی . خریستیان مذهبه سالك اولان حكمدار
بشنجی نعمان زماننده اوغرا دینی برانهزام حیره نك عربستان وسطیده
یاشایان قیلهلر اوزرنده کی نفوذ و تأثیرخی ده بوسبوتون محو ایتدی .

[۱] حیره حكومتی دائمارومالیله حرب ایدردی . برآراق انطاکیه یی ده
ضبط ایتدی . فقط امور اداره ده بهره لری اولادیفندن استیلا ایتدك لری
عمللری محافظه ایده مزیدلر . برزمان كلدی كه غصب و غارت مقصدندن باشقه
بر مقصدله محاربه ایتز اولدیلر . بومحاربهرلده اغتنام ایتدك لری آسیای صفرانك
خزینهلرنی پایتختلرینه كوتوردیلر . حیره ملوکی احتشام وسلطنتده اصطخر
فارس ایله قسطنطنیه ده کی ایمبراطورلره رقابت ایدیورلردی . فرنكلرك
(سارازین) نامی ویردیکلری عربلر ایشه بولردر .

سه دیللو

نعمان، ایران سرابنه حیره نك كوزل قیزلریخی تقدیم ایتمکدن امتناع
ایتمش اولقی سیبیه کسرانك امریله اعدام ایدلدی . حیرمه ۳۲۷ سنه
قدر اجرای حکومت ایتمش اولان بنی حنم سلاله سی بشنجی نعمان له
برابر منطقی اولدی .

بوندن سوکرا زمام حکومتی الله آلان یاس بن قیسه ایرانلیرله
بنی بکر آراسنده وقوع بولان محاربه ده بولندیسه ده حربك
نتیجه سنده ایران مغلوب اولغله کسرا خسرو پرویز حیره
حکومتی کندی ممالکنه الحاق ایتدی . و بر ساتراب (والی)
واسطه سیله اداره ایتمک باشلادی . اجنبی بر امیرك بویوندوروغندن
قورتولق خصوصنده استعجال ایدن عربستانك وسطنده کی قبیله لر
ایران له کندی آرازلنده موجود اولان تابیت و متبوعیت رابطه لرخی
قیرمق ایچین مناسب بر فرصتك ظهورینه انتظار ایتمکدن باشقه بر
شی یایمادیلر . ایشته بوسیرالرده ایدی که آفتاب جهانتاب اسلامیت
مکه مکرمه دن طلوع ایدمك اشعه هدایتله جزیره العربی باشند
باشه حریت ، مدنیت ، عرفان نورلرینه غرق ایدیوردی .
(بعدالیلاد : ۶۳۱ - ۶۲۸) .

یثرب (مدینه منوره)

عنعات مایه به نظراً مدینه منوره اولاً عمالقه و سوکرا یهودیلر
طرفندن اشغال اولونمش . فقط وثائق تاریخیه اثبات ایدیوردی که
یهودی لرك اوغرادقلری مختلف بلیه لردن سوکرا عربستانك
ایجریلرینه طوغری هجرتلری نابوقودو نوصور (مختصر) طرفندن

قدس شریفك تحریب ایدلسیله باشلا یارق تا ایمپراطور هادریانوسك امریله ایقاع ایدیلن قتل عام تاریخه یعنی ۱۳۶ تاریخ میلادیسنه قدر وقوعولمشد . بو ایکی وقعه مابینده بنی نصیر ، بنی قریظه ، بنی قینقاع مدینه منوره یه کیشلر و کندیلرینه مقاومت ایده جك قدرتمه بولونمایان بنی قضاعه ایله دیگر برطاقم بدوی قبیله له مصادف اولمش اولدقلرندن بوراده توطن ایده رك کنیش و مستحکم مسکنلر انشا ایتشلر .

تقریباً میلاددن ۳۰۰ سنه صوکر اژد قبیله سنك شعبه لرندن بنی اوس ایله بنی خزرج مدینه منوره یه کدیلر . قبائل قدیمه مدینه منوره اراضیسندن بونلرده حصه افراز ایتدی .

آززمان طرفنده بنی اوس ایله بنی خزرج عددو ثروتجه یهودی لری کدیلر و بونلرك اللرنده بولان دهامنبه ، دهامنبه داراضیه کوز دیکدیلر .

کندیلری کبی اژد قبیله سنه منسوب اولان سوریه غسانی لرینك مظاهرتی تأمین ایتلمی اوزرینه یهودیلرك رؤسا و اشرافی برپوصویه دوشورده رك قتل ایتدیلر .

بشنجی عصر میلادینك نهایته طوغرو بنی اوس ایله بنی خزرج مدینه منوره یه صاحب اولمشلر و کندیلرینه اقتضایدن اراضی منبته نك کافه سنی یهودی لرك اللرندن آلمشلردی .

بنی اوس ایله بنی خزرج آره سنده کی اهنك وفاق چوق کجه دن عداوت وفاقه مبدل اولدی . التنجی عصر میلادینك اوائله طوغرو هرایکی قبیله ، هانکی سنك رئیس دیگری نكکه تقدم ایده جکی

مسئله سندن طولایی نزاعه باشلادیلر ؛ اوتوز سنه متتاداً مجادله و مصادمه ایتدیلر؛ نهایتاً الامر حکم انتخاب ایدیلن شاعر حسان ابن ثابت کندی قبیله سی علیهنده ویردیکی حکم ایله مخاصمه بر طرف ایدلدی .

منعقد اولان صلحك شرائطندن بری ده « مسكنك تعرضندن مصونیتی » ایدی. مسدود اولان هر مسكن - حرب زماننده بیله - تعرضدن مصون برملجاً عد اولوندی .

هرایکی قبیله برمدت صلح و سکون ایچنده یشادیلر سه ده بر نزاع شخصی طولایسیله ارالرنده خصومت و عداوت تکرار باش کوستردی. ۶۱۵ تاریخ میلادیسنده وقوعه کلن محاربه مهمه ده خزر جی لر مغلوب اولدیلر .

بو سوره کلی اختلافاتدن بیقمش اولان هر ایکی طرف ده بی خزرچك اك بويوك اشراقندن اولان عباد بن ابی یی کندیلرینه امیر انتخاب ایتمك اوزره ایکن جناب رسالتیناهك مدینه منوره یه هجرتی وقوعبولدی و بو سببیه حال و موقع بوسبوتون باشقه بر شکل کسب ایتدی .

مکه مکرمه (بکه)

مکه مکرمه بك قدیم برشهر در . بکه نامیله ده معروف اولان بو بلدة مقدمه سنك هانکی تاریخده بنا و تأسیس ایدلمش اولدیغنی قطعاً تعیین ایتمك همان مستحیل کی در . حرم کعبه عد ایدلدیکی جهته بو محل مقدسه قبائل عرب بك اسکی زمانلردنبری فوق العاده حرمت

ایدرلردی . حتی زیارته کلن قیلهلر بورالرده کیجه له مکه جسارت ایدمه یه رک چکیلوب کیدرلری . وضعیت جغرافیة سی اعتباریله سیاست و تجارت نقطه نظرندن ده پک زیاده اهمیت یی واردی . مورخلر مکهنک بانسی اولمق اوزره جد رسالتناه قصی یی کوستریورلر . مکهنک جزیره العربده فوق العاده براشتاره مالک اولمش اولسی کعبه معظمه نک یوراده بنا ایدلش اولسندن ایلری کلیر .

کعبه معظمه ، شهرک تأسیسندن پک چوق زمان اول حضرت ابراهیم الیه اوغلی حضرت اسماعیل طرفلرندن بنا ایدلش بریتدر . کعبه دینلمسنگ سبی بنانک مکعب بر شکله وروایت اخرایه نظراً یوکسک اولسندن طولاییدر . شاتی تعظیماًده بیت الله الحرام عنوانی ویریلیر .

کعبه معظمه ابتدا حضرت ابراهیم طرفندن ، کندیسنه نازل اولان بروحی الهی اوزرینه ، بنا ایدلمشیدی [۱] ؛ معافیه صوکرالری عمالقه ، جرهمیلر ، جد رسالتناه قصی ، قریش قیله سی ، ابن زبیر ، حجاج ثقفی ، سلاطین عثمانیه دن سلطان احمد بن محمد ثالث ، فاتح بغداد مراد رابع طرفلرندن تجدیداً انشا ایدلمشدر .

حجر اسود : حجر اسود ، سیاوی بر طاشدر ؛ بعضیلرینک افاده لرینه کوره برکانی بر بازالت پارچه سیدر . رنگی سیاهه قریب وقیرمز متراقدر . شکلی بیضی اولوب ۱۸ - ۱۹ سانتیمتره قطرنده

[۱] میرخوندک روضه الصماسنده مسطور اولدیمه نظراً کعبه ، اول حضرت آدم ، صوکر ا حضرت نوح طرفلرندن بنا ایدلش . حضرت ابراهیم کعبه یی تکرار بنا ایندیکی زمان اوغلی حضرت اسماعیل طاش و طوبراق طاشیرمش .

اولدینی روایت ایدیلور . بومبارك طائی حضرت ابراهیم جبل ابی قیس دن کتوروب طواف باشلانمچینک علامتی اوله رق شمیدی بولندینی محله وضع ایتشدی . حجر اسود کرک زمان جاهلیتده ، کرک بعدالبعثه تاریخده برموقع مهم اشغال ایدر . وقوع بولان متعدد حریقلرده برقاج دفعه قیرلمش اولدیفندن شمدی حجر اسود بربرینه ربط ایدلمش اون ایکی پارچه دن تشکل ایدر [۱] .

بئر زمزم — التمش طقوز ذراع درینلکنده برقویودرکه کرک زمان جاهلیتده ، کرک عالم اسلامیتده مبارک و مقدس عد اولتوب صوبی حاجیل طرفدن الک اوزاق مملکتلره قدر کوتورولور . بوقویو جناب هاجر ویا حضرت اسماعیل طرفدن حفر ایدلمش . زمزم قویوسی تسمیه ایدلمسک وجهی ده کویا صوابتدا چیقوب آقایه باشلانجه حضرت هاجرک ، طور کیمه ، طور کیمه معناسه اولان زم زم کله سیله خطاب ایتسی در .

کعبه معظمه — زمان جاهلیتده جزیره العربده کی قبیله لره عمومی و مشترک برمعبدی ایدی . هر قبیله کندیسک معبودی اولان صنمی بوراده حفظ ایتدیکندن کعبه ده کی اصنامک عددی اوج یوز آلتشه بالغ اولمشدی . کعبه نك ستونلرنده ملکرک ، نیلرک حتی حضرت مریم له حضرت عیسانک صورتلری مصورمش . فقط الک مقدس عد اولتان معبود حجر اسودمش .

[۱] اولاق بر پارچه سی جنتمکان قانونی سلطان سلیمان خان زمانده برخادم آغاسی طرفندن درسعادته نقل ایدلمکله تبرکاً جامع شریفنک جوارنده بولنان تربه شریفه لرنک قایسی بالاسنه تعلیق ایدلشدر .

« تاریخ دین اسلام : محمود اسعد افندی . »

عربلر كرىۋە ضالەتە دوشەرك اصنامە عبادت ايتىمكە برابر دىن
ابراھىمى دە بوسوتون اونوتماشلىرىدى ؛ مناسك حج وطوافك
اكترىسى اجرا ايدرلىرىدى .

كەبەدە جارى اولان بوبت پرستك آيتىنك اساسلىرىنى يك اسكى
زمانلارە عطف وارجاع ايتىمك اقتضا ايدر . لك قديم مورخلىرىدىن اولان
يونانلى ھەرىدوت كەبەدىن بىت ايتىمە يۈرسەدە لات اسمندە برمىبودك
عربلر آراسندە شەرتىاب اولدىغى سويلەيۈر . لات ايسە قبائل مەكەنك
اصنام مشهورە سىندىدى . يەنە بومورخ عربلر ك احجارە طايدقلىرىنەدە
ايما ايدىيور [۱] .

مىلاددىن يارم عصر اول ياشامش اولان سىچىلىالى مورخ دىيۈدۈر ،
ارض حجازدە بوتون قبائل عربك حرمت وتعظيم ايتىدىكى برمىبودك
موجود اولدىغى خبر وىرييور . مورخك تەرىقە باقىلەحق اولۈرسە
بومىبودك كەبەدىن باشقە برشى اولدىغى اكلاشلىر .

قبل الاسلام مەكەدە مرعى اولان مذهبلىر اصلاً سابىقە ، وثنىە
وتعبد احجار آيتىلىرىدىن عبارتدۇر . دردنجى عصر مىلادىنك نىھايىتقە
طوغرى يىن عربلىرىنك كۈنشە ، آيە ، يىلدىزلەرە عبادت ايتىدىكلىرى
محققدۇر . قەدىن عد اولتان بعض عرب مؤلفلىرىنك رايلىرىنە كۈرە
كەبەدەكى ىدى برك سياراتك وضع وھىتىنى تصوير ايتىدىكى اغلب
احتمالاتدۇر .

[۱] مەكەنك قديم اھالىسىدىن عطاردى اسمندە برآدم حكايە ايدىيور :
« ھىزە زمان كۈزل برطاش بولسەق اوكا عبادت ايدىردك ؛ اكىر بولامازسەق
قۇملرى يىغار ، برتە تشكىل ايلر بوقۇم تپەسك اوزرىنە سودلى بىردۈھى
كتىروب ساغاردى ؛ بوغملە قالدېقىز مدىجە بوقۇم يىقىنە طاپاردى . »

بوملاحظه لره ابتنايديله رك مكدده جارى اولمش اولان قديم آينلرك
عربستانك الكاسكى اعتقادات ومذاهبندن تولد وظهور ايتمش اولدقلرينه
حكم ايديليور وبوحكم ده شو صورتله ايضاح اولتيور :

مكهنك اسباب اشتهار ومعموريتندن برى ده موقع جغرافيسيدر .
ازمنه قديمه ده تجارت، دكرز طريقى اولان بحراحرى تعقيب ايتزدى .
شرقى ايله جنوب محصولات ومصنوعاتى قسماً عربستان واسطه سيله
مبادلده ايدردى . مكه واديسى حضر موت ويمند شماليه كيدن كاروانلرك
يولى اوزرند بولنديغندن وصويى ده مبدول اولديغندن كاروانلر بوراده
توقف ايدرلردى . بوسيله مكه برامته تجاريه انتره بوسى حكمى آله رقى
كيتدكجه توسع ايتدى واوزمانك مشهور بندرگاهلرندن برى صيراسنه
چكىدى .

مكهنك الك قديم سكه سى يمن دن هجرت ايتمشلردى . يمن ره
مكه آراسنده لايىنقطع دوام ايدن تجارت جريانلرى مكده كى قيله لرك
ايمالوطنله اختلاط ومناسبات دائمه سنى محافظه ايدىوردى . ايسته
بواختلاط ومناسبات سائقه سيله يمن ده مرعى اولان صابيه ، ونيه
وتعبد احجار آينلرى مكه يده انتقال ايتدى . بو آينسلره بر طاقم
مذاهب باطله محليه ضم وعلاوه ايدلدى . مكهنك حاكميت تجاريه سى
وسطده كى قيله لرى كنديسنه جلب وجذب ايتديكندن لاجل التجاره
بورايه كلنلر كوردكلى آينلرى كندى قيله لريره نقل ونشر ايدرلردى .
بناءً عليه مكهنك ابتدا محلى اولان آينلرى رفته رفته عمومى وملى
برشكل وصفت اكتساب ايتدى . شرق ايله جنوب تجارتى داخلى
طريقى ترك ايدوبده بحر احمرى وياخود بحر احمر سواحلى تعقيب

ایتمکه باشلادیغی کوندن اعتبار آمکه نك نفوذ تجاریسی، ثروت و معبوری
انحطاطه یوز طوتدی [۱]. فقط کعبه معظمه جزیره العربک بر
عبادتگاه عمومیسی اولمق شرفی محافظه ایتدی .

منبعلر

اولا قرآن کریم، ثانیاً سنن نبویه یی عنقه، ثریله محتوی اولان کتب
سته درکه بونلرک هر برینه (جامع) نامی ویرلمشدر . قرآن کریمدن
صوکرالک موثوق اثرلر اولدقلری ایچین صحیح مسلم، صحیح بخاری... الخ
دیه یاد اولتورلر .

ثالثاً: کتب سیر . اسلامده الک اول سیر یی یازان ذوات، عشره
مبشره دن جناب زیبران عوامک اوغلی عروه ایله تلیدی زهری در. عروه
هجر تک یکر می ایکنجی سنه سنده طوغمش و طقسان درت سنه سنده
ارتحال ایله مشدر .

زهری (محمد بن مسلم) بوتون عمر یی مطالعه ایله کچیر مشدر .
تاریخ وفاتی هجر تک ۱۳۴ نجی سائنه مصادفدر . بوا یکی ذاتک یازمش
اولدقلری اثرلردن هیچ بریسی زمانزه واصل اولما مشدر .

ابو بکر محمد بن اسحاق، حدیثده، مغازیده، سیرده
امام عد اولونور . المفازای عنوانلی اثر یی خلفای عباسیه تک
ایکنجیسی منصوره اتخاف ایتمشدر . (۱۵۱) تاریخ هجر یسنده بغدادده
وفات ایله مشدر .

ابن هشام (ابو محمد عبدالملک بن هشام معافری) غائله سی

[۱] میرخوند، روضة الصفا .

بصره به منسوب ایسهده کنديسي مصرده نشأت ايدوب ۲۱۳
سنه هجريه سنده اوراده ارتحال ايله مشدر . نحوه ، انسايده تبحر
ايتمش بر عالمدي . سيرة الرسول عنواني اثری اشهر اثاريدر .
بوائر معتبر ، المان حکما سندن (ويل) طرفدن المانجه به نقل
وترجه ايدلمشدر .

واقدي (ابو عبدالله محمد بن عمر بن واقد المديني) هجرتك
۱۳۰ هجري سنده مدینه منوره ده طوغمشدر . ابن هشام ايله هم عصردي .
اوندن التي سنه اول ۲۰۷ ده بغدادده ارتحال ايله مشدر . حديده
سیرده متبحردي . اثارى (کاتب الواقدي) ديه شہر تياب اولان
ابن سعد طرفدن تدوين ايدلمش اولمغله ، ابن هشام دن مؤخر اوله رق
ذکر اولونور . کثیر الاثار بر عالمدي . فقط المغازی عنواني اثرندن
ماعدای طوفان حادثات ارسنده نابود اولوب کیتمشدر .

طبری (ابو جعفر محمد بن جریر الطبری) ۲۲۴ ده طبرستانده
آمل شهرنده تولد ايدوب ۳۱۵ ده بغدادده ارتحال ايله مشدر .
تفسیرده ، حدیثده ، تاریخده و علوم سائرده احاطه کلیه صاحبي
عد اولونوردی . اثارينک اک مشهورلری تفسیری ايله تاریخ طبری
عنواني اثرلريدر . تاریخ طبری غائب اولمشدر . لسانمه نقل وترجه
ايدلمش اولان تاریخ جعفری اوته کينک اختصارى اولمق اوزره
يازديغی تاريخدر .

مسعود (ابو الحسين علی بن الحسين بن علی) بغدادده تولد
ایتمش و ۳۴۶ تاریخ هجري سنده مصرده ارتحال ايله مشدر . سياحت
طريقيله هندوستانه ، چينه قدر کیتمشدر . يکرمی جلددن متشکل

بویوک بر تاریخی وارد ؛ (الاوسط) بونک مختصریدر . الك زیاده
اشتهار ایدن اثری مروج الذهب در که اوروپانک اکثر لسانلرینه نقل
وترجه ایدلمشدر .

قاضی عیاض (ابوالفضل بن موسی الیحصی) هم محدث ، هم
ادیبدر . (الشافعی حقوق المصطفی) عنوانلی اثری آثار مشهوره سندندر .
۴۷۶ سال هجریسند مره کشده ارتحال ایتمشدر .

(ابوالفرج بن جوزی) اجله علمادندر . تفسیره ، حدیثه
متعلق یوزی متجاوز آناری وارد . (المنتظم فی تاریخ الامم) و
(الوفا فی فضائل المصطفی) ناملرنده اثرلری بک مشهوردر . ۵۹۷
سنه هجریهسند ارتحال ایله مشدر .

ابن اثیرالجزری ، ۵۵۵ تاریخ هجریسند جزیره ابن عمرده
تولد ایتمش اولان بو مشهور مورخ کندیسنه موصلی موطن اتخاذا
ایتمشدی . تاریخده احاطه کلیه سی واردی . الك مشهور اثرلری (کامل)
عنوانلی اون ایکی جلددن متشکل تاریخیه تراجم اصحاب کرامه متعلق
(اسد الغابه فی معرفة الصحابه) عنوانلی اثریدر .

قاضی ابن خلکان ، ۶۰۸ ده اردیبلده طوغمش ، ۶۸۱ ده
مصرده وفات ایله مشدر . ادبیاتده تفرد درجهسنه وارمشدر .
(وفیات الاعیان) عنوانلی اثری تراجمه متعلق آثارک الك بر
کزیده لرنندندر .

ابن خلدون حضرمی ، ۷۳۲ تاریخ هجریسند تونسده تولد
ایتمشدر ، وفاتی ۸۰۶ ده در . شرقده یتیشن مورخلرک الک بویوکیدر .
ایلك اول تاریخده بر فکر حکمت (فلسفه) تعقیب ایدن ، تاریخی

حکمی اساسلر اوزرینه یازان ، وقایع تاریخیه‌نک ایضاح اسبابنده
اساسات حکمییه استناد ایله‌ن ابن‌خلدون در . پیری زاده صاحب‌له
جودت پاشا طرفلرندن آیری آیری لسانمزه نقل ایدلمش اولان مشهور
مقدمه‌سنده فردلرک حیاتنده مشاهده اولتان ادوار ثلثه‌نک یعنی دور
شباب ، دور وقوف ، دور انحطاطک ، دولتلرک حیاتنده تشمیل
ایدیلرک بونلرک ظهور و انقراضلرینک اسبابی بو صورتلر ایضاح
ایدلمک لازم کله‌جکی نظریه اجتماعیه‌سنی وضع ایتمشدر . بوکون
بونظریه اوروپاده (مقول اورغانلیست) عنوانی آلتنده موجود
مسلک اجتماعی طرفدارلرینک قاعده اساسیه‌لرینی تشکیل
ایتمکده در .

تقی‌الدین احمد مقریزی ، مولدی مصردر ، ۸۴۶ ده اوراده
وفات ایتمشدر ، معلومات تاریخیه‌سنی پک واسعدر . مؤلفاتی اوروپا
لسانلرینک اکثریسنه ترجمه ایدلمشدر . اک زیاده اشتهار ایدن اثرلری
شونلردر : (کتاب المواعظ والاعتبار بذكر الخطط والآثار) ،
(الشکوک فی معرفة الدول والملوک) .

ابن حجر عسقلانی ، فقهایی شافعیه‌نک اکابرندندر . ۸۵۲ ده
مصرده وفات ایتمشدر . (الاصابه فی تمییز الصحابه) عنوانلی اثری
پک معتبردر .

جلال‌الدین سیوطی ، مصرده سیوط قصبه‌سنده تولد ایتمش ،
۹۱۱ تاریخ هجریسده اوراده وفات ایله‌مشدر . متأخرین ایچنده
وفرت فضل‌وَذَا اعتباریله تمایز ایتمشدر . تألیفاتی یوزدن .
زیاده‌در .

قسطلافی ، مصرده یتیشمش اعلام علمادندر . لسانمه ترجمه
ایدلش اولان (معالم الیقین فی سیره سید المرسلین) عنوانلی اثری
ایادی استفادهده تداول ایتیمکدهدر .

باب ثانی

حضرت رسالتیناهات

نسب اطهری

پدر بزرگوار محمدی ، عبدالله اونک بدری عبدالمطلب والی اخره
هاشم ، عبدمناف ، قصی ، کلاب ، مره ، کعب ، لوی ، غالب ، فهر ، مالک ،
نصر ، کنانه ، خزیمه مدرکه ، الیاس ، مضر ، تزار ، معد ، عدنان .
عدنان ک بوتون سلسله اجدادی حقنده مورخلر آراسنده اتفاق
یوقدر ؛ یالکتر حضرت آدمه متصل اولان التی جد ابعدی شونلر
اولدقلربی کافه مورخین قبول ایدرلر : اسماعیل ، ابراهیم ، نوح ،
ادریس ، شیت ، آدم علیهم السلام

حکمی اساسلر اوزرینه یازان ، وقایع تاریخیه نك ایضاح اسبابنده اساسات حکمیه استناد ایله بن خلدون در . پیری زاده صاحب‌اله جودت پاشا طرفرندن آیری آیری لسانزه نقل ایدلش اولان مشهور مقدمه‌سنده فردلرک حیاتنده مشاهده اولنان ادوار ثلثه نك یعنی دور شباب ، دور وقوف ، دور انحطاطك ، دولترک حیاتنده تشمیل ایدیلرک بونلرک ظهور و انقراضلرینك اسبابی بو صورتله ایضاح ایدللك لازم كله چكی نظریه اجتماعیه سنی وضع ایتمشدر . بكون بونظریه اوروپاده (نه قول اورغانسیست) عنوانی آلتنده موجود مسلك اجتماعی طرفدارلرینك قاعده اساسیلرینی تشکیل ایتكده در .

تقی‌الدین احمد مقریزی ، مولدی مصردر ، ۸۴۶ ده اوراده وفات ایتمشدر ، معلومات تاریخیه سی بك واسعدر . مؤلفاتی اوروپا لسانلرینك اکثرینه ترجمه ایدلشدر . اك زیاده اشتهار ایدن اثرلری شونلردر : (كتاب المواعظ والاعتبار بذكر الخطط والآثار) ، (الشكوك فی معرفة الدول والملوك) .

ابن حجر عسقلانی ، فقهای شافعیه نك اکابرنددر . ۸۵۲ ده مصرده وفات ایتمشدر . (الاصابه فی تمییز الصحابه) عنوانلی اثری بك معتبردر .

جلال‌الدین سیوطی ، مصرده سیوط قصبه‌سنده تولد ایتمش ، ۹۱۱ تاریخ هجریسنده اوراده وفات ایله مشدر . متأخرین ایچنده وفرت فضل و ذکا اعتباریله تمایز ایتمشدر . تألیفاتی یوزدن . زیاده در .

قسطلافی ، مصرده یتیشمش اعلام علمادندر . لسانمزه ترجمه
ایدلش اولان (معالم الیقین فی سیره سید المرسلین) عنوانلی اثری
ایادی استفاده ده تداول ایتمکده در .

باب ثانی

حضرت رسالتپناهك

نسب اطهری

پدر بزرگوار محمدی، عبدالله اونك پدری عبدالمطلب والی اخره
هاشم، عبدمناف، قصی، کلاب، مره، کعب، لوی، غالب، فهر، مالک ،
نصر، کنانه، خزیمه مدرکه، الیاس، مضر، نزار، معد، عدنان .
عدنان ك بوتون سلسله اجدادی حقننده مورخلر آراسنده اتفاق
یوقدر ؛ یالكز حضرت آدمه متصل اولان التی جد ابعدی شونلر
اولدقلرینی كافة مورخین قبول ایدرلر : اسماعیل ، ابراهیم ، نوح ،
ادریس، شیت ، آدم علیهم السلام

جناب فخر کائناتك اجداد محترمه سنك افعال وسجایای عالیہ سی
تاریخ صیراسیلہ بروجه آتی ایراد اولونور :

عدنان برکون ربوغازدن کچرکن اوزرینه یتیش نفر دشمن
هجوم ایتدی ؛ عدنان انده کی قلیج قیریلنجیه قدر اوغراشدی ؛
نهایت جناب حقك عون وعنايته صیغمه یه مجبور اولدی . برید
غیبی اون یاقالایوب جبلك تاتپه سنه چیقاردی ، کوك یوزندن قوپوب
کلن دهشتلی برصیحه ده دشمنلرینی کاملاً خاک هلاکه سردی .

معد ، بنی معد غایت جسور وجنکاور ایدیلر . ابن معد قرق
نفر کسه ایله بنی اسرائیلک لایعد عساکرینی تشکیل ایله مشدر .
معدک یهودیلرله اولان محارباتی بین العرب مشهوردر .

نزار ، صحت مزاجیله ، طراوت وصباحتیله قیله سنی حیرته
براقیردی . اوغلی مضرك ولادتند بیک دوه ذبح ایتشدی . کندیس
دین ابراهیم ایله عامل اولدیغندن بوئک نشر وتقویه سنه بذل سعی
ایدردی .

مضر ، حسن وجمالیه ، سخاسیله ، تقواسیله اشتهار ایتشدی .
الیاس ، قبائل عربدن یک چوغنی دین ابراهیمه ادخال ایتدی . قومک
سیدی عنوان شرفی احراز ایله مشدی . عربلرک نظرند لقمان قدر
بیوک برنظر حکمت صاحبی عد اولونوردی .

مدرکه ، فضائل مضویه و ثروت مالیه اکتساب وادخار ایتد کدن صوکر
طریق حقدن انحراف ایتیش اولان ابنای اسماعیلی دین ابراهیم دعوت
ایتدی . دعوت واقعیه هر طرفدن اجابت ایتدیلر و دین ابراهیم کرایت
منجیه سی التند تشکیل صفوف ایله دیلر . شرای عرب مشارالیه ک

مدایحی متضمن يك جوق قصیده لر تنظیم و انشاد ایله مشلردر . وفاتندن طولای فوق الغایه متأثر اولان زوجہ سی بردها ارمه وارممش و یاشادیغی مدتجه سقف التندہ اوطورمای ، لباس مآعدن تجرد ایله مہی نفسہ حرام ایتمشدر .

مالک ، عربلرک ، خطوب جسیمہ دہ ، رأیلرینہ مراجعت ایتدکلری اذ کبانک اک برنجیلرندن دی . حین احتضارندہ قیلہ سنی اطرافہ طوبلا یوب اجدادلرینک شان و شرفلرینی لککندیرمہ رک محافظہ ایتلمی ومنہاج فضیلتدن آیرلاملری ایچون مؤثر نصیحتلرہ بولونمشدر .

فہر ، قریش لقیلہ تلقیب ایدلمشدی [۱]

غالب ایله لوی ، قریشک سوزلرینہ اعتبار ایدیلیر ، امرلرینہ دائماً طاعت اولتور اشراقدن دیلر .

قصی ، اصل اسمی زیددر . قومک وطنندن جدا اولمش اولدینی ایچین قصی لقیلہ شہرت بولمشدر . والدہ سی پدرینک وفاتی اوزرینہ برالشامدہ متوطن بر آدمہ وارمش اولدیغندن قصی یی دہ آلوب اورایہ کوتورمشدر . قصی سن بلوغہ وتمیزہ ایردکدن صوکرا بر کون قضاعہ یہ منسوب بریہ آرازلندہ وقوعبولان نزاع اثناسندہ قضاعہ لی (سن بیانچی برآدمسک) دیہ قصی یی تحقیر ایتدیکندن اودہ درحال والدہ سنہ کیدوب پدرینک قیلہ سنی اوکړندی وهان یولہ جیقوب آیتدی ؛ کعبہ جوارندہ توطن ایتدی . بو صیرادہ بیت

[۱] قریش کلہ سی حیوانات بحریہ نک ارسلانی مثابہ سندہ اولان بر حیوان بحرینک اسمیدر .

شریفه حلیل بن حبشیه تولى ایدیور و مقام ریاستده بولونووردی .
قصی بو ذاتک کریمهسی حبی ایله ازدواج ایتدی . حلیل ک وقوع
وفاتی اوزرینه مفتاح مکه اوغلی ابو غیشانه منتقل اولدی .

قصی ، برکون طائفده بر مجلس طریده سرخوش بولسان
ابو غیشاندن بر طاقم شاهدلر حضورنده بیت شریفک مفتاحنی اشترا
ایدوب اوغلی عبدالدار ایله همان مکیده کوندردی .

قصی قبائل سائر ایله برچوق محارباتدن صوکر اکبه معظمهیه
تمامیله مستولی اولدی و طاغلرده ، بادیهلرده توطن ایتمش اولان
قریشی مکهمکر مهیه طویلادی . بوندن طولایی قصیه (مجمع) یعنی جمع
ایدیجی لقبی ویرلدی .

جسمانی ، روحانی ریاست قصینک عهدهسنده اجتماع ایتمشدی .
دارالدودهده او ریاست ایدردی . قصی سن شیخوخته واصل
اولونجه امر ریاستی بیوک اوغلی عبدالداره ترک ایتدی . حجابت یعنی
کبه معظمه نک اناختارلرینی محافظه ایتمک ، سقایب یعنی زوار و حجاجه
صو طاغتمق ، لوا یعنی حرب وقوعنده سنجاغی چیقاروب علمدار
اولاجق کسه نک اله تسلیم ایتمک ، رفاده یعنی زوار و حجاجک
یه جککریخی تدارک ایله مک کبی ریاستک فروعاتندن اولان وظائفک
کافهسی عبدالداره تفویض اولوندی .

عبد مناف ، فوقالعاده صیاحت و ملاحت صاحبی اولدیغندن
کندیسه (قر) لقبی ویرلشدی . شرف ریاست پدرندن کندیسه
انتقال ایتمش اولدینی جهتهل جوارده رؤسا زیارته کلیرلردی . بر
النده نزارک لواسی ، دیگر النده حضرت اسماعیلک یایی بولونوردی .

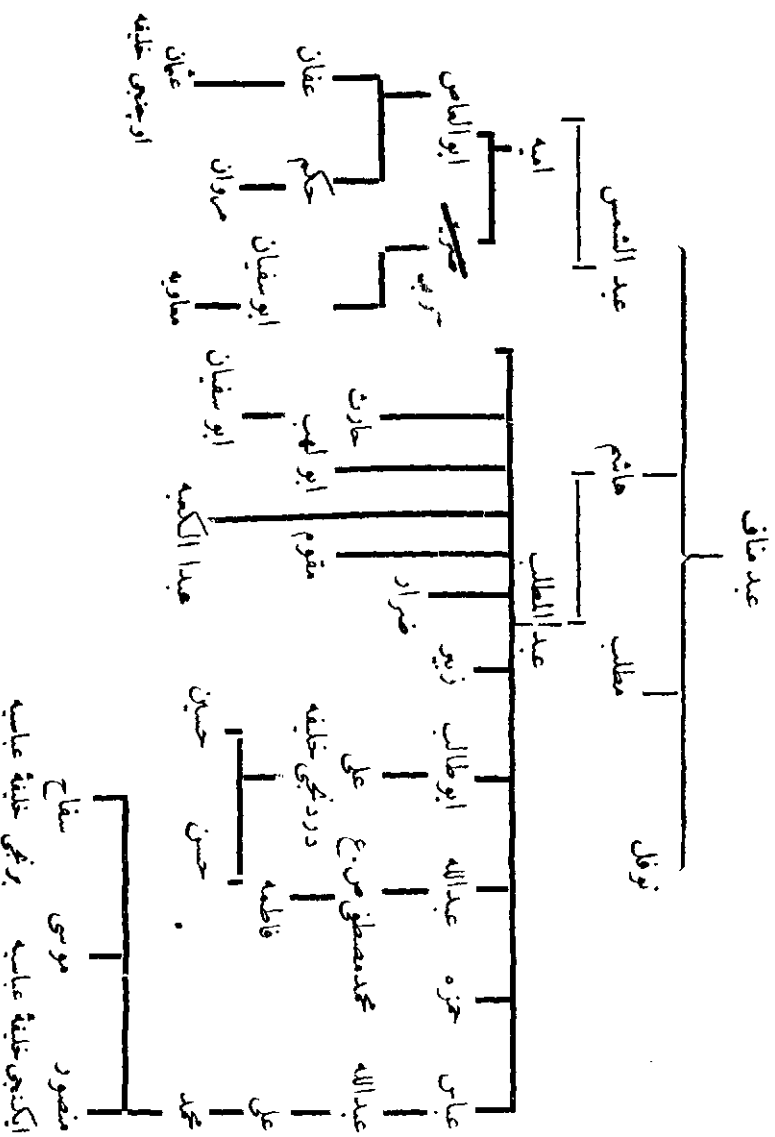
دردت اولادندن ایکسی عبدشمس ایله هاشم توأم اولارق دنیایه کلدیلر.
بونلر آلتری بربرینه ملاصق اولارق طوغمشلردی . یکدیگرنندن
قلیجله آیرمق اقتضا ایتدی . عبدشمس بنی امیه نك ، هاشم ده بنی
اکرم صلی الله علیه وسلمک جدیدر .

هاشم ، قیروب اوفالایحی دیمکدر . بولقی آلمسنگ سبی
عربلرده ایلک ابتدا امکی اوفالدوب ترید یامیش اولماسندن ناشیدر.
هاشمک عقل و ذکاسی، جود و سخاسی ضرب مثل حکمنه کیرمشدی.
اطوارنده کی لطافت و ظرافت ده هیچ کیمسه ده مشهود اولمازدی .
ناصیه سنده اوایله برلمه نجات واردی که کندیسنی ایلک کورنلر یوزینه
دقتله باقیه جرأت ایده مزلر و کوزلرینی آشاغییه ایندیرلردی .
کاروانلرک آمد وشدینی انتظام دائره سیه قویدی . یمنه ، حبشستانه ،
غزه یه ، سوریه و سائر تجارت محللرینه هر قیش منتظم کاروانلر
پیقاریردی .

رومالیلرله غسانی لرله معاهده لر عقد و تعاطی ایتمشدی [۱] نجاشی
ایله ، کسرا ایله ، حمیر ایله ده معاهده لر عقد ایله دی . بو صورته مکدنک
معاملات تجاریه سی انکشاف بولدی .

هاشم سوریه ده دمشق قریبنده ارتحال ایله دی . هاشم ایله عبد
شمس ایکیز قارداشلر اولوب آلتری ملاصق اوله رق طوغمشلر
وقلیجله بربرندن تفریق ایدلمشلردر ، دیمشدک . ایشه بو حال بوایکی
برادرک انسانی آره سنده اسلامیتدن اول و صوکر ا دوام ایدوب کیتمش
اولان خصومت و عداوته بر اشارتدی .

عبد مناف ذن اعتباراً شجره طاهره رسالتنامه

ایکنجی باب

جد نجی عبدالمطلب

عبدالمطلب بن هاشم ك تولدی

وَاوصاف و مزایای .

جرم قبیله سی ارتکاب ایتدکری اسائن و مظالم اوزرینه بنی
بکر طرفندن مکدن طرد اولوندقلى صیراده اكا سره ایراندن برینک
کعبه یه هدیه سی اولان التون کییکرله حجر اسودی زمزم قویوسنه
اتوب قویویی سد ایتشلردی . عبدالمطلب ریاست قریشه کچنجه
قویونك اساف ایله نائیه ناملرنده کی صنملرك ماییتده واقع مذبحده
اولدینغی کشف ایدرهك بعضلرینك ممانعته قیام ایتهلرینه رغماً اوراسنی
حفر ایتدیردی . بئر زمزمده جرهمی لر طرفندن مدفون اولان
اشیا ایله حجر اسودی و کسرائك هدیه سی التون کییکلری میدانه
چیقاردی . قریشی لر بواشیادن حصه طلب ایتدیلر سده عبدالمطلب
اسلحه ایله کییکرك کعبه یه عائد اولدقلىنی و عکس تقدیرده کندیسندن
باشقه هیچ برکمه بونلره مالک اولمق حقنی حائر اولمادینغی بیان
ایدرهك رد ایله دی . بونك اوزرینه اختلاف واقعی حل ایتک ایچون
بین العرب مرعی اولان قرعه اصولنه مراجعه قرار ویرلدی .
برطوره ایچنه ایکی صاری اوق کعبه ایچون ، ایکی سیاه اوق عبدالمطلب
ایچون ، ایکی بیاض اوقده قریشی لر ایچون قونولدی . قرعه کعبه
ایله عبدالمطلبه اصابت ایله دیکندن اسلحه یی الو التون کییکلری

كعبه نك قاييسنه تعلیق ايله دی . بونلر ابولهب طرفندن سرقت
ایدیلنجیه قدر اوراده معلق قالدیلر .
عبدالمطلب مزایای عالیہ صاحبی ، وقور ، جدی ، بلیغ سخی ،
محسن برزات دی .

ابابیل قوشلرینک اصحاب فیلی اهلاک

نجاشی طرفدن یمن ک اداره سنه مأموراً کوندرلش اولان ابره
قبائل عربی ، بیت اللهی زیارت ایتمکدن فراغت ایتدیرمک و بوضورتله
کعبه معظمه نك جزیره العربده منتشر حیثیتی کسر ايله مک مقصدیه
قبه سی افلاک سرچکمش ، درون و بیروننده کی ترینات معباریه سی ،
هیا کل منحوته سی ، صورو نقوشی تماشا ایدنلری حیرتده بر افاق
بر کلیسا بنا ایتدیردی . عناصر فانیه دن متشکل اولان بونای مکلفک
الی الابد پایدار اولاجنه اعتقاد ایدرجه سنه برهوس مجنونانه ايله زینت
ورصانته اعتنا ایتشدی . کلیسای یایدیردقدن صوکر ا متبوعی اولان
نجاشی به عرض معلومات ایتدی . ضعیفه هر طرفدن بر جوق خلق
هجوم ایتمکه باشلادی ؛ زوارک کیمسی حس دیانتک سوقیله ، کیمسی ده
حس تجسسک تحریکیله کلوردی .

کنانه قبیله سنه منسوب نوفل نامنده برکسه کلیسانک بودرجه
شهرت بولماسدن متأثر و منفعل اولارق کیجه لین کیدوب کلیسای
تلویث ایتدی . نوفل ک ایشله دیکی بوفعدن بوتون قبائل عربی مسئول
طوتان ابره اخذ نار ایچین کعبه معظمه بی ییقمق مقصدیه تدارکات
حریره بی اکال ایتدکدن صوکر ا مکة مکرمه اوزرینه یورودی .

اېرهه نك طلبی اوزرینه نجاشی بو محاربه ده استخدام ایدلسی ایچین
هانکی محاربه بولونورسه مطلقا غلبه و مظفرتی تأمین ایدر اعتقاد
ایدیلدیکندن محمود لقیله تلقیب ایدلش اولان فیلی کوندردی . محمود
تسمیه ایدیلان بوفیل قار کبی بیاض و خارق الماده دینه جک درجه ده
عظیم الجثه ایدی . یمن اردو سنده یوندن باشقه غایت جسم بر طاقم
فیللر ده اوردی . اېرهه حمیر قبیله سنک ربیسی ذوقاری مغلوب
ایتدکن صوکر خطه حجازیه ده داخل اولدی . یغما ایدرک ، جوار
مکدن عبدالمطلب کده درت یوز دوه سنی الدیر . ابتدای امرده
قریش ایله هذیل قبیله لری مقاومتیه قیام ایتدیلر سه ده اېرهه اردو سنک
کثرندن اورکوب واز کچدیلر .

اېرهه سر دارلرندن برینی قریشی لره کوندروب مقصدی کعبه
ایله حرب ایتک اولوب باشقه هیچ برکسه یه طوقونمایاجنی واکر
قریشی لر صلح ارزو سنده ايسه لر لاجل المکاله کندیسنه بر آدم
کوندرمه لرینی تبلیغ ایتدی . قریشی لر عبدالمطلب ی انتخاب و اسرا
ایتدیلر . عبدالمطلب ک اطوار کبارانه سی اېرهه اوزرنده بویوک برتائیر
حصوله کتیردی . عبدالمطلب اېرهه یه ملاقی اولونجه اېرهه کعبه ایچون
شفاعته کلدیکنی ظن ایتدیه ده عبدالمطلب ک کعبه ایله حرب ایتک ،
اونی ییقماق مقصدیه کلش اولدینگیزی سویله یورسکز . کعبه نك
صاحبی واره ، اونی حفظ و حراست ایدر . عسکرلریکز بنم دوه لریمی
غصب ایتدیلر ؛ بى اونلری طلب ایتک ایچین کلدیم . » دیمسندن پک
متحیر اولمشیدی .

عبدالمطلب ، مکبه عودتده قبیله سنی طویلادی ، عموماً خلقتک ،

اطرافده کی جباله چکیلمه لرینی توصیه ایتدی . کندیسى ايسه بیت اللهه کیده ركه ابره نك ظلم و غدرينه قارشى جناب حقدن عون و امداد استدعاسيله مشغول اولدی . برمدت صوكر اصحاب فيلك باشلری اوزرنده بلوك بلوك ابابیل [۱] قوشلرينك اوچوشمقده اولدقلرینی کوردی . بومنظره اونى مسرور و شادان ایتدی ، دعاسنى بتیروب اوده جبل حراده قریشی لره ملاقی اولدی .

ابره فیللری غایت قیمتدار و مختلف الالوان نه لرله ترین ایتیش واک اوکده فیل محمود بولوندینى حالده اردونك ایلری سنده یوروتمشدی . بونلرک ارقه سندن امواج دریا کیبی متهور برچوق جنکاورلرکلیوردی . فقط فیل محمود کعبه معظمه یه یاقلانشجه تعقیب ایتمکه اولدینی خط استقامتی ترك ایله باشقه جهته صاپدی ، اونى کعبه معظمه یه طوغرو سوق ایتک ایچین پک چوق اوغراشدیلر سده مفید اولمادی . ایشته بوسیراده ابره واردوسی حقدن اثار غضب الهی رونمون اولارق قرآن عظیم الشانده ابابیل اسمی ویریلن کوچوچوگ قوشلر کشف بر بلوط کی کوك قبه سنى استیلا ایتدی . [۲] هر برینك غاغاسيله ایاقلرنده اوافاجق بررطاش واردی . بوقوشلرک اتدقلری برراوافاجق

[۱] ابابیل : طاغ قیرلانچیجی (قاموس)

[۲] آوریال مورخلر ابره اردوسنك پریشان اولسنى اردوده دهشتلی برچیچک خسته لنك ظهور و انتشارینه حل ایدیلرلر سده بوا دعا قطعیا باطلدر . زیرا اگر فی الواقع اوله برخسته لی اولسیدی اوله قوجه براردوی محو و پریشان ایدن برخسته لی مکّه مکرمه اهاالینه قطعیا تأثیر ایتزمیدی ؟ بوعتقاد هم پک کولوغ و همده واهی اولدینی کی الهه بونی اثبات ایده جک دلیل ماده قطعیا یوقدر .

طاشلارك هر بری اصحاب قیلدن برینه اصابت ایدر و باشنی ده لوب
سواری ایسه حیوانك قارندن ، پیاده ایسه طوغریدن طوغری به
چیقاردی . ابره نك اردوسنده فیل محموددن باشقه بوغضب الهیدن
همان همان کسه قور تولامش کیچي در .

بوتهزام و پریشانی اوزرینه قلبنی فوق العاده بر قورقواستیلایتمش اولان
ابره حبشستانه قدر فرار ایتدی . بو مدهش وقعه بی نجاشی به بیلدیردی . حرب
انساننده تمهیداً کندیسنه مسلط اولمش اولان برابیل قوشی حبشستانه قدر
اونی تعقیب ایدوب بر طاشله روح خیشنی دار بواره کوندردی .

وقایع آتفه بی قریشیلر حرا طاغندن تمامیه سیر ایدیورلر
و اردونك ایلریله مکدن قالدیغنی کورونجه کیدوب حرب ایتك
ایسته یورلردی . فقط عبدالمطلب بونك بر خدعه حربیه اوله بیلمه
احتمالی دوشونه رك قریشیلری جبل حرائی ترك ایتمکدن منع ایلهدی .
یالکز اوله رق طاغندن ابنوب شهری و اطرافنی تجسس و تدقیق
واصحاب فیلک کلیاً مقهور و پریشان اولدقلرینی تحقیق ایلهدکدن صوکر
مکه لیلره خبر ویردی . ابره اردوسنك احوال و ائقالی مکه لیلر
طرفندن اغتنام و مقاسمه ایدلدی .

انهای نومه مشاهده اولونان رؤیالر

رؤیالرك صادق اولانلری و کاذب اولانلری . [۱]

« اویقو جسممزه عارض اولان برحالتدرکه دوام ایتدیکی مدتجه
حواس ظاهره من معطل قالیر : چونکه روح تمامیه قلبکاهه
[۱] ادیان حقنك کافه سنده رؤیای صادق پك بیوک براهیتی واردر .
ابن خلدون مشهور جهان اولان مقدمه سنده دییورکه : حضرت رسالتیناه
مسجد شریفده صباح نمازی ادا ایدوب چیقارکن یاننده بولونان اصحاب کرامه

چکلیز . رؤیا ، بو حالت انساننده یعنی منام حالنده روحك اخذ و قبول ایتدیکی اتباعاندرکه یا صادق ، یا کاذب یاخود مشوش اولور . رؤیا صادقدره ، اگر روح کندی جوهرینک جواهر عالیله موافقت و مطابقتی حسیله؛ و بذاتها قائم ، موجودات لاهوتیه ایلله رابطه و مناسبتی سییله حواسک قید و حاکمیتدن ازاده ایسه ؛ او حالده بدایت کون وجوددن بری کنیدیسی ایچین معرفت مقدر اولان صور ذهنیه نك انطباعاتی روح قبول ایدر .

صوفیه ایلله فلاسفه عالم ناسوتده کی صورتلرک ارواح لاهوتیه ده موجود اولدقلرینی وخیله بشره هر درلو صورتلرک انعکاس وانتقاش ایدمبیلله چکلیزنی تصور ایدیورلر . مع مافیه انسانده فکر ونظر ملکه سی قوتلی وقوه وخیله ضعیف اولاجق اولورسه نوم انساننده کنیدیسه ملهم اولان اسرار عالیله قوه وخیله تصرف تام ایلله تنظیم ویا تحریفه

اوکیجه بر رؤیا کوروب کورمدکلرینی سؤال ایدردی . حضرتک بوسؤالدن مرادی اسلامک ظفر و غلبه سته دائر بر اشارت معنویه واقع اولوب اولادینی تحقیقدن عبارتدی .

اوروپا طباسی اوزون اوزادی به دوام ایدیلن ریاضت لک وافراط درجه به وارن ذهن یورغونقلرینک بر طاقم عجیب و غریب رؤیا لک حصوله سبب اوله جفتی سوبله بورلر . بوسوزلرک بزم بحث ایتدیکنز رؤیای صادقله و بالخاصه پیغمبران عظامک کوردکلری رؤیای اصدقلرله قطعاً مناسبتی یوقدر . اطبانک بحث ایتدکلری رؤیا لک اضغاث واحلام قییلندن هر کسده ظهوره کلن شیلردره . بزجه انوار الهیه وجدان مؤمنه عکس انداز اولق ایچون مختلف طریقلر تعقیب ایدمبیلر : حالت نومده ویا حالت یقظه ده وقوعبورلور ، الهامات آنیه ومستقیبه ایلله ویاخود باطنی ویا ظاهری صدالرله صدر مؤمن مهیط الهامات خدا اولور .

قدرتیاب اولاماز و ناصل اخذ و قبول ایتدیسه اونلری اولهجه حافظهیه نقل و تودیع ایلر ؛ بر حالده که انسان اویقودن اویانجه ارواح لاهوتیه نك روحه عکس ایتدیرمش اولدقلری فکر و صورتی ذهنده نقش ایدلمش بولور . بالعکس قوه مخیله قوتلی اولورسه عالم لاهوتدن نازل اولان انطباعاتی ایسته دیکی شکل و کسومه بوروندیردکن صوکر حافظهیه نقل و ایصال ایدر ؛ بو صورتده رؤیاینه صادقدر ، فقط تمیر ایدلمک لازمدر .

صادق رؤیالر کورمک اتقا و اصفیایه خاص بر امتیاز اولدینی بدیهیدر . بوندن باشقه رؤیایی کورن کسه نك قوه عقلیه سی ضعیف ، قوه مخیله سی قوتلی ایسه رؤیالرده مشهود اولان صورتلرک تمیئلنده ، تشبیهنده ، تنظیمنده مخیله دائماً عقله غلبه ایدر .

حسن مشترکده تعیر ایدیلن مخیله نك وظیفه سی هر شیئی بر بریله مزاج و ترکیب ایتک اولدیغندن ماهیه مفترق اولملاری اقتضا ایدن شیلری بر برینه قاریتدیرر و مجتمع بولمالاری لازم کلن شیلری ده یکدیگرندن آیریر و بویلهجه بر طاقم اباطیل و خوارقک تولدینه سبیت ویریر . بعضاً اولورکه انسانده کی امزجه اربعه دن بریسی غلبه ایدر و بو مزاج غالبک تأثیریه قوه مخیله ذهنه بر طاقم صور زتلفه ایصال ایلر . مثلاً مزاج ، دموی اولدینی تقدیرده حالت یقظه ائناسنده مخیله نك اعانتیه ذهنک اخذ و قبول ایتدیکی صورت ، حواس باطنه متناظره اوزرینه منطیع اولارق ، حال منامده ظهور ایدر . ،

ابن خلدون ، میرخوند

جناب عبدالمطلب کوردیکی روای صادق

عبدالمطلب کوردیکی غریب بر روایدن پک زیاده اندیشه ناک
اولارق تعیر ایندیرمک ایچون او زمانلر شهرتی عالمه یاییلمش اولان
بر کاهنه یه مراجعتله روایسنی بوجه آتی نقل و حکایه ایلهدی:

بلمدن بیاض بر زنجیر چیقدیغنی کوردم. بو زنجیرک درت قوی
واردی، بری کؤک یوزیشه، دیگرى زمینه، اوچنجیسی شرقه،
دردنجیسی غریبه میل و تماس ایدیوردی. بردنبه بو زنجیر تازه
و طری، اوزرنده درلو ائمار و فواکه موجود بر اغاچه
تحول ایتدی. پای شجرده چهره لرنده سکون و وقار مشاهده اولونان
ایکی محترم پیر ایاقده طور و یورلردی. بونلرک کیم اولدقلرینی سؤال ایتدم.
حضرت نوح ابله حضرت ابراهیم اولدقلرینی سوله دیلر و شوسوزلری ده
علاوه ایتدیلر: بو اغاچ سنک اجدادکدن سکا انتقال ایتدی. سن
اونی اهتم و تقیدله حفظ و حراست ایدم جکسک؛ او یاشایاجق
و بطناً بعد بطن دال بوداق صالیورم جک.

کاهنه روایپی دیکله دکدن سوکرا شو سوزلری سویلدی:
سنک عالمه کدن دنیا یه بر ارکک چوجق کله جک. صوامع ملکوت
ده کی ملائکه مسیحین ایله روی ارضده کی انس و جن اونک فرمان
قدسیت اقتراسته عرض انقیاد ایدم جکلر. کوردیکک زنجیر احکام
دینیه نک کسب قوت و غلبه ایدم جکنه و برده متابین و انصارینک پک
کثیر اولاجنه دلالت ایدر. زنجیرلرک حلقه لری اوزات ستوده سیرک
کتیره جکی دینک بنیانی محکم اولوب عامه طرفدن قبول و تصدیق

ایدیله جکنه و هر کیم اوکا قارشى بغض وعدوان واديسنه صاباجق اولورسه عقوبت ومذلت هاويه سنه يوارلانونب کيده جکنه اشارتدر. اودات نبوتسمات اويله عظيم مجاهده لر ايدم جك ، دين ابراهيمى او قدر قوتلى بر صورتده احياء اكال ايله جك كه حصار نبوتك اساسلى دنياك صوك كونه قدر تزلزلدن مصون وتطرق خللدن مأمون قالاجق .

بوکا مماثل برطاقم کشفلر، خبرلر جناب عبدالمطلبه حفيدنك آتيا حائر اولاجنى صفت معنويه نى صورت موثوقده اخبار ايله يورلردى . هر طرفدن کنديسنه - يهوديلرك خاتم الانبياء غدر و خيانت ايدم بيلمه لر نى منع ايتك ايچين - بو کشف وخبرلرك اشاعه ايدلمه مسنى توصيه ايدى يورلردى .

يوقارى ده عرض ايتديكمز جدولدن مستبان اولاجنى وجه ايله كثير الزوجات اولان عبدالمطلبك اون ايكي ارككله آلتى قيز اولادى دنيايه ككشدى . بونلردن اوننك احوال وكيفياتى كتابك اشاغيلرنده صيرامى كلدكجه شرح وقصيل اولونا جقدر .

اوجنجى باب

حضرت رسالتنا هك اب مكرى عبدالله بن عبدالمطلب

عبدالمطلبك سكرنجى فرزند مكرى اولان جناب عبداللهك قيه قريش اينچنده حسن وآن ، ذكا وعرفانده نظيرى يوقدى . فضائل اخلاقه نك كافه سنى درجه كالد ه حائر دى .

چهره سندن نور نجابت لمعان ایدردی . اوضاع و اطواری
جذاب، القلوب ایدی . سراپا ذاتی آفتاب نبوتک مطلع الانواری ایدی .
بوتار یخده اخبار یهود ایله حجاز کاهنلری آراسنده خاتم النبیینک
پدر والا کهری بوکنج اولاجنی شایعه سی دوران ایدیوردی .
جناب عبدالله سن بلوغه واصل اولدی ؛ قریشک آهو کوزلو
محبوبه لری اونک حاله نکاحنه کیرمک ایچین شوق و تهاک کوستریبورلردی .
فقط عبدالمطلب بونلرک هیچ برینه رغبت ایتیموب حسب و نسب جهتیه
اوغلنک کفو کریمی اولان آمنه بنت وهبی جناب عبدالله نکاح ایتدی .
حضرت آمنه نبی اکرمه حامله قالدقدن سوکرا عبدالله سوریه
کیتدی ؛ مدینه یه عودتدنه خسته لاندی و آرزومان ظرفنده مرضی
اشتداد ایدرهک دار بقایه ارتحال ایلدی .

دردنجی باب

حضرت رسالتینهاک ظهورینی اعلام ایدن خبرلر . کشفلر -
کاهن سطیح — دیگر کاهنلر .

توراتک بشنجی سفرینک ایکنجی قسمی برنینک کله جکته نثر
صیحیح و موثوق بر خبری حاویدر ؛ کله جکی خبر ویریلن بونینک
ایکی صفت میزه سی وار: بری ابراهیم خلیل الله صلبدن نشأت ایله جکیدر ،
دیگری ده موسی علیه السلام کبی بردین نشر و تأسیس ایدوب سلطنت
دنیویه و اخرویه یی عهده سنده جمع ایده جکیدر . رسل و انبیا آراسنده
بوایکی وصف و شرطی نفسنده جمع ایتیش اولان بالکنز خاتم النبیین در .

خریستیانلر توراتک بو فقره سنک عیسا علیه السلامه متعلق اولدیغنی ادعا ایدرلر . فقط اونلرک بو ادعالرینی جناب عیسا انجیلده کی شوسوزلریله جرح وابطال ایدیور : « بن موسانک شریعتنی تبدیل ایتمک ایچین کله دم » [انجیل متی . ۱۷ ، ۵] . [۱]

تورات مهر نبوتک شرقدن یعنی مکه جوارنده متوطن انسال اسماعیل دن ظهور ایدمه جکنی ده ذکر ایدیور [۲] . هجرتک اون برنجی یاخود اون ایکنجی عصرنده دین مین اسلام ایله شرفیاب اولمش اولان کعب الاحبار و عبدالله بن سلم تورات ده کرک حضرت محمده

[۱] فرانسزجه متداول و مطبوع اولان متی نک انجیلدن عیناً ترجمه دره .

[۲] آلمان عالمرندن (آلکساندر ویل) طرفندن ۱۸۹۱ ده نشر ایدیلن

اسفار خمسۀ موسویه عنوانی اثرده بو خبرک مدلول و معناسنده بعض یهودی مترحرلرینک اختلاف ابتدکاری بیان ایدیلیور . بالخاصه (ویل) بو سوزلرله حضرت موسی کندنی کی اولوالعزم برنجی عظیم الشان کله جکنی دکل ، ساده جه بلیغ و مقدس بر نینک ظهور ایدمه جکنی اخبار ایدیور ، دیور . بنه (ویل) ک مطالعه سنه کوره بو بوکا مماثل اسفار توراتک تفسیرات کاذبه سی (اسرائیت) نامی ویریلن مدرسه یهود منسوبلرینه عطف و اسناد اولونملی .

شیمدی بوراده دقت اولونا جق اوج نقطه وار : برنجی نقطه ، تورات ده حضرت پیغمبرک بمثنه دائر خبر صریح وار ؛ ایکنجی نقطه ، بو خبر صریح انکار ایدلمیور ، فقط تاویل ایدلمه یه قائله ییشیلیور ؛ اوچنجی نقطه ، تورات ک یهودیلر طرفندن تحریفاته اوغرا دلش اولدیغنی ینه یهودی عالمرینک اک ایلری کلنلرندن بولونان (ویل) طرفندن تصدیق و اقرار اولونمور . فاعتبرو یا اولوالابصار .

(ص . ع) كرك قرآن كريمه دائر ايضاحات ويرلش اولديغنى
سويله يورلر [۱] .

شيمدى متداول اولان انجيلده دينيلور : « پاراقليت (حضرت
محمد ص . ع) كوندردليكي زمان بنم نبوته شهادت ايدم جك »
في الحقيقه حضرت ييغمبردن اول خريستيانلرك بو ادعاسى تكدذيب
ايديلوردى ؛ بالخاصه يهوديلر بوسوزلرك تماميله يالان اولديغه حكيم
ايديلوردى . حالوكه بعث نبويه دن صوكرا قرآن عظيم الشان
جناب عيسا نك نبوتى تصديق وجهودان عنودى تحجيل ايله دى .
بوايت جليله سورة صفده وارد اولمشدر : « واذقال عيسى بن مريم
يا بني اسرائيل اني رسول الله اليكم مصدقاً لما بين يدي من التوريه
ومبشراً برسول ياتي من بعدى اسمه احمد » .

داود عليه السلام مزاميرنده شوسوزلر اوقونور : « رحمت الهيم
سنگ اوزرينه بي پايان نعمتلمى دوكدى ؛ الطاف سبحانيم سنگ
سوزلرينه منطبع اولدى ، بركت وموفقيتى سنگ اقدامكه بند ايله دم ،
اونلر سنگ رفيق غير مفارقلرك كي در . ايشته بويله جه قيليجكى
بلكه طاق و دشمنلرينه هجوم ايت ، چونكه سن اونلره غالب اولاجقسك .
كلام الله سنگ كردونه ك اولسون ؛ سنگ قولك دين حقلك شاتى اعلا
ايدم جك ، سنگ او ككده بوتون آللر طوبراقلره سورونه جك .
هيچ شبهه يوقكه بوتون عالم سنگ آرقه ك صيرا كله جك ، يالكز
(مصطفى ص . ع) سكا پيرو اولمقدن منزّه ومستتدار » [۲]

[۱] تماميله طوغرودر ، فقط يهوديلر بو فقره لرى توراندن طى
واخراج ايتديلر .

[۲] تورات : مزامير داود .

کاهن سیطح

سلالهٔ ساسانیان دن نوشیروان ، حضرت فخر کائناتک ولادت پریمنته تصادف ایدن کیجده اوج غریب خبر المشدی . بری مداین ده کی بین العرب (ایوان کسرا) دیه شهرتیا ب اولان معظم سرایک اون درت ضلعتک بردن انهدامی ، دیکری ساوه کولنده کی صولرک بقتہ چکیلوب سماوه بی صو باصمه سی ، اوچنجیسی ده اصطخر فارس ده مجوسیلرجه الی الابد سونعه یه چکنه اعتقاد اولونان مشهور آتشکده نک منطفی اولماسی ایدی . بو اوج غریب حادثه نک عینی زمانده وقوعی کسرای اندیشه واضطرابه دوشوردیکندن مجوسیلرک اک بویوک رئیس مذهبی اولان مؤبد مؤبدانی همان نزدینه جلب ایدوب بو حادثه لر دن نه منافع استخراج ایدیله بیله چکنی صورتی . حال بوکه اوکیجه مؤبد مؤبدان ده ایران ایچون تهدید آمیز بر رؤیا کورمشدی . بر مدت دوشوندکدن صو کرا بو بابده هیچ بر شی سوبله یه میه چکنی بیان ایده رک بن ده بو کیجه بر جوق کوکره مش دوملرک یدمکده اولدینی برالای عرب آتلی دجله صوینی بوزه رک کجوب ایران زمینی چیکنه دکلیری کوردم ، دیدی . ذاتاً مضطرب البال اولان کسرا بورؤیای ایشیدنجه بوسبتون خوف ودهشته کرفتار اولدی . نهایت ، عراق کاهنرینه مراجعت ایدله یه قرار ویرلدی . ایرانه تابع اولان حیره حکومتک رئیس نعمان بن منذردن بر کاهن ایسته نیلدی . اوده عبدالمسیح اسمنده برینی کوندردی . حیره لی کاهن ، نوشیروانک حضورینه جیقبوده مسئله بی دیکله نیجه بو خصوصده کی عجربی اعتراف

وبونی اولسه اولسه برالشامده ساکن دایسی سطح حل و تفسیر
ایده بیلجکنی بیان ایتدی .

نوشیروان ، عبدالمسیحی همان سطحك نزدینه كوندردی .
سطیح اصلاً بمن لی ایدی ، فقط شامده اختیار اقامت ایتشدی .
اوغرامش اولدینی تلین عظام (کیکلرك یمشایوب اریمه سی) مرضندن
طولایی وجودی بر زیتون یاغی طولومنه بکزرردی . استقباله متعلق
صورولان سؤالره ویردیکی جوابلرده اکثریا اصابت ایدر ، ذکی ،
فطین ، بلاغت و فصاحتله سوز سویلر بر کاهن دی . حتی صنعت
کهاننده اویله بر اشتهاره مالکدی که وفاتنده ، معاصرلری ، کهان
سطیح ایلر برابر معدوم اولدی ، دیمشلردی . سطح ، عمرینك صوک
کونلرخی بترمك اوزره ایدی . ایشه بو صیرالرده همشیره زاده سی
عبدالمسیح آکسزین کلوب یانه کیردی .
سطیحك یانه کپروبدی اونی اولوم دوشکنه اوزانمش کورونجه خاسر آ
عودت ایده جکنی دوشونه رك عبدالمسیح پک زیاده مایوس و محزون اولدی .
مع مافیه سطحده کورونن اثر حیاتدن مستفید اولق ایچین درحال
شو منظومه بی انشاد ایله دی :

بمنك الاعظم القدر آدمی عجا سوزلرمی ایشیدییورمی ؟ یوقسه
اولومك بارماقلمی اونك قولاقلمی طیقادیمی ؟ کسوه حیاتدن تجرد
ایله دیمی : ارتق بز بوسبوتون یأس و حرمان ایچنده می قالدق ! ای
مشکل کشای آنام ، ای ملتجای خاص و عام ، قیز قارده شکک اوغلی ،
معروف بر قیله نك رئیس عبدالمسیح قارشکده طورییور . کسرانك
فرمانیله یوللرك مخاطراتنه ، سیاحتک متاعنه کوکس کره رك سنک

تزدینه کلدی وسندن بوتون کاهنلرک عاجز قالدقلى بر مسئله به جواب
المق ایسته یور ، [۱]

بو سوزلردن فوق الحد متأثر اولان سطح وجودنده کی بقیه
قدرتی طویلا به رق کوزلرینی اجدی و کمال مشکلات ایله شوسوزلری سوبلیه
ییلدی . و صوک نفسی ده صوک کله ایله برابر اغزنندن چیقدی : [۲]
« عبدالمسیح مهم بر مسئله نك حل و تفسیرینی طلب ایتمک ایچین
بر مشی سریع ایله سطحك تزدینه کلدی . و اسفا که اجلك پنجه سی
سطیحك یاقه سنه یاشمشدر . سن حکمدار ساسانی نوشیروانك امرینی
حاملأ کلیورسك و حادثات غریبه ایله مؤیدانك کوردیکی رؤیانك
لدنیاتی تحقیق ایتمک ایستدورسك . اوزمان که تلاوت چوغالیر ، صاحب
هراوه ظهور ایدر ، بر نهر باتار ، بر محلی صو باصار ، ایوان
کسرا خاك ایله یکسان اولور ، مؤیدان او دهشت انکیز رؤیایی
کورور ، ارتق سطح ایچون حیاتدن نصیب قالماز . ای عبدالمسیح

[۱] عبدالمسیحك سوبله مش اولدینی منظومه نك اصلی :

امم ام یسمع غطریف الیمن
او فارق ازلم به شادالین
یا فاصل الخطبة اعیت من ومن
وکاشف الکربة الوجه الفضن
اناك شیخ الحی من آل سنن
وامه من آل ذئب بن حجن
نحمله و جناد نهوی من و جن
حتی اتی غار الجأسی والفتن

[۲] سطحك ویرمش اولدینی جوابك اصلی :

عبدالمسیح علی جبل مشیح ، اتی الی سطح . و تد اوفی علی الضریح

سنى كوندرنه سويله : منهدم اولان اضلاع ايوانك عددى قدر
سلاله سندن حكمدار كله جك .

فى الحقيقه سطيحك خبر وى رديكى كىي نوشيروان دن صوكرا اون درت
ملك وملكه كسرالك سرير عاجنده جالمن اولدقدن صوكرا آل ساسان
بر كشته بخت وى نام و نشان اولوب كيتدى .

عبدالمسيح همان كرى دونوب ايرانه كلدى ونوشيروانك حضورينه
جيقوب سطيحك سوزلرني حرف بحرف تكرار ايتدى .
خانم النبيينك ظهوريني اخبار ايدن يالكز سطيح دكلدر . ديكر
بر چوق كاهنلرده بو خبرى وىر مشلردى .

بشجى باب

حضرت سيدالمقلينك ولادى

اشارات مبشره — ولادت رسالتناه — ولادت رسالتناه ائناسنده
وقوع بولان خارقه لر — ابو معشر بلخى طرفندن تنظيم ايدلديكى روايت
اولونان زايجه .

اشارات وعلام مبشره

اقتاب جهانتاب هدايت اولان حضرت فخر كاشانك هنكام
ولادى ياقلاشدقجه بر چوق اشارات وعلام ظهور ايتكمده وهر كس

بشك ملك ساسان . لارتجاس الايوان وخودالنيران وروياالموبدان . رأى
ابلاً صعباً ، تقود خيلاً عرباً ، قد قطعت دجلة وانتشرت فى بلادها .
يا عبدالمسيح اذا كثرت التلاوه وظهر صاحب الهراوه وخدمت نار فارس
وفاض وادى السماوه وفاضت بحيرة ساوه ، فليس الشام لسطيح شاماً
ملك منهم ملوك وملكات على عدد الشرفات وكلما هوات آت

جزیره العرب ده مهم بر وقعه نك حدوثه منظر اولمقده ایدی .
 میلاد عیسایان تقریباً الی یوز سنه قدر مرور ایتمشدی .
 قبلرده سونمش اولان شعله ایمانی تکرار ایقاد ایله یه جك بر نبی
 هنوز ظهور ایتمه مشدی ؛ دور فترت حالا دوام ای دیوردی .
 اخلاقه فساد طاری اولمش ، عالم ، بی روح صنملرك اوکنده سجده یه
 آلمش ، درلو درلو سیئات اطرافه كوك صالمشدی .
 انسانلر دین حق ترك واهمال ایله مشلردی .
 جزیره العرب لات وعزایه ، اهالی ایران ده شمس و آتشف پرستش
 ای دیوردی .

دنیا سراپا خطیئات ، ذلت ، سفالت ایچنده یوزیوردی .
 ایشته بویه بر زمانده ایدی که خلاق کائناتک نسیم رحمتی وزان
 اولمیه باشلادی و بو بشریت ضالیه بر نفیحه هدا ونجات نشر ایله دی .
 بی اکرمک اجداد کرامندن هر بری قوم وقیله سی پشتمه سیرت
 و صورتجه تمایز ایتمش ارباب شرافت و ریاستدن دی . طائفه نبویه ده سفاح یعنی
 زنا قطعاً واقع اولما مشدی . قرآن کریمده سوره توبه ده وارد اولان شونظم
 جلیل : « لقد جاءکم رسول من انفسکم » [۱] نبی اکرمک اطهریت
 نسبیه سنه بر اشارتدر . راویسی ابن مردویه اولان شو حدیث شریف
 ده بونی تأیید ای دیور :

[۱] نظم جلیله کی (انفسکم) کلمه مبارکه سنک فتح فاء ایله یعنی
 (انفسکم) صورتنده تلفظی شاذدر . معتبر اولان ضم فاء ایله (انفسکم) دره .

« انا انفسكم نسباً و صهرآ و حسبآ ، ايس في آبائى من لدن آدم
سفاح ، كلنا نكاح » . يعنى نسب ، صهر ، حسب جهنم بن سرك
اك نفيسكزم . آدم من بدأ ايله آبا واجدادمده سفاح وقوع بولمادى .
بز هب نكاح مشروع محصولى يز .

عم رسالتپناه ، عباس بن عبدالمطلب برقصيده سنده نبى اكرمى
شويله تمجيد ايله يور :

من قبلها طبت فى الظلال وفى
مستودع حين ينخسف الورق
ثم هبطت البلاد لابشر
انت ولا مضفة ولا علق
بل نطفة تركب السفين وقد
الجم نسرآ و اهلك الفرق
تنقل من صلب الى رحم
اذا مضى عالم بدا طبق
حتى احتوى بيتك المهيم فى
خندق عليها تحتها النطق
و انت لما ظهرت اشرقت ال
ارض وضئت بنورك الافق
فنحن فى ذلك الضياء وفى ال
نور وسيل الرشاد نخرق

مالاً تور کجھسی :

«ای رسول مجتبا، دار جانده ادمله - عوا برك اشجاری ستره بدن اتخاذا ایتدکری زمان، سن، مشجره جنتک ظل لطیفنده اریکه نشین اعترازدک. صوکر اروی زمینه هبوط ایله دک، فقط کسوه بشری اکتسا ایتمه مشدک، مضغه وعلقه حالنده کیرمه مشدک. قوم نوح، پرستش ایتدیکی «نسر» نامنده کی صنم له برابر، طوفان بی امانک امواجی آراسنده غرق و نابود اولدینی زمان، سن، بر نطفه اولارق سفینه نوحه راکب اولویوردک. بو عالمده انسال و بطون توالی ایتدکجه سن طاهر بر صلبدن فاخر بر رحه منتقل اولمقده ایدک. اویله بر حالده که سلاله رفیع العوانک شان و شرفله محاط اولدی. بوتون شواحق و ذراوی او علو و رفعتک مادوننده قالدی. سن، ظهور ایدنجه نطع زمینی انواره غرق ایتدک؛ افق هدایت مهر نبوتکله مستنیر اولدی. بزايسه بوضیاتک، بونورک کوستردیکی سیل الرشادک اورتاسندن یورو یورز».

قریشک رئیس و زمزم قویوسنک صاحی اولان جدنبی عبدالمطلب بغایت جود و سخا صاحی، عالیجناب و مهمان بر بذات اولدیغندن ثروتی بذل و اتفاق ایله مشدی. حضرتک، اکر می هر نه قدر تجارتله اشتغال ایتمکده ایدیسه ده بک کنج وفات ایتمش اولدیغندن بی اکرمه بر میراث، بر ثروت ترک ایتمه مشدی. نبوتک مطلقا زنکین بر کیمسه به توجه ایتمی لازم کله چکی ذهاب باطلنده بولنان قریشی لر بالآخره فخر کاشاتک نبوتی انکار ایتک ایمین بو خصوصی ایلری به

سوردیلر . اونلرک زعمنجه نبوت یامکه اها لیسندن ولید بن مغیره
ویا خود طائف سکنه سندن عروۃ بن مسعود تقییه نازل اولاجقدی .
قریشی لرک بوانیه سقیمه سی حضرت قرآن سورۃ زخرف ده کی شو
آیت جلیله ده حکایه بویورویور : « وقالوا لولا نزل هذا القرآن علی
رجل من القرینین عظیم » .

مأل منیفی : « اهل مکة دیدیلر : نه اولوردی بو قرآن ایکی
قریه نک بویورک رجالتدن برینه ائزال اولونه یدی . حضرت پیغمبرک زمان
ولادتی تمین خصوصنده اقوال و نقول مختلفدر . فقط برعنه غیر منقطعه یه
نظراً (عام القیل) سنه فیلک مبدأندن اعتباراً الی کسور کون
صوکرا ۵۷۱ هجری سنه میلادیه سنک یکر می ایکی نیسانه مصادف اولان
ربیع الاول آینک اون ایکنجی بازار ایرتسی کیجه سی صباحه طوغرو
عبدالله بن عبدالمطلب له آمنه بنت وهبک فراش نکاچندن دنیایه
کلدی . [۱]

بوتون مورخلر ، نبی اکرمک شعب نبی هاشم ده کائن بر خانه ده
تولد ایتمش اولدیفنده متفقدر . بومبارک خانه خلیفه هارون الرشیدک
والده سی حیزران فریضه حبی ایفا ایتمک ایچین مکیه کلنجه یه قدر
قائم و محفوظ ایدی . مشارالها اونی اشترایدوب عرصه سی اوزرنده
برمسجد بنا ایتدیردی .

روایت اولوندیفنه کوره فخر کائناتک دنیایه کلدیکی کیجه

[۱] بوکون ، ظهور (بودا) نلک ۱۰۰۰ هجری ، وفات اسکندرک ۸۹۴

هجری ، میلاد عیسایک ۵۷۱ هجری سنه مصادفدر .

قریشی لر تعبد ایتدلمری صنملردن برینک شرقه بر معبدده کشیده
ایدیلن برضیافتده بولونویورلردی . صنم اوچ دفعه یوز اوستی یره
قاپاندی ؛ هر دفعه سنده یردن قالدیرلدی ؛ صوگ سقوطنده اوندن
شویله برندا یوکسلدی :

ولادت فخر کائنات ، جهانی سراسر انواره غرق ایتدی .
اونان یرلره قاپاندی .
تاجداران عالمک کوکلری رعب وهراس ایله طولدی .

ولادت رسالتپناه ائساننده وقوعبولان خارقه‌لر

روایت اولوندیفنه کوره جناب آمنه فخر کائناتک تولدینی شویله
تقل و حکایه ایتیش : « بن ، سائر نسوان کیی کبه‌ک اوجاع
واضطراباتی چکمه‌دم . حل زماننده قادینلره عارض اولان حالات
عصیه‌یده اوغرامادم . بر کیجه کوردیکم بر رؤیا طالعنده بریسی
کلدی و بکا شوسوزلری سویله‌دی : ای آمنه ، سن مفخر موجوداتی
حامله‌سک ، طوغدینی زمان اونی (محمد) اسمیله تسمیه ایت . مدت
حل تمام اولونجه قولاغمه عظیم برصدا ایرشدی . اورکدم ، بوتون
اعضای وجودم تیتیرموردی ؛ اولک ایچی باشدن باشه شدتلی برضیایه
غرق اولدی ؛ پک زیاده قورقدم ؛ همان بوآنده بر آق قوش کلدی ،
قائادیه آرقه‌می صیغادی ؛ خوف و خشیت بدن زائل اولدی . پک
زیاده صوصادم ؛ بکا غایت بیاض ، بالدن لذیذ بر شربت صوندیلر ؛

ایچدم ، هر طرفم نوره غرق اولدی . ایسته بو آندمه محمد (ص.ع.)
دنیا به کلدی . یا تاغمک اطرافنده عبد مناف قیزلرینی آکدیرر اوزون
بویلو ، کوزل یوزلو برچوق قیزلر طولاشیورلردی .

اوکیجه مسجد حرامده عبادت و مناجات ایله مشغول اولان
عبدالمطلب هاتنی بر صدا نی اکر مک ولادتق تبشیر ایتدی .
عبدالمطلب همان جناب آمنه نك نزدینه کتیدی و اووراده دخی بر جوق
خارقه لر مشاهده ایله دی .

سیر نویساردن بعضری خاتم الانبیانك سنتلی و کوبکی کسیک
اولارق طوغدیغنی سویله یورلر . نی اکر مک آرقه سنده ، تام
قلبنك حذا سنده بر نشانه واردی که بوکا (مهر نبوت) اطلاق
ایدیلیر .

روایتیه نظراً شاعر نی حسان بن ثابت دیرمش که : الآن
خاطر مده در . بر صبح مدینه ده بر یهودی دیگر یهودیلره یوکسک
سسله بوکیجه محمدك ییلدیزی طلوع ایتدی ، دیدی . صوکره تحقیق
و حساب ایتدم ، ولادت محمدیه زمانه موافق چیقدی .

ایسته بویله خارق العاده حاللره ، علامتلره شاهد اولان
عبدالمطلب يك زیاده مسرور اولمقده و حفیدم رفیع الشان اولاجق
دییه اعلان مباهات ایله مکده ایدی .

ولید بن عباس دن نقل اولوندیغنه کوره جدی عبدالمطلب طرفدن
ختانی اجرا ایتدیرلمشدر . ذهی ده بو خبرك صحته قائل اولیور .
قبائل عرب ختان جمیته « عقیقه » تمیر ایدرلردی . چوجنك
ولادتك یدنجی کونی ختانی اجرا ایدیلیر و اسمی ده انتخاب و وضع

اولونوردی .. نجی اکرمک سورختانی مناسبتیه عبدالمطلب مکلف
برضیافت کشیده ایدوب برقصیده بلیغده انشاد ایله دی. نوزاد مبارک
ایچین (محمد) اسمنی انتخاب ایتدی .

فخرکائناتک برچوق اسمها والقای وارسه ده اک مشهورلری ثنا ،
معناسنی افاده ایدن (حمد) ماده اصلیه سندن مشتق احمد و محمد اسملری در (۱)
صاحب البیان ، صاحب الحاتم ، صاحب الهراوه لقبلی ده القاب
مشهوره محمدیه دندر .

بک زیاده ارزو اولونمش ، انتخاب ایدلش معناسنه کلن « حمد »
کله عبریه سنی نجی اسرائیل « مسیح » مقابلی اولارق قوللانیرلرکه
بونک « احمد » کله عبریه سنک شکل عبرانیسی اولدیغنده اشتباه یوقدر .
عربی العبارة یازلش اینجیلدرده « روح القدس » معناسنی مفید اولان
« پاراقلیث » « احمد » لفظیه ترجمه وتفسیر ایدلمشدر .

ابوالمعشر بلخی طرفندن یاسیلدینی
روایت اولونان زابجه

میرخوندک روضة الصفاسیه اخیراً طهرانده طبع ونشر ایدلش
اولان نامه دانشورانده ، خلفای عباسیه دن بر قاجنک منجم باشلنی
خدمتی ایضا ایتش بولونان ، ابوالمعشر بلخی طرفندن حضرت

[۱] احمد بن یوسفه کوره عربده ایلک دفعه اوله رق « احمد » اسمیه
تسبیه ایدلش اولان حضرت پیغمبردر . برروایت کوره حضرت پیغمبردن
اول « احمد » اسمنده اوچ کسه وارمش .
بعض مورخلر حضرت پیغمبرک « محمد » اسمنی بعثتنده المش اولدیغنی
سویله بورلرسده بوخبر شایان اعتماد دکلدر .

بیغمبرك زایجه سی تنظیم ایدلمش اولدیغی مسطوردر. فقط اجرام سماویه نك اوضاع و هیأتندن احکام استقبالی و مقدرات بشری استخراج و تعیین ایتمک قالدشمق عقلاً مردود و شرعاً مذموم اولدیغندن بو بایده ا کتفا ایله دك :
«اجرام سماویه نك احکامندن خیر ایله شری استخراج ایدن ،
ابوالمعشر بلخی ده اولسه ، منحوس و مقدو حدر ، »

التنجی باب

حضرت فخر کاشانده اون اوچ یاشنه قدر ظهور ایدن حالات .
حیات مقدسه نبویه نك ایلک اوچ سنه سی - حلیمه - درت یاشنده ابکن
جناب رسالتك صدری ملکر آجیورلر - بش یاشندن سکرز یاشنه قدر -
مدینه یه سیاحت - باغوریاغدیرمق - عبدالمطلب ارنحالی - ابوطالب حضرت
نبی اکرمی کندینه اولاد ایدیغی سی .

حیات مقدسه نبویه نك ایلک
اوچ سنه سی - حلیمه .

والده سنك سودی قلیل اولدیغندن فخر کاشات آنجق اوچ درت
کون قدر آناسودنی ایه بیلیدی . صوکر ا برزمان ابولهک جاریه سی ثویه
وبر مذتده عبدالمطلب جاریه سی مروحه طرفلرندن ارضاع ایلدی .
فخر کاشات ثویه یه دائماً التفات ایدر و هدیه لر ویردی .
حتی مدینه یه هجرت ایتدکن صوکراده اوکا هدیه کوندر مکده
بدوام ایتدی . ثویه هجرتك یدنجی سنه سنده وفات ایلدی . حضرت

پیغمبر اونك خبر وفاتی طویونجه متأسف اولدی . مكنك قتح ایدلیدی کون نبي اکرم نوبیهی تخطر ایدەرك « عجباً اقباسندن کسه وارمیدر ؟ حق رضاعه رعایت ایدەلم » بویورمشدر .

عم نبي حضرت حمزەده نوبیهك سودی امش اولدیغدن حضرت پیغمبرله سود قاردشی اولشدی .

بالاخره نبي اکرم، کندیسنه حمزەك قیزی لاجل الزوج تکایف ایدلیدی زمان « او بکا حرامدر ، چونکه باباسیله برلکده نوبیهدن سود امدك » دیمشدر .

نوبیهدن صوکرانی اکرمك اوچنجی مرضعهسی حارث بن عبدالعزیك زوجہسی بنی سعد قیلەسندن حلیمه بنت ابی ذؤبدر . مکه اشراقی اولادلرینی لاجل الارضاع بادیه نشین قبائل قادیلرینه تسلیم ایدرلردی چوجوق مەدن کیسلنجیه قدر هانکی قادینه تسلیم ایدلیدی سه اونك یاکنده قالیردی . بوخصوصده بادیه نشین قیلەلر ایچنده الك زیادہ رغبت اولونان قیلە بنی سعد قیلەسی ایدی . چونکه یونلرك توطن ایتدکلری محلك آب وهواسی غایت صاف وجیددی . جناب آمنهده بو عادتە اتباع ایدەرك نبي اکرمی حلیمه سعدیه ویردی . بوطفل مبارك ناصل اولوبده حلیمهك خانهسنه سایه انداز سعادت وبرکت اولدینی ینه حلیمه طرفندن شویله حکایه اولونویور :

«اوسه شدتلی بر قحط وغلا حکمفرما ایدی . بنی سعد قادیلرندن برجونگی چوجوق المی ایچین مکیه کیدیورلردی . بنده زوجله برابر بونلره قاتلدم ؛ برلاغر مرکبله سودسز ، ضعیف بر دوه من واردی . قوجاغده کی چوجوغم حمزە کندیسنه ویرهك سودم

اولمادیغندن آچاغك تأثیریه اغلا یوردی . بز مکیه هر کسدن صو کرا
 واصل اولدق . بز دن اول وازانلر بوتون زنکین چوجوقلرینی
 آلمشلردی . بك زیاده محزون اولدم . بوئانده یا نمده پیدا اولان
 وقورو محترم بزات بکا : اکر چوجوق آلامدکسه بنیم یتیم برچوجونم
 وار ؟ بنی سعد قادینلری یتیمدن نه استفاده حاصل اولور دیه قبول
 ایتهدیلر . سن قبول ایت بده فائده مندا اولورسك دیدی . زوجه استشاره
 ایتدکدن صو کرا سزد جواب ویرمیلیرم ، دیدم . تحقیق ایتدم
 بوذاتك رئیس قریش عبدالمطلب اولدیغنی اوکرندم . زوجه چوجوغنی
 قبول ایتمکه میل ایتدی . بنده قیلهمك ایچنه الم بوش اولارق کیتمکدن
 حجاب ایتدیکم جهته موافقت ایتدم . عبدالمطلب ك یانه کیدوب
 چوجوغنی ایستدم . ممنون اولدی ، حممده تمینات خیرخواهانه ده
 بولوندی . اسمعی و قیلهمی صوردی . اسمع حلیمه ، قیلهم بنی سعد در ،
 دیدم . حسن تقال ایده رك بنی شو سوزلرله تلطیف ایتدی :

« بخ بخ ! خصلتان حستان سعد وحلم ، فیما عزالدهر
 وعز الابد [۱] » .

عبدالمطلب بنی جناب آمنهك خانه سنه کوتوردی . او ، سن
 وآنده نظیرینه اندر تصادف اولونور برقادیندی . لطف و نرا کتله
 قارشیلایوب بنی چوجوغك یانه کوتوردی . چوجوق ، یشیل
 براییك اورتو ایله یوزی مستور اولدیغی حالده ، او یویوردی . اورتوی
 قالدیزدم ؛ کوزلرمك اوکنده برنور ، برمك تجیم ایتدی . بومقدس
 [۱] نموطلوسکا ! بری سعد ، بری حلم ، ایکی کوزل خصلتك وار .
 دارینك عزى بوايکی خصلته در .

نوزاده قارشى كوكلده شديد بر ميل و محبت پيدا اولدى . هان اونى قوجاغمه آلوب باغرمه باصدم ؛ همه مى قم مباركنه وىردم . سوتى چكىلمش مهلم سوتله طولدى . آمنه بكا برچوق و صايا و تنيهاتده بولونقدن سوكر ا و داعلاشارق ؛ چوجوعى آلوب خانمه عودت ايتدم . اوزمانه قدر تاثير فقرو ضرورتله ماتمى بر سكوته طالمش اولان خانمى نبي اكرمك ميمنت قدوميله برطر بگاه نشاط اولدى ؛ بركت و غنايه نائل اولدق ؛ كوكلزده غبار غم قالمسادى . حالزده حصوله كلن سلاحه دقت ايتمش اولان زوجم : « حليمه ، بويتيم ، نه قدر اوغورلو ايتمش ؛ خانمى بركت و رفاهه غرق ايتدى . بزده اونى اهتمام ايله باقوب بو يوتنه لم . ديردى .

سائر چوجوقلر كيى نبي اكرم اوستنى باشنى تلويث ايتزدى . اونى هر نه زمان ييقامق ايسته دمسه طهارت و نظافت ايچنده بولدم . چيدق بولونمقدن متضر اولدينى جهتله لباسى چيقار بلنجه اغلاردى . سائر زمانلردا نما نشه لى بولونور و بوسيله كنديسى هر كورن سوردى [۱] . محنتى تام ، وجودى قوى ايدى . ايكي ياشنه كيىرنجه والده سنه كوتوردك ؛ فقط كوكلز اوندن ايرلمايه اسلا راضى اولمايوردى . مكئك وخامت هوا سندن بحث ايدم . كجس جوغلر بر مدت ده ا نزد مزده قالمسنة مساعده ايتمى آمنه دن طلب ورجا ايتدك . اوده موافقت ايتدى . نبي اكرمى الوب قيله مزه عودت ايتدك . »

[۱] حليمه نبي اكرمى او بوتوركن شو ارجوزه نى سويلر مش .

يارب اذ اعطيتہ فابقہ
واعلہ الى الملا فارقہ
وارخص اباطيل العدا بحقہ

درت یاشنده ایکن جناب رسالتما بک صدر مبار کنی ملکلر آچورلر.

بر کون نی اکرم ، حلیمه نك قیزی و کنديسنك سوت قیز
قاردشی شیا ایله برابر خانه دن چیقوب قوزیلرک یانه کیتمشلردی .
اوکله کونشك اک حار بر زمانده طیشاری به چقدقلرینه جانی
صیقیلان حلیمه قیزینه بر دها بویله صیجاقلرده خانه دن طیشاری به
چیقماسنی وقاردشیده چیقار مامسنی تنیه ایتدی . شیا ، والده سنه
دیدى که « بز صیجاقلدن هیچ متأثر اولماق ؟ ساده قاردشك باشی
حذاسنده بر بلوط پارچه سی پیدا اولدی ؟ او نره به کیتدیه بولولوده
اورایه کیتدی ؟ بورایه قدر هپ او بولولوك کولکه سنده کلدک .
بونك اوزرینه حلیمه نی اکرمک اطوار و حرکاتی تدقیق
ایتمیه باشلادی ؟ اونده ، اطفال سائرده کورولمین ، بر طاقم خصائل
ممتازه مشاهده ایله دی .

چوجوغك سنی درده واصل اولمشدی . بر کون سوت قاردشی
زیر ایله برابر سورولرک بولوندینی محله کیتمشلردی . بو انشاده ،
تقصیلاتی کتب سیرده مسطور اولان ملائکه طرفندن صدر مبارک
نبوینك شق و تطهیر ایدلیدیکی حادثه خارقه سی وقوعه کلدی . بوندن
بك زیاده اورکش اولان زیر ، بر هیجان عظیم ایچنده قوشارق
کلوب والده سنه بو واقعه غریبه بی حکایه ایتدی . بو وبوکا بکزر
سائر حالات خارق العاده نك چوجوقده بی دربی ظهوری حلیمه
ایچین باعث خوف و اندیشه اولدی . هر نه قدر زوجی حارث اونك
خوف و اندیشه سنی رفع و ازاله به چالیشدی سده فائده ویرمدی . نهایت

کندی ده توهم اتمیه باشلا دیقندن چوجوخی کوتوروب آتمیه
تسلیم ایتدیلر . [۱]

نبی اکرمک حلیمه دن طولانی رضاعاً قارداشلی شونلردر :
عبدالله ، زیر ، انسه ، جدامه ، شیا .

شیا حنین غرومه سنده اسپر ایدلشدی . کندیخی تعریف ایدلجه .
نبی اکرم اونی حضوریه کتیرتوب تلطیف واغنا ایتدی .

بش یاشندن سکرز یاشنه قدر مدینه یه سیاحت

نبی اکرم النی یاشنه واصل اولونجه والده سی آمنه اونی آلوب .
ام ایمن نامنده کی جاریه سی ده برابر اولدینی حالد مدینه ده مقیم دایی
زاده لری نبی عدی بن نجاری زیارت کتیدی . زوجی عبدالله
مدنی اولان مدینه یه ایکی کونلک بر محله کائن دارالنافه ده یکریمی .
کون قدر اقامت ایتدی . نبی اکرم بوراده بشر نبی نجار دینیلن
سوده یوزمک اوکرندی . مدینه چوجق لریله برابر صویه کیردیکه
ظهرنده کی مهر نبوتی یهودیلر کورمشلر و آرازلنده «بوچوجوق غالباً
نبی آخر زمان اوله جقدر» دیمشلردی .

آمنه مکه یه عودت ایتک اوزره دارالنافه دن حرکت ایتدی .
انشای راهده ابوا دینیلن محله خسته لانه رق دار بقایه عازم
اولدی ۵۷۶ [۲] .

[۱] کاتب الواقدی ، نبی اکرم بش یاشنده ایکن والده سنه اعاده
اولوندی . دیور .

[۲] نبی اکرم برنهی سال هجرتده «ابوا» دن کچرکن والده سنک قبری
جولونده مکث ایتدی . کاشکی والده مک عباده کی حاله واقف اولایدم
دییمک سرشک افشان اولدی .

ام ایمن مکیه عودت ایدوب چوجوغنی عبدالمطلب . تسلیم
ایتدی [۱] . آمنه نك وفاتندن متأثر اوله رق آغلایان عبدالمطلب
اونی آغوش شفقتنه آلدی و تربیه وفاقيله اهتمامکارانه مشغول اولدی .

یاغمور یاغدی رmq

۵۷۷ سال میلادیسنده ایکی سنده نبری دوام ایدن قورافلق حسیله
مکه وجوارنده دهشتلی بر قحط و غلا باش کوسترمش و بوتون خلق
تنکی واضطرابه دوچار ایتشدی . عبدالمطلب و اوغلی ابوطالب ،
نجی اکرم ده برابر لونده بولندیغی حالده ، جبل ابی قیسه چیندیلر ،
قریشی لرده اوناری تعقیب ایتدیلر . عبدالمطلب یوزینی کعبه یه جویره رک
چوجوغنی طوندی و اوچ دفعه کوك یوزینه طوغری قالدیروب :
« بو چوجوغنك حق ایچین بزی مغبت ، دائم ، هائل بر غیث ایله
اسقا ایت » دیدی . براز زمان سوکراشدتلی بر یاغمور بوشاندی [۲] .
اشراف مکه عبدالمطلبه عرض شکران ایتدیلر .

عبدالمطلب ، حضرت محمد (ص . ع) ی کندی اولاد لرندن

[۱] نجی اکرم ، بالا آخره ام ایمنی آزاد ایتدی وایلك زوجنك
وفاتندن سوکرا اونی زید بن حارثه یه ویردی . اسامة بن زید بوایکنجی فراش
ازدواجدن تولد ایتدی . ام ایمنی تلطیفاً نجی اکرم « انامدن سوکره نم
انام سنسک » دیردی .

[۲] عبدالمطلب طرفندن نجی اکرم حقنده انساد ایدیلن « لامیه »
عنوانيله مشهور بر قصیده مدحیه نك شوییتی بو وقعه یه بر ایمادر :
وایض یتسقی الفمام بوجه
نمال الیتامی ، عصمة الارامل

دها زياده سوردی . جدار كعبه نك سایه سنه فرش ايدلش اولان
حصيرك اوزرنده بير محترم اولاد لريله برابر كلير، اوطور و روى؛ نبي اكرم
بوراده اوز انوب ياتمقدن حظ ايتديكي جهته كيمسه طرفدن ممانعت ايدله.
مسنی امر ايتمشدی .

عبدالمطلب : اويقوده ايكن نبي اكرم دن باشقه هيچ كسه
اويانديرمه يه جسارت ايدمه من و خلوتخانه سنه چكيديكی زمان اوندن
باشقه هيچ كسه ياننه كيرمه مزدی .

عبدالمطلب ارتحالی

نبي اكرم يدى ياشنه واصل اولدينى صيراده عبدالمطلب ارتحال
ايتدی . ملك عادل نوشيروان له جود و سخاده مثل و نظيرى ناپود
اولان حاتم طى ده عيني سنه ايچنده وفات ايتديلر .

عبدالمطلب يوز اوتوز سنه معمر اولمشدی . وفاتندن اول اولاد لرني
ياننه چاغردی . كنديسى بو دار فنادن چكيدكدن صو كرا ، هپ
برلكده حضرت پيغمبرك تربيه و حمايه سنه اهمام ايتلرينى اونلره
توصيه و تنبيه ايتدی . ايچلرندن بر قاجى چو جوغك شتاج اولدينى
معاونت و حمايه يي يالكرز ياشنه درعهده ايدم چكنى بيان اياهدى ساده
ابولهب ارباب ثروتدن اولمقله برابر حديد و قليل المرحمت ، حمزه صيد
و شكاره بك منهمك ، عباس كثير الاولاد اولديغندن بونلرك هيچ
برني قبول ايتمدى . چو جوغى حجر حمايه سنه الميه بك زياده شوق
وارزو ابراز ايدن ابو طالب اياه : سن هپسندن اليق سك ،
فقط بر كرده محمد (ص . ع) لك رآينه مراجعت ايدم ، هانكيكيزى

ایستهرسه مربی و حامیسی او اولسون. دیدی . چوجوغی کتیرندی و دیدی که ، « بن ارتق حیاته و داع ایتک اوزریم ، عجه لر کدن هانکیسی الک چوق سویورسه ک سنی او حمایه ایتسین » . چوجوق همان قوشارق کتیدی ابوطالبک بوینته صاریلوب قوجاغنه اوطوردی . عبدالمطلب ، چوجوغک اتخابی کندی ارزوسنه موافق دوشدیکندن طولای جناب حقه حد ایتدی . یوزینی ، کوزینی اوپدی ، بوینی قوقلادی و ابو طالبه تسلیم ایله دی .

ابو طالبت حضرت نبی اکرمی کندی نه اولاد ایده نسی .

ابو طالب برادر زاده سنک محافظه و تربیه سنه پک زیاده اعتنا ایدردی . نبی اکرمی او قدر سوردی که کیجه کوندوز یانندن آیرمزدی ، کیجه لری یانی باشند . پاتیرردی . اقربا و اوداسنه بر ضیافت کشیده ایده جک اولسه مطلقا نبی اکرم او ضیافته بولونوردی .

نبی اکرمک وصایت و حمایتله برابر عبدالمطلبک عهده سنده کی رفاده وظیفه سی ده ابوطالبه انتقال ایتدی .

بعضلرینک روایتنه کوره رفاده و امتیازات مخصوصه سیله برابر ریاست قریش نبی هاشمک دیگر برشبه سنه منسوب اولان ابوسفیانک بدری حرب . منتقل اولمشدر .

یدنجی باب

حیات محمدیه نک اون اوچنجی سنه سیله اونو ولی ایدن سنه لری

ابوطالب حضرت پیغمبری سوریه به برابر کوتوریور - راهب

بحیرا تزدنده توقف و مسافرت - اون درت یاشندن بکرمی درت
باشنه قدر کززان اولان زمان .

ابو طالب حضرت پیغمبری سوریه به برابر کوتوریور

نبی اکرمك سنی اون اوچه واصل اولدینی صیراده ابو طالب
لاجل التجاره سوریه به برسیاحت اجرا ایتدی (میلاد : ۵۸۲) .
سیاحت حاضرقلارینی کورن جوجق اغلامه به باشلادی ؛ ابو طالب
چوجوغلک اغلاماسنك اسبابی آکلایارق اونیده برابر کوتورمه به
قرار وردی .

شامه متوجهاً یوله چیقديلر . کاروان ، یاشادینی حیات مرناضانه
ومتزهدانه طولایسیله کندیسنه يك زیاده اظهار حرمت ایدیلن عالم
نصرانی بحیرا [۱] نك - بصرا شهرینه ایکی فرسخ مسافده کائن
صومعه سی قریبده توقف ایتدی .

[۱] بو بحیرا لاتین مؤلفلرینك سرجیوس اسمنی ویردکلی ذاتیر .
« بصرا » به « میسرا » نامیده ویریلیر . ابوالفدا ، بوشهر ، حوران و
پایتختیه دیور . بصر اشامك جنوبده درت کونلك برمسافده کائن اولوب
۸ ، ۶ طولنده و ۳۵ ، ۳۳ عرضنده واقعدر .
یوقمه نوشیروان ك اوغل کسرا هرمنك زمان سلطنتنه مصادفدر .

راهب بحیرا نصرانیتك مسطوریه مذهبنه منسوب ایدی . پدرینك اسمی
یونس بن عبدالشملی ایدی . (مسمودی : مروج الذهب) . بحیرانك توصیه سی
اوزرنه ابو طالب نبی اکرمی شامه برابر کوتورمکدن صرف نظر ایدوب
پاته رقاق کشی وبره درك مکبه کوندردیکنی میرخوند یازیورسه ده نبی
اکرمی کیلمره ترفیق و تودیع ایتش اولدیفنه دائر ایضاحات ویرمیور .

راهب بحیرا نزدنده توقف و مسافرت

کتاب مقدس بی دقتله تتبع ایتمش اولان بحیرا خاتم الانبیانک علام
مخصوصه سنی او کرشمش اولدیغندن بی اکر می کورور کورمن بو
علامت لری اونده در حال تمیز و مشاهده ایله دی . قریشی لره برضیافت
ویردی . طعامی متعاقب ابو طالب دن بی اکر مک اسمیله احوال
وخصوصاتی سؤال و تحقیق ایتدکن صوکر ا بی اکر مک ظهیرنک
کفنی حذاسنده کی قسنی کورمک ایچین مساعده طلب ایدوب .
که ملکی برار آشاغی به صیرنجه مهر نبوت میدانه حیقدی . بحیرا ،
« ایشته علامت نبوت ، ایشته بی آخر زمان » دیهرک کمال حرمت
و تعظیم ایله مهر نبوتی قلیل ایتدی . صوکر ا ابوطالب « توجه
ایده رک » شامده نبوتک اوصاف و علامته واقف اولان یهودیلر واردر ؛
سز بو چوجوغی برابر کزده اورایه کوتورورسه کز بلکه ضرر
واهانتلری طوقونور ؛ ایشکزی بصره ده بتیروب مکیه عودت
ایته کز دها ای اولور » دیدی . ابوطالب بحیرانک توصیه سنه اتباع
ایده رک اموال و امتعه سنی بصره ده ساتدی و مکیه عودت ایتدی .

اون درت باشندن بکری درت یاشنه قدر کذران
اولان زمان

بی اکر م اون یدی یاشنده ایکن ابوطالب ک اذن و مساعده سنی
استحصال ایده رک بر قافله تجارتله یمن کیدن عمجه لری زیر و عباسه
رفاقت ایتدی . بوسیاحت اثناسنده ده وقوعه کلن لایعد خارقلر

کندیسنک آتیا پک عظیم الشان بر ذات قدسیت سمات اولاجفه
شهادت ایدیورلردی .

جناب رسالتآب بوسیا حدن عودتنده عکاظده قریشله بنی هوازن
بیننده وقوع بولان « فجار ثانی » حربنه [۱] اشتراك ایتدی . قریشی لر
طرفدن حربی اداره ایدن ابوطالب دی . نبی اکرم بومحاربهده بنی
هوازن له آتدقلى او قلى طولایوب عمجلرینه ویرمک خدمتی
ایفا ایدیوردی . بو مقاتله بنی کنانه دن براص بن قیس اسمنده بر
شخصک بنی هوازن سیدلرندن عروة بن عتبہ بنی قتل ایتدی اوزرینه
سرزده اولمشدی . آنفا سویله دیکمزکی طقوزسنه دوام ایتمش اولان
بو مصاصدات نهایت هر ایکی طرف مقتوللرینک عددینی صایوب
هانکیسنک کی فضله ظهور ایدرسه دیگر طرفک اولنسبتده دیت
ویرمسی شرطیله ختام پذیر اولدی .

« فجار ثانی » حربنک محل وقوعی اولان عکاظ ، نخله ایله طائف
آره سنده مکة مکرمه دن اوچ کونلک برمسافهده کائن واحه مسی بر محل دی .
اوراده هر سنه قبل الحج شهر الحرامده عظیم بر پاناير قورولوردی ؛
بلاغت وفصاحتارایله جزیره العربیه صیت انداز اولان شاعرلر ، خطیلر
هنر ودها مسابقه سنه کیریشیرلردی . مثلاً بشت نبویه دن مقدم سویله نیلمش

[۱] « حرب فجار » طقوز سنه دوام ایتمدر . نبی اکرمک اشتراك
ایتمش اولدییی عکاظده کی « فجار ثانی » حربی ۸۶ هـ تاریخ میلادیسنده
وقوع بولمشدی . بومحاربه لره « حرب فجار » دینیلمه سنک سببی اشهر حرم
اعتبار ایدیلن محرم ، رجب . ذی القعدة ، ذی الحجه آیلرنده وقوعه کلش

وعامه نك تقدیرینه مظهر اولمش اولان - مملقات سبمه عنوانی آلمش
قصیده لر مشهور انامدر . [۱]

بو قصیده لرده غنیف و شدید بر بلاغت ، تشبیهانده بویوک بر
ثروت و احتشام مشهود اولمقده در .

سه دیللو عربلرک تاریخ عمومی عنوانی اثرنده «سوق عکاظ
یا لکز شعرایه ، خطبایه منحصر بر مضمار مسابقه دکلدی . اوراده
دینی موعظه لرده ایراد اولونوردی . موسویلرک ، نصرانیلرک رؤسای
مذاهبی توراتک ، اینجیلک احکامنی خلقه تفسیر و تبلیغ ایدرلردی .
حتی نصرانیلرک عکاظه کلن راهلری اراسنده برده بطریق بولونیوردی که
بو بطریق ، نسطوریه مذهبه منسوب اولان ، نجران بطریق قصی ایدی .
حضرت محمد (ص . ع) عکاظده یک چوق شیلر ایشیتندی
واو کړندی .

کندیسی امی یعنی اوقومق و یا زمقدن محروم اولدینی غنمه قاطمه
ایله ثابت اولقله برابر ده ا غفوان شباینده ایکن عقلاً و عرفاناً
معاصر لرینک فو قده ایدی . طیمت بشریه یه یک زیاده جالب دقت بر
وقوف و معرفتی حائزردی . بو سببله بر شخصک قیمت اخلاقیه سنی
برلمجه ایچنده تقدیر ایده بیلیردی .

[۱] مملقات سبمه قائللری شونلردر : امرو القیس (وفاتی : میلادی

وللایمدر . زیرابین العرب مقدس عد اولونان بو آیلرده معادات و مقاتله ممنوع
ایدی . برآدم « اشهر حرم » ده پدرینک یا خود برادرینک قاتلنه تصادف
ایتنه اونی نه قتل ایدر ، نه ده تحقیر ایلردی . « اشهر حرم » . رعایت اینجه بن
قبیله لر بی طی ایله بی قسم و دیگر برابکی قبیله ایدی . قریش ایله بی
هوازنک بو آیلرده یکدیگر بیله مقاتله یه کیریشمه لر ی بر حادثه شاده ایدی .
(ابوالفدا ، فیروز آبادی) .

سه ديبلو بويانايله اسلاميتك من قبل الرحمن وحى طريقيه جناب رسالتابه نازل اولمش بردين اولمايوب تورات ايله انجيل احكامنك صراج وتوحيدندن حصوله گلش بردين اولديغى سويله ملك ايسته يور. فقط شوراسنى دوشونمور كه كنديسنك اعتراف ايتديكى وجه ايله نبي اكرم اوقومق ، يازمق بيلمه يوردى. بويله برذات فاضل اولويورده قرآن مين كې بيلك يوقدر سنه دنبرى احكامى مليونلرجه افراد بشرك مادي ، معنوي رفاهنى كافل اولمش ، اولمقده بولونمش والى الابد اولاجق اولان بر كتاب كريمى اوتهدن بریدن طوبالاديني شتر كربه معلومات ايله ميدانه كتيره بيلور ؟

عجبا سه ديبلو ، علوم وفنونك هانكى شمه سنده اولورسه اولسون منتظم برتحصيل كورمش اولق شويله طورسون حتى اوقوبوب يازمقدن بيله محروم برآدمك ارباب دانشك تقدير وحيرتى جلب ايدمك بر اثر ميدانه قويمش اولديغى اقوام ومللك مهافيف تاريخندن چيقارلمش بروتيقه ايله اثبات ايدم بيليرمى؟ حال بوكه (ولكم فى القصص

۵۴۰) ، طرله (وفاق : ميلادى ۵۶۴) حارث (وفاق : ميلادى ۵۴۰)
ليبد (وفاق : ميلادى ۶۶۲) ، زهير (وفاق : ميلادى ۶۲۷) عنتره (وفاق :
ميلادى ۶۱۰ .

عكاظده عقد اولونان خطايبات واديبات انجمنلرى حقيق بر شعر وخطابات مؤتمرلردي . بو انجمنلرده ساده لك اينجده بر عظمت محسوس اولوردى . قبل الاسلام پك بوزك بر نفوذ مالك اولان عرب شاعرلرى وطنلرينك مورخلىر حاكمينده ايدى . افكار عموميه حاكم اولدقلرندن استه دكلرى شخصك ، قيهلنك قدر ومترلتنى اعلاويا تزييل ايدرلردى . بو سبيله اولردن هر كس خوف واحتراز ايدر ، اولره هر كس احترام ايلردى . بو فصاحت وبلاغت مؤتمرلرينك عربلرده وحدت مليه فكرينك اويانماسنه بوزوك تاثيرى اولمشدر .

حیوة ... « آیت جلیله سو کبی شرقده، غربده، تأسس ایتش مدیتلرک مابه القوامی بردستوری محتوی وایجاز و اعجازده درجه قصوایه منتهی اولان برکلام ؛ « یا ارض ابلعی .. » و « فاصدع بما تؤمر ... » نظم جلیله کی بلغای عربی لال و حیران ایدن آیات منیفه نبی امینک فم مبارکندن صدور ایدیور !

فخر المرسلین ، معیشت دینویه سببی تدارک ایتک ایچین قویون رعی ایدوب قویون باشنه بر قیراط حسابیله حق آیردی ؛ بعضاده قیرلرده تصادف ایتدیکی میوملری طویاز یوب مکده کتیرر، صاتاردی . حاصلی نبی اکرم کندی کدیمینله معیشتی تأمین ایدردی . بوکی مشغله لر اقوام عرب زرنده قطعاً مشاغل خسیسه دن معدود دکلدی . حتی بومشغله راعیانہ دائمات فکر و انزوایه میال اولان رسول اکرمک طبع مزاج پاکنه یک موافق بر مشغله ایدی .

نبی اکرم بکر می باشنه بالغ اولمشدی ؛ بوصیراده مکده « حلف الفضول » [۱] نامیسه شهرت بولان وقعه ظهور ایتدی . فجار مقاتلاتندنبیری مکده اسایش وانتظامدن اثر قالمامشدی . ضعیف

[۱] کسر حاء ایله « حلف » عهد ایتک ، بین ایتک معناسنه در « فضول » فضلر دیمکدر .

جرهمیلرک مکده بولوندینی زمانلر کندیلرندن فضل بن حارث ایله فضل بن فضاله نام رئیس لرله قسطوری لرک رئیس فضل بن وداعه مکده هیج بر کسه نک دیکر برکسیه ظلم و تجاوزینه ماعده ایتهمک خصوصتی تحت قراره آلوب بین ایتشلدی . « فضل » اسنده کی بواوچ رئیسک یمننه « فضل لر یمنی » معناسنه اولارق « حلف الفضول » دینلهی .

رؤسای قریشک ده ، بوکا مشایه بر سبب طولایسیله ایتدیکی یمنه ، بووقعه بی تخطر ایدمک « حلف الفضول » دیدیلر .

وعاجز اولانلر انواع مظالمه اوغرا لرلردي . ارباب تجارتك اموال وامتعه سی غصب و تاراج ایدیلردي . زیارت و تجارت املیه مکیه ککش اولان بریمینلنک بوتون ماملکی یغما ایدلدی . یمنلی کونش طوغدقدن سوکرا جبل ابی قیس . چیقوب اشتکا واستمداد ایتدی . بونک اوزرینه رؤسای قریش ک کافه سی بر آرایه کلوب عقد ایتدکلی بر اجتماعه یینلرنده تکون ایده جک نزاعات واختلافاتی فصل وتنظیم ایتک ایچون بوندن بویه اصلا قوت وشده مراجعت ایدلمه یجکی تحت قراره آله رق رؤسانک اک یاشلیسی اولان عبدالله بن جدعانک خانه سنده بالاجتماع هیچ کسه نک دیگر برکسه یه قارشى ظلم واعتسافه میدان ویرلمه یجکله ومتفقاً متجاوزک منع وتأديب اولونه جضه عهد ویمین ایتدیلر . نبی اکرم فقر واتزوا عالمنده یاشار وبرذات اولدینی حالده « حلف الفضول » مجلسنده صاحب رأى براعضا صفتیه بولونمشدی . بوايسه فخر کائناتک رزانت رأى، اصابت حکمی حسیله قوم وقیله سی بینده حائر اولدینی علومنزله دلالت ایدر برکیفتدر . بوشیرالرده ایرانده حکومت ایدن نو شیروانک اوغلی هرمن خلع اولنوب کوزلرینه میل چکیلمشدی .

یربه اوغلی پرویز جالس تحت حکمرانی اولمشدی .

سکزنجی باب

حیات محمدیه نیک یکرې بشنې سنه سیله اونی ولی ایدن سنه لری
حضرت خدیجه یه وکاله حضرت پیغمبرک سوریه یه سیاحتی --- حضرت
پیغمبرک خدیجه الکبریٰ تر وچی .

حضرت خدیجه یه وکاله حضرت پیغمبرک سوریه یه سیاحتی (۵۹۵)

خدیجه ، نسبی نبی اکرمک دردنجی جدی قصی یه منتمی اولان ،
خوبلرک قیزی ایدی ؛ ایکی دفعه ازدواج ایتش وزوجلرینک ایکیسی ده
وفات ایده رک ایکی دفعه طول قالمشدی . قریش قبيله سنده ثروت ،
حسن ، کمال جهت لرله عذیم النظیر بر خاتوندی . حنیفلردن اولان
عمجه زاده سی ورقة بن نوفل کندیسنه کتب مقدسه نک بعض اقسامی
اوقویوب تفسیر ایتشدی .

درایت و فطانت صاحبه سی اولدیغندن مالک اولدینی عظیم ثروتی
کندی اداره ایدر و مالک بعیده یه تجارت قافله لری چیقارارق بو
قافله لری امین اولدینی کسه لرک تحت نظارتنده اسبال ایلردی . بو
صیرالده نبی اکرم یکریمی بش یاشنه کلشدی . کثیر العائله اولان
عم نبی ، ابوطالب فقر و ضرورته دوشمش ضعف و وهنه اوغرامشدی .
بر کون نبی اکرمک خاله سی عاتکه بنت عبدالمطلب ایله ابوطالب
اراسنده شویله بر محاوره جریان ایتدی :

— محمد (ص . ع) ارتق ازدواج ایده جک بر سنه کلدی .

بو خصوصی دوشونمه یورمیسکز ؟

— بونی دوشونمکدن بر آن بیله فارغ دکلم ؛ فقط حالی
 کوروپورسک ؛ ایشلرمن پک فنا کیدیور .
 — بئم خاطر مه برتدیر کلدی ؛ مناسب کورورسه کز اوتدیرمه
 مراجعت ایده جکم .

— دوشوندیك تدیری ایضاح ایتده اکلا یالم .
 — خدیجه بنت خویلد شامه کوندرمک اوزره بر قافله ترتیب
 ایدیورمش ؛ بو قافله یی ید اداره سنه تودیع ایتک ایچین امین بر
 کسه آراشدیریورمش ؛ مناسب کورورسه کز کیدوب کندیسيله
 کوروشه جکم .

عاتکه ابو طالب دن آلدینی اذن ورخصت اوزرینه خدیجه ایله
 کوروشدی وشامه سوق ایده جکی قافله یی نبی اکرمه تودیع ایدره
 کندیسى ایچین ده بویوک بر ریج و تجارت چصوله کله جکنى سویله دی .
 فخر کائنات ایسه قریش اراسنده صداقت وامانته تعارف ایتشدی .
 خدیجه ، کندیسنه وقوعبولان تکلیف اوزرینه تفکر و مطالعه ایتدکدن
 صوکرانی اکرمه شو خبری کوندردی : « زهد وتقوا وصدق
 وامانته متصف اولدیك مسلم آنادر ؛ شامه چیقارمق اوزره
 حاضر لادیغ قافله نك ریاستنی سکا تودیع ایده جکم ؛ کوله م میسره یی ده
 معینکه ویریم ؛ باشقه لرینه ویردیکم ربحك سکا ایکی مثانی ویریرم ؛
 بو سفردن سنده چوق مستفید اولورسك »

نبی اکرم ، خدیجه نك کندیسنه کوندردیکی بو خبری ابو طالبه
 بیله پردی . ابو طالب ممنون اولدی و « بو ، جناب حقك سکا
 کوندردیکی بر قسمتدر ؛ قبول ایت » دیدی . قافله ترتیب ایدلدى

و نبی اکرمک یدامانتندہ اولارق شامہ متوجہاً مکدن حرکت ایتدی .
 وقتاکہ قافلہ بصرایہ واصل اولدی نبی اکرم راحب بحیرانک وفات
 ایتدیکنی ویرینه نسطورا اسمندہ دیگر بر راحب قائم اولدینی کوردی .
 ارالرنده وقوعبولان بر ملاقات اناسندہ نسطوراده نبی اکرمک
 احوال و اوصافی تحقیق و مہرنبوتی زیارت و تقیل ایتدکن صوکر
 یہودیلر طرفدن علامات نبوت کشف ایدیلرک فخر کاشاتہ برضرر
 ایریشدیرلمسی احتمالی درمیان و شامہ کیدلمکدن فراغت اولونمہ سی
 بیان ایتدی . بنابرین کار و انک اموال و امتعہ سی بصرادہ مبادلہ
 اولونارق مکہ یہ عودت ایددی . لدی المحاسبہ ربیع و تمتعک یکمیش
 سنلرہ نسبتلہ بر قاچ قات فضلہ اولدینی تیین ایتدی .

جناب خدیجہ بوسفر و سیاحت اناسندہ حصولہ کلن موفقیتلرک
 نقل و حکایہ سی ایشیدہ رک حیران اولمش و اوصاف کزیدہ محمدیہ
 دلپستہ اولوب قالمشدی .

جناب خدیجہ برقاچ سنہ دنبری طول اولارق باشایوردی . واقعا
 اشراف قریش دن بعضلری ازدواجہ راغب و طالب اولمشلردی ،
 فقط ، او ، بونلرک هیچ برینہ رغبت ایتمہ مشدی . بوصیرالردہ برنوجوان
 قدسی جال اولان نبی اکرمہ قارشی کوکلندہ والہانہ برانجذاب حس
 ایتدیکندن حضرتک زوجہ سی اولوق شرف بلندیسنہ نائل اولمہ یی
 شدتلہ ارزو ایلہ دی .

سیرہ حائر اکملیت اولان رسالتبناء صورتہ دہ برانموزج
 کمال ایدی :

« مبارک جسمی کوزل ، ہب اعضاسی متناسب ، اندامی غایت

مطبوع ، آلتی ، کوسى ، ایکی اوموزلرینک آراسی ، آووجلری
کنیش ، بونی اوزون ، موزون وکوموش کیی صاف ، اوموزلری ،
بازولری ، بالدرلری ایری وقالین ، بیلکلی اوزون ، پارماقلری
اوزونجه ، اللری وپارماقلری قالینجه ایدی . مبارک قارنی کوسیله
برابر اولوب ایلری به طوغرو فیلامش دکلدی . آیقلرینک آلتی ،
دوز دکل ، چوقوردی . اوزونه قریب اورته بویلو ، ایری کییکلی ،
ایری کوودملی ، کوجلو ، قوتلی ایدی . نهضعیف ، نهسمیز ، بلکه
ایکیسی اورتاسی و صیقی اتلی ایدی . مبارک جلدی ایسه ایپکدن
یمشاقدی . کمال اعتدال اوزره بویوک باشلی ، هلال قاشلی ، چکمه
بورونلو ، آزدکیرمی جهرملی وسوبوجه یوزلو ایدی ، شیشمان یوزلو
ویومرو یناقلی دکلدی . کیرییکلری اوزون ، کوزلری بویوجک ،
قاره وکوزلدی . ایکی قاشنک آراسنده برطمار واردی که وقت غضبده
قاباروب کورونوردی . ازهر اللون ایدی . یعنی نهکیچ کیی آق ،
نده قاره یاغیز ، بلکه ایکیسی اورتاسی وکل کیی قرمزیه مائل ،
بیاض ، نورانی و براق اولوب مبارک یوزنده نور لمسان ایدردی .
کوزلرینک آقده آزقیرمز یلق واردی . دیشلری اینجی کیی تابدار
اولوب سویلرکن اوک دیشلرندن نور صاچیلیردی . صاچلری نه پک
قیورجیق ، نده پک دوزدی و صاچلرینی اوزاندینی وقت قولاقلرینک
مهلرینی تجاوز ایدردی . صاقالی صیق و تامدی ؛ اوزون دکلدی .
برطوتامدن زیاده سنی کسردی . عالم بقایه رحلت بویوردقلری زمان
صاچی صاقالی هنوز آغارمهیه باشلا یوب باشند برآز و صاقالنده یکرمی
قدر بیاض قیل واردی . جسمی نظیف ، قوقوسی لطیف دی . قوقو

سورونسون ، سورونمسين ، تنى وترى اك كوزل قوقولردن اعلا قوقاردى . بر كمسه اونكله مصافحه ايتسه بوتون كون اونك رايحه طيه سنى طوياردى . و مبارك اليه برچوجو غك باشنى مسح ايتسه ، رايحه طيه سيله ، اوچوجوق سائر چوجوقلرك آراسنده معلوم اولوردى . حواسى فوق العاده قوى ايدى . يك اوزاقدن ايشيدير و كيمسه نك كورمه يه چكى مسافه دن كوروردى . هب حركاتى معتدلى . بر يره عزيمتند عجله وصاغه ، صوله ميل ايتمه يوب كمال وقار ايله طوغرى يولنه كيدر ، فقط سرعت وسهولتله يوروردى .

شويه كه عادتاً يورويور كيبي كورونور ، لكن ياكند كيدنلر سرعتله يورودكلرى حالده كريده قاليرلردى . الحاصل ، اك مكمل ومستتاً صورتده يارادلىش مسعود و مبارك بروجود ايدى .
نبى اكرمك شكل و اندامنده كى بو محاسن و انتظامه شوسجايائى محموده ترافق ايدى يوردى :

كولر يوزلو ، طائلى سوزلو ايدى . كيمسه يه قاسوز سويله مزدى . كيمسه يه بد معامله ايله مز و كيمسه نك سوزينى كسمزدى . ملايم ومتواضعدى . خشين و غليظ دكادى . كولمه سى ده تبسمدى . اونى آكسزىن كورن كيمسه يى مهابت آيلردى و اونكله الفت و مصاحبت ايله ين كيمسه اوكا جان و كوكلدن عاشق و محب اولوردى . اهل فضله درجه لرينه كوره احترام ايلردى . اقباسنده پك زياده اكرام ايدردى . لاکن اونلرى كنديلرندن افضل اولانلرك اوزرينه تقديم ايتمزدى . خدمتكارلرينى پك خوش طوقاردى . كنديسى نير و كييرسه اونلرده اونى يديرر و كيديرردى . سخى ، كريم ، شفيق ، رحيم ،

شجاع و حلیم دی . عهد و وعده ن ثابت ، قولنده صادق دی . حاصلی حسن اخلاقه ، عقل و ذکاوت به جلّه ناسه فائق و هر درلو مدح و ثنایه لایق دی .

مفخر موجودات صلی الله علیه وسلم حضرت تدرینی شاعر حسان بن ثابت (رضی الله عنه بر قصیده سنده شویله مدح ایدیور :

واحسن منك لم تر قط عین
واجمل منك لم تلد النساء
خلقت مبرأ عن كل عیب
كأنك خلقت كما تشاء

یعنی : « هیچ بر کوز سندن دها کوزلی اصلا کورمه دی ، هیچ بر گادین سندن دها کوزلی اصلا طوغورمادی . هر درلو عیدین مبرا اولارق خلق اولوندک ، صانکه ایسته دیکک کیبی خلق ایدلدک »

ایسته خدیجه الکبرانک ، زوجه سی اولق شرفی شائقه آرزو ایتدیکی ذات اقدسک صوری و معنوی اوصاف و مزایای بیله ایدی . راز دروتی جناب خدیجه نیک بریار صداقت شعاری اولان نفیسه بنت منبه کشف ایله دی . نفیسه ، ذکی ، فطین ، کوزل یوزلو بر قادیندی . خدیجه نیک تصویرنی تصویب ایتدی .

نفیسه مناسب بروسيله ایله نبی اکرمک نزدینه کیدوب بوبابده کی فکر و نیتی استمزاج ایتدی . « نیچون ازدواج ایتمه یورسکز ؟ » سؤالی ایراد ایدنجه فخر کائنات ! « ازدواج ایتک ایچین اقتضا ایدن اسبابه مالک اولمادیغم جهته ایتمه یورم » ، جوابی ویردی . بونک اوزرینه نفیسه تکرار سوزده باشلا یارق : مال و مثال ، حسن و جمال ، حسب

ونسب ، دیانت و تقوا ، اخلاق حسنه جهتلیله کفو کریمکز اولان بر قادین نفسی سزه عرض ایتسه ومصارفات لازمه یی ده اعطا ایله سه قبول ایدر میسکز؟ » دیدی . نبی اکرم حضرت نلری : « او قادین کیمدر؟ » دییه سؤال ایتسه سی اوزرینه ، خدیجه بنت خویلد اولدیغنی بیان ایدوب موافقت نبویه یی استحصال ایتدی .

نبی اکرم ک کندیسیله ازدواجه میل و رضا کوستردیکنی قیسه دن استبشار ایدن جناب خدیجه پک زیاده ممنون اولدی . پدیری وفات ایتش اولدیغندن مجلس نکاحده عمجه سی عمرو بن اسد ایله عمجه زاده سی ورقه بن نوفل حاضر بولوندیلر . نکاح ، خدیجه نك خانه سنده عقد اولوندی . بین العرب مرعی اولان عادت قدیمیه اتباعاً ابتدا حضرت محمد (ص . ع) طرفندن ابوطالب ، سوکرا خدیجه الکبرا طرفندن ده ورقه بن نوفل بر رخطبه سویله دیلر .

ابوطالب ک خطبه سی :

« الحمد لله الذی جعلنا من ورثة ابراهیم وزرع اسمعیل . و ضیعی ممد و عنصر مضر . و جعلنا من حضنة بیته و سوانی حرمه . و جعل لنا یتاً محجوجاً . و حرماً آمناً . و جعلنا الحکام علی الناس . اما بعد : فان ابن اخی هذا محمد بن عبدالله فتی لایوازن به رجل من قریش الارحیح وان کان فی المال قل . فان المال نسل زائل و امر حائل و محمد من قد عرقم قرابته و قد خطب خدیجه بنت خویلد و بذل لها من الصداق ما آجله و عاجله عشرون بکرة من حالی و هو والله بعد هذا له نبأ عظیم و خطر جلیل :

: تورکجهسی :

« شکر الله که بزلری ابراهیم ک ذریقتدن ، اسماعیل ک نسلندن ،
معدک اصلندن ، مضرک عنصرتدن یاراتدی . ویزی بیت مکرمک
بکجیسی ، حرم شریفک خدمتجیسی و بوجهته ناسک حاکم وریشی
ایتدی . بوندن سوکرا صدهه کلهلم . قارداشم اوغلی محمد بن عبدالله
ایله قریشدن هانکی جوان موازنه اولونسه او ، اوکا ، حسب
ونسبجه ، عقل و فضیلتجه فائق و مرجع اولور . اگرچه مالی آرسده
اوکا باقيلماساز . زیرا مال بر ظل زائل و امر حائلدر ؛ آلتیر ،
ویریلیر ، اکر تی برشیدر . والله بوندن سوکرا اونک حال و شان
پک بویوک اولاجقدردر . حال بوکه سزک ، بوجه ایله ، شرف و شان
صاحبهمی اولان کریمه کز خدیجهیه رغبت بویوردی و ابوطالبک
مالندن یکریمی دوه معجله و مؤجله ویردی . »

ورقة بن نوفلک مقابله سويله دیکی خطبه نك تورکجهسی :

« الله شکر ایدرزکه بزلری بیان ایتدی ک کی یاراتدی و صایدیغک
شیلردن زیاده فضل و شرفله ممتاز ایتدی . ایمدی بزعریک اولولری
وریشلری یز . سزده بویله سکز . عشیرت سزک فضلکزی انکار
ایتمز و هیچ برکسه سزک خیر و شرفکزی رد ایله منز . بزده سزکله
کسب قرابته راغبز . ای جماعت . شاهد اولیکز . بن محمد بن عبد
الله خدیجه بنت خویلدی درت بیک مثقال التون صداق مقابلنده
نکاح ایتدم . » [۱]

جودت پاشا

[۱] فاضل محترم محمود اسعد افندی تاریخ اسلامنده دییورکه : ابوطالبک
خطبه سندن مهرک یکریمی دوه ، نوفلک خطبه سندن درت بیک مثقال التون

دسم نکاح بو منوال اوزره اجرا اولوندقدن صکرا ابو طالب
بر دوه کسوب اشراف ورؤسایه بر ضیافت اعطا ایتدی . خدیجه
جاریه لرینه دفلر چالديرارق ، رقصلر اجرا ایتديره رک نکاحی خلقه
اعلان ایتدیردی . [۱] هان اوکون زفاف اجرا اولوندی .

فخر کائنات جناب خدیجه یی تزوج ایتدیکندن طولانی پک
زیاده ممنون اولویوردی . ابو طالبده قلمده حاصل اولان فرح
وسروردی شو سوزلرله اعلان ایدیوردی : « حمد اولسون الله که
بزدن کرپی کیدردی ، هومی دفع ایتدی » .

فخر کائنات جناب خدیجه یی تزوج ایتدکن صوکرانک
خانه سنده اقامت ایتدی . یکریمی درت سنه بر اراده یاشادیلر
وبربرندن پک زیاده ممنون قالدیلر ؛ یکدیگری ذره قدر اینجیتمه دیلر .
خدیجه الکبرا بر حیات اولدقجه نبی اکرم تکلیفات واقعه یه رغماً—
هیچ بر قادینی استکاح ایتهدی .

حضرت پیغمبرک ابویتنک وفاتنده میراث اولارق کندیسنه بر قاق دوه
ایله بر قاق قویوندن وام ایمن اسمنده کی جاریه حبشیه دن باشقه مال اطلاقه

[۱] خدیجه بر وقت شوپله بر رؤیا کورمشدی : کویا کویا یوزندن
کولش اینوب خانه سنه کیرمش واورادن نشر ضیا ایده رک بوتون
مکه اولرینی ضیالندیرمه یه باشلامش « بو رؤیایی ورقیه تعبیر ایتدیرمش ،
اوده سن پیغمبر زوجهمی اولاجسک دینه تعبیر ایله مشدی .
حضرت خدیجه نکه حین ازدواجنده قاق یاشنده بولوندی خصوصیته

اولدینی اکلاشیلور . بوتفاوت یاییکی مهر جمع اولش ایکن راولرک هر بری
ایشیتدیکنی روایت ایتش اولماسندن ، یاخود یکریمی دوه نکه اووقتله درت
بیك مقال التون فیأ تنده بولونماسندن نشأت ایتش اولسه کرکدر .

شایان هیچ بر شی قالمشیدی ؛ عمی و مریسی اولان ابو طالب ایسه اون چوجوق بابایی تنگدست و کثیرالعائله بر ذات اولدیغندن نبی اکرم هنوز يك کنج ایکن اسباب معیشتی مساعی ذاتیه سیله تحصیله مجبور اولارق کنجلكنی مشاق و مزاحم ایچنده کچیرمشدی . خدیجه الکبرای تروج ایتدکدن صوکرأ سعة حاله مظهر اولدی و زوجه سنک ثروتی تجارتده استرباح ایدرله تمول ایتدی . مشغله تجارتی صفت نبوته نا مناسب عد ایدن مشرکین بالاخره نبی اکرمه بوندن طولانی طمن و تعریض ایتشلردر .

حضرت رسالتک خدیجه الکبرا حقنده کی میل و عتی یک زیاده ایدی . حتی اونک ادر تحاللدن صوکرأ زوجه رسول الله اولق شرفی احراز ایتش اولان حضرت هایشه ، خدیجه الکبرادن باشقه نبی اکرمک زوجه لرندن هیچ برینی قیصقا نامدم ، دیرمش .

نبی اکرم کسب ثروت و غنا ایتش اولدینی حالده ینه اسکی طرز حیاتنک ساده لکی ایچنده یاشار و ثروتی امور خیریه یه صرف ایدردی . بو صیرالرده یاغفور سزلق سبیلله خطه حجازیه ده ظهور ایدن قحط و غلا هرکسی اضطراب و مضایقه یه دوشورمش و بالخاصه جناح لطف

مورخلر اراسنده اختلاف وار . بعضری اوتوز سکرز ، بعضری ده قرق یاشنده بولوندیخی سویلورلر . تاریخ و فاتی حقنده ده اختلاف واردر . بعضرینک روایتنه کوره قرق طقوز یاشنده وفات ایتشدر .

مورخ مشهور ابوالفدا ، خدیجه نك فخر کاشات ایله یکری دوت سنه برلکده یاشامش اولدینی بیان ایدیور . او حالده حضرت خدیجه نك التمش دوت سنه معمر اولمش اولدینی تحققیق ایاپیورکه ابو هریره ایله دیگر بعض راویلرده بونی تأیید ایله یورلر .

واحسانی التندہ پرور شباب اولدینی کثیرالافراد برعائله باباسی اولان
عمجهسی ابو طالبی تنکی میشته اوضر آتمشدی .

نبی اکرم عمجهسی ابو طالبک مضایقهسی تخفیف ایتک ایچین
اصحاب ثروتدن اولان دیگر عمجهسی عباسه مراجعتله دیدی که :
« ابو طالب فقیر ، عائلهسی ده کثیردر . قحطوغلا مندفع اولونجهیه
قدراونک چوجوقلرندن برینی سن ، برینی بن یا کزله الارق اضطرابخ
تهوین ایدلم » . عباس موافقت ایتدی . کیدوب ابو طالبی بولدیلر
ومقصدلرینی اکلاندیلر . اوده : « عقیل ی بکا ترک ایدیکز ،
اوته کیلری نه ایسترسه کز یاییکز » . دیدی . جعفر طیار ی عباس
الدی ؟ حضرت علی یی ده حضرت رسالتاب حجر تربیه سنه قبول ایتدی .
بو ائنده علی نک سنی بش داده لرنده ایدی .

حضرت رسول اکرمک خانه سنده دیگر بر چوجوق دها
واردی که بو چوجوق ، علی ایله برابر ، سابقوندن اولان وصوکر الری عالم
اسلامده مهم بر موقع احراز ایتیش بولنان زید بن حارثه در . زیده
بر محاربه ده اسیر دوشمش قضاعه قبیله سنه منسوب بر خرسنیا
چوجوغی ایدی . اونی ، خدیجهیه ، برادرزاده سی صاتون الوب ویرمشدی .
نبی اکرمده خدیجه دن اشترا واعتناق ایدوب کندینه اولاد ایدیندی .
برکون التندن طوتدی حجر اسودک یا کنه کوتوروب اوراده بولونانلر زیدی
کوستره رک : « یامن حضر اشهدوا ان زیداً ابی یرثی وَاَرَثَهُ » یعنی
ای بوراده حاضر اولانلر ، شاهد اولیکز که زید بنم او غلم و وارثمدر . دیدی .
اتش افتراقی ایله کوکلی دائماً یا نغمده اولان باباسی ارایه ارایه
نهایت زیدی رسالتناهک نزدنده بولدی . حضرت فخرکائنات زیدی ،

پدریله کیتمک یاخودینه کندی نزدندە قالمق شقلوندن برینی اختیار
ایتمک خصوصندە بخیر براقدی . زید ، بی اکرمک یاکنده قالمایی
ترجیح ایتدی . « ادعومم لا بائهم » امر جلیلی نازل اولونجهیه قدر
زیده « محمدک اوغلو » دینیلدی .

طلقوزنجی باب

حیات محمدیه نك اوتوز یدنجی سنه سیله اونی تعقیب ایدن سنه لری ؛ نبوت و بمبتك ظهور واعلان — کعبه معظمه نك تکرار انشایی — حضرت فاطمه . الزهرامك ولادی — حضرت پیغمبرك کندیشی تمامیه عبادت وانزوایه حصر ایتمه سی — دین اسلامی ایلک قبول ایدنلر — حضرت قرآمك امری .

کعبه معظمه نك تکرار انشایی .

نجی اکرم اوتوز بشنجی سال حیاتنده ایدی که قریشیلر کعبه معظمه نی تکرار انشایه قرار ویرمشلردی . (میلاد : ۶۰۵) اوزمانلر کعبه معظمه نك دیوارلرینك ارتفاعی انجاق بر ادم بوی راده سنده ایدی و سقفی ده یوقدی . وقوعبولان شدتلی بر فیرطینه دیوارلری زده لیه رك مشرف خراب برحاله قویمشدی . بوندن باشقه کعبه یه عائد نفیس و قیمتدار اشیایی محافظه یه مخصوص اولان و خزینه نامی ویریلن یر ، بر قویودن عبارتدی . برکیجه سارقلر خزینه ده نه قدر اشیای نفیسه وارسه هپسینی سرقت ایتدیلر . بوتاریخده ییزانس مالکی طرفندن کلن برکمی مکیه الذیقین برلیمان اولان جده ساحلنده قاره یه اوطوروب پارچه لاندیشدی [۱] . کینک رئیس فن معماری یه ده واقفدی .

بونی استخبار ایدن قریشیلر ولید بن مغیره ایله دیگر بعض

[۱] اوزمانلر ییزانس طرفلرندن کلن برکینک جده ساحلنده غرق اولماسنی اوقویانلر احتمال که دوچار تعجب اولورلر . فقط شوراسی معلوم اولالیدر که يك اسکی زمانلردنبری بحر احمر ، اون طقوزنجی سلاله فراغنه دن

رؤسای کوندروب کینک کراستسنى اشترا ایتدیلر و رئیس ایله طائفه لرینى کبه نك تعمیر وانشاسنده اجرتله استخدام ایتك اوزره مکيه جلب ایله دیلر .

هر قبیله بوا مر خیره اشتراك ایتك آرزوسنده بولندیغندن بر حادثه نك ظهورینه میدان ویرمه یه رك بر صورت تسویه بولمق مهم بر مسئله حکمنی آلدی . فقط تحدت ایدن مشکلاتك رفع و ازاله سنه موفقیت الویردی . بوتون مکدا هالیسی لباسلرینى چیقاروب اوموزلرینه قویارق عریان بر حالدیه طاش طاشیه یه باشلا دیلر ؛ نبی اکرم ده اونلره التحاق ایتدی . عمجه سى عباس ك دعوت و اخطاری اوزرینه بر طاشی سور و کلیه رك کوتورمك ایچین ازارینى [۱] چیقاروب براوجنى بویته باغلادی . فقط مبارك وجودینى عریان کورونجه ادب و حیاسندن ناشی اودرجه متأثر اولدی که بیهوش بر حالدیه یوز اوستی دوشوب قالدی . کندی نه کلنجه عمجه سى عباس نه اولدك دییه سوردی .

عریان یورو مکدن نهی ایدلم ، [۲] جوابنى ویردی . بوندن سوکرا نبی اکرم عریان اولارق اصلا کورولمده دی .

امرانشا آت درت مساوی قسمة تقسیم ایدیله رك هر قسم بر قبیله یه ترك

[۱] انسا نك بلندن اشاغیسنی ستر ایدن لباس .

[۲] نهیت ان امشی عرباناً .

برنجی سه قى نك نهرنیل دن آچدیردینى بر قنال واسطه سیله ، بحرسفیده اتصال پیدا ایتشدی . بالا آخره بوقنال قومله طولوب قاپاندی . میلاددن اون طقوز عصر اول ایکنجی رامسس ، سویش برزخى اوزرنده کی کوللری بر برینه ربط ایتك صورتیه آق دکره و اصل اولان دیگر بر قنال حفر ایتدیردی . فقط بوقنال ده قوملره طولدیغندن ایکنجی نه خائو تطهیر و تعمیر ایتدیه ده روما ایمپرا -

ایدلدی. حجر اسودی محله وضع ایتمک صیراسی کلنجه قبیله لر آراسنده شدید
بر اختلاف ظهور ایتدی. هرکس سلاخلاندی؛ بنی عبدالدار ایسه
اللرنی قائله قیزارتارق: « قانمزی اراقه ایتدکجه حق تقدیمی کیمسه یه
ویرمه یز » دییه قسم ایتدیلر. فقط سلاحه مراجعت ایتدن اول
صوک دفعه اوله رق عقد ایدیلن بر انجمنده حذیفه بن مغیره شویله
بر تکلیفده بولوندی: حرم شریفه کیم اول کیرسه او حکم تمیین
ایدلسین. حذیفه نك تکلیفی قبول ایدلدی. حرم شریفه اك اول داخل
اولانده فخر کائنات اولدی. دها کیرمک اوزره ایکن هپ بردن
« محمد الامین کلیور! محمد الامین کلیور! اونک حکمنه راضی یز »
دییه باغیردیلر. نبی اکرم کندی [۱] ردا سنی آرقه سندن چیقاروب
یره یایدی، حجر اسودی ردانک اورتاسنه اوطورتدی. هر قبیله دن
بر آدم انتخاب ایدیلوب هر بری ردانک بر اوجندن طوتوب حجر
اسودی وضع اوانه جفی محکم حذا سنه قدر قالدیردیلر. نبی اکرم
کندی ایله حجر اسودی آلوب محله وضع ایتدی [۲]. دیوارلر

[۱] وجودک بلدن یوقاری قسمی ستر ایدن لباس.

[۲] ابن جوزی، بوقعه نك ازدواج نبویدن اول، حتی نبی اکرم یکریم
پاشنه واصل اولادن اقدم وقوع بولش اولدیفی سویله یور.

طورلرندن آدریانوس ایله ترایان اونی تکرار تعمیر ایله قابل سیر و سفر
بر حاله قومیه یه مجبور اولدیلر. التنجی عصر میلادی یه قدر بوقائل محافظه
ایدلدی. سوکرا خلیفه حضرت عمر بن الخطاب طرفندن مصره والی نصب
ایدیلن عمر و بن العاص طرفندن تکرار حفر ایتدیرلدی. عباسیلردن خلیفه
النصورک امریله قتال سد و املا ایدیله رک بحر سفید ایله بحر احمرک اتصالی
تاشیمدیکی سویش قتالی فرانسمهندسلرندن فردیناند دوله سپس حفر ایدنجه یه
قدر منقطع اولوب قالدی (دوژاریق، لامهره س).

او توز ذراع ارتفاعه یوکسلنجبه التي ستون اوزرينه مستند بر سقف بنا ايتديلر . فقط بوطر ز انشا حضرت ابراهيم عليه السلام اختيار ايتش اولديني طرزه مخالفدي . حضرت ابراهيم زماننده بيت معظمم بری شرقه ، دیکری غربه آچیلیر ایکی قاییدی واردی . نبی اکرم بیت معظمم اسلوب ابراهیم موافق اولارق نعمیر و انشا ایدلمه مش اولدیغندن طولانی اظهار اسفا ایدردی . بالآخره عبدالله بن زبیر حضرت تبری بیت معظمی ارزوی نبوی موافق اولارق نعمیر ایتدیردیسده حجاج نقی مکة مکرمه بی محاصره ایتدیکی ائنده کعبه معظمه بی ده تخریبه جرأت ایلهمش و قریشی لک ترجیح و انتخاب ایتش اولدقلری طرز وادیده تعمیر و انشا ایتدیرمشدی . دها صوکرالری هارون الرشید ، عبدالله بن زبیر حضرت تلرینک اثرینه اقتفاء بیت معظمی تکرار انشا ایتک ایسته مش سده امام مالک حضرت تبری هارون الرشید بنای بیت اللهک بویه صیق صیق تبدیل شکلنه قیام ایدلمه سی کندیسندن صوکر کله جک اولانلردن هر برینک ده کندی کیف و ارزوسنه اتباعاً بو تبدیل و تغیر مسلکنده دوام ایتمه سنه مساع کوسرن بر مثال تأسیس ایده جکنی ، اخطار ایده رک مانع اولدی .

فخر کائنات کندیسنه دها نبوت نازل اولمادن اول قریش اراسنده بویوک بر امتیاز و حیثیت احراز ایتمشدی . فجار ثانی مقاتلاتی رفع ایدن انجمن صلحده و حجر اسودک محلنه وضعی مسئله منازع فیها سنده ابراز ایتدیکی اناروویت و درایت کندیسنک فوق العاده

وقاد بر ذهنه ، خارق بر ذکایه مالک اولدیغنی اثبات ایله مشدی .
واقعا نبی اکرم بین القریش بویوک بر صیت قازانمشدی ، فقط
بو صیت مکینه منحصر اولوب جزیره العربده کی قبائله منتشر اولما مشدی .
اخلاق حمیده سنده مشهود اولان درستی و صداقت حسیله « الاُمین »
لقب احترامنی بحق اخذ ایتمشدی ؛ دائماً اقوالنده صداقت ، افعالنده
استقامت نمایان اولوردی .

ملاهییدن اجتناب ایدر ، بر سبب معقول ، بر سائق ضروری
اولمادقچه التزام سکوت ایلردی . اخلاقی متین ، افکاری رزین ،
هرطوری صمیمی ایدی . ادرالنده بو بودیکی قریشی لره اکثریتی
کیبی تمایله امی ایدی . ذاتاً خط و کتابت هنوز بو صیرالرده جزیره
العربده منتشر اولمیه باشلا یوردی .

رسول اکرم شعر و شاعری تندن ذره قدر نصیبه دار دکلدی . واقعا
بعضاری بعثدن مقدم توحیده متعلق بر طاقم شعر لر تنظیم و انشاد
ایله مش اولدیغنی روایت ایدیورلر سده بو روایت کذب محضدر . فقط
اداب اسلامیه دائره سنده سویله نیلش اشعاری استماع ایتمکدن حظ
ایدردی . حتی کعب بن زهیر

« بانت سعاد فقلبي اليوم متبول »

دییه ابتدا ایدن او مشهور قصیده سنی حضور هدایت نشورنده صوت
بلند ایله او قودینی زمان حضرت رسالتناه باشند نهایت قدر دیکله مش
و قصیده نکه جائزه سی اولمق اوزره ارقه سنده کی برده نی چیقاروب شاعره
احسان ایله مشدی . متبعین افرنج حضرت محمد (ص.ع.) ک شعر دن

و شاعران فوق العاده متفکر اولدیفنی سویلر لر . اوت فخر کائنات شعر دن
و شاعر لر دن نفرت ایدردی ، فقط قرآن حکیمک « والشعراء
یتبعهم الغاوون » و « الم تر انهم فی کل واد یهیمون » آیات حکم غایاتبله
تعریف بو یوردیفنی شعر لره شاعر لر دن نفرت ایدردی . حتی زمان
جاهلیت شعر اسندن امیه بن ابی الصلتک اشعار نریمه سنی بیله استماعه
میل و رغبت ایلردی اهل بیت ایله اصحاب کرام آراسنده بیله وعظ
و نصیحته ، حکمت و حقیقته متعلق شعر سویله یلر واردی .

نبی اکرمک امی اولدیفنه شوده بربرهان قاطع در که نازل اولان وحیلری
ضبط و تحریر ایتدیر مک ایچین یاننده کاتبلر بولوندیر یردی و بولرله وحی
کاتبلری دینیردی . احکام قرآنی تبلیغه مأمور اولمادان اول ابراهیم
واسماعیلک احکام شریعتیله عمل ایدر و بو احکامک خارجنده کی مسائل
و خصوصاتده اجتهاد ذاتیسیله حرکت ایلردی . ذاتاً طواف بیت الله ، دیت
نفس ، مضمه ، استنشاق ، غسل ، مسواک ایله دیشلری تمیزله مک ،
تقلیم اطفالار ، ابط و عانهک نتنی [۱] ، کبی شریعت اسماعیلک
بعض احکامی بین العرب مرعی اولوب قالمشدی .

نبی اکرم قریشک اصنامه تعبدینی قلباً پک زیاده قبیح ایدر ،
فقط اظهار مافی الضمیر ایله مزددی .

بو ائشاده اوتوز سکنز یاشنه واصل اولمش اولان نبی اکرم ،
سوق عکاظده خاتم الانبیانک قریب الظهور اولدیفنی خلقه اعلام ایدن
خطیب بلیغ قس بن ساعدهک او مشهور خطبه سنی دیکله دی .
بروجه خلاصه خطبهک تورکجه سی :

« ای ناس ! کلیکز ، دیکلەیکنز ، بللەیکنز ، عبرت آلیکنز .
 یاشایان اولور ، اولن فنا بولور ، اولاجق اولور . یاغمور یاغار ،
 اوتار بیتر ؛ چوجوقلر طوغار ، آنالرینک ، بابالرینک یرینی طوتار ،
 صوکر اهیسی عمو اولوب کیدر . وقوعاتک آردی آراسی کیلمز ،
 همان بریرینی ولی ایدر . قولاق طوتوکز ، دقت ایدیکز : کوکده
 خبر ، یرده عبرت آلاجق شیر وار . یریوزی بر فرش ایوان ،
 کؤک یوزی یوکسک برطاوان ؛ ییلدیزلر یورور ، دکنزلر طورور ؛
 کلن قالمار ، کیدن کلر . عجبا واردقلری یردن خشنبده اولوبده می
 قالیورلر . . . یوقسه اوراده بر اقیلوبده اویقوبده می طالیورلر . . . »

یمین ایدرم ، اللهک عندنده بر دین وارد که شیمدی بولوندیفکمز
 دیندن دهاسوکیلی در والللهک بر کلهجک پیغمبری وارد که
 کلهسی پک یقین اولدی ؛ کولکاسی باشکزرک اوسته کادی . نه
 موطلو اول کلهیه که اوکا ایمان ایدوبده اوده اوکا هدایت ایلله !
 وای اول بدبخته که اوکا عصیان و مخالفت ایلله ! یازیقلر اولسون ،
 عمرلری غفلت ایلله کچن امتنره ! ای جماعت ایاد ! زرده آبا واجداد ؛
 هانی مزین کاشانهلر ، طاشدن خانهلر یاپان عاد و نمود ؛ هانی
 وارلغه مغرور اولوبده قومنه بن سزک الک بویوک ربکزم دین فرعون
 ایلله نمروود ؛ اونلر سزه نسبتله دهانکین وقوت و قدرتجه سزدن
 افزون دکلیدلر ؛ بویور ، اونلری دکر مننده اوکوتدی ، توز ایتدی ،
 طاغیتدی ، کیکلری بیله چورو یوب طاغیلدی . اولری ییقلوب ایصسر
 قالدی . یرلری ، یوردلری شیمدی کوپکار شئلندی ریور . صاقین !
 اونلر کیبی غفلت ایتمیک . هرشی فانیدر ؛ باقی آنجا حصدر که :

بردر ، شريك ونظيرى يوقدر ؛ طاباچق آنجاچق اودر ؛ طوغماش
وطوغورمامشدر . اول كلوب كچلرده بزه عبرت آلاچق شی چوقدر .
أولوم ایرماغنك كیره جل یرلری وار ، اما حیاچق یری یوقدر .
بویوك ، كوچوك هب كچوب كیدیور ؛ كیدن كیری كله یور ؛ حزم
ایتدم كه عامه یه اولان بكاده اولاجقدر » :

« جودت پاشا »

دین عیسا ایله متدین اولان قس بن ساعده سوق عكاظده بو خطبه یی
ایراد ایلرکن مستمعین اراسنده - قریباً ظهورینی ناسه اخبار ایتدیکی -
نبی اکرمكده حاضر اولدیغندن بی خبردی . قس بن ساعده ایچین
ظهور اسلامه یتیشمك نصیب اولمادی . اونك بو خطبه سنی فخر کائنات
دائماً تخطر ایدردی . حتی دین اسلام ایله مشرف اولمق اوزره
حضور رسالتناهه کلن نبی ایاد اشراقه : ایچکیزده قس بن ساعده یی
طانیان وارمی ؟ دییه سؤال ایتدی . و خطبه نك بعض پارچهلرینی
تکرار ایتدکدن صوگرا ، دهها پك چوق شیر سوله مشدی ؛ عجا
خاطرلرده قالشمیدر ؟ دیدی . حاضر بولونان ابو بکر الصدیق
(رضی الله عنه) : « یا محمد ؟ اوگون ، بنده عكاظده بولوندم .
قس بن ساعده نك خطبه سی تمامیه ازمدمه در . « دیوب ابتدادن
اتهایه قدر خطبه یی اوقوددی . صوگرا ، نبی ایاد اشراقدن بریده
ایاغه قلوب قسك بعثت رسول اللهی واضحاً بیان ایدن بعض
اشعارینی ترتیل ایله دی .

سیده النساء فاطمة الزهراءك ولادتی .

فخر کائناتك خدیجة الکبرادن اولاء قاسم اسمنده بر اركك
اولادی اولدی ؛ فقط کوچوک کن وفات ایتدی . سوکرا اوتوز
باشنه واصل اولونجه : زینب ، اوتوز اوچ باشنه کلنجه : رقیه ودها
سوکرا ام کلثوم اسملرنده اوچ قیز اولادی دنیایه کلدی . فاطمة
الزهرا رضی الله عنها نبوتك نازل اولماسنه قریب بر زمانده تولد
ایتدی . فخر کائنات بونی هپسندن زیاده سهور و فاطمه سیده النساءر،
دیردی .

*
* *

حضرت پیغمبرك کندینسی تامیله عبادت وانزوایه حصر ایتمسی .
فخر کائنات اوتوز طقوز باشنه واصل اولمشدی . بوصیرالردم
اسباب معیشتی کسب انتظام ایتمش اولدیغندن ارتق امور دنیویه ایله
اشتغالدن لذت آلامایه وتفکرات عمیقیه طالارق اکثریا مکه جوارنده
مزویانه طولاشمایه باشلادی . من القديم مکتهك ارباب زهد و ریاضتی
اشهر حرمد و علی الخصوص رجب آینه جبل حرایه چکیلوب
تفکرات دیندارانه ایله مشغول اولورلردی . نبی اکرمده جبل حراده
اعتکاف ایدمرك خلاق ذیشانك عظمت و قدرتی اعلان ایدن کتاب
کائناتك سطور مرموزمسنده مندمج حقایق الهیهی تتبع و مطالعهیه
حصر نفس ایتمیه باشلادی . بیهجکی بیتدکجه مکیه کلوب بیت اللهی
طواف ایدر و حضرت خدیجهك خانهسنه اوغرایوب لوازمی تدارك

ایتدکدن صوکراینه محل اعتکافه چکیایردی . نبی اکرمده میل
اعتکاف پک زیاده ترقی ایتمه باشلا دیغندن، ایلک اثر و حیک ظهورینه قدر
همان اکثر اوقاتی جبل حراده کچیریدی . بو حالی کورن
قریشی قادینلری حضرت خدیجهیه : « سن ، محمد ایچین ، پک چوق
فداکار قلر ایتدی کک حالد ، او ، سنی اهل ایتیه باشلادی ، دیدیلر .
جناب خدیجه ایسه اونلره شویله مقابله ایتدی :

« حقیقت حال سزک دوشوندی ککز کبی دکل ، او نبی اهل
ایتمز ، نبی اونو نماز . او ، سید البشر در . »

نبی اکرمک آرتق انسانلرک ایچنه قاریشمقدن ، مصاحبه لرینه
اشترک ایتمکدن بوسوتون کیلیمش اولدیغنی مشاهده ایله بن نور
الافکار قریشی لر « آگاه اولکز که محمد اللهنه عاشق اولدی .
[۱] » دیدیلر .

[۱] الا ! ان عمداً عشق ربه .

نبوت و بعثتک ظهور و اعلانی

دین اسلامی ابلک قبول ایدنلر — حضرت قرآنک امری
فخر کائناتک سن شریفی قرقه بالغ اولمشدی . بوخلالده جبل
حراده اعتکافله مشغول اولورکن بعض حادثات غریبه ظهور ایتیه
باشلادی که بونلر هپ علامت نبوتدی . افاجلر ، طاشلر کندیسنه
سلام ویرلردی . تنها بولندینی حالده بعض سسلر ایشیدیردی .
هیچ کورمه‌دیکی ، طانیادیکی کسئلری رؤیاده کوروردی و منامده
هرنه کورورسه عینله ظهور ایدردی . بعضاً یاننده کندیسنه مجهول
اولان برطاقم کسئلری مشاهده ایدردی .

قرق برنجی سال حیاتنده غایت قرآنکق برکیجه‌ده نبی اکرم
غارحراده عبادتله اشتغال ایدرکن کندیسنه اویقو حالی غلبه ایتمشدی .
نصف‌اللیلده قولاغنه ایریشن برصد! ایکی دفعه تکرر ایتدی . سوکرا
قارشینده انسان مسورتنده برملک پیدا اولدی . قرآن میننده ،
سوره تکویر ایله سوره نجمده ، وارد اولمش اولان « ذی قوه عند
ذی العرش المکین » و « علمه شدیدالتوی . ذومره فاستوی » نظم
جیللری بوملکی « شدیدالنوی » صفیله توصیف ایدیور . ملک ،
فخر کائناته ، « یا محمد ! بن جبرائیل ، سن رسول اللهسک . اوقو ! »
سوذرلیله خطاب ایتدی .

فخر کائنات « ماانا بقاری » جوابیله مقابله ایله‌دی . بوخطاب
و جواب ایکی دفعه تکرر ایتدکدن سوکرا اوچنجی دفعه‌سنده ملک

ذی قوم، فخر کاشانی کو کسی اوزر زنده اوپله بر شتله صیقدی که فخر کاشان روح مقدسی تن مبارکندن جدا اولویور ظن ایتدی و ملک دفعه نالتهده تکرر ایدن امریه [۱]، « اقرأ بسم ربك الذی خلق . خلق الانسان من علق . اقرأ وربك الاکرم الذی علم بالقلم . علم الانسان ما لم يعلم » آیات جلیله فی ملکه برابر اوقودی .

حضرت محمد مصطفی (ص . ع) یه ایلك وحی الهی ایشته بو آیتله نازل اولدی ورتبه علیای نبوت کندیسنده بو صورته تجلی ایتدی [۲] . آیات جلیله نك مضای منیق :

« ربك اسمیله باشلا و اوقو ؛ اورب که انسانی علقدن خلق ایتدی . اوقو ، سنك ربك کریمك اکر میدر . قلم و کتابی تعلیم ایتدی ؛ انسا نه بیلمه دیکنی او کرتدی . »

بعض مورخلره کوره حضرت رسالتناه - ملک ، وحی الهی بی تبلیغ ایدوب کوزدن نهان اولدقدن صوکر - کندیسنه جنت عارض اولدینی وهم وخوفه اوغرادی وجبل حرانك یوکسک بر جهندن کندینی بر اوچورومه آتارق تالف ایتمی قوردی . بونیتله ازوا - کاهندن چیقوب یورومکده ایکن کرک یوزندن کندیسنه شو خطاب نازل اولدی : « یا محمد ! سن ، اللهک ، حق رسولیسک ، بنده جبرائلم . » فخر کاشان باشی سمت سایه قالدر نیجه انسان شکنده بر شخص کوردی . هر نه طرفه النظارینی توجه ایتسه او شخصی او طرفه کوروردی .

[۱] بو آیات کریمه سوره علق ک مبدأیدر و حضرت پیغمبره ایلك نازل اولان آیات جلیله در .

[۲] حضرت فخر کاشانه ایلك نازل اولان وحیک سوره القدر اولدنی ده روایت ایدیلپور سهده موثوق دکلدیر .

وقتک کجیکمش و کنديسک حالا عودت ایتهمش اولماسندن طولای
اندیشناک اولان حضرت خدیجه نك اطرافه کوندردیکی آدم لر نی
اکرمه ملاقی اولونجه یه قدر بو حال دوام ایتدی . نازل اولان وحیک
هیبت و عظمتی فخر کائناتی اویله تدهیش ایتدی که تیرمه تیرمه
حضرت خدیجه نك نزدینه کیتدی و براز استراحت ایتک ایچین
« زملونی ، زملونی [۱] »

دییه رک برکوشده یاتدی .

وجودینه عارض اولمش اولان تعب و دهشت زائل اولدقدن
صوکر ا حادثات واقعه یی حضرت خدیجه حکایه ایتدی . حضرت
خدیجه نی اکرمک سوزلرینی دیکله دی . ذاتاً خیفاردن اولان ابن
عمی ورقه بن نوفل ایله اختلاطی حسسیله دین ابراهیمه و مذهب
توحیده واقف و مشاهده ایله دیکی بعض خوارق طولایسیله حضرت
محمد (ص . ع) ده نبوتک ظهورینه منتظر دی .

لهذا حضرت فخر المرسلین شویله جه تسلیتساز اولدی :

« لاتخفان ربك لا يفعل بك الا خيراً لانك تقرى الضيف وتصدق
الحديث وتؤدى الامانة وتعین الناس على النوائب وتؤوى الیتیم وتحسن
الى الغریب وترضى الخلق . ابشر فوالذى نفس خدیجه بیده لا أرجو
ان تكون ربی هذه الامة » بوسورلرک . ترکجسی بوجه آتیدر :

« قورقما ! رب عظیم الشانک سکا خیردن باشقه بر
معامله ایتمز . چونکه سن مکرمسک ، صادقسک ، امانتی اهلنه

[۱] بنی اورتوکز ، بنی اورتوکز .

ادا وهنكام نواښده ناسه معاونت ايدرسك ، يتيמי حمايه وغريبلره
احسان ايله عامه يي كندكدن راضي ايلرسك. سني تبشيرايدرم وخديجه نك
نفسى دست مشيتنده اولان ذات اجل واعلايه قسم ايلرم كه سنك بو
امته ابعاث اولونا جق نبي آخر زمان اولاجنك قويا مأمول در.

صوڪرا » ڪيٽ، زوجڪ محمدہ (ص.ع) سويلہ قورقاسين، بوعلامات
اونڪ نبي آخر زمان اولاجفي اثبات ايديور . « ديدى وشو يتلري
انشاد ايلہ دى :

فان يك حقاً ياخذ بحجة فاعلمى
حديثك ايانا فاحمد مرسل
وجبريل ياتيه وميكال معهما
من الله وحى يشرح الصدر منزل
يفوز به من فاز فيه بتوبة
ويشقى بها العاق القوى المضلل
فريقان منهم فرقة فى جنانه
واخرى باخوان الجحيم تغلل
اذا مادعوا بالويل فيها تناهت
مقامع فى همامتهم ثم من جل
فسبحان من تهوى الرياح بامرہ
ومن هو فى الايام ماشاء يفعل

بو منظومہ دہ ورقہ . حضرت محمد (ص.ع) لک نبي مرسل

ادعا ٿيملردي . فقط سورة آل عمران دہ وارد اولان شو آيت جليلہ « ما كان
ابراهيم يهوديا ولا نصرانيا ولكن كان حنيفاً مسلماً وما كان من المشركين ان
اولى الناس بابراهيم للذين التبعوه وهذا النبي والذين آمنوا . » ڪمال وضوح
وقطعيتلہ بوادعاي رد وتكذيب ايديور . حضرت پيغمبرہ معاصر مڪدہ
درت مشهور حنيف واردى .

بر ڪون مڪدہ صنملردن برينڪ يوم عيدى اولق مناسبتيلہ اعلان
شادمانى ايدياور ، قربانلر ڪسيلوب صنم طواف اولونويوردى .

اولدیفنی و کندیسه کورونان اشخاصک حامل وحی الہی اولان
جبرائیل ایله میکائیل اولدقلرینی سویله دکن صوکر ا احمد مرسله
اقدایدنلرک دارجسانه دخول ایدہ جکلرینی وطریقہ بنی وعدوانه
صاپانلرک هاویہ ججیمده سلسله بند خذلان اولوب قالا جکلرینی
بیان ایدیور.

ابن اسحاق یووقعه بنی سویله روایت ایدیور : « رمضان آینی
غار حرا ده اعتکاف ایله کچیردکن صوکرانی اکرم مکیه کلدی ؛
قریشک عادتق وجه ایله اولایت الہی زیارت وطواف ایدوب

بودرت خیف برکوشه چکلمشله ، قوملرینک غفلت وضلالتی نظر اسفله
تماشا ایدیورلردی . بویله بنی شعور بر طاش پارچه سنی کمال احترامله
طواف وتقییل اتمه بنی صریح انسانیه ایله ناقابل تألیف کوردکلرندن کندیلرینه
بر دین حق تحریسه قرار ویردیلر . دردیده بوامنیه ایله مکیه ترک
ایدوب کیتدیلر .

بودرت مشهور حیفک برنجیسی : ورقه بن نوفل درک حضرت خدیجه نیک
عمجه سیدره ورقه تجارتله صیق صیق شامه کیدوب کلدیکندن اوراده نصرایتیه
انتساب ایتشدی . علم نجومه وقوفی واردی . تورات ایله انجیلی مدققانه تتبع
ایدوب لسان عربیه نقل ایلمشدی . بحث مخصوصنده تفصیلاً تحکیه ایدلدیکی
وجه ایله نبوتی تصدیق ایتش سده وقت بعثته یتیمه میهرک وفات ایتشدی .
ایمان کچیرمش اولدیفنه داتر بعض احادیث نبویه روایت اولوندیندن اصحابدن
عد اولونوبور .

ایکنجیسی : عبیدالله بن جحش در بنی اکرمک خالہ سی امیه بنت عبدالمطلب
ک اوغلودر . دین حق تحری ایدهرک دیاربیدارکشت وکذار ایتدکن صوکرانهایت
تضر ایتشدی . بر آرائق اسلامی قبول ایدوب زوجہ سی ام جیبہ ایله
برابر حبشستان . هجرت ایتشدی . فقط اوراده ، زوجہ سنک وصایاسنه
رغماً ، دنیاده نصرایتک فوئنده بر دین یوقدر ، بن ینہ اوکا رجوع ایدہ حکم
دیهرک نصرانی اولمشدی . شرب خمره شدت ابتلاسی بادی هلاک اولمشدر .

خدیجه نك خانه سنه كیندی . اوراده تصادف ایتدیكى ورقه كندیسه
 « ای عجمه ملك اوغلو ، هنىكام اعتكافده مشهودك اولان احوالى بكا
 حكايه ایت » دیدی . فخر كاشناس حراده نازل اولان آیت كريمه یی
 تلاوت ایدنجه ، ورقه ، خدیجه یه سويله مش اولدینی سوزلری تکرار
 ایدرک :

« يا محمد ! سنى تبشير وتبريك ايدرم ؛ حضرت عيسانك
 كندندن صوكر ا ظهور وبعتنى خبر ويردىكى نى آخر زمان سنك ،
 سنى زيارت ايدن ملك « ناموس اكبردر » كه موسى بن عمرانده
 كورونمشدى ؛ چوق كچمز دين حق ناسه تبليغ ايتمك ايچين ابعاث
 ايديلرسك . سنى تكذيب ايدم چككر ، حقكده بيك درلو اذا

دين اسلامده ثابت قدم اولديغنه مكافاة بالآخره ام حبيبه يى نى اكرم تزوج
 ايله دی .

اوجنچيسى : حضرت خدیجه ايله ورقه بن نوفل ك عجمه زاده سی اولان
 عثمان بن حورث در . يزانس لیلر زمانده استانبوله قدر ككشدی . بعض
 آمال سیاسیه مبنی نصرانیقی قبول ایتشدی .
 دردنجیسی : عشره مبشره دن سید بن زیدك پدری وعمر بن خطابك
 عجمه زاده سی اولان زید بن عمر والمدوی در . حضرت پیغمبر زیدی سه ور
 واونكه صیق صیق ملاقاتدن حظ ایدردی . زید ، نه موسوی ، نه ده
 عیسوی ایدی ؛ كندینه مخصوص برمذهی واردی كه اوده اله ابراهیم .
 تعبد ایتمكدن عبارتدی . قومك عادات جاهلانهدن متجنب دی . بالخاصه
 عربده جاری اولان « وأد » یعنی فیز چوجوقلری دیری اولارق مضاره
 كومكدن پك زیاده نفرت ایدردی .

امیه بن ابی الصلت . اصلاً مكهل ایدی ، فقط طائفده طوغمشدی .
 عصرینك شاعرلری آراسنده برموقع مخصوصه مالكدی . اشعارى افكار
 «بندارانه ايله مشوعدر . تعبیرات قرآنیهدن اولان « يوم التغابن » تبیری

واشکنجه بی روا کوره جکر ، نهایت مکدن همرته مجبور اولاجسک .
چونکه پایه نبوته نائل اولان هر کسه قومی آراسنده بر جوق بغض و عداوت
ایدنلر پیدا اولور . کاشکی سن شبابده بولونا یدمده مکدن اخراج
ایدلدیگک زمان سکا خدمت و معاونت ایده یدم . « دیوب فخر
کاشاتک آلنی اوپه رک خانه سنه کتدی .

بوندن سوکرا وحی منقطع اولدی . ملک کورونمه مه یه باشلادی .
وحیک انقطاعی فخر کاشاتی تردد و اشتباهه دوشوردی . قلبی خوف
و اضطراب استیلا ایتدی . بک جوق دفعه لر کندینی یوکسک بریدن
اتوب هلاک ایتیه قیام ایتدیسه ده ملک کورونمه رک « یا محمد ! انک
رسول الله حقاً » دییه خطاب ایتمه سیله مطمئن اولور و تلف نفسدن
صرف نظر ایدردی . بو حال اوچ سنه دوام ایتشدی . نهایت فخر

ابتدا امه نک شعرنده کورولدی . شورایه قید ایتدیگمز ابکی ییتنده فکر
توحید کمال وضوح ایله تجلی ایتکده در :

الا ایها الانسان ایاک والردي
فانک لاتخفی من الله خافیا
وایاک لاتجعل مع الله غیره
فان سبیل الرشده اصبح بادیا

مألی : ای انسان ! افعال ردیته یی ارتکاب ایتکدن حذر ایت ، آلهلدهن
سن هیچ برشیی کیزله یه هنرسک . آلهه باشقه سنی تشریک ایله مکدن اجتناب
ایله . سبیل رشد و سداد ، منور و روشندر .

امیه نبوتک کندیسنه نازل اولاجقنه منتظر کن حضرت پیغمبر خلق دعوتنه
مأمو ر اولدی . بونک اوزرینه اشدا ی مخالفین فرقه سنه کچدی . قرآن
کریمده کی طوفان و ناقة صالح قصه لرخی اشعارنده تنظیر ایله مشدر . فخر
کاشات ، امیه حقنده « آمن شعره و کفر قلبه » دیردی که شعری ایمانله ، قلبی
کفر ایله مشبوعدر ، دیمکدر . بو امیه ۹۹ نجی صحیفه ده بنجی کچن ذاندیر .

کائنات جبل حرا ده برآی قدر اعتکاف و عبادتله مشغول اولدقدن
 صوکر ا اشاغی به ایندیکی صیراده قولاغنه برس کلدی ؛ اطرافنه
 باقدی ، هیچ کسه یوقدی ؛ باشی کؤک یوزینه قالدیردی ، غار حرا ده
 کورمش اولدیغی ملکی سما ایله زمین اراسنده معلق برکسی اوزرنده
 اوطور مشن کوردی ؛ خوف و خلجان ایچنده قالدی . علی العجله
 خانه سنه کتیدی و بر محله اوزانارق « دثرونی ، دثرونی و صبا علی
 ماء باردآ » « بنی اورتوکنز ، بنی اورتوکنز و یوزمی ، کوزمی صوثوق
 صوایله ایصلا دیکز » دیدی . قلق واضطرابی زائل اولونجه حضرت
 جبرائیل شوآیتله برابر نازل اولدی ؛ « یا ایها المدثر قم فانذر .
 وربک فکبر . وثیابک فطهر . » مال شریفی ؛ « ای تدثرائتمش اولان
 افسان ؛ قلق و افسانلری انذار ایت . ربکی تمکیر ایت . ثیابی تطهر
 ایت . »

فخر کائنات قالدی ، تکبیر کتیردی ؛ ایشیتدیکی کلمات مقدسه نك
 اجنه و شیاطین کلامی اولمادیغه ارق قناعت قویه تحصیل ایتدی . بوندن
 صوکر ا زمان ارتحالك حلونه قدر انقطاع وحی وقوع بولمادی .

*
 **

در رد رمیک صور مختلفه سی

سورت اولی : نبوتك قرق آلتی جز شدن بر جزئی اولان رؤیای
 صادقه در . رؤیای صادقه ابتدای نبوتده آلتی آی مدت دوام ایشمدر .
 سورت ثانیه : جبرائیل کندی صورت ملکیه سنده کورونمه سیدر .
 سورت ثالثه : جبرائیل ک انسان شکنده کورونمه سیدر . حضرت

عمر بن الخطاب روایت اولونديغنه كوره اكثر يا اصحابدن « دحية الكلبی » نك صورتنه تمثیل ايدرمش .

صورت رابعه : طوغریدن طوغری یه قلبه الفا صورتیدر .

صورت خامسه : وحیک چاك سسی کبی ظهور ایتمه سیدر که يك مهیب و تعب آور اولوردی . بوانئاده نبی اکرم دوه اوزرنده بولونورسه دوه یه غریب برحالت عارض اولوردی ؛ اوك آیاقلرینی بوکر ، صوکر ا بردنبره قالقاردی . بعضاً ده ثابت بروضع آلیردی ، باجاقلری قاص قاتی کسلیردی ؛ صانکه باجاقلرینی فی رلاتوب آتقی ایسته یورمش کبی شدتله ساللاردی . نزول وحی ائناسنده فخر کائنات بعضاً اوازی چیقیدنی قدر حایقیریدی . بوانئاده یا کنده بولنان کسه یه طایانیردی . صوئوق زمانلرده بیله آئنده ایری ایری تردانه لری پیدا اولوردی . صورت سادسه : لیلہٗ معراجده وقوعبولان وحیدر که نه ملک ، نه ده حجاب واردی .

صورت سابعه : بلا واسطهٗ جبرائیل و رای حجابدن واقع اولان وحیدر .

فخر کائنات خاتمهٗ حیاته طوغری مبارک صاچلرینک اغارماسی
فهر وعذاب آیتلرینی احتوا ایدن سورہٗ هود ایله امثالک تأثیرات
سهیبه سنه حمل ایدردی .

اون برنجی باب

بعثت نبوتك ايلك اوج سنیسی

حضرت علینک ، حضرت زید بن حارثه نك ، حضرت ابوبكر ك دین مبین
اسلامی قبول ائمه لری — اوج سنه مدت کیزی کیزی اسلامیتك نشری .

« قم فاندز » آیت جلیله سنك نازل اولماسیله نبی اکرم تبلیغ
امرء مأمور اولدیغندن یاندیغی یردن هان قالقدی . حضرت خدیجه
نیچین خواب و استراحتی ترك ایتدیکنی صورونجه و حیک نزولنی
آکلاتدی و « نبی تصدیق ایدرلمی که خلقی دعوته قیام ایدیم »
دیدى . حضرت خدیجه « یارسول الله بن سنی تصدیق ایدرم ، هرکسدن
اول دینی بکا تلقین ایت » دییه مقابله ایتدی . نبی اکرم بك زیاده
نمون اولارق حضرت خدیجه یه دین اسلامی تلقین ایلهدی . ارباب
سیر جمله متفقدرکه اک اول حضرت پیغمبره ایمان ایدوب اونکله
برابر نماز قیلان خدیجه الکبری رضی الله عنهادر . نبی اکرم « قادینلرك
ایچنده مرتبه کاله واصل اولمش اولانلرك برنجیسی فرعونك زوجہ سی
آسیه ، ایکنجیسی مریم بنت عمران ، اوچنجیسی خدیجه ، درونجیسی
فاطمه در ، دیردی .

حضرت خدیجه دن سوکرا یکدیگری متعاقباً اسلامه داخل

اولانلر: اولاء علی بن ابی طالب، سوکرا زید بن حارثه، دها سوکرا
ابوبکر الصدیق حضرتایدر. [۱]

حضرت علی بن ابی طالب — آنفاً بیان ایدلش اولدینی اوزره
کثیرالعالله و فقر وفاقیه مبتلا اولان ابو طالب بر سال قحطده
اوغلو علی بی حضرت پیغمبرک حجر تربیه سنه تودیع ایتشدی
و دیگر اوغلو جعفر طیار ده پیغمبرک عمجه سی عباسک یاکنه
ویرمشدی .

حضرت علی، خانه رسالتآبد پیغمبرک اوز اولادی کبی باقیلدی
و تربیه ایدلدی . اون یاشنی تجاوز ایتشدی، برکون نبی اکرمک
حضرت خدیجه ایله برابر نماز قیلمقدده اولدینی کوردی . اوکلرنده
کندیسنه سجده ایدیله جک بر وئن بولونمادیغندن طولانی تعجب
ایتدی . نماز ختام بولونجه حضرت پیغمبره کیمه عبادت ایتمکده
اولدینی صوردی .

حضرت پیغمبر «الله عظیم الشانه عبادت ایدیورم و سنی ده
شریکی اولمایان او الله ایمانه دعوت ایله یورم» دیدی . جناب علی
هان اوکون دین اسلامی قبول ایتدی .

علی هان اوکون دین اسلام ایله شرفیاب اولدیسده هرکسدن،

[۱] بعض سیرنویسان اک اول اسلامی قبول ایدن ورقة بن نوفل دودیرلر:

حال بوکه ورقة قبل الدعوه وفات ایتشدیر .

حتی پدری ابوطالب بن بیلہ بونی کیزی طوتاردی. [۱]

بر کون ابوطالب کلوب اونلری ارادی . بولامانجه علیک
والدهسی فاطمه بنت اسدن زمره کیتدکرینی سئوال ایتدی . اوده
علی بنی محمد (ص.ع) . بک مجلوب و مربوط کورو یورم ؛ قورقارم که
آتارمنک مسلکندن انحراف ایتدی . دیدی .

ابوطالب اونلری ، جستجو ایده ایده ، نهایت مکه جوارنده
تنها بر محله برابر نماز قیلارلرکن کوردی و صورتی : طوتدیغکز
دین هانکی دیندر ؟

فخر کائنات جواباً : اللهم ، ملائکتک لرینک ، انیا ورسنک
وآب مجیدمن ابراهیم علیه السلام دیندر که خالق عظیم الشان اونی
قوللرینه نشر و تبلیغ ایتک ایچین یی رسول اولارق ابعات ایلدی [۲]
بو یوردی . ابوطالب شویاه مقابله ایتدی :

بن ، آبا واجدادمک و عبدالمطلبک دین و مذهبنی ترک ایدم ،
سکا کلنجه ، سن ، عهدده که من قبل الرحمن مودوع اولان وظیفه
رسائی کمال ثبات ایاہ ایفا ایت . بن حیاته اولدقجه سنی حمایه ایدرم
وسکا ظهیر اولورم ؛ هیچ بر زمان سنی دشمنلر کدن هیچ برینه تسلیم ایتم .

[۱] مشارایه کندیسنک اسلامده زمره سابقیندن اولدقنی شو بیتله
مفتخرأ اعلان ایدور :

سبقتکم الی الاسلام طراً

غلاماً ما بلفت اوان حلماً

تورکجه سی : هنوز نابالغ بر صبی ایدم ، فقط اسلامی قبولده هیکزه تقدم
ایتمدم .

[۲] هذا دین الله و دین ملائکته و دین انبیائه و رسله و دین اینا ابراهیم
علیه السلام بعثنی الله تعالی به رسولاً الی العباد

صوگرا علی به توجیه خطاب ایدرهك :

— عمجه زاده که اقتدا ایدرهكك برنجیسی اولمقدن و دین حقه سالاك بولونمقدن حذر ایتمه . الله ، سزك مدافمکنز ، حافظکنز ، ظهیرکنز اولسون . دیدی . [۱]

براز زمان صوگرا ابوطالب برابرنده ایکنجی اوغلو جعفر بولوندینی حالده یینه فخر کائنات علی ایله عبادت ایدر لر کن تصادف ایتدی . وجعفر ده اولنره التحاق ایتمه سنی امر ایله دیدی .

زیمین ماره — صفر سندنبری عائله رسالتناه ایچنده بویومش ، سوریه لی بر نصرانی چوجوغی ایدی . ابتدا اسیر اولارقی کلدیکی زمان حضرت خدیجه طرفندن اشترا ایدلش و بالآخره نبی اکرمه هبه اولونمشدی . زید ، فخر کائناتدن اون یاش کوچوک دی . قلبنده حضرت رسالتناه قارشی او یله شدید بر میل و محبت حاصل اولمشدی که پدری آرایه آرایه کندینه ملاقی اولدینی زمان — حر و مختار بر ایلدینی حالده — پدرینه کیتمه مش و نزد نبویه قائله بی ترجیح ایتمشدی .

یوقاری ده ذکر ی کچمش اولدینی وجه ایله نبی اکرم زیدی تبی ایتدی . [۲] زینب بنت جحشك طلاقه قدر هر کس اوکا محمد (ص . ع) ك اوغلو دیردی . ایلک دفعه رومالیرله وقوعبولان محاربه ده عساكر اسلامك ریاستنده بولوندینی حالده شهید اولدی .

[۱] بو عساورده دن آکلاشیلیر که اوزمانلر عربك زمره منوره سی اهل نو حید ایش .
[۲] اولاد ایدنمك .

فخر کائنات از تحال دار بقا بو یوراجنی بر صیراده روما اوزرینه
کوندردیکی بویوک بر اوردونک ریاسته زیدک اوغلی اسامه بی نصب
و تمین ایتشدی .

ابوبکر الصدیق - قریشك ایکنجی شعبه سی اولان بی تیم قبیله -
سندن ابوقحافه نك اوغلودر . نبی اکرم دن سنأ ایکی سنه کوچوكدی .
فخر کائنات ایله ارالرنده بك صیمی بردوستلق تأسس ایتشدی .
ذکی ومهارت پروردی ؛ حلیم وسویملی ایدی ؛ بونکله برابر حین حاجتده
عزم ومسانت ابراز ایتمکدن ده کری قالمالادی . تجارتده اکتساب
ایتمش اولدینی عظیم ثروقی بالاآخرد کاملاً خیرات ومبراته صرف
ایله دی . فخر کائنات ایله تنها صحبت ایتدیکجه ارالرنده اواناه تمبدک
نه قدر چیرکین برشی اولدینه ومطلقاً بر دین حق موجود اولوب
اونی آدامق ، بولوق بر امر واجب حکمنده بولوندیغه دائر بحثار
بگردی . نبی اکرم دعوته مأمور اولدینی کونک کیجه سنده (صالی کیجه سی) .
بو خصوصی کیملکه استشاره ایده چکنی دوشونورکن خاطرینه ابوبکر ،
گلشیدی . حال بوکده ، بی روح صنملره سجده ایتمکدن یزار اولان ، ابو
بکرده خانه سنده کندی کندینه طریق حق اراشه ایده چک بر ذات ظهور
ایقسه ده جله مزه رهبر اولسه ده یه دوشونورمش وبونجه انبیا قافل
وامین بر ذات اولان محمد (ص . ع) له سویله شیله بیلیر دیرمش .
عینی امنیه بی حامللاً یکدیگری زیارت ایتک اوزره خانه لرندن
چیقمش اولان فخر کائنات ایله ابو بکر الصدیق یولده بر برینه ملاقی
اولدیلر . نبی اکرم دعوته مأمور ایدلمش اولدینی سویله نجه ، ابوبکر
« هر کس دن اول بی دعوت ایت » دیمش ودین مین اسلامی همان

اوراده قبول ایدوب نبوت محمدیه بی تصدیق ایله مشدی . [۱]

دها سوکرا وقعه معراجده فم رسالتپناهدن طویار طویماز
بلا تردد قبول ایتدیکندن « صدیق » لقبی آلدی وعذاب جهندن
مصون اولدیغنه ایماء فخر کائنات اوکا عتیق لقبی ویردی .

ابوبکر الصدیق نجیبانه اطواریلر ، توکنمک بیلمز مرحمت
وسخاسیلر ، فضائل وهزیله تحیز ایتمشدی . مهانپرورلکی ، اجنیلره
قارشى معامله مکرمانه سی دبللرده داستان اولمشدی . انساب قبائله
روایات قدیمیه بک زیاده وقوفی واردی .

شرافت اسلامیه ایله مشرف اولدقدن سوکرا احبا و اوداسنی
طریق هدایتیه سوق ایتدی واولره جناب پیغمبرک علامات واقوالده
وضوح وبداهتی تفهیم ایله دی .

ابوبکر الصدیق مساعی جیلرله اشراف قریشدن ورؤسای
قائلدن برطاقنه دین حق قبول ایتدیردی . مشرکین التمه بولونوبده
اسلامی قبول ایدن اسیرلری بالا شترا آزاد ایدردی . [۲]

رسول اللهک اوغورنده بوتون ماملکنی فدا ایتدی . حین هجرتده
اوعظیم ثروتندن انجاق بش بیک درهم قدر نقدی قالمشدی . کرک
سفرده ، کرک حضرده فخر کائنات اونى برآن یانندن آیرمازدی .

[۱] حضرت پیغمبر ، ابوبکرک اسلامی قبول ایتمه سندن فوق الحدیثون اولمشدر .
بوپاده شویله بر حدیث روایت اولونوبور : « ما عرضت الاسلام علی احد الا
کانت عنده کبوة وتردد ونظر ، الا ابوبکر فانه لم يتلثم » .

مأی : اسلامی هر کیمه عرض ایتدمسه ایرکیلدی ، تردد ایتدی ، نظر
ایتدی ، یا لکن ابوبکر بلا تلثم اسلامی قبول ایتدی .

[۲] بلال حبشی حضرتلری ده ابوبکر الصدیقک مشرکیندن ساتون آلوب
آزاد ایتدیکی اسیرلردن بری در .

ابوبکر الصديق حضرت تيرينك سپاى صداقت شعارى شويله توصيف
ايديليور :

« ابوبكر الصديق رضى الله عنه حضرت تلى فصيح اللسان ، صبيح
الوجه ، نحيف الجسم ، قوروجه يوزلو ، چوقور كوزلو ، يومرو
آتلى ايدى. تاريخ قيلدن ايكي سنه صوكر طوغوب رسول اكرمدن
ايكي ياش كوچوك دى . احكام شرعيه يي كما يئبني عارف ، قرآن
كريمك مزاياسنه واقف ، اخلاق حميده ايله متصف ، فوق العاده
متقى وعفيف ، عادل ومنصف دى حضرت ابوبكر فضائل حقنده دهان
حكمت بيان نبويدن يك چوق احاديث مقدسه صدور ايتشدرد . [۱]
بوصيرالرده اسلامي قبول ايدنلراوتوز سكره بالغ اولوپورلردى؛
ابوبكر آرتق دين حق اظهار ايتكم زمانى كلش اولدينه قانع اولارق
ميدانه چيقالم دير ، فخر كائنات ايسه مسلمانلرك آزاخندن طولاي
هنوز اظهار اسلام ايتكم زمانى كله مش اولديغنى سويلردى . نهايت
ابوبكرلرك الحاحات متواليه سى اوزرينه بركون حضرت رسالتآب
و - هر كس كندى قوم وعشيرتى افرادى آراسنه طاغلمش اولديغى
حالده - بوتون اصحاب بيت الله كيتديلر . بوازدحامك اورتاسنده
برذات كمال جسارته قيام ايتدى ؛ « اى ناس! سزى اللهى ورسولنى
توحيد و تصديقه دعوت ايدىيورم » ديه باشلايارق برخطبه ايراد

[۱] شاعر نجى ، حسان بن ثابت ، ابوبكرى شويله مدح و توصيف ايدىيور :

اذا تذكرت نحواً من اخي ثقه
فاذكر اخاك ابابكر بما فعلا
خير البرية اتساها واعدها
بعدا النبي واوفاهها بما حملا

ایله دی . اکثری تشکیل ایدن مشرکر همان ابوبکرک اوزرینه هجوم ایتدیلر ؛ اونی ودیگر اهل اسلامی سب و شتمه ، ضرب و تحقیره جرأت ایله دیلر .

آتی ده حال و شانلری تعریف ایدیلن اشراف قریشدن وعشره مبشره دن : عثمان بن عفان ، عبدالرحمن بن عوف ، سعد بن ابی وقاص ، زبیر بن عوام ، طلحه بن عبدالله ، صدیق اعظمک دلالت مرشدانه سیله دین حق قبول و حضور قدسیت نشور رسالتپناهیدم اظهار ایمان ایله دیلر .

عثمانه زى النورین - دردنجی بطنده حضرت پیغمبرک نسب اطهرینه اتصال ایدن عثمانک جد اعلاسی عبد مناف در . ابو عبدالله و ابو عمر کینه لر یله تکیه ایدیلر . فخر کائناتک رقیه و ام کلثوم (رضی الله عنهما) اسمارنده ایکی کریمه سندن اولو ، رقیه یی و اونک ارتحالی اوزرینه ام کلثومی تزوج ایدرک ایکی دفعه صهر بی اولوق شرقه نائلیتدن طولایى « ذی النورین » لقیله تکریم اولونور . هجرت ائشاننده زوجه سی حضرت رقیه ایله برابر حبشستانه کیمشدر . ثروت و یسار صاحبی اولدیغندن حق یولنده پک چوق فداکارلقلرده بولونمشدی .

اسلامیتک جزیره العرب خارچنده انتشار و توسی حضرت عمرک شهادتندن سوکرا خلافتی تقلید ایتش اولان حضرت عثمانک زماننده باشلادی . نبی امیه دن اولان حضرت عثمان اقربا و تعلقاته فوق الحد محب و میال اولدیغندن زمان خلافتنده بوتون منصبلر ، مأموریتلر همان اموی لره منحصر اولمش کیدی . آیات قرآنیه یی .

جمع و ترتیب ایله ممالکه نشر ایدن حضرت ذی التورین در . اورتا بوللو چیچک بوزوغی ، کوزل یوزلو ، اسر رنکلی ، کور صاقالی برذات ایش ؛ خضاب استعمال ایدر و دیشلرینی آلتین تلله باغلارمش سکسان یاشنده اولدینی حالده قرآن کریم تلاوت ایدر کن شهید آرتحال ایتدی .

عبدالرحمن بن عوف - اسمی عبدالکعبه اولدینی حالده اسلامه داخل اولدقدن صوکر طرف رسالتیناهیدن کندیسنه عبدالرحمن اسمی ویرلشدر . مهاجریندن اولوب بدر و احد غزوه لرند بولونمش اولدینی کبی غزوات سائرده ده بولوندی . احد غزوه سنده بویوک برثبات و متانت ابراز ایتدی ؛ یکریمی یرندن مجروح اولدی ؛ المش اولدینی بر قلیج ضربه سی ایاغنی سقطلامش اولدیفندن طوبالایه رق یوروردی . ثروت و فیره صاحبی دی . تجارتله مشغول اولوردی . خیرات و حسنائی کثیر برذاتی . شهادت عمردن صوکر خلیفه انتخابی ایچین اجتماع ایدن « شوری ، نك التي اعضاسندن بری ده عبدالرحمن بن عوف دی . هجرتك اونوز برنجی سالتده ارتحال ایله دی .

سمر بن وقاص - اسلام ایله شرفیاب اولدینی زمان اون یدی یاشنده ایدی . غزوه لرك اکثرنده بولوندی . اوق آتقده فوق العاده مهارتی واردی . احد حربنده اون بیک اوق آتمش ؛ اتنای حربده فخر کائنات سعد بن وقاص ی « ادم یاسعد ، فداك ابی وامی ؛ » کلمات مشوقانه سیله تلطیف ایدرمش .

حضرت عمر ك خلافتنده ایران اوزرینه سوق ایدیلن اوردونك ریاستی سعد بن وقاص ك عهده سنده ایدی . قادسیه ده کندیسنی قارشیلایان بزدهردك سپهداری فیروزانی مغلوب و عسکرینی

بریشان ابتدکن سوکرا ساسانیانک پایتختی اولان مراپی ی تسخیر
ابتدی، ایرانی سراپا سبلا ایادی . « شوری » نك التی اعضاسندن
بری ده عبدالرحمن بن عوف در . هجرتك الی بشتی سالد مدینه ده
ارتحال ایتشدر .

زبیر بن عوام - نبی اکرمك خاله سی صفیه بنت عبدالمطلب دن
تولد ایتش اولان زبیر بن عوام، حضرت خدیجه نك برادر زاده سیدر .
اسلامه داخل اولدیی زمان اون بش یاشنده ایدی . تاریخده
« ذات النطاقین » لقبه اشتهار ایدن اسماء بنت ابوبکری تزوج ایتشدی .
الله یولنده مشرکین اوزرینه اك اول قلیج چکن حضرت زبیر در .
مهاجریندندر ؛ غزواتك اکثرنده بولونمشدر . نبی اکرم اونك
حقنه « ان لککل نبی حواریاً و حواری الزبیر بن عوام [۱] »
دیمشدر . خلفای راشدین زماننده مصرک فتحه ده اشتراک ایتشدر .
عم ارباب ثروتدن ، هم ده اهل امانتدندی . « شوری » ده زبیر بن
عوام ده داخل دی . حضرت علی نك خلافتنده طلحه و حضرت
عائشه ایله برلشهرک « وقعه جل » ی احداث ایتشلردی . فقط
حضرت علی ، زبیر : « نخطر ای دیور میسک ؛ برکون ایکیمزده
رسول اللهك حضورنده ایدک . فخر کائنات بکا طوغری توجه ایدوب
تبسم ایتدی ؛ بن ده تبسم ایتدم . سن ایسه ، ابن ابی طالب برآن
اولسون لطیفه دن فارغ اولماز ، دیدک . بونک اوزرینه فخر کائنات :
مقصده ، دیدیک کبی ، لطیفه دکل ؛ برکون کله جک سز بر بیکزه قلیج
[۱] تورکجه سی : همتینک حواری سی واردر ؛ بنده حواریم زبیر بن
عوام در .

چکه جکسکز؛ اوکون، زیر، سن ظالم اولاحسک. بویورمشدی. ، دیدی . بونک اوزرینه زیرمیدان حربدن درحال چکیلدی. هجرتک اوتوز التجی سائده ابن جرموز طرفدن شهید ایدلدی .

ثلمة النخیر - طلحة الفیاض دهیه مشهر اولان طلحه بن عبدالله صدیق اعظمک فیض ارشادیه اسلامی قبول ایدنلرک تشجیسیدر . مشرکین قریش دن نوفل بن خویلد ، طلحة ایله ابوبکری ، اسلامی قبول ایتدکلرندن طولانی ، بر ایپله باغلایوب اذا واشکنجه ایدر وادای صلاتدن منع ایلردی . طلحه غزواتک اکثرنده بولوندی . احد جنگنده ثبات کوستمش اولانلردندر. اوکون مشرکیندن بری طرفدن فخر کاشانه ایندیرملک ایسته نیلن قلیج ضربه سنه قارنی قولنی سپر ایتدی ؛ بوسبله قولی سقط قالدی . جهل وقعه سنه اشتراک ایتمش سده حضرت علی اوکا فخر کاشاتک برسوزنی اخطار ایتمسی اوزرینه معرکه دن چکیلدی . مروان بن حکم طرفندن آتیلوب دیزینه اصابت ایدن اوقک یارم سندن متأثراً وفات ایله دی . حضرت طلحه ده « شوری » نک اعضای سته سندن بری ایدی .

بوذوات مشهوره خمسه دن باشقه صدیق اعظمک فیض ارشاداتله دین حق قبول ایتمش اولانلر تاریخ دخول صیراسبله شونلردر :
ابو عیبه بن جراح ، ابوسامة بن عبدالاسد ، ارقم بن ارقم ، عثمان بن مظعون .

عیبه بن حارث ، سعید بن زید ، (زوجمسی فاطمه بنت خطاب) ، اسما بنت ابی بکر ، حباب بن ارقم ، عمیر بن ابی وقص ، عبدالله بن مسعود .

مسمود بن ربیعہ ، سلیط بن عمرو ، عباس بن ابی ربیعہ
 وزوجہ سی اسما بنت سلامہ ، خنیس بن حذافہ ، عمرو بن ربیعہ .
 عبداللہ بن جحش وقاردشی ابو احمد ، جعفر بن ابی طالب
 وزوجہ سی اسما بنت عمیس .
 بلال حبشی ، صہیب بن سنان رومی ، عمار بن یاسر و والدہ سی سمیہ .

اون ایکنجی باب

بعت نبورنك دردنجی سنهی

حضرت پیغمبر بعثتی اعلان و خلقی علناً دعوت ایدبور — حضرت پیغمبره و دین اسلامی قبول ایدنلره قارشیی روا کورولن ادا و حقا — ولید بن مغیره اولا حضرت قرآنك فصاحت و بلاغتته اظهار حیرت ایلدیور ، صوکرآ ، نعوذ بالله تحقیره باشلايور — عتبه بن مغیره حضرت پیغمبری ، خلقی دین مبینه دعوتدن فارغ اولماسی ایچین ، اقتناعه چالیشیور ، موفق اولامایور و جناب پیغمبرك اوصاف عالیة قدسیه سنك مداحی کیلیور — ابو طالبی حضرت پیغمبری حمایه ایتمکدن واز کچیرمك ایچین مشرکینك فائده سزسی و غیرتلی .

حضرت پیغمبر بعثتی اعلانه و خلقی علناً دعوت ایدریور .

بعت محمدیه نك ایلک اوچ سنه سننده ناس دین حقه کیزلیدن کیزلییه دعوت اولونوردی ؛ و حتی نازل اولان آیتلر اثنای صلاتده چهاراً تلاوت اولونمازدی . هر مسلمان عبادتی خانه سننده اجرا ایدردی . بونکله برابر فخر کائناتك خلقی اسلامه دعوت ایتمکده اولدینی شیوع بونشدی . اشراف قریش آراسنده و محمد ، یکی بر دین ایجاد ایتیش ؛ بن رسول الله ، ملکله بکا وحی ائزال اولونویور دمیهرک نامی اودینه دعوت ایدیورمش ؛ حتی دعوتی قبول ایدنلره وارمش ؛ هپ برابر کیزلیجه نماز قیلیورلرمش . « کبی کفتکولر چوغلامایه باشلادی .

وقتا که بعت محمدیه نك [۱] دردنجی سنهی حلول ایتدی ،

فخر کائنات شو آیت جلیله ایہ ناسی علناً دعوتہ مأمور بویورولدی :
 « فاصدع بما تؤمر واعرض عن المشرکین . انا کفیناک المستہزئین الذین
 یجعلون مع اللہ الہاً آخر فسوف یعلمون . ولقد نعلم انک یضیق
 صدرك بما یقولون . فسیبج بحمد ربک وکن من الساجدین . واعبد
 ربک حتی یأتیک الیقین . »

مأل منی :
 « یا محمد ! تبلیغہ مأمور اولدیغک دینی تبلیغ ایت ! مشرک لردن

یوز چهویر ، اوزاقلاش ؛ مستہزیلرہ قارشى بز سکا کافی یز ؛ او
 مستہزیلرکہ ، دیکر معبودلری ، اللہ عظیم الشانلہ برابرطوتارلر ، اونلر
 صوکر ا حقیقتی اوکر نہ جکلر . اونلرک سویلہ دکلرینی ایشیتدکجہ ، سنک ،
 صدرك قلبکی تضیق ایتدکینی بیلیر . سن ، ربکی حمد و ثنا یلہ تسبیح
 وتنزیہ ایت وسجدہ ایدنلردن اول . تا یوم الیقین [۱] کلنجہ یہ
 قدر ربکہ عبادت ایت . »

ایشته بوامر الہینک نازل اولماسی اوزرینہ بنی اکرم حرم شریفہ
 کیدر وآیات منزله یی ناسہ تبلیغ ایدردی .

بو اوچ سنہ ظرفندہ آیات نازلہ نک کافہ سی روز قیامتک هول
 ودهشتی تصویر ایدر . سورہ طور دہ کی آیات جلیلہ نک حاوی اولدینی
 تنذیرات شدیدہ انسانک قلبنی خاشع ولرزہ ناک ایدیور : « والطور و کتاب
 مسطور فی رق منشور والیت المعمور والسقف المرفوع والبحر المسجور

ان عذاب ربك لواقع ماله من دافع يوم تمور السماء موراً وتسير الجبال سيراً فويل يومئذ للمكذبين الذين هم في خوض يلعبون يوم يدعون الى نار جهنم دعا هذه النار التي كنتم بها تكذبون افسح هذا ام انتم لا تبصرون اصلوها فاصبروا ولا تصبروا سواء عليكم انما تجزون ما كنتم تعملون .

مال منيف :

طور سينايه ، رق منشور [۱] اوزرينه تسطير ايدلش كتابه ، حجاج وزوار ايله مسمور اولان بيت الله ، سقف مرفوعه ، [۲] بحر مسجوره [۳] قم ايدرم كه ربكك عذابى واقع اولاجقدر . او عذابى كمسه دفع ايدمه يه جقدر . اوكون ، كه سماوات بر تموج حقيقى ايله تموج ايدمه جك ، اوكون ، كه طاغلىر لرلندن قوپوب برسير حقيقى ايله سير ايله يه جك ، ويل رسوللرى تكذيب ايدنلره ! او مكذبلر ، كه باطل سوزلريه رسوللرى استهزا ايدرلر ، نار جهنمه اتيلاجقدر وكنديلرينه « ايشته سزك تكذيب ايتديككز نار جهنم » ده نيله جك . بو بر سحر ميدر ، يوقسه سز بر شى كورمه يورميسكز ؟ بو آتشد يانكز ؛ صبر و تحمل ايتسه كزده ، اتمسه كزده مساويدر . انجاق ايشله ديككز عملاك خجرا سيله جزالانيورسكز .

فخر كائنات ، خلقى علناً دين حقه دعوته آمر اولان بو آيات كريمه يي نشر و تبليغ ايتديكى زمان ايشيدنلر ديكه ينلر آراسنده انجاق

[۱] رق : صحيفه . منشور : دورولش كن اچيلمش اولان شى .

[۲] سقف مرفوع : يوكسه قالديرلش طاووان يعنى كوك يوزى .

[۳] بحر مسجور : قابارمىش دكز .

برقاج کشی ایمان ایتدی؛ اوته کیلر ذره قدر اهمیت ویرمه دیلر؛ حتی مریسی اولان عمی ابوطالب بیله تصدیق ایتدهدی. ابولهب بن عبد المطلب سه نبی اکرمک اک الذخصلرینه التحاق ایله هر زمره کیتسه، هر کیمه تصادف ایتسه اونک کاهن، کاذب، ساحر، مجنون اولدیغنی سویلر و سوزلرینی استماع ایتمکدن خلقی منعه اقدام ایدردی. حتی بر کون «ای ناس! الله دن باشقه الله اولمادیغنی تصدیق ایدیگزده فلاح بولوکز» دهیه عامیه طریق فلاحی ارانه ایله دیکی صیراده ابولهب نبی ذیشان طاشلامیه جرأت ایتدی. فخر کائنات قریشی لڑک و علی الخصوص اشراف ورؤسانک کندیسه قارشى اظهار ایتدکلى عداوت و نفرت آتارندن يك متأذی اولوردی؛ هله کهانت، کذب، سحر، جنت کیبی اسناداته هدف اولماسی قلب پاك پیغمبری به بك چوق حزن و کدر ایرات ایدردی.

مشرکین قریشک بو ناحق اسناداتی حضرت قرآن سوره حاقه نك صوکلرنده کی شوآیات بینات ایله رد و ابطال ایدیور :

«انه لقول رسول کریم وما هو بقول شاعرٍ قليلاً ماتومنون ولا بقول کاهنٍ قليلاً ماتذكرون تنزيل من رب العالمين ولوقول علينا بعض الاقاويل لاخذنا منه باليمين ثم لقطعنا منه الوتين فما منكم من احدٍ عنه حاجزين وانه لتذكرة للمتقين وانا نعلم ان منكم مكذبين وانه لحسرة على الكافرين وانه لحق اليقين فبسم ربك العظيم.

مال منی :

بو قرآن مین بر رسول کریمک سوزیدر؛ اصلاً بر شاعر قولى

[۱] یا ایها الناس! قولوا: لا اله الا الله فتلحوا.

دکدر؛ اما سزه اوکا، پک آز ایمان ایدرسکز، بو، برکاهن سوزی
 دکدر؛ اما سز اوئی پک آز دوشونورسکز. بو، رب العالمینک وحی
 منزیدر. اکر محمد، ذات الوهیت مزه اسناداً، کندی قریحه سندن
 بعض سوزلر اویوردی سه بز اوئی صاغ الندن یاقالارز واونک قلب
 طامارینی کسه رز و سزدن هیچ برکسه بزم عقوبتمزک اونک اوزربنه مسلط
 اولماسنی منع ایده مز. بو کتاب کریم متقیلر ایچین موعظه در. ایچکزده
 اوئی تکذیب ایدنلر بولوندیغنی بیلورز. بو قرآن - اهل ایمانک نائل مکافات
 اولدقلرینی کوردکلری زمان - کافرلر ایچین موجب حسرت اولاجقدر.
 یوفرقان مبین، یقیندر. سن، یا محمد! [صلی الله علیه وسلم] عظیم الشان
 ربکه تسبیح ایت.

اصنامی رد و تذلیل ایدن و صنم پرستارله بونلرک آبا و اجدادی
 سفاهت و جهالتله اتهام ایله ین بو آیتلرک نزولدن سوکرا قریشی لرک
 انفعال و غضبی زیاده لشمکه باشلادی. دین محمدی هم دوشونوشده،
 هم پاشایشده غایت مهم، غایت عظیم برانقلاب خیر حصوله کتیر یوردی.
 واقما بو انقلاب نفوذ نظر دن محروم بمض خواصک منافع حالیه سی
 اخلال ایدیوردی، فقط اونلر ایچین او یله محتشم، او یله مطمئن
 بر استقبال حاضر لایوردی که هیچ بر زمان تاریخمده مثلی کوروله مشدی.
 دین اسلام عربلر و بالخاصه قریشی لر ایچین بر نعمت عظما ایدی؛
 قدرینی تقدیر ایدنلر اوکا درت الله صارلدیلر؛ ابولهب لر، ابو جهل لر
 کیی کورلر مخالفند. سفیهانه اصرار ایدرک هاویه مذلتده هالاک
 و خاسر اولوب کتیدیلر.

بللرنده بر ازاردن، اوموزلرنده بر داندن باشقه برشیلری اولمایان

جزیره العرب اهالیسی فیض اسلام ایله التمش سنه ایچنده کسرالرك خزینه لرینه ، ملکترلرینه ، قیصرلرك سرایلرینه ، منبت ولایتلرینه مالک و حاکم اولدیلر . روماليلرك انجاق یدی سکر عصر ظرفنده تأسیس ایده بیادکری مدینتی جراغ مصطفویدن استناره ایدن عربلر اوچ عصر ایچنده تأسیس ایتدیلر . روما ، حکمت یونانی نه تماميله اکلامش ، نه ده بالتقام کندی لساننه نقل ایده بيلمشدی . حال بوکه اوچ عصرلق بر مرکب مدینت و عرفان اولان بغداد علوه یونانی تماميله عربجهیه ترجمه ایتدی ؛ اریسطولرك افلاطونلرك ، اقلیدیسلرك ایپوقراطلرك غور مسالکینه قدر واصل اولدی .

فرانسز عالملرندن « برعلم اولمق اعتباریله تاریخ » عنوانلی اثرک صاحبی « قومب » عربلرك بویله آز برزمان ایچنده يك بویوک ایشلر کورمش اولدقلرغی حیرته شرح و تفصیل ایتدکدن صوکر اتاریخ مللده یکتا اولان بوحادثه نك اسباب و مؤثراتی کشف و بیان ایتمک برامر متعذر اولدیغنی سویله یوز. اوت ، اواسباب و مؤثرات موسوقومبک آرادیغی جهتلرده آرانیرسه اویله در .

لاکن بوتون اقوام شرقیه نك قبل الاسلام یاشادقلری بهیانه ، خرافات پرستانه حیات سرسریانه ایله بعد الاسلام کوستردکلری انار انتظام ، استعداد تمدن کوز اوکنه کتیریلنجه هب بوحاللرك سائق و مؤثری - هر بویوک حقیقت کیی - لك عزیان ، يك بسیط بر حقیقت اولان « الله دن باشقه الله یوقدر ، محمد اونك رسولدر . » عقیده مقدسه سی اوزرینه قورولمش دین مبین اسلام اولدیغی بارز بر صورتده نظرلره جاربار . عربلر ظهور اسلامدن اولده حیره ده ، یمن ده ، غسان ده

حکومتلر ، مدنیتلر تأسیس وتشکیل ایتشلردی ؛ فقط اوحکومتلر ، اومدنیتلر جزیره العربدن ، محدود بردارم دن خارجه انتشار وتوسع ایدمه شدی . حتی حیره ایله غسان حکومتلری مداینده کی کسرا ایله قسطنطنیه ده کی قیصرک آمال سیاسی سینه خادم برر آتدن باشقه برشی دکلدی . حال بوکه یینه عینی عربلر انوار اسلام ایله مستیر اولونجه بوسوتون ده کیشدیلر . برباشقه حال ، برباشقه دنک آلدیلر . سراج وهاج [۱] اسلام اللرنده اولدیفی حالده جزیره العرب دن چیقه دیلر ، دنیانک دوت کوشه سینه یاییلدیلر ؛ مقدرات جهانی یکی بر مجرایه سوق ایتدیلر

بمثاک اوچنجی سیه می ایدی که خلاق لایزال « وانذر عشیرتک الاقرین واخفض جناحک لمن اتبعک من المؤمنین » نظم کریمیه فخر کاشانی الک قرب عشیرتی اللہک عذاب وعقوبتیه اخافه ایدم رک دین مینه دعوت وکندیسه اتباع ایدن مؤمنینی خاح حیاتی آلتنه آلمایه مأمور ایتدی .

امرا السییه اتباعاً فخرکاشات جبل صفایه چیقدی ؛ « ای معشر قریش کلیکز ، سوزلرمی دیکله بیکز » دیه ندا ایتدی . افراد قریش فوج فوج کلدیلر ، اطرافه طوبیلا ندیلر . اولره ، شوطاغک آرقاسنده بردشمن طور و یور ؛ بقتہ اوزریکزه هجوم ایدوب مال ومنالکزی نهب و غارت ایدم جک دیرسم اینانیرمیسکز ، سؤالی ایراد ایتدی . هپسی بر آغز دن « اوت ، اینانیرز ؛ زیرا سندن یالان سوز صادر اولدیفی قطعاً ایشیتمه دک » دیدیلر .

« او حالد ، ای بنی عبدالمطلب ، ای بنی قهر ، ای بنی زهر ،
ای بنی عبد مناف الی آخره ... بیلک ، آکلایک که بن سزی
یوم قیامتک عذاب شدیدیله قورقوتمه یه امر حقله مأورم » دیدکن
صوکر ا شو آیت جلیله یی او قودی : « ما اغنی عنکم من الله شیئاً »
مأل منیفی : هیچ برشی سزی الله دن اغنا ایتمز .

مستمعین ارا سنده بولونان ابوله ب ، فخر کاشاتک دعوت واقعه سنه
حدت ایتدی . « هلاک اولاسیجه محمد [صلی الله علیه وسلم] زری بونک
ایچینی بوراده طویلادک ؟ طرزنده بی ادبانه زباندرا زقلره جرأته ده اکتفا
ایتمده ی ؟ اکیلدی ، فخر کاشاته آتقی ایچین ردن برطاش آلدی . قریشی لر
طاغیلوب کیتدیلر . ابوله ب بو کستاخلغیله حقدنه شو آیت جلیله نک
« تب تبیدا ابی لهب » مأل منیفی : « ابوله بک ایکی آلی قوروسون
هلاک اولسون . » نازل اولماسنه بادی اولدی .

آیات قرآنیله نازل اولقدنه دوام ایتدکجه مشرکین قریشک بغض
وعداوتلری اشتداد ایله دیکندن نهایت نبی اکرمه اذا واشکنجه ایتمه یه
باشلادیلر .

بعتک دردنجی سالنده فخر کاشات کندی خانه سفی ترک ایله
محابه دن جناب ارقمک خانه سنده اقامت ایتمه یه باشلادی . بو خانه
صفا مانله سی اوزرنده بر آزجنوبه دوشن بر محله ، بیت معظمک حذا سنده
وجهت غریبه سنده بنا ایدلشدی .

بوراسی پک ایشلک بر یردی ، چونکه صفا ایله مروء آرا سنده
مناسک حجی ایفا ایتمک ایچین کلن حجاج هب بورادن کچرلردی .
اسلامی قبوله میل ایدنلر بوراده طور وورلردی . حضرت

رسالتپناه اونلره سور و آیات نازلہی تلاوت ایدر واحکام دینی تبلیغ و تفسیر ایلردی. بوخانهده برچوق کسه لر دین اسلامی قبول ایتدیلر؛ حتی حضرت عمرک اقرباسدن درت ذاتده خانه ارقمده اسلام ايله شرفیاب اولدیلر. برمه دایمان اولان بو مبارک خانه « دار اسلام » نام پر احتراميله آلآن محفوظدر .

فخر کائنات قریشک وبالخاصه رؤسای قریشدن بر طاقلرینک اسلامه داخل اولمالرینی شدتله ارزو ایدردی. بعضاً اونلرده مصادف اولدینی مقاومت عنودانهدن طبع پاکنبوییه ملال عارض اولوردی. او زمان فخر کائنات وضع و حقیر اولانلره توجیه خطاب ایلردی. برکون اسلامه داخل اولماسی پک زیاده ارزو ایتدیکی رؤسای قریشدن ولید بن مغیره ايله بحث وتذکرده ایکن عبدالله بن ام مکتوم اسمنده بر اعمی یا کلرینه صوقولارق « یارسول الله ! حق تعالی نک سکا وحی و ازال ایتدیکی آیات قرآنییه بکاده تعلیم ایت » طلب ورجاسی ملال بخش اولاجق بر اصرار ايله تکرار ایدرک مباحثه نک انسجامی اخلاص ایتکده اولدیغندن فخر کائنات اعمییه قارشى افار افضل اظهار ایتدی. بو ائناده دیگر بر طاقم کسه لر ده اطرانده طوبیلاندی ؛ نبی اکرمک ذهنی بوسبوتون بونلره مشغول اولوب اعمییه فراموش ایتدی ؛ اوده رجا واستدعاسی اسعاف ایدلمه مش اولدینی حالده چکیلوب کیتدی .

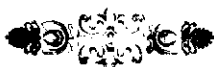
هان او آنده قلب پاک رسالتپناهیده بر حس الح حصوله کلدی ؛ اعمی نک بوسورتله طلبنک رد اولونماسی طرف التهدن شو آیات جلیله نک نازل اولماسنه باعث اولدی : « عبس وتولی ان جاء .

الاعمى ومايدريك لعله يزكى اويذ كر قتنغه الذكرى امامن استغنى
فانتله تصدى وماعليك الايزكى وامامن جاءك يسى وهو يخشى فانت
عنه تلهى كلالها تذكرة فن شاء ذكره . »

مال منى : « اعمى يا كنه كلديكندن طولاي يوزنى بوروشد-
وروب ارقاسنى چه ووردى . سن نه بيليرسك ؟ بلكه او (اعمى) سندن
اوكره نه جكى مواعيط ايله انتفاع واتعاض ايدر ، بلكه تركيه نفس
ايلر . اما سكا قارشى استغنا ايدن اهل ثروتك ايمانك كنهسى ايچين
مشغول ومنهمك اولورسك . سن انجاق تبليغ ايله مكلفسك ؟ اونك
ايمانك تطهر ايمهسى ايچين خريص و منهمك اولمق لازم دكل . طلب
نصيحتله قوشوب يا ككه كلندن واللهدن متخاشى اولاندن غفلت
ايدرسك . بيل كه اويله دكل ! بوفرقان ميين برم وعظه در . ايستين
اونكه متعظ اولور . » (۱)

*
**

(۱) مكده بولنان اسيرلرك اكترى اجنبى اولقله برابر ياموسويلرك
ياخود عيسويلرك اراسنده ياشامش كسه لر اولدقلردن اسلام قبول ايمه مكده
مشرकिन قريش كيبى تعند ايمه ديلر . حتى كمار قريش فخر كاشانك تورات ايله انجيل
احكامنى بوموسوى ، عيسوى اسيرلردن وبالخاصه ياسردن ، جهر وصيب
روى دن اوكره نديكى ذهاب باطلنده بولنورلردى .

حضرت پیغمبره واسلامی قبول ایدنلره قارشى روا کوریلن
اذا و جفا

مشرکین قریش ایچنده فخر کاشانه قارشى بک شدید برعداوت
اظهار ایتیش اولمقله مشتهر اولانلر بالخاصه ابو لهب له عقبه بن ابى
معیطدر [۱]. بونلرک ایکیسی ده حضرت سیدالمرسلینک قومشولرى
ایدی؛ طولیادقلرى مزخرفاتی، قاذوراتى نبى اکرمک کذرکاهنه
آتارلردى؛ نبى اکرم سه «ای عبد مناف اوغوللرى!». بونه عجب
قومشولدر. «دیمکه اکتفایده رک اولوئیاتی یولی اوزرندن ازاله ایدردى.
برکون فخر کاشات ذى الحجاز پانا بیرنده آرقاسنده قیرمزی بر
لباس اولدینی حالده اهالى به خطاباً «ای ناس! برالله دن باشقه الله
یوقدر ده ییکزکه فلاح ونجاته نائل اولاسکز.» [۲] دده طولاشیور،
خالق طریق حقه دعوت ایدیوردى. ابو جهل ده نبى اکرمى تعقیب
ایدە رک هم طاشلا یور، هم ده «ای ناس! بو آدم یالانچیدر، سوزلرینه
اعتماد ایتیه ییکز» دییوردى.

موسم هجده نبى اکرم بیت اللهی زیارتە کلن هجاجة مراجعت ایدر و
«ایچکزده هانکیکز خالق ذیشانمک احکام و اوامرىنى نشر واعلان
ایتمک ایچین بکاناصر ومعین اولاجق؟» دیردی. دشمنلری ایسه هجاجی

[۱] فخر کاشاتک سائر اشداى خصامسى شونلردر: حکم بن ابى
الماس و اوغلو مروان، ابو بخترى و اوغلو اسود، اسود بن عبد یغوث
و اوغوللری، نصر بن حارث، امیه بن خلف، عاص بن وائل، اسود بن مطلب.
[۲] قولوا لا اله الا الله تفلحوا.

مکه خارجده ، يوللر اوزرنده بکلرلر ؛ اونلره بو ساحرك ، بو
 كاهنك دام اغسالانه قايلمامالريني توصيه ايدرلردی . بواسنادات ،
 قلب پاك نبوی یی درین بر صورتده تألیم ایدیوردی . فقط خلاق
 عظیم الشان اونك بو عز و یاتدن کلیاً مبرا اولدیغنی ایضاح ایدن سور و آیات
 کریمه یی ازال ایدهرك محزون قلبنه رشحه نثار تسلیت اولدی . فخر
 كائنات ، معبود لایزالك صون صمدانینسه سیغندی ، سلاح صبر
 وحلم ایله نهج زایتدی ، بوتون ذهن وفكرینی اوعلوی كلمات الهیه
 حصر ایلهدی . انسانلری الله واحدك كوندردیكى دینی قبول ایتمه
 و اوانانه طایماقدن فارغ اولمايه دعوت ایتمكدن برآن خالی قالمادی .
 ارباب ضلالتك ، اهل شرك شتوم و فخرینه صورانه تحمل ایتدی .
 بركون فخر كائنات بیت اللهده فریضه صلاتی ادا ایدیوردی .
 ابو جهل طرفندن سوق و تحريك ایدیلن عقبه بن ابی معیط هنوز
 حلفی وضع ایتمش بر دوهك قائله ، نجاستله ملمع اولان مشیمه سنی سید
 الانبیاءك سجدهیه قاپاندیغنی صبراده ایکی اوموزی آراسنه قویدی .
 فخر كائنات عبادتنن فارغ اولمادی ؛ وضع متعبده سنی ذره قدر
 تبدیل ایتمه دی . معیطك بو معامله خریسندانه سنی پك اكلنجه لی بر
 شی عد ایدن سفهای قریش كولدیلر ؛ حتی اوقدر شدتله كولدیلر كه
 موازنه لرینی غائب ایدوب بر برلرینك اوزرلرینه ییقیلدیلر .
 بو حاله شاهد اولانلردن بری كیتدی ؛ کریمه رسالتناه فاطمه .
 الزهرا یی خبردار ایتدی . حضرت فاطمه همان قوشه رق كلدی ؛
 پدر مكرمنك آرقاسنده کی لوئیانی تطهیر ایتدی ؛ اوراده بولونان سفیهره
 حقارت آمیز سوزلر سویله دی . نبی اکرم نمازی اتمام ایتدكدن صوكر

اطرافنده طور مقده اولان يعمر بن هشام ی ، شيبه بن ربیعہ ی ،
ولید بن عتبہ ی ، عقبہ بن ابی معیطی ، ابی بن خلفی ، عمارة بن
ولیدی حضرت ذوالانتقامك قهر و غضبه حواله ایدہ رك « اللهم عليك
بقريش » سوزلریله قريش ك اذا وجفاسندن دركاه الوهيه عرض
شكوى ایلهدی .

ابن مسعود ، اسملری آنفاً مرقوم بو مشركلر بالاخره بدر
غزوہ سنده كافةً اسلام قلیجی آلتندہ مقتول دوشدكلری و ناپاك
جسدلری قلیب تسمیه ایدیلن چوقوره آتیلدیغی مشاهده ایتدم ، دیور .
بركون ینه فخر كائنات بیت اللهده نماز قیلاركن ، عقبه ، یانده
دیكر برطاقم سفهلر دهابولوندیغی حالده ، كلدی ؛ بی ادبانه تجاوزاتيله
اذا وجفایه باشلادی . اوراده حاضر بولنان حضرت صدیق هان
بو اراذلك یاكلرینه كیدوب « برآدم ربم اللهدر ، دیدیكى ایچین
اولدورولورمی ؟ » ده یه رك قولاً و فعلاً نبی اكرمه مظاهرنده
بولوندى . بونك اوزرینه حضرت صدیق ده یاقالادیلر ، ساجنی ،
صاقالنی یولادیلر ، عقلی باشندن كیدنجیه قدر دوكدیلر ؛ برکت ویرسین كه
قومی نبی تیم یتشدیلرده مشركینك اللرنندن قورتاروب خانه سنه
كوتوردیلر .

ابوطالب حیاتده بولوندیجه مشركین ، فخر كائناته تعرضه ، سوء
قصده جرأت ایدمه مدكلری کیی اصحاب كرام دن قوم و قبیله سی کثیر
و صاحب منزلت اولانلرده اذاواشكنجهده بك ایلری كیده مزلردی .
فقط بلال حبشی ، حباب بن ارث ، عمار بن یاسر و والده سی سیمیه
رضوان الله علیهم اجمعین کیی بیکس و فقیر اولان مؤمنلره تحملمفرسا اشكنجهلر

ایدرلردی. بونارک کیمنی آتشین قوملرک ایچنه کومرلر؛ کیمنی کونشک قارشینده قیزغین طاشلرک اوز زنده یالین آیاق طور دورورلر، آج و صوسز براقیرلر و «لات و عزیزی محمدل دیتدن اغلادر» دیمه یه دعوت و اجبار ایدرلردی.

بونلردن بعضلری، تحمک فوقنده اولان بو غدارانه اشکنجه لره قارشى، نا قابل تزلزل بر ثبات ایله، بعضلری ده سبر و حلم ایله مقابله ایملرلدی. یاسرله زوجه سی سمیه، مشرکین التده، مظلوماً شهید اولان مؤمنلرک برنجیلریدر.

بی مخزوم قبیله سنک ایملری کلنلری سمیه یه اشکنجه ایتدکری صیراده فخرکائات یا کلرندن کجدی. بومظرده دن متأثر اولارقی «صبراً یا آل یاسر! فان موعدکم الجنة» (ای آل یاسر! سبور اولوکتر، چونکه سزه جنت وعد اولوندی.) سوزلریله تسلی ایتدی. یاسر بو اشکنجه لره تحمل ایدمه یه رک وفات ایله دی. روجه سی سمیه کندینه اشکنجه ایدن ابو جهله قارشى جان آجیسیله غلیظ خطابدرده بولوندیغندن بر باجاغنى بر دوه یه، دیگر باجاغنى دیگر بر دوه یه باغلا یوب پارچه پارچه ایتدیلر.

سینه ک اوغلو عمار ایدیلن اذیتلره تحمل ایدمه دی، کفارک ایسته دکلری سوزلری سوله دی. فخرکائاته عمار ارتداد ایتدی دیه خبر ویردکری زمان «حاشا! عمار ارتداد ایتمز؛ او سراپا ایماندر؛ اتیله دریسنک آراسی ایمانله مملودر.» بویوردی. عمار مشرکلرک اللرندن قورتولور قورتولماز حضور رسالتپناهه کلدی؛ چکدیکی محنت و اذایی حکایه ایدمه رک آغلادی؛ فخرکائات، دست ذی شفقتیله

اونك كوز ياشلرني سيلهرك « اكر سكا يينه اشكنجه ايدرلر سه سن
يينه ايستدكلرني سويله » ديدى . مفسرلر « من كفر بالله من بعد
ايمانه الا من اكره وقلبه مطمئن بالايمان » نظم جليلنك عمار حقنده
نازل اولمش اولديغنى بيان ايديورلر .

*
* *

وليدبن مغيره اولاه حضرت قرآنك فصاحت وبلاغته اظهار حيرت
ايلاه يور ، صوكرا نعوذ بالله تحقيه باشلايور .

وليدبن مغيره شدت ذكاسيله ، عظيم ثروتيله ، شايان حرمت سنبله ،
اولاد واحفاد كثيره سيله معاصرلر ، اراننده تمايز ايتمشدى . شاعرلر ،
قصه خوانلر منظمه لرني ، اثرلرني اونك انظار تقديرى اوكنه وضع
ايدرلردى . هر مسئله ده ويرديكى حكم بر حجت ، برويقه عد اولونوردى .
بركون قریشی لر وليدك نزدینه كديلر ؛ محمدك (صلى الله عليه وسلم)
نشر وتبليغ ايتديكى كلاملر صرف بر صنعت ادبيه محتسولى ميدر ؛ يوقسه
سحر و كهانت اثر يميدر ؛ ده يه صورديلر . وليد بو خصوصه رأى ومطالعه
بيان ايتك ايچين محمدك (صلى الله عليه وسلم) كلاملرني ديكله مهلى يم ،
ديدى . فخر كئنانك نزدينه كيدوب كنديسنه قرآن كريمدن بعض
آيات جليله تلاوت ايتمه سنى رجا و نياز ايتدى . فخر كئانات ، اوكا ،
سوره « فصلت » ده وارد اولان شو آيات كريمه ني تلاوت ايله دى : « فان اعرضوا
فقل انذرتكم صاعقة مثل صاعقة عاد وثمود . » مأل منيفى : « اكر سندن
اعراض ايدرلر سه اولنره سويله : عاد ايله ثموده ازال ايتديكم
صاعقة نك مثيله سزى انذار ايتدم » .

وَلَيْدُ بَوَايَاتِ جَلِيلِهِ نَكَ مَحْتَوَىٰ اَوْلَدِيْنِيْ مَعَانِيْ قَاهِرَةٍ فِيْ اسْمَاعِ
اَيْدِ نَجْهٍ تَدَهِّشُ اسْتَدَىٰ؛ وَجُودِيْنِكَ تَوَكَّلْ رِي دِيْمَدِيْكَ اَوْلَدِيْ؛ كَنْدِيْسَنَه اَنْتَظَارِ
اَيْتَمَكْدَه اَوْلَانِ قَرِيْشِي لَرَكْ يَا كَلَرِيْنَه اَوْغَرَامَادَن خَانَه سَنَه كِيْتَدِي .

ايرته سي کون ابو جهل اونی خانه سنده بولوب صورتی:
— عَمِجَه ، سَنَدَه مِي مُحَمَّدَك دِيْنِي قَبُول اَيْتَدَك ؟

— خَايِر ، بَنِ آبا وَاجْدَادَمَك دِيْنَه صَادَقَم ، فَطَق اَيْشِيْتِيْدِيْكَم
سَوَزَلَرِيْ قُوْر قُوْتَدِيْ ، تِيْتَرَه تَدِي .

— بوسوزلر، شرمی ؟

— خَايِر .

— جَلَه لَرِي ، فَقْرَه لَرِي مَسْلَسَل بِرْخَطَابَه مِي ؟

— بِرْخَطَابَه ، يَكْدِيْكَرِيْنَه مَرْبُوط بِرْطَاقَم جَلَه لَرْدَن تَشْكَل اَيْدَر؛
حَال بُوْكَ بَنِمْدِيْكَه دِيْكَم سَوَزَلَر مَقْطَعْدَر؛ بُوْنَكْلَه بَرَا بِرْ بوسوزلرده اويله
بِرْ لَطَافَت ، اويله بِرْ بِلَاغَت وَارَكَه اَقْسَام كَلَامَك هِيْچ بَرْنَدَه بَنِ اَوْ
لَطَافَتِيْ ، اَوْ بِلَاغَتِيْ كُوْر مَهْدَم .

— اوسوزلرده عجباً سحر می وار ؟

— خَايِر ،

— اويله ايسه نه وار ؟

— نَه اَوْلَدِيْنِيْ بَنِدَه بِيْلِم . نَه دِيْمَك لَازِم كَلَه جَكْنِيْ دُوشُونَمَك
اِيْجِيْن بَكَا مَسَاعِدَه اَيْدِيْكَز .

ايرته سي کونی وَلِيد قَرِيْشِي لَرَكْ يَانَه کَلْدِيْ وَدِيْدِي :

— مُحَمَّدَك سُوْيَلَه دِيْكَ سَوَزَلَر بَابَا اَيْلَه اَوْغَلِيْ ، زَوْج اَيْلَه زَوْجِيْ ،
بَر بَرْنَدَن قَرِيْق اَيْدِيْ سُوْر؛ بَنَاءٌ عَلَيْه سَحْرْدَن بَاشَقَه بِرْشِيْه نَسْبَت اَيْدِيْلَه مَز .

بوحادثه اوزرینه وِلید حقنده شوآیات کریمه نازل اولدی :
 ذرنی ومن خلقت وحیدا وجعلت له مالا ممدودا وبنین شهودا
 ومهدت له تمهیدا ثم یطمع ان ازید کلا انه کان لایاتنا عنیدا سارهقه
 صعودا انه فکرو قدر فقتل کیف قدر ثم قتل کیف قدر ثم نظر ثم
 عبس وبسر ثم ادبر واستکبر فقال ان هذا الا سحر یؤثر ان هذا
 الا قول البشر ساصلیه سقر .

مأل منیفی :

« براق! اوکسه نی که اونی وحیداً خلق ایتدم؛ اوکا اموال کثیره احسان
 ایلهدم؛ کندیسيله برابر معمر و متعم اولان ارکک اولادلو ویردم . عمرینی
 اوزون ، مرتبه سنی عالی قیلدم . اوایسه ، بندن ، دهها زیاده سنی ایسته یور ؛
 حاشا ، دهها زیاده سنی ویرم . زیرا او بزم آیتلر مزنی عنودانه تکذیب
 ایتدی . بن اوکا یقینه صعود عذابنی کوستیرم . او ، قرآنی تفکر
 ومطالعه ایتدی ؛ طعن ایچین بعض شیلر حاضرلادی . لعنت اولسون
 اوکا ! بویه شیلری ناصل حاضرلادی ؛ تکرار لعنت اولسون اوکا !
 بویه شیلری ناصل ملاحظه ایتدی ؛ سوکرا آیات قرآنه نظر تنقید
 ایله باقدی ؛ اعتراض ایدیه جک برشی کورده مینجه یوزینی اکشیتدی ،
 آلتی بوروشدیردی ؛ سوکرا حق و حقیقتدن یوز چویردی ؛
 پیغمبره متابعتدن استکبار ایتدی و دیدی : بو انجاق ساحرلردن
 اوکره نیلیر بر سحر در . بو انسان سوزندن باشقه برشی دکدر . بز
 اونی قریباً جهنمه کوندریرز . »

*
**

عتبة بن ربیعہ حضرت پیغمبری خلق دین مبینہ دعوتدن فارغ اولماسی
ایچین اقناعه چالیسبور ، موفق اولامایور و جناب پیغمبرك اوصاف - لیه
قدسیه سنك مداحی کسلیبور .

فخر کائناتك کوندن کونه نفوذ و قدرتی تزايد ایدیوردی . بو
حالی کوردن قریشی لر ، اونی ، خلقی دعوتدن فراغت ایتدیرمك ایچین
شعرده ، سحرده ، کهانتده ماهر برآدمه مراجعت ایتیه قرار ویردیلر .
بو وظیفهیه تحمیل ایتك ایچین عتبة بن ربیعہ بی ترجیح و انتخاب ایتدیلر .
عتبة ، فخر کائنات حرم کعبهده مصادف اولدی . نبی اکرمه خطاباً
دیدى که : « یا محمد ! سنی بویو کسك ، یوقسه باباك عبدالله می بویو کدر ؟ »
هیچ بر جواب آلامایجنه سوزینه دوام ایله : « او حالده ، سن بویو کسك .
سویله دیکك سوزلردن برنبذه بکاده سویلهده استماع ایدیم » دیدی .
فخر کائنات بسمه شریفه ایله ابتدا ایدرک شوایات قرآنییه
تلاوت ایتدی : « حم تزیل من الرحمن الرحیم کتاب فصلت آیاته
قرآنأ عربیاً لقوم یعلمون بشیرا ونذیرا فاعرض اکثرهم فهم
لا یسمعون » .

مال منفی : « حم حق ایچین ! قرآن مبین ، رحمن رحیمك تزیلیدر
بو برکتابدركه آیتلری قرآن عربی اوله رق تفصیل ایدلشدر . تا که
خلق اوکا علم پیدا ایتسین . بو برکتابدركه تبشیر و انذار ایدر . لاکن
مشرکلك اکثری اوندن یوز چه ویرر ، اونی استماع ایتمز . »

فخر کائناتك نهایته قدر تلاوت ایتدیکی بوسوره جلیله بی قوللری
کو کسی اوزرنده متصالباً قاووشدوروب آیاقده دیکله مش اولار عتبة
صوردی :

— يا محمد ! بونلردن باشقه سوزلرک يوقيدر ؟

— يا اباوليد، سويله دکلرمي ديگه دئک؛ بوندن باشقه سويله يه جک شينم يوق . ارتق سن، ايسته يککي ياپ . عتبه ، قريشيلرک مجلسنه عودت ايتديکي زمان حال و طورنده بر باشقه اتي نمايان اولديغني کورديلر و کنديسندن حال واقعي استکناه ايتديلر . عتبه ، احتساسات و مطالعاتي اولره شويله ايضاح ايله دي :

« قسم ايدرم که اوندن ايشيتديکم سوزلر، بزه، بيلديکمز سوزلره قطعاً بگزمه يور . بوسوزلرک قدر و شاني يوکسله جک . بئر رأيي مصيب کورورسه گنز ، اوکا . اذا واشکنجه ده پک ايلهری کتيمه . مه لي سگزر . اوني کندی حاله ترک ايدیگزر . وارسين باشقه قيله لر اوننگه اوغراشينلر ، اکر مغلوب اولورسه سزگده مقصديگزر حاصل اولمش اولور . شايد اوغلبه ايدم جک اولورسه سزده اوننگه برابر غالب اولور و شان و شرف کسب ايدرسگزر . »

عتبه نك بوسوزلری بر صدای حتمدی ، فقط مستمعین ایچنده بوصدای دیگه یه جک ، اگلا یا جق انسان یوقدی .

..

ابوطالبی حضرت پیغمبری حمایه ایتمکدن واز کچیرمک ایچین مشرکینک فائده سز سی و غیرتلی .

حضرت قرآن اَصنام و آوانانی تحقیر و تذلیل ایتیه باشلا نیجه دین ملی نك حامیسی اولان قريشیلر بوندن تولدا یده جک تهذکهری دوشو . نه رک بر انجمن عقد ایدوب مذاکره ایتديلر .

صنادید ورؤسادن رُبِيعَة بن عبد مَساف كُ اوغوللری عُبّه ،
شَبِیّه ، بنی اُمَیّه دن ابو سَفیان بن حَرْب ، بنی اَسَد دن اَبوالْبَخَری
ابن هِشَام ، بنی مُخْزوم دن اَبو جَهْل بن هِشَام بن مُغِیرَه ایله
عمجهسی وَلید بن مُغِیرَه ، عاص بن وائِل الی اخره . . . مجتمعا
اَبو طَالِب كُ نزدینه کیتدیلر ؛ برادر زاده سنی دین ملییه شدتلی
تعریضات و تجاوزاتده بولونمقدن منع ایتمه سنی رجا و التماس ایتدیلر :

« یا ابا طَالِب ! اَنَّ ابْنَ اَخِيكَ قَدْ عَابَ دِينَنَا وَ سَفَهَ اَحْلَامَنَا
وَ صَلَّلَ اَبَانَنَا فَاتَّهَهُ عَنَّا اَوْ خَلَّ يَتَنَا وَ بَيْنَهُ . »

مَالِی : « یا ابا طَالِب ! بِنِكَ برادر زاده كُ بزم دینمزی تعیب و اَبَا
واجدادمزی سفاهت و ضلالتله نسبت ایدیور . یا اونی بزه تعرضدن
منع ایت ، یا اونكله بزم آرامزدن سن ، چکیل . »

واقعا اَبُو طَالِب دین اسلام ایله متدین دكلدی ، فقط نبی اکرمی
بك زیاده سهور و حقوق قرابته مراعات ایله ردی . بوسیلله قریشی لر كُ
مراجعت واقعه سنی مناسب بر جوابله کیشیدردی .

کور دكلری بومعامله قریشی لر كُ حدت و انفعاله باعث اولدیغندن
اَبُو طَالِب تکرار مراجعتله مطالب سابقه لرینه شوتهدید آمیز سوزلری ده
علاوه ایتدیلر .

« اِنْ لَمْ تَنْهَهُ وَاِلَّا نَاْزَلْنَاكَ وَاِیَّاهُ حَتّٰی یَهْلِكَ اَحَدُ الْفَرِیقَیْنِ . »

تورکجهسی : « اکر سن ، اونى ، دینمه تعرضدن نهی ایتمزسه ک
سکاده ، اوکاده عداوت ، خصومت ایدرز؛ تاکه ایکی فرقه دن بری
هلاک اولا . »

مسئله نك دها زیاده وخامت پیدا ایتدیکنی کورن ابوطالب ،
فخر کاشاته ، قریشی لرک مراجعت وتهیدینى حکایه ایتدکدن سوگرا
دیدى که : « یا محمد (صلی الله علیه وسلم) قریشی لر سنك علیهنده
عقد اتفاق ایتشلر ؛ بگاده پك زیاده منفعل اولشلر ؛ اقربا وتعلقات
آراسنه تخم نفاق سرپك شیمه مروته یاقیشماز . سن ده قریشی لر
قارشى مدارا ایتسهك ، خشینانه تعریضاتده بولونماسهك دها ای اولمازمى ؟
اونلرك ایسته دکلری کندیلرینی تکفیر وتضلیل ومعبودلرینی تحقیر
وتذلیل ایتمه مکدر . سن یینه دین ومذهبکی التزام ایت »

فخر کاشات بو سوزلردن عمجهسی ابو طالب ارتق کندیسك
اوزرندن حمایه سنی رفع ایتمیه میال اولدیغنه ذاهب اولارق کمال تأثرله .
« واللہ ، یا عم ! لَوْ وَضَعُوا الشَّمْسَ فِي يَمِينِي وَالْقَمَرَ فِي شِمَالِي
مَا تَرَكْتُ هَذَا أَمْرًا »

عمجه ! کونشی صاغمه ، آیی صولمه قویسه لر واللہ یینه بو ایشدن
واز کچمم .

دیدى ومقدس ، قلبی زحمنك ، مبارک کوزلری کریره یز اولدینى
حالدده همان تباعد ایله دی .

نبی اکرمك بویه ملول ومکدر قالقوب کیتمهسی ابو طالبك
محبت محمدیه ایله ملو اولان کوکلنه برتیردل شکاف کیی تأثیر ایتدیکندن
اونی چاغیرارق :

« أَقْبِلْ ! يَا بْنَ أَخِي وَ قُلْ مَا أَحْبَبْتَ فَوَاللَّهِ لَا أَسْلِمُكَ لِشَيْءٍ أَبَدًا . »

(کل ! قاردمشک اوغلو کل ! ایسته دیککی سویله؛ یمین ایدرم که سنی هیچ بر شیشه دیکشمم وابدیا کمسه یه تسلیم ایتهم) دیدی .
ایدیلن رجالره ، تهدیدلره رغماً ابوطالب ک نبی اکرمی حمایه ایتمکده اصرار و ثبات ایتدیککی کورن قریشی لر اجتماع و مذاکره ایتدیلر . بو دفعه مقصدلرینه واسیل اولمق ایچین غایت ابلهانه برچاره ، بر تدبیر دوشوندیلر . عُبَّه ، شُبَّه ، اُمَیَّه ، اَبُو جَهْل ، عَامِر ، مَطْعَم ، شُبَّه بن الحَاج ، مُنَبِّه ، اَنَس بن مالک رندکی رؤسا ، وَلَید بن مُغیره نك شكلاً پك لطیف و جهلاً پك دلبر اولان اوغلو عماره یی برابر ابوب ابو طالبه کیتدیلر و دیدیلر :

« یا ابا طالب ! سنده بیلیرسک که قوم عربده بو کنجدن ده کوزل بر کنج ، بو کنجک باباسندن ده شریف بر آدم یوقدر . بزه ، بونی سکا ویرم ؛ سن ده محمدی (صلی الله علیه و سلم) بزه تسلیم ایت ، تا که اونی قتل ایدم . چونکه او ، دین قدیم اجدادی محو ایدیور ، افراد قومی ضالته سوق ایله یور . »

ابو طالب بو جنت آمیز تکلیفی دیگله دکدن صوگرا کندیسینی حدت استیلا ایتدی و قریشک مطالباتی شدتله رد ایله دی :

« نه قدر ابلهانه ، نه قدر مجنونانه بر تکلیفده بولونویورسکر ! هیچ بر عاقل بوگا راضی اولورمی که بن ده راضی اولایم ؛ کندی اوغلومی ، قتل ایتمه گرا ایچین ، سزه تسلیم ایدهیم ده یرینه سزک اوغلو گری آلایم . »

دوہلر بیلہ کندی یا وروسندن باشقہ سنی سہ و مز؛ ا کر بونی حیوانلر ده اولسون مشاهده ایتدیگرسه سویله ییگرسه محمدی (صلی الله علیه وسلم) سزه تسلیم ایدیم. شونی ده ابی دیگله ییگر؛ شیعی یه قدر قلبمده کیزلی طوتویوردم، فقط شیعی علناً سویله یورم: هر کیم محمدک (ص.ع) ذاته عداوت ایدرسه، بن ده اوگا عداوت ایدم جکم؛ هر کیم محمدک (ص.ع) دینته عداوت ایدرسه بن ده اوگا عداوت ایدم جکم، بومردانه جوانی دیگله یین قریش رؤسای کوزلری بر شعله انتقام ایله تابان، قلبلری بر آتش کین ایله سوزان اولدینی حالده چیقوب کیتدیلر .

ابو طالب در حال بنی هاشم له بنی عبد مطلب ک اولاد و احفادی دعوت ایتدی. فخر کاشانه ناصر و معین اولق خصوصنده جمله سنی اقتاع ایدم رک آرالرنده حصوله کلن اتحاد و اتفاق بی محابا شو بیتلرله قریش اعلان ایله دی :

وَابْيَضُ يُسْتَقَى الْغَمَامُ بِوَجْهِهِ
شِمَالُ الْيَتَامَى عَصْمَةُ الْأَرَامِلِ
يَطِيفُ بِهِ الْهَلَالُ مِنْ آلِ هَاشِمٍ
فَهُمْ عِنْدَهُ فِي نِعْمَةٍ وَفَوَاضِلِ
كَذَبْتُمْ وَبَيْتَ اللَّهِ يُبْرِي مُحَمَّدًا
وَلَمَّا نَطَاعُنْ دُونَهُ وَنُضَاضِلِ
وَلَا نُسَلِّمُهُ حَتَّى نَصْرَعَ حَوْلَهُ
وَنَذْهُلَ عَنِ آبِنَا وَالْحَلَالِ

تورکجهسى :

بر کریمدرکه پارلاق و مقدس یوزی حرمتنه جناب حقندن یاغموور
استدعا ایدیلیر ؛ اویله کریم ، اویله شریف که یتیملرک حامیسیدر .
طوللرک پناھیدر؛ آل هاشمک ارباب تهلیلی اونک اطرافنده طواف
ایدلرلر. آل هاشم، اونک سایهسندهدرکه نعمت و فواضله غرق اولدی.
ای معشر قریش! سز کاذب سکر ؛ **لهم** مطاعنه و مشاجرہ مزہ حاجت
یوق، بیت الله، محمدی (ص.ع) تبرئه ایدیور . بز اولاد و عیالیزی
خاطرلر مزدن سیلهرک اونک اطرافنده آغشته خاک و خون اولمادقجه
اونی سزه تسلیم ایتمه یز . »

اشراف قریش نہایت طوغرودن طوغرویه فخرکاشانه مراجعت
ایتمه یه قرار و یردیلر، نزد رسالتپناھی به کیدوب دیدیلر :

« حسب و نسب و قدر و حیثیت اعتباریله مرتبهک پک رفیعدر .
حال بویله ایکن قوم عربده شیمدی یه قدر هیچ کیمسه نک یاممادیغی
شیلری یاییورسک. قریشک عصای اتحادینی شق ایتدک . همزی
یکدیگر مزہ خصم ایله دک. کندی قوم و قبیله کی تسفیہ و تضلیل ایدیور
و معبودلر مزنی تذلیل ایله یورسک. اکر مقصدک ثروت و سامان سه
سنی مال و مناله غرق ایدم ؛ اکر داه ریاستله معلول سه ک سنی
کندیمزه رئیس اتحاد ایله م ؛ حب زنانه مبتلا و مغلوب شهوت سه ک
قریشک اک کوزل قادینلردن هانکیسنی ایسترسک سکا و یرم . اکر
سکا جنیلر ، شیطانلر مسلط اولمش سه اطبای حاذقه ایله بالاستشاره
سنی قورنارمق ایچین هیچ بر فدا کارلقدن اجتناب ایتمه یلم . یا بو

درددن خلاص اولورسك، ياخود بزده سنى آرتق معذور طوميه
مجبور اولورز .

فخر كائنات بو سوزلره شو جوابى ويردى :

« مَا بِي تَقُولُونَ وَلَكِنَّ اللَّهَ بَعَثَنِي رَسُولًا وَآتَزَلَ عَلَيَّ الْكِتَابَ
وَآمَرَنِي أَنْ أَكُونَ بَشِيرًا وَنَذِيرًا قَبَلْتُكُمْ رَسُولَاتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ
لَكُمْ فَإِنْ تَقْبَلُوا مِنِّي مَا جِئْتُكُمْ بِهِ فَهُوَ حَظُّكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
وَأِنْ تَرُدُّوهُ عَلَيَّ أَصْبِرْ لِأَمْرِ اللَّهِ حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ . »
توركهسى :

« سزك بكا اسناد اينديككز مقاصد وحالاتك هيچ بريسي بنده
يوق. انجاق الله بنى سزه رسول اولارق كوندردى . بكا كتاب ازال
ايتدى. سزى نعم والطافيله تبشير وقهر وعذابيله تنذير ايتيمى امر
ايلهدى. بنده ربك رسالتلرينى سزه تبليغ ايتدم، وعظ ونصيحت
ايلهدم. اكر كتيرديكم موعظات ونصايحي قبول ايدرسه كر دنياده
وآخرتهده بهره ور فيض وسعادت اولورسكز . اكر رد ايدرسه كر
جناب حق سزگله بنم آرامزده حكم اينجهيه قدر صبر ايدرم. » .

فخر كائنات مقصدينى بويلاهه ايضاح ايتدكدن صوكرا شونىده
علاوه ايتدى :

« سزدن يالكز بر شى ايسته يورم، اكر بوايسته ديكى ياپارسه كر
يوتون جزيرة العربيه غالب وكاملاً ايران زمينه مالك اولورسكز »

آبو جهل: «نه ایسته یورسه څ سویله، سویله ده ایسته دیک څښدن
فضله سنی یا پالم.» دیدی .

فخر کائنات: «صنم عبادت ایتمکدن صرف نظر ایدوب الله
تعبد ایتمگری ایسترم.» دییه مقابله ایتدی . آبو جهل «بزدن باشقا
برشی ایسته سڅ اولمازمی؟» ده نیجه فخر کائنات: «کوک یوزنده کی
کونشی ایندیروب الیه ویرسه گزینه بو سوزدن دوئمهم» دیدی .

بو عزم خدا پسندانه قارشینده سویله یه جک بر سوز بوله یه
قادر اولامایان قریشی لر خائباً چیقوب کیتدی لر واریاب عقوله خنده فرما
اولان شو احقانه مطالعه لرله بر برلرینک عقیده باطله لرینه تقویت
ویردی لر :

«بزم و آبا واجداد مزك اونه دبری تعبد ایده کدیکمز اوچوز
آلتمش صنم مکئی اداره دن عاجز کن ناصل اولوبده بر تک الله بوکا
قدر تیاب اوله بیله جک .»

بو حادته اوزرینه شو آیات جلیله نازل اولدی :

«اجْعَلِ الْآلِهَةَ الْهَاءُ وَاحِدًا اِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجَابٌ . وَانْطَلَقَ الْمَلَاَئِكَةُ مِنْهُمْ اَنْ اَمْسُوا وَاصْبِرُوا عَلَی الْهَيْكَلِ اِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ یُّرَادُ .» (سوره ص .)

مال منی : «محمد ، بو قدر ایلهری حذف وابطال ایتک ،
بر الله یایمق ایسته یور ؛ بویک عجیب بر شیدر . اونلرک (مشرک لرک)
بر قسمی کیده رک دیدیلرک : مسلک گزده دوام ایدیگز ، الیه لریگز .
طایمقده صبر و ثبات ایلهیگز ، محمد ایله اراده مزده کی اختلاف
مقرر مش .»

فخر کائنات قریش ک اصنام حقیرہ سنی تذلیل ایتھکده دوام
ایتدیکندن ابوجهل :

« اکر محمد بزمِ الاھلرمزہ سب ایدرسہ بزده اونک معبودینہ
(حاشا) سب ایدرز . » دیدی .

بونک اوزرینہ شوآیت جلیله نازل اولدی :
« ولا تسبوا الذین یدعون من دون الله فیسبوا الله عدواً بغير علم »
مال منی :

« جناب حقدن باشقہسنہ تعبد ایدنلرہ سب ایتھییگز ، صوکرا
اونلرده بیلمیه رک الله سب ایدرلر . »

اون ايكنجى بابك ذيلي .

بو ايكنى اوج سئلك فاصلة زمانه ظرفنده يكرمي قدر سور جليله
نازل اولدى :

- سورة كافرون : قل يا ايها الكافرون
- سورة اعلی : سبح اسم ربك الاعلی
- سورة القدر : انا انزلناه في ليلة القدر
- سورة غاشيه : هل اتيك حديث الغاشيه
- سورة تكوير : اذا الشمس كورت
- سورة انشقاق : اذا السماء انشقت
- سورة طارق : والسماء والطارق
- سورة مطففين : ويل للمطففين
- سورة معارج : سئل سائل بعذاب واقع
- سورة ماعون : ارايت الذي يكذب بالدين
- سورة نصر : اذا جاء نصر الله
- سورة رحمن : الرحمن علم القرآن
- سورة واقعه : اذا وقعت الواقعة

الى آخره

بونلر بدایت بستمده اترال اولنان سور و آیات کریمه کی قلوب
قارئنه هول انداز ولهب افشان بر بلاغت شدیدنی حاوی دکدر .
نظم جلیلدرده نسبت ده اوزون ومسجع فقرات فصیحه ایله نهایتلیر .
واقعا بو سوره لرده رد مشرکینه دائر آیات کریمه یه ده تصادف اولو .
نورسه ده ده زیاده قصص اولینه، يوم البعثه، نعم جتله عذاب دوزخه
متعلق خبرلر مشهود اولور .

حضرت ذو الجلال والا کرام سورة نبأده ارباب اتقانک قصور
جاننده نائل اولاجقلمی نعم وآلای کونا کونی شو طور بلیغ ایله
تصویر بویورویور :

اِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا حَدَائِقَ وَاَعْنَابًا وَكُوَاعِبَ اُتْرَابًا وَكُلْسًا دِهَاقًا
مَالِ مَنِی :

محقق اتقای عباد ایچین برآرامگاه پرسعادت وار . اوراده لطیف
حقیقه لر، دلنشین بستانلر، لذیذعنبلر، ندی لری حقه عاج کی، سنلری
اهل جنتک سنلریله مساوی، بنات حورا، شراب طهور ایله دائم
طولو کاسلر وار .

سورة مرسلاتک اون بشنجی ، اون آلتنجی ، اون یدنجی آیات
جلیله سی، اوامر الهیه یی تکذیب ایدن مشرکینی شویله تنذیر ایدیور :
« اَلَمْ نُهَلِكِ الْاَوَّلِينَ ثُمَّ نَبْعُهُمُ الْاٰخِرِينَ کَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْجَرَمِیْنَ . »
مَالِ مَنِی :

« اقوام اولینی قهر و هلاک ایتمه دکمی ؟ اونلرک یرینه ده ا یکی
یکمی قوملر اقامه ایله مه دکمی ؟ بز مجرملره بویله معامله ایدرز . »

مشرکین قریش قرآن کریمی اساطیر اولین، فخر کاشانی بر معلم
مجنون یا خود دوجار ضلالت اولش بر شاعر تاقی ایدیور و اهل
ایمانه دائماً تمسخر ایله یورلردی .

مکدیلرک بو متادی استهزایری ، مؤمنین علیهنده فسادلری
آراسنده قرآنمه حکیم نجی اکرمه، اهل ایمانه صبروتائی، تسلیم وتوکل
توصیه ایدیور وسوره بروج ک شو آیات جلیله سنده :

« قُتِلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ الَّذِينَ هُمْ عَلَى أَعْقَابِهِمْ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَلْقَوْنَ رَبَّهُمْ
عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شَرًّا ۚ »

مال منیفی :

« هلاك اولسون اصحاب اخدود اويله! اخدود که دائماً ایقادایدیلن.
بر آتشله مملو؛ مؤمنینه چکدیردکلری عذاب واشکنجه بی مشاهده.
ایتمک ایچین کندیلریده اطراف اخدودده قاعد اولورلر . (۱) »

(۱) اخدود: (چوقور)، خندق، قدیمین حکمدارلرندن موسوی المذهب
ذو نواش درین چوقورلر قازدیروب آتشله طولدورتور و ترک مذهب ایتمهین
نصارایی بوچوقورلره آتدیرردی . کندیسيله ندماسی چوقورلرک اطرافده
اوطوروب مظلوملرک تاصل یانوب کول اولدقلرینی تماشایرددی . قرآن کریم
بونلره اصحاب اخدود تسمیه ایدیور .

اون اوچنجی باب

بعثت نبیرک بشی سنی

اسلامک حبستانه هجرتی — مشرکین قریش نجاشیدن مهاجرین
اسلامک اعاده سنی ایسته یورنر.

بی اکرم خلقی علماً دعوت ایتمکده دوام ایدیور، اسلام ایله
شرقیاب اولانلرک عددی کوندن کونه تزايد ایله یوردی. فقط مشرکینک
اسلامله قارشى بغض و عداوتی، جور و جفاسی ده دین حقتک توسع
وانتشاریله مبسوطاً آرتقمده ایدی. یوندن طولای وقوعبولان اشتکاره
نبی اکرم سکوت ایله مقابله ایدردی. بشتک بشی سنی ایدی که
برکون ابو بکر الصدیق، مشرکینک حاطب بن عمرو ایستدکری
اشکنجه بی سوزشلی بر لسانله تصویر ایدردک :

« یا رسول الله اگر او حالی سن ده کوره یدک بالضروره آجیردک .
دیدى واسلامک مناسب بر محله هجرت ایتمه سنی مساعده ایدله سنی رجا
واسترحام ایتدی. فخر کائنات اهل اسلامک همیشه به مهاجرتلرینه
رخصت ویردی. بشتک آب وهواسی مکدک آب وهواسنه مشابه
ومعادل اولدیغندن اصحاب کرام پک زیاده ممنون اولدیلر .
اذن رسالتناه ایله اسلامده انک اول هجرت ایدنلر اون بر ارککله
درت قادیندرکه اسماری بوجه آتی محرردر .

«عثمان بن عفان و زوجہ سی رقیہ بنت رسول اللہ (ص.ع) ابو حذیفہ بن عتیبہ بن ربیعہ و زوجہ سی سہلہ بنت سہیل ، زبیر بن عوام ، مضعب بن عمرو ، عبدالرحمن بن عوف ، ابو سلمہ بن عبدالاسد و زوجہ سی سلیمہ بنت اُمیہ ، عثمان بن مظعون ، عامر بن ربیعہ و زوجہ سی ابلی بنت خثیمہ ، ابو سبرہ بن رھیم حاطب بن عمرو بن عبد شمس ، حارث بن سہیل .»

بر روایتہ نظر آ بو قافلہ مهاجرینہ عثمان بن مظعون ریاست ایدیوردی. حال بوکہ روایت اخرایہ کورہ هیچ کیمسه رئیس اولمایوب هرکس مستقلاً حرکت ایتکده ایدی. جناب رقیہ نك، زوجی حضرت عثمان ایله برابر هجرت ایتمه سنی فخر کائنات تنسیب ایتمش و حضرت عثمانہ: «سز بربریکزدن آریلامازسکز، رقیہ بی ده برابر کوتور .» دیمشدی .

اصحاب کرام مکہ دن حرکت ایتدیلر، ماشیاً ساحله واصل اولدیلر. و یارم آلتینہ بر سفینه کرا الایوب سالماً مہمه ساحلنه چیقدیلر. اصحاب کرامک مهاجرتندن بالآخره خبردار اولان مشرکین قریش اونلری طوتوب مکہ یه کتیر مک ایچین معقبلر چیقاردیلر سده - پک کیچ قالمش اولدقلرندن - یتیشوب یا قالامایه موفق اولامادیلر .

مهاجرین اسلامک مہمه یه وصولنده نجاشی لك مقامنده بولونان ذاتک اسمی اصحمة بن عمرودر .

« فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ » نظم جلیلک حاوی اولدینی امر الهی اوزرینه فخر کائنات آیات نازلہی جمع قریش دہ یکان یکان تلاوت ایدر وهر آتی تلاوت ایله دکن صوکرآ - معناسی ذہنلرہ مکملآ تقرر وانتقاش ایتمہسی ایجین - بر مقدار طوروردی؛ اہالی مکہ دن حاضر اولانلردہ فم رسالتیناہدن صدور ایدن آیات جلیلہی دقت تامہ ایله دیکلرلردی . فخر کائنات بوصیرالردہ نازل اولان :

« أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَىٰ .
(سورة النجم) .

مأل منی : .

« لات ایله عزایی و اوچنجی صنم اولان مناتی کورویورمیسکز؟ »
آیتلرینی تلاوت ایدیوردی ؛ معنادی وجهله توقف ابتدی؛ بووقفہ جزئیہ انسانندہ شو سوزلر ایشیدلدی :

« تِلْكَ الْغَرَانِيقُ الْعُلَىٰ وَإِنَّ شَفَاعَتَهُنَّ لَتَرْتَجَىٰ »

مألی : شو یوکسک آق ییکیتلری کورویورمیسکز ؛ اونلرکده شفاعتلری رجا اولونور . » [۱]

بوسوزلرک الله کلامی اولوب فم سعادتدن صدور ایتمش اولدقلرینه ذاهب اولان مشرکین قریش، فخر کائناتک اصنامی بویله مدح واطرا ایتمہسندن پک زیاده ممنون ومتشکر اولدیلر . سورہ نک نہایتدہکی سجدہ آیتہ کلنجه فخر کائنات ایله برابر مسلمانلر سجدہ ایتدیلر .

(۱) غَرَانِیقُ ، غُرُوقُ ک جمی اولوب آق قوشلر یاخوق بیاض ییکیتلر معناسنہ در .

مشرک کرده او نلره اتباعاً سجده یه قایلیدلر. سجده دن قائلدن صوکر ا
قریشی لر ، محمد (علیه السلام) بزم معبودلر مزه تعظیم ایتدی .
آرتق آره مزده کی عداوت زائل اولدی . بوندن صوکر ا نه کندیسنه ، نده
اهل اسلامه جور و تعدی ایتیه جکیز . بزجه ده عیاناً معلومدر که محبی ،
میت ور زاق اولان آنجاق حضرت آلهدر . (۱) « فقط معبودلر مز
بزه نزد آلهیده شفیع اولاجقلردر . (۲)

فخر کائنات سعادتمانه سنه عودت ایتدکن صوکر ا جبریل امین
طرف باریدن کلدی و شیطانک القات واقعه سنی اخبار ایتدی . بوندن طولانی
دوچار حزن و کدر اولان نبی اکرمه تسلیت بخش اولق ایچین سوره
حجج ک الہی ایکنجی آتی :

« وما ارسلنا من قبلك من رسول ولا نبی الا اذا تمنى انى الشيطان
فى امیته فى نسخہ الله ما بانق الشيطان ثم یحکم الله آیاته والله علیم حکیم . »

مال منیق :

« سندن اول هیچ بر رسول ؛ هیچ بر نبی کوندر مدك كه برشی
تمی ایتدیکی زمان شیطان اونك امنیه سنه برشی القا ایتمه مش اولسون .
جناب الله شیطانك القا ایتدیکی شیئی نسخ ایدر ؛ صوکر ا کندى
آیات جلیله سنی تحکیم ایلر . الله علیمدر ، حکیمدر . »

(۱) عربك عقیده قدیمه سی بویه ایدی . افلاطون یونانیك و وثیه هندوك
بعض شعبه لرینك عقیده لریده بویه در .

(۲) قریشی لر ذاتاً وحدانیت الهیه نی ، اخلاق اسلامیه نی قبول ایدیورلردی ،
یاکنز معبودلرینك تحقیر ایدله لرینه راضی اولیورلردی .

تلك الغرائق (۱) فقره سنی نسخ لغوی ایله نسخ ابتدی. (۲)
 بوآیت جلیله نك نزولندن خبردار اولان قریش : اكر محمد بزم
 معبودلرمزك مرتبه سنی اعلا ایتدیكنه ندامت ایدیورسه بزده اونكله
 عقد ایتدیكمز صلحدن فراغت ایدیورز دیدیلر وینه اهل اسلامه تعدی
 و تجاوزه باشلادیلر .

مشرکین قریش ایله مؤمنین آراسنده انعقاد ایدن مصالحه یی
 حبشه ده کی مهاجرین کرام استخبار ایدنجه ایچلرندن بش ذات مکيه
 عودت ایتدیلر . شهره قریب بر محله مصادف اولدقلری بر قافله
 (۱) (تلك الغرائق) وقعه سنی اکثر سیر نویسان سکوت ایله
 یکیشد برلر .

ابن اسحاق مخرج یوز یکره نجی سالتده وفات ایتش اولان بر مورخک
 بویابده کی روایتی شویله جه تمهید ایله یور :
 فخر کاشانک قلب تابنا کنه قریشی لره بعض مساعدته بولونقی صورتیه اولنری
 رایتلافه اماله ایتک آرزوسی خطور ایتشدی . قرآن حکیم یی اکر مک بو حالت قلبیه سنی
 سورة اسراده نازل اولمش اولان شو آیات جلیله ده ایضاح و بیان ایدیور :
 « وَانْ كَادُوا لَيَفْتَنُوكَ عَنِ الَّذِي اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ لَتَقَرَّبَ عَلَيْنَا غَيْرُهُ وَاِذَا
 لَاتَخَذُوكَ خَلِيْلًا وَّلَوْلَا اَنْ مُّبْتَثًا لَقَدْ كُنْتَ تَرْكُنْ اِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيْلًا . اِذَا لَادَقْنَاكَ
 يَضَعُ الْحَبِيْرَةُ وِرْضَعَهَا اَمَامَكَ ثُمَّ لَا يُجِدُّكَ عَلَيْنَا نَصْرًا . »

مال منیب :

« آز قالدی که مشرکله سنی بزم وحی ایتدیكمز شیلردن چور سینلر
 ووحی اولونان شیک غیرینی بزه افتراه سنی سوق ایتسینلر . بوله اولایدی ،
 اونلر سنی دوست اتخاذا ایدرلردی . اکر بر سنی تنبیت ایتیه یدک آز قالدی
 اونلرک مطالبنک بر قسم قلیلنه میل ایده جکدک . او حالده سکا دنیا و آخرت
 عذابنک ایکی مثلنی اذاقه ایدردک . بزه قارشی کندینه ناصر بولامازدک . »

خلفندن عقد ایدیلن صلحه دائر تفصیلات طلب ایله دیلر . اونلرده « واقعا بویله برشی اولدی ، فقط قریشی لر امید وانتظار لرلنده آلداعش اولدقلرخی کوردکلرندن ایکی فرقه آراسنده کی عداوت یینه عودت ایتدی . » دیدیلر . بوسوزلری ایشیدن مهاجرین کرام پک زیاده حیرت واضطرابه دوچار اولدیلر . آرتق چار ناچار مکیه کیردیلر ؛ هریری قریشی لردن برینک زیر اماننه دخالت ایتدی . روایتہ نظراً عثمان بن عفوان وزوجه سی رُقیه ، سعد بن عاص ک ابو حذیفه زوجہ سیله برابر باباسی عتبہ بن ربیعہ ک ، زبیر بن عوام ، ربیعہ بن اسد ک . مصعب بن عمرو ، نضر بن حارث ک . ابو سبرہ بن ابی رهم ، سهل بن عمرو ، حاطب بن عبد العزاک . عثمان بن مظعون ، ولید بن مغیره نک حمایه سنه داخل اولدی .

اقویانک حمایه سندن محروم قالان بیکس مسلمانلرک اوغرادقلری جور وتعدی یی کورن عثمان بن مظعون ، ولیده کیدوب « جناب حقلک حمایه سی سنککنه مرجحدر . » دهیره ک امانندن چیقیدیغی ییلدیردی . ولید ، عثمانک آلدن طوتدی ؛ مجمع قریش . کوتوردی واوراده بولونان اهالی یه خطاباً : « ای معشر قریش ! معلومکز اولسون که بن عثمانک اوزرندن حمایه می رفع ایتدم . شاید یینه امانمه مراجعت ایدرسه یینه قبول ایدرم . » دیدکدن صوکر ا یوزینه شدتلی بر توقات

[۲] منسوخ درت قسمدر : برنجیسی حکم وتلاوتی منسوخ اولاندر ؛ ایکنجیسی یالکز نسخ اولوناندر ؛ اوچنجیسی یالکز حکمی تلاوتی منسوخ اولاندر ؛ دردنجیسی اصل حکمک بقاسیله برابر وصف حکمک منسوختیدر .

آندی : « ايشته امامدن چيقدېڭك ايجين بو حقارتلره اوغرادك »
 دیدى : عثمان بن مظعون ايسه « بو تحقيرات بنم ايجين عين رحندر .
 چونكه زاد 'اخرويدر . » دهيه مقابله ايندى .

مشركين قريشك اهل ايمان حقنده كي تعدياتي كوندن كونه آرتوب
 تحملك فوقده بر مرتبهيه واصل اولدى . مككه عودت ايتش اولان
 مهاجرين كرام حبشستانك اقليمى بك لطيف ، ارضى منبت ، اثمارنى
 مبذول ، تجارتى بركتلى بولمش اولدقلرندن قريشك عداوتى منقطع
 اولونجهيه قدر اهل اسلامك كيدوب اوراده توطن ايتمهلىرى تنسيب
 ايديوورلردى . حتى عثمان بن عفانك تشويقى اوزرينه فخر كاشاندهده
 حبشستانه مهاجرت ميل وارزوسى پيدا اولديسهده طرف الھيدن بو
 بابه بر امر و اشارت واقع اولماديغندن صرف نظر ايدلدى . فقط
 « اِرْجِعُوا اِلَيْهَا عَلٰى بَرَكَۃِ اللّٰهِ » [۱] امر نبويى مسلمينه مساعده
 بخش هجرت اولدى .

ايكنجى دفعه مهاجرت ايدن مسلمانلرك سكسان ايكيى اركك ،
 يكرمى ايكيى قاديندى . بونلر ، فخر كاشات مدينه منورهيه هجرت
 ايدنجهيه قدر حبشهده قالدیلر .

آرتق قريشك ظلم وتعدينه طاقت كتيره مەين ابوبكر الصديقده
 بر آرائق حبشستان . هجرت ايتك اوزره مكدن چيقمشدى . فقط
 « بَرَكَۃُ الْغِيَاۡدِ » نام محلهده تصادف ايتديكى بنى لَيْث قيله سنك رئيسى
 [۱] اورايه (حبشهيه) رجعت ايديكز ؛ اللھك بركتى ده اوزركرده
 اولسون .

مالك بن دغنه « زهيه كيديورسك » دهيه سوردي؛ اوده « قومك مظالمه تحمل ايدهمديكمدن هجرته قرار وېردم » ديدى. بونك اوزرينه مالك « سنك كې اخلاق حسنه صاحبي بر ذاتى قومكك مكدن اخراج اتمهسى لايق اولماديني كې قومكې ترك ايدوب كېتمكده سكا ياقيشماز. سنى اماننه داخل ايدوب كنديمه قومشو ايدهيم . حضور قبله عبادانگى اجرا ايدرسك. دشمنلريگه قارشى سنى حمايه ايدرم. » دهيه رك مهاجرت فكرندن صرف نظر ايتديردى .

ابو بكر الصديق، مالكك قبوسى اوكنده بر مسجد انشا ايتدى. اوراده طاعات وعبادات ايله مشغول اولمايه باشلادى. قرآن كريمى آغلایارق ترتيل ايدركن اطرافنه مشركينك چوجوقلرى، قادينلرى طويلانوب استغراب ايله ديگكزلردى ؛ بعضلرينك كوكللرنده اسلامه ميل و محبت پيدا اولوردى . حضرت صديقك بويله على ملاء الناس ، صبيان ونسوان مواجهه سنده عبادت اتمه سنى كندى دين باطللرى ايچين بر تهلكه عد ايدن قریش مالك . خبر كوندروب « ابو بكرك بويله علناً نماز قيلمه سنى تجويز ايدهمه يز . اولابيليركه قادينلرمزى ، چوجوقلرمزى اجدادمك ديتندن انحراف ايتديرر . نمازنى يا اونده قيلسين يا خود سن اونى حمايه ايتمكدن فارغ اول . » دهيه خبر كوندرديلر .

مالك ، قریشي لرك كوندر دكلرى خبرى حضرت صديقه تبليغ ايتدى. اوده « جناب حقك قومشولنى، حاملكى بكا كفايت ايدر » ده يوب قالفدى مكبه عودت ايله دي .

مشرکین قېرىنى نېجاشىدە مېھمانىڭ اغانەنى ئېيتىپ

اسلاملارڭ واسلامىتىڭ جېشىستان دە تېكشۈر وتأسس ايتەسنى آرزو
ايتەن مشرکلر، مسلمانلارڭ، كىدىلرېنە تسلىم ايدىلەلرېنى طلب ايتىڭ
ايچىن عمار بن وليدايله عمرو بن عاصى برطاقم ھىدىلرلە نېجاشىنىڭ
تزدىنە كوندردىلر .

بونلر مېستانە ۋە واصل اولونچە اول باول حىكمدارڭ مقربلرېلە
رۇساي روحانىيەنڭ، كىتىردكلرى تحف وھداياني تېقىم ايدەرك، مظل
ھرتلرېنى تامين ايتدىلر . سوڭرا اونلارڭ واساطىلە نېجاشىنىڭ تزدىنە قبول
ايدىلەلرېنى استىداعە بولوندىلر . مطلبلرى اسعاف اولوندى . نېجاشىنىڭ
حضورىنە چىقوب تشرىفات مەرىيەنى ايسا وھىدىلرېنى تېقىم
ايتدىلر . عمرو بن عاص ، قريش طرفىندىن ، تزد نېجاشىيە اعزام
اولونمالرېنىڭ اسبابى بيان وايضاح ايتدى :

« قوم وقىلەمزە منسوب برطاقم آدملىر ھم نصرايتە، ھم دە بزم
دىن ملىمزە مخالف بىردىن احداث وقبول ايتدىلر . بونلردىن بعضلرى
بزم خېرىمز اولقسىزىن بورايە كىشىلر وىرلشمىشلر . اونلرى آلوب
وطنمزە كوتورمك ايچىن بزمە تسلىم ايدىلەلرېنى رجاواسترحام ايدىيورز .
عمروڭ اولجە وجداتى صاتىن آلدىنى مقرب حىكمدار اولان اسقف
طلب واقىڭ حقلى اولدىغى تصدىق ايتدى . لىكن نېجاشى :

« قلمرو حکومتہ التجا ایدنلری دشمنلرینه تسلیم ایدہم » دہیہ جواب ویردی .

زیرا نجاشی کتب مقدسہ ماضیہ یی ، تورات ایله اینجیلی تمامیلہ تتبع ایتمش و جناب عیسا دن صوکر ا بر نبی آخر زمان کله جکندن خبردار اولمشدی . دعوای نبوتله ظهور ایدن ذاتک اسمنی و میدانه قویدینی مذهبی عَمُر و دن سُوال ایتدی . عَمُر و ، « اسمی محمد (علیه السلام) در ، فقط دینی و مذهبی یوقدر . » جوابی ویرنجه نجاشی بر کرده اونلری جلب واستطاق ایدہرک مسئلہ یی تعمیق و تحقیق ایدہم ، دیدی . مهاجرین کرامی مجلس نجاشی یه دعوت ایتدیلر . اهل ایمان ، نجاشینک قارشیسنه چیققدقلری زمان ، حقیقت محضه نه ایسه اونی سوبله مہیہ قرار ویردیلر و عمومک ترجان افکاری اولوق وظیفه سنی **جعفر طیار** ه تحمیل ایتدیلر .

مسلمانلر ، نجاشینک حضورینه کیردکاری زمان ، میستانه ده جاری اولان دأب قدیمه توفیقاً ، قریشی لرکی ، سجده ایتمه دیلر . حاضر بولونان مقرین بونی بر عدم احترام اولوق اوزره تلقی ایتدکلرندن جعفر طیار بویولده حرکت ایتہلرینک سببی شو وجه ایله بیسان ایتدی :

— حضرت رسالتپناهک امریله بز آنجاق معبود حقیقینک حضورنده سجده بر اولورز .

بوسوزلدن متأثر اولان نجاشی دیدی که :

— قریشی لرک نزدیمه ابعاث ایتدکاری سفیرلر سزی کندیلرینه

تسلیم ایتہم ایچین بنی صیقشیدیریورلر .

جعفر طیار جواب ویردی :

— اونلره صور و گز که بز کندیلرینک کوله لری می یز ؟

عَمْرُو — هبسی ده حُر و اَصیلدرلر .

جعفر — اونلره صور و گز که ایفاسنه مجبور اولدیغمز بر دینمز وارمیدر ؟

عَمْرُو — هیچ بر مزه بورجلری یو قدر .

جعفر — بر کیمسه نك قاتنی دو کدو کده بز دن قصاص طلبنده می بولونویورلر ؟

عَمْرُو — قطعاً او یله بر طلبمز یوق .

بور اده نجاشی سوزه قاریشارق جعفره خطاباً دیدی که :

— قریشی لر، سزی، دین ملی یی ترک ایلله نه موسوئته، نه ده عیسوئته بگزمه یین بر دینه سالک اولقلله اتهام ای دی یورلر . او دین ، نه در ؟

جعفر — نجیب بر سلاله یه، مشهور بر عالیه منسوب اولوب قولنده و فعلنده صادق ، امین ، عفیف ، آشتی پرور ، صبور ، عفو و صفحه میال اولدیغنی بیلدی کمز رسول اللهك بعثته قدر بزده قریشی لرک دین و مذهبنه تابع دك ؛ نبی ذیشانمز بزه بر طاقم آیات الهیه تبلیغ ایتدی و اونلرک حق کلامی اولدقلرینی بدیهی برهانلرله ، باهر معجزه لرله اثبات ایلده دی . قریشی لر عقیده مزه مطلع اولونجه حق مزده ظلم و اعتسافی تجویز ایتدیلر . طاقت کتیره بیلدی کمز قدر ظلملرینه تحمل ایتدك . مظالم واقعه کوندن کونه تراید و اشتداد ایلده دی .

نهایت پیغمبرمزه اشتکا ایله دك . اوده ، سزك ظل رأفت وحمایه كزده
 یاشامق ایچین ، مملكتكزده هجرت ایتمه مزی توصیه بویوردی .
 نجاشی — پیغمبركزده وحی وازال اولونان آیتلردن بمضلری
 ترتیل ایدرمیسكز ؟

نجاشی طرفدن اظهار ایدیلن بو آرزو اوزرینه سورهٔ مریم ی
 « قَادِيهَا مِنْ تَحْتِهَا اِلَّا تَخْزِيْ قَدْ جَعَلَ رَبُّكَ تَحْتِكَ سَرِيًّا .
 وَهَزَى الْيَدِ الْيُسْطٰى لِيَّ الْخَلَّةَ تَسْقِطُ عَلَيْكَ رُطْبًا خَبِيًّا . فَكَافِيَ الْاَشْرٰى .
 وَقرَّيْ عَيْنَاهُ .

آیته قدر رقت آور برطلاقله تلاوت ایله دی . بو آیات جلیله نك مأل .
 منیفی بروجه آتیدر :

(كهيمص حقى ایچین ، بو ، رب جلیل الشانكك قولى ذكریا حقنده
 تجلی ایدن رحمتك ذكریدر . ذكریا تكریسنه كیزلیجه دعا ایدوب
 دیدی كه :

یارب ! اختیارلقدن كیکلرمه وهن عارض اولدی ؛ صاچلرم
 آغاردی . یارب ! شیمدی به قدر سكا ایتدیكم دعاارك هیچ برنده
 مردود و محروم اولمادم . بكا خلف اولاجق عمجه زاده لرمك رام
 حقدن انحراف ایتمه لرندن قورقارم . زوجه مده عاقدردر . (۱) یارب !
 طرف الوهیتكدن بكا دینده ولی اولاجق بر ولد احسان ایت . بكا
 و آل یعقوبه وارث و رضای باریکه مظهر اولسون .

یا ذکریا ! سنی بر ولدله تبشیر ایدرزکه اسمی یحیی اولاجق .
اوندن اول بواسمده کیمسه خلق ایتمه دک . ذکریا دیدی که : یارب !
ناصل ولدصاحبی اولورم که زوجهم عاقردر وینده وهن پیرییه واصل
اولدم .

جناب حق دیدی که : حقیقه بویله در . رب جلیل الشانک دیر که
بوئم ایچین بر امر آساندر . بن سنی ده یار اتمم ، حال بوکه سن
هیچ بر شی دکلدک ، ذکریا انای مناجانده دیدی که :
یارب ! زوجهمک حامله اولدیغنه دایربکا بر نشانه کوستر . حضرت
الله بویوردی :

سکا علامت شودر : علی التوالی اوچ کون ، اوچ کیجه خلق ایله
تکلم ایتمه جهسک .

وقتا که زوجهمنده حمل تحقق ایتدی ، ذکریا محرابندن قومنک
یا کنه چیقوب صباح ، آقشام سییح ایدیگز دهیه اونلره اشارت
ایتدی . یحیی تولد ایدنجه « ای یحیی ! کتابی (یعنی تورائی) قوتله
اخذ ایت . دهیه وحی ایتدک . هنوز صبی ایکن اوکا حکمت ایسا
ایله دک . طرف احدیتمزدن اوکا مرحمت وطهارت ویردک ؛ اتقیا
زمره سندن اولدی . والدینه اطاعت وانقیاد اوزره اولوب اوילה جبار
وعاصی اولمادی . طوغدینی ، اولدیکی ، صبی اولارق بعث اولوندینی
کون نائل سلامت اولدی .

یا محمد ! قرآن کریمده مریم ی ذکرا ایت . معذرت نسویه سی
ختم بولونجه غسل ایتمک ایچین عائله سنک زردنن چیقاراق شرق
جهتنده بر محله جکیلوبده اونلردن استتار ایتمک اوزره بر پرده اتخاذا

ایدنجه اوگا روحزی کوندردک . اوگا روحز تام بریشر صورتند
تمثل ایتدی . مریم اوگا دیدی که: سندن آلهه استعاذه ایدرم؛ مؤمن
متقی سهك بگا تعرض ایتمه . روحز جواباً دیدی که: طرف الوهیتدن
سکا پاک بر ولد بخش ایتمک ایچین رسولم . مریم دیدی که: بنم ناصل
ولدم اولور که بگا انسان مس ایتمه دی وباغی ده دکلم . روحز دیدی که:
حقیقهٔ اوله در . لاکن رب عظیم الشانک بویورویور که :

« سکا ولد احسان ایتمک بنم ایچین سهدر . او ولدی ، ناسه
بیلدریمک ایچین علامت و مؤمنلره طرفزدن رحمت قیلدق ؛ بو ازیلی
بر امر مقضی در . مریم ، عیسایه حامله اولدی و عالمه سندن اوزاق
برمحله چکیلدی . اوجاع ولادت اونوی بر خرما آغاجنک ساقه استاده
مجبور ایتدی . عار و حجابندن دیدی که: کاشکی اولجه اولوب بوسوتون
اونوتولمش اولایدم . روحز الت طرفدن اوگا ندا ایتدی : محزون
اولا ! رب عظیم الشانک سنک آیاغنک آلتند بر ایرماق یاراتدی .
خرما آغاجنک دالنی صاللا ، سکا تازه خرما دوشورسون . خرمایی یه ،
صوبی ایچ وقریرالین اول .)

جعفر بو آیت جلیلهینی تلاوت ایتدکدن صوگرا دیدی که :
ایشته جناب حقک ، محمد مصطفی (ص . ع) واسطه سیله ،
بزه تبلیغ ایتدیکی قرآن حکیمی دیگله دیکیز . بز عربلر قبل الا سلام
جاهل بر قوم دک ؛ حق نه در بیلمز دک ؛ آنجا قوت وشدنک قار .
شیستند سرفرو ایدردک ؛ آغاجدن ، طاشدن یونتولمش بتلره طاباردق
متعدد الالهه قائل اولوردق ؛ قاری ، ربایی ، زنایی ، قیز اولاد .
لرمزی دیری دیری مزاره کوممینی ، دم ومیتهنک اکلی ، اووه کی

آنامزله ازدواجی، ایکی همشیره نك، نكاحده جعنی، بر قادینك
دورت بش ار ككله مناسبتده بولونمەسنى استباحه ایدردك .

خدای لم یزلك بزه ابعاث ایتدیكى نجیب العرق، قول وفعلده
صادق و امین پیغمبر ذیشان بزی، توحیدی تعلیم ايله، طریق حقّه
سوق ایتدی. قاری ربانی، زناي و سائر فواحش و معاصی، اونك
فیض ارشاديله، ترك ایتدك .

انسانلغك شرف و مزیتى اخلاص و تذلیل ایدن عبادت اصنامدن
تباعد ایلهدك. قرآن کریم بزه صیامی، صلاتی، صدقہی، ناموس
نسوانه حرمتی، اموال ایتامی حسن محافظه ایتهمی، سوزمزده
صادق، عهدمزده ثابت، أقاربمزده رحیم، همجنسمزده رؤف اولما.
مزى امر ایتدی .

نجاشی و حضورنده بولنان ندماسیله اساقفه [۱] بو سوزلرک تأثیر
شدیدی آلتنده دموع افشان اولدیلر. نجاشی قریش سفیرلرینه توجیه
خطاب ایدردك :

اللهم قسم ایدرم که بوسوزلر جناب موسایه نازل اولان و خیلرک
کلدیکی یردن کلشدر؛ بن بو مهاجرینی سزه تسلیم ایدمه، دیدی.
دوچار خیبت اولان عمار ايله عمرو ابن عاص، عظیم بر محجوبیت
ایچنده، نجاشینك حضورندن چیقیدیلر .

زوجات مطهراتدن أم سلمه نك روایتنه نظراً بو موفقیتسزلك
عمروك جسارتی کسر ایتیموب بالعکس مهاجرینك اسباب محوینی

[۱] اسقفك جی: بطریق لر دیمکدر .

استحصال ایتک ایچین دها زیاده گرمی ایله چالیشاسنه بادی اولمش .
حتی نجاشینک حضورندن چیققدن صوگرا رفیق عمار ایله آرارنده
شو محاوره جریان ایتش .

عمرو — بو حریفلرک هپسی یارین اعدام ایتدیره جکم .

عمار — اقرامزدن اولدقلری ایچین ، بن ، محو اولدقلری
ایسته مه . سنکده بویله بر شینه قیام ایته کی مناسب کورمه م .

عمرو ابن العاص — بو آدملری مطلقا محو ایده جکم .

ایرتمسی کونی، عمرو، تکرارنجاشینک حضورینه چیقدی ویدی:
— بو آدملرک حضرت عیسا حقنده کی اعتقادی سزک اعتقادکره
مخالفدر . بونلر ، حضرت عیسانی اللهک ساده برقولی اولق اوزره
طایرلر .

نجاشی ، مهاجرینی حضورینه جلب ایدوب صورتی :

— سز، جناب عیسا حقنده نه دیرسگنز؟ جعفر جواباً دیدی که:

— الله نه دیدی سه بزده اونی دیرز: « هُوَ عَبْدُ اللَّهِ وَ رَسُولُهُ
وَ کَلِمَتُهُ الْفِيهَا إِلَى مَرْيَمَ وَ رُوحٌ مِنْهُ .

(عیسا اللهک قولی ورسولیدر ، مریمه القا ایتدیکی کله سیدر «
روح الله در .)

بوسوزلری ایشیدن نجاشی حایقیرارق :

— سزک و بزم حضرت عیسا حقنده کی اعتقاداتمز آراسنده سرمو

فرق یوق . جناب حق سزی وتابع اولدیغکز ذات کرامت
سمائی تقدیس ایله سین . او بی عالی شانک ظهور ایده جگنی جناب
عیسا اخبار ایتدی . اونک اوصاف و شمائل کزیده سنی بز اینجیل ده
اوقودق . قلمرو حکومت داخنده ایستدیگکز کبی توطن وتأسس
ایتمکده مختار سکز . هر کسک ، سزله حرمت وتعظیم ایتمه سنی امر
ایدرم . بگا بیغین بیغین آلتین تقدیم ایتسه لرینه سزی تسلیم ایتمه .
بو خصوصده کسه نك هدایاسنی قبول ایله مه م و هیچ کسه نك سوزینی ده
دیگله مه م .

دیدى وقریشی لرک کتیرمش اولدقلری هدیه لری کندیلرینه اعاده
ایتدی .

قریش ک مبعوثلری اولان عمار بن ولید ایله عمرو بن العاص
مکه یه عودت ایتدیلر .

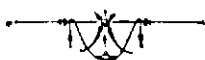
برکون حضور نجاشیده حبش قیس (۱) لری مهاجرین
اسلام له مباحثات دینییه کیریشدیلر . جعفر ، اولاشوآیت جلیله یی :
« قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ ،
اوقودى .

صوگرا شو نظم جلیلی تلاوت ایتدی : « مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا
نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا »

نجاشی جعفری تصدیق ایله دی : « أَوْتُ طَوْغُرُو سُوَيْلَهُ يَوْرسك ،

موسویت‌ده، عیسویت‌ده حضرت ابراهیم‌دن سوکرا ظهور ایتدی.
 دیدکدن سوکرا جناب حقّه خطاباً : یاربى ! سن ، دین ابراهیم ی
 بگا بوکون اظهار ایتدک ؛ بن‌ده او دینک تابعیندنم، دیدی .
 مهاجرین اسلام حبشه‌ده امن وامان تام ایچنده اوقات کذار
 اولدیلر . مورخلردن بعضالرینک افاداتنه نظراً (۱) نجاشی کیزیجه
 اسلامی قبول ایتمش .

(۱) زمان رسالتپناهدہ ، سوریه کبی ، حبشه‌ده خرسثیانلغک نسطوریه
 مذهبته سالک‌دی . نسطوریلر حضرت عیساده لاهوتیتله ناسوتیتک آیری آیری
 موجود اولدیفنه قائل‌درلر . حال بوکه قونسیل ده‌نیلن مجالس روحانیه‌نک
 ویردکلری قرارلره کوره جناب عیساده‌کی بوایکی صفت بربرندن آیریلماز
 وحضرت مریم ام الله عه اولونور . نسطوریلرده ، اسلاملر کبی ، حضرت
 عیسیاه ابن مریم وروح الله دیرلر .

ذیل

حضرت فخر کشته شده بر خصومت ، دین مبین اسلامه
قارشی درین بر نفرت ابراز ایتکدن بر آن خالی قلمایان قریش
شقیلرندن بعضلرینک اسلام حقنده روا کوردکلری جور و بیداد
بروجه آتی نقل و ایراد اولونور .

أُمِّ جَمِيلٍ وَأَوَّغُولَ لَرِي: بوقادین أبو لهب ک زوجه سی، ابوسفیان ک
همشیره سی و معاویه نک ده خاله سیدر . بونک أبو لهب دن حاصل ایتدیکی
عُتْبَةُ وَ عُتْبَةُ ناملرنده ایکی اوغلو واردی که ایکسی ده سیدالمرسلین ک
رُقِیَّه وَاُمِّ کَلثُومِ اسملرنده کی ایکی کریمه پاکیزه سنه نکاحلی ایدی .
زوجی أبو لهب ک اسلامه قارشی بنف و عداوتی حد افراطه واردیر .
ماسنه بوقادینک تحریصات والقا آتی باعث اولدی . دوچار غضب
کردکار اولان بوملعون زوج و زوجه حقنده شو سوره جلیله نازل
اولشدیر .

« تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَ تَبَّ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ سَيِّئًا
نَّارًا ذَاتَ لَهَبٍ . وَ أَمْرَ أُنثَىٰ هَامِلَةٍ اَلْحَطَبِ . فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ »
« ابو لهبک الاری هلاک اولسون ، قوروسون ؛ کندیسیده محو
اولسون . مالی و کسبی اوکا بر فائده ویرمز . کندیسیده ، زوجه سی ده
یقینده دوزخ لهیب افشانه کیده جکلر . زوجه سی اودون حاملیدر .
بویننده خرما لیقندن بر ایپ واردر . »

ام جميل طوبلادینی دیکنلری رسول اکرمک کچه جکی یولره
کیجه وقتی سر بردی . بو سبيله قرآن کریم اونى (حمالة الخطب)
دهیه توصیف ایتدی .

ابو لهبك كندی علمنده بویه مخصوصاً سوره نازل اولماسندن
وزوجه سی ام جميلك (حمالة الخطب) دهیه یاد و تشهیر اولونماسندن
طولایي يك زیاده جانى صیقلدی . همان اوغوللاری عتبه ایله عتیه بی
چاغیردی و حضرت رقیه ایله حضرت ام کلثوم ی بوشامالری ایچین
قطعیاً امر ویردی . اولرده مشرك اولدقلرندن حضرت خاتم
الانبیانك دامادلنی کیبی بردولت و سعادتى اللرندن چیقاردیلر. ام
کلثومك نکاحلیسی اولان عتیه یالکیز اونى بوشادېغه قناعت ایتمه یوب
حضور نبوی به کیندی :

« بن سنك دینكى منكرم، سنى سه ومهم. سن ده بنى سه ومزسك.
اونك ایچین قیزیكى بوشادم. » ده بهرك حضرت پیغمبرك اوزرینه هجوم
ایتدی و یاقاسندن طوتدی، کوملکنى بیرتدی. فخر کاشات حضرتلری ده:
« یارب! اونك اوزرینه جاناوازلرکدن بر جاناواری مسلطایت. »

ده بهرك بد دعا ایتدی . جناب حق، حبیب اکرمك دعاسنى
قبول ایله دی. شویله که عتیه شامه کیدرکن زرقا مرحله سنده بر آرسلان
چیقوب اونى بارالادی. رسول اکرم اوندن صوکر اکریمه سی رقیه
رضی الله عنها حضرتلرینی عثمان بن عفان رضی الله عنه حضرتلرینه
ویرمشدر .

« جودت پاشا »

قریش کے بدر ملحمہ سندھ اوغرا دینی ہزیمت کا یہ دن یدی کون
 سوکرا ابولہب عدسہ (۱) علتنہ مبتلا اولارق دار بوارہ یووار لانوب
 کیتدی . مردار لاشہ سی تعفن ایدنجہ یہ قدر آچقده قالدقن سوکرا
 دفن اولوندی . اوغلو غتبہ یہ کنبجہ : او ، فتح مکہ اٹناسندہ فرار
 ایتدی ، فقط سوکرا عجمہ سی حضرت عباس کے دالتیلہ اسلامہ داخل
 اولدی . منیع غزاسندہ ثبات ایدلردندر .

عکرمہ بن ابو جہل : بنی مخزوم دن واشراف قریش دندر . بابا-
 سی ، اصل کنیہ سی (ابو الحکم) ایکن فخر کائناتہ واسلامہ قارشی
 پروردہ واضہار ایلہدیکہ بغض جاہلانہ یہ بناء ، (ابو جہل) کنیہ
 مزیفانہ سیلہ تکنیہ ایدلی .

عکرمہ : قبل الاسلام فخر کائناتہ قارشی شدتلی برعداوت اظہار
 ایتش اولدیغندن فتح مکہ کونی قتلی امر ایدلی . فقط فرجہ یاب
 فرار اولوب ساحلہ ایندی واورادن یمومہ متوجہاً بر سفینہ یہ را کب
 اولدی . اثنای راہدہ شدید بر فیرطینہ یہ طوتولدی . اگر سالماً
 قارایہ چیقاجق اولورسہ اسلامی قبول وییغمبرہ ایمان ایتہ بی نذراتش
 اولدیغندن یمن ساحلہ آیاق باصار باصماز ایمان کتیردی . سوکرا ،
 کنڈیسندن اول اسلامی قبول ایتش اولان زوجہ سی امّ الحکم
 بنت الحارث و ساطتیلہ حضور مفیض التور نبوی یہ چیقدی ورسول
 اکرمک عفو وصفحنہ مظهر اولارق شجعان اصحاب عدادینہ داخل
 اولدی . حضرت صدیقک خلافتی زمانندہ ظہور ایدن مرتدلر

[۱] اوفاجق برسویولجہ ، برقبارجق کہ انساندہ چیقار؛ مہلک برمرضدرہ .

چنگنده اسلامه خدمات مبروره سی سبق ایتدی . یرمؤك ماحمه سنده
شپید اولدی .

باباسی ابو جهل ، یتیم یاشنده اولدییی حالد، بذر غزوه سنده
انصار کرامدن ابن عمرو ایله ابن عفرایده قتل اولوندی ؛ رأس
منحوسنی ده عبدالله بن مسعود حضرتلری جسد ناپا کندن جدا
ایتدی . فخر کائنات اونك سر مقطوعی کوردیکی زمان : بو ، امتك
فرعونی ایدی ، قتل اولوندی . بویوردی .

ابو سفیان بن حرب بن أمیه - بنی هاشم له بنی أمیه آراسنده
موجود اولان کین وعداوت ابو سفیان ده ، فخر کائنات قارشی صوگ
شدنیله تحلی ایتدی .

عربلرک تعصب جاهلانله سندن بالاستفاده « محمد (ص . ع) ، آبا
واجداد یکنزک دینی براد ایدیور ؛ سزی اودیندن جیقار مق ایسته یوره
ده یهرك جهلای عوامك افکارینی تهییج وتسمیم ایدردی .

کریمه سی اُم حیدیه ازواج مطهره رسالتمأبدن اولدییی حالد کندیسی
فخر کائنات خصوصت ایتمکده واسلامی قبول ایتمهك خصوصنده اصرار
وعنادده مکدنک تسخیری کوننه قدر دوام ایتدی .

اوکون ، حضرت عمرک دهشت افزا مهاجاتی وحضرت عباسک
تهدیدکارانه سوزلری ، اونی چار ناچار کله شهادتی تلفض ایتمه یه مجبور
ایتدی . « آکة الکباد » صفت منفور سیله شهر تیاب اولان زوجیه سی
هند ، اُحد غزوه سنده فخر کائناتک عمجه سی حضرت حمزه یی وحشی

نامنده کی کوله یه شهید ایتدیردی ؛ هنوز جسد مبارکی صوغومامش
اولان شهید مغفورک کوکسینی یاردی ؛ آلتی صوقدی ، جکرلرینی
قوباروب چیقاردی ، ایلیق قاتنی امهرك تشفی صدر ایتدی . بوقدین ده
فتح مکه کونی اسلامه داخل اولدی . أبو سفیان اشترک ایتدیکی
طائف غزوهمسند برکوزینی و دور خلافت صدیق ده یرموک حربنده
دیگر کوزینی غائب ایدوب اعما اولمشدی . أبو سفیان ده ، زوجه سی
هند ده (مؤلفه قلوب) (۱) زمره سندنذرلر .

أبو سفیان سکسان سکیز یاشنه قدر یاشادی ؛ حضرت عثمانک
هنکام خلافتنده وفات ایله دی . معاویه بونک اوغلو ، یزیدده حفیدی در .
بنی هاشم له بنی اُمیه آراسنده کی عداوت عالم اسلامده پک درین ایزلر
براقش وبر چوق حادثات مشومه نک حدوشنه بادی اولمشدر .

حکیم بن ابی العاص ، اوغلو مروان - بنی اُمیه دندر و حضرت
عثمانک عمجه سیدر . فخر کائناتک دیوار بیتیشیک قوموشوسی ایدی .
تماز و طعام زمانلرینی ترصد ایدر و او ائاده سعادتخانه نبوی یه قاذو .
رات دوکر دی ؛ فخر کائناتک زقاقدن کچرکن مبارک باشنه طوبراق
آتار ، قاییسنه دم و نجاست سورردی ، مکنک فتح اولوندینی کون
اسلام اولدی . فقط صوگرا جناب رسالتک بعض اسرار خصوصیه سی
افشا ایتدی و حرکات و سکناتی تقلید ایله استهزایه جرأت ایله دی .

[۱] اسلامده ضعف و تردد بولنن کیسه لره ویریلان عنواندرکه
کافه سنک اسملری مضبوطدر .

بونك اوزرينه حقنده لغت ايديلهرك طائف شهرينه نقي ايله مجازات اولوندى . حَكَمْ كْ اوغلو مَرَوَانْ كْ امت اسلاميه ايچين بر بلا ، بر مصيبت اولاجغنى فخر كائنات شو حديث شريفده ائما بويورمشدر:

« وَبَلِّ لَأُمَّتِي مِنْ مَا فِي صَاحِبِ هَذَا »

تورکجهسى :

« بو آدمك صلبندن تولد ايدمك چوجوقدن طولاي امتعه يازيق . » فى الحقيقه حَكَمْ كْ ، منافسى اولان طائفده ايكن ، مَرَوَانْ اسمنده براوغلو دنيايه كلدى . حَكَمْ ، حضرت عثمان كْ دور خلافتنده مظهر عفو اولدى وجوق كچمه دن وفات ايتدى . اوغلو مروانه كلنجه او ، بالاده مذكور حديث نبويك مائى افعال وحركاتيله تصديق ايمك ايچين ياشادى وامويلردن معاويه ثانىك مقام امارتن نفسى خلع ايمهسى اوزرينه موقع سلطته ده كچدى .

أَبُو بَخْتَرِي بن هِشَام بن حَارِث بن أَسَد - بوده فخر كائناتك شديد دشمنلرندن دى . بَدَرْ غزوه سنده مقتول اولدى .

اوغلو أَسُودْ ، فتح مكه كوني اسلامه شريف اولوب صوكرالري دين مينه بويوك خدمتلىر ايفا ايتدى .

حضرت على طرفدارلريني قتل ايتديرمك ايچين مدينه منوره يه معاويه طرفندن بَشَر بن أَرْطَات ارسال ايدلس و أَسُودْ ايله بالاستشاره حركت ايمهسى كنديسنه امر اولونمشدى . أَسُودْ شوجانيانه تصورك حيز حصوله كلسنه مانع اولدى .

اَسَوْدُ بْنُ عَبْدِ يَغُوْثَ — فخر کائناته خصومت و تعدی ایدنلردن
بری ده بودر . کندیس سمودن هلاک اولدی . عدو نی اولان
اوچ اوغلو ده بَدَرُ غزوه سنده مقتول اولدیلر .

نَضْرُ بْنُ حَارِثَ — بنی عَبدِداره منسوبدر . غایت ذکی ، علماسیله
اختلاط ایندیکی یهود و نصارا مذهبلینه واقف ، کثیرالسیاحه بر
آدمدی . فخر کائناتی تصدیق ائمه دکن بشقه اونگله استزایده
جرات ایدردی . ایرانه پک چوق کیدوب کلش اولدیغندن ا کا
سره نك داستاتی اوکرنمشدی . فخر کائنات کندیسنه نازل اولان
آیات جلیله بی قریش . تبلیغ ایتدکجه نَضْرُ جمع قریش . کیدر ،
« مُحَمَّدٌ (ص . ع) سویله دککری (حاشا) هپ ماصالدر » بن سزه
اوندن ده ا ایسنی سویله ییم ده یدرک اساطیر ایرانی حکایه به باشلاردی .

جهلای قریش ده اونك بی سرو بن سوزلرینی قرآن عظیم الشانه
ترجیح ایدرلردی . نَضْرُ حقننده بعض آیات کریمه نازل اولمش
اولدینی کیبی اونی تحسین ایدرک دیکگه ینلر حقننده شو آیات
جلیله نازل اولمشدر :

«وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ» نَضْرُ ، بَدَرُ غزوه سنده اسلام
النده اسیر اولدی . صفراء نام محله امر رسالت پناه ایله حضرت علی
طرفدن قتل ایدلدی .

أُمِّيَّةُ بْنُ خَلْفَ — اعدای فخر کائناتک الک شدیدلرننددر . بَدَرُ
ملحمه سنده مقتول اولمشدر . سید المرسلین ه مصادف اولدقجه قاشنی ،

کوزنی اویناتارق استهزا و تعیب ایدردی . شو سوره جلیله اونک
حقنده وارد اولدی :

« وَبِئْسَ الْكُلْمَ هَمْزَةٌ لِّمُزَةٍ . الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ . يُحْسِبُ أَنَّ مَالَهُ
آخِرُهُ . كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ . وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ . نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ .
آتَتْهَا تَطَّلِعُ عَلَى الْآفِتَةِ . إِنَّمَا عَلَيْهِمْ مُّؤَصَّدَةٌ فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ »
مال منیفی :

ویل ! [۱] او کسه لره که عانی غیاباً فصل و مذمت ، و جاهاً تعیب
واستهزا ایدرلر . دنیا مالنی طونلار و صایار . ظن ایدرکه او مال
اونی نائل خلود ایده جک . اصلاً او یله دکل ! او ، حطمه یه آتیلایق
سن ، حطمه نکه نه اولدیغنی بیلیورمیسک ؟ حطمه ، اللهک ایقاد
اولونمش بر آتشیدرکه قبلری احاطه ایدر . او آتش اوزون دیره .
کلرله اونلرک اوزرلرینه ربط ایدیلیر . »

یوم قیامتی ، بعث وحشری انکار ایدن اُمیه بن خَلَف بر کون
چورومش برکیمک پارچه سنی پارماق لرینک آراسنده توز حالنه کتیردی
وحضرت پیغمبره خطاباً دیدی :

« یا محمد ! شو توز حالنه کلش کیکی جناب حق تکرار دیریاتوب
قبردن اخراج ایده جکمی ظن ای دیورسک ؟ »
فخر کائنات جواباً :

« او یله ایمان ای دیورم ، یا اُمیه ! سن ده اولدکن ، چورویوب

وَبِئْسَ : عذاب ، هلاک ، اسف ، دیمکدر .

طوراغه منقلب اولدقدن صوگرا جناب حق سفی ده تکرار احیا
وجهنمه اسرا ایله یه جک . « بویوردی .

أَمِيَّةُكَ بُو تَعْرِضَاتِي شُو نَظْم جَلِيلَك ورودینه بادی اولدی :
« أَوَلَمْ يَرِ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ .
وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَ نَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ . »
(سوره یس) مآل منیفی :

« انسان کندیسنی بر نطفه دن خلق ایتدی کمزی کورمه یورمی که
بزه خصم مین اولویور . ومثل ضربنه قیام ایدیور؟ کندی خلقتنی
اونوتویور و دییور: چورووش، ریزه ریزه اولمش کیمکلی کیم احیا
ایدر ؟ » .

عَاصُ بْنُ وَائِلٍ — مشاهیر دهات عربدن واصحاب حضرت رسا-
لتنهاهدن عَمْرُو بْنُ عَاصٍ باباسیدر . فخر کائناتک اسم جلیلنی ، هر
نه زمان ذکر ایتسه ، « أَبَتَرُ » صفتیله توصیف ایدردی وقاب پاک
رسالتپناهه رنجه بخش اولوردی . حضرت الله حبیب اکرمنده بوندن
طولای حاص اولان مغمویتی شو سوره عالیله ازاله بویوردی :
« إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ . فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ . إِنَّ شَارِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ . »
مآل منیفی :

« بز ، سکا ، کوثری اعطا ایتدک ؛ سن ده بو نعمته قارشنی ربک
ایچین نماز قیل ، قربان کس . اصل « أَبَتَرُ » سکا عداوت ایدندر . »

عاص بن وائل ، اصحاب کرامدن حَبَابُ بنِ اَرْثَه مدیوندى .
حَبَاب ، آلاجفنى ایسته دَکَکَه عاص تأدیَه دیندن امتناع ایدر واونکله
شو طرزده اکلَه نیردى .

محمد ، سزه ، اولدکدن صوگرا جنته کیده جکگزى ، اوراده
هر ایستدیکگزَه نائل اولاجگزى سویله یوب طورمایورمى ؟ صبر
ایت، جتده سگا بورجى ویررم . هم بنم سزدن نه فرقم وار؟ سزى
جنته قویان الله بنی ده قور .

عاص ، بو استهزالریله، حقنده شو آیات کریمه نك نازل اولماسنه
باعث اولدى :

» سورة مریم :

« أَقْرَأْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِينَ مَا لَمْ يُؤْتِ أَوَّلًا وَوَلَدًا إِتْلُ
الْقَبْ آمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا . كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّهُ
مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا وَنَزَعْنَاهُ مَقْوَلًا وَيَأْتِينَا فَرْدًا . »

مأل منیفی :

آیتلرمزى رد وانکار ایدن آدمى کورویورمیسک ؟ او ، بکا ،
مال واولاد ویريله جکدر دیور . عجبا غیه اطلاع مى پیدا ایتدى ؟
یوقسه جناب حقله عهد وميثاقى ایتدى ؟ حاشا ! بز اونك سویله-
دکترینى یازارز ، اوگا اوزون مدت عذاب ایدرز ، سویله دیکنه یعنى
اموال واولادینه وارث اولورز . او بزه منفرداً کله جکدر . »

اَسْوَدُ بنُ مُطَّلَب — بوده حضرت پیغمبرك خصماندندره . فخر

كاشانه مصادف اولدقجه: « يا محمد (ص.ع) كوك يوزندن بو كون بر
خبر كله ديمي؟ » يوللو احمقانه استهزالره جرأت ايدر وققرای اسلامه
راست كلدكجه :

« بونلر، روى زمينك پادشاهلريدور، كسرالرك تاج وملكنه مالك
اولاجقلمر . » دهيه اولنرله تمسخر ايلردى . بو مسخره ، لاجل
التزييف سويلهديكى سوزلرك آز بر زمان ايچنده پارلاق بر حقيقتنه
انقلاب ايده جكندن بي خبردى .

بر كون ، آسود، طواف ائساننده فخر كاشانه تصادف ايتدى ،
معتادى وجه ايله استهزايه باشلايارق :

« يا محمد ! كل ؛ سنكله عقد شركت ايدلم ؛ سن بزم معبودلر -
مزى تصديق ايت ، بزده سنك معبوديكي تصديق ايدلم . نتيجة
الامرده بزم معبودلرمن حقه سنده قازانيرسك ، سنك معبودك
حقسه بزده قازانيرز ديدى . »

آسودك بوسفيهان سوزلرى اوزرينه شوسوره جليله نازل اولدى:

« قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا
أَعْبُدُ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ لَكُمْ دِينِكُمْ وَلِي
دِين . »

مأل منيفي :

« يا محمد ! اولنره سويله : اى كافرلر ! بن سرك طاپديمكز بترلر »

طاہمام ، سزده بنم طاہدیغ اللہہ طاہمازسگز . بن سزك عبادت ایتد-
یکگز اوئانه عبادت ایتهم ، سزده بنم عبادت ایتدیکم . معبود احده
عبادت ایتزسگز . کندی دینگز کندیکزك اولسون ، بن کندی
دینده نابتم .

اون دردنجی باب

بعثت نبیره نك آلتنجی، برنجی، سكرنجی، طفرزنجی سینه اری

حمزة بن عبدالمطلب بن هاشم ك دین مبین اسلامی قبولی - عمر بن خطاب ك دین مبین اسلامی قبولی - ابوطالب حضرت پیغمبری حمایه ایتمكده دوام ایدیور، بنی هاشم و بنی مطلبله برابر شعب مطلب • چکیلیور .

ابو تمارة حمزة بن عبدالمطلب، فخر كائناتك لائب عمجه سیدر .
والده سی هاله بنت زهب بن عبد مناف، والده رسالتناه جناب آمنه نك عمجه سنك قیزیدر . رسول الله ك مرضعه سی اولان نوبیه جناب حمزه بی ده ارضاع ایتمش اولدیغندن فخر كائناته رضاعاً برادر در .

بعثت نبویه نك آلتنجی سنه سی ایدی . جبل صفا جوارنده فخر كائناته تصادف ایدن ابو جهل اونو شتم و تحقیره جرأت ایتدی . عبدالله بن جُدعان ك تصادفاً اورادن كچن جاریه سی ابو جهل ك بو تعرضات خلیعانه سی ایشیتدی . حمزه ده، اوکون ، آوه کیدوب عودت ایتمش ، معتادی وجه ایله ، کعبه نك چوره سنده طواف اییدیوردی . (۱) جاریه شاهد اولدینی شتوم و تحقیراتی اوکا حکایه ایتدی . اوده متجاوزی

(۱) قبل الاسلام مکه اهالی سی شهردن چیققدن صوکر اودت ایتدکری زمان طوغرو خانه لرینه کیت زلر ، اولا کعبه بی طواف ایدرلردی .

جز الاندیرماد قجه ییوب ایچمه مه یه یمین ایدرک کیتدی ، کعبه جوارنده
اوطور مقده اولان فخر کاشاته دیدی که :
ایشته ، بن ، که سنک عمجه کم ، سنک دشمنکدن اخذ ناز ایتک
ایچین کلدیم .

فخر کاشات :

— نه عمجه یه ، نه پدره ، نه والده یه ، نه کار کذار بر آدمه ،
نه ده بر مدیر اموره ، حاصلی بونلردن هیچ برینه مالک اولمایان بر
آدمک حضور واستراحتی سلب ایتمه .

— لات و عزّ ایه قسم ایدرم که انجاق سکا مظاهر اولمق ، سنی
حمایه ایتک ایچین کلدیم .

— دین مین اسلامی نشر وتبلیغ ایچین نخی رسالتله ابعاث ایدن
الله ذوالجلاله یمین ایدرم که ، سن ، دماء مشرکینه غرق اولونجه یه
قدر جنک وجدال ایتسهک .

« لا اله الا الله و محمدآ رسول الله »

دیمه دیکه بارگاه احدیتدن کیتدکه اوزاق دوشرسک .

فخر کاشاتک سوزلرنده کی فیض معجزه کار حمزه نك قلبنده بر
تبدل حصوله کتیردی ، او مقدس ، او منجی کلمات شهادتی هان
لسانیله تقریر ، قلیله تصدیق ایله دی . صوگرا کجانی الّه آلدی ،
کیدوب ابو جهلی بولدی ، ایندیردیکی شدتلی بر ضربه ایله قفاسی
یاردی . اورادن مشرکین قریشک ظوطلاندقلری محله کیدوب کندیسک
دین مین اسلامه شرفیاب اولمش اولدیغنی وبوندن بویه حامی رسا-
لتنسناه اولمق شرفنی احراز ایتمش بولوندیغنی اولنره - بر نمونه حق

پرستی و حماست اولان - نوطه ده مندرج [۱] بیتلرله اعلان ایله دی:
اوبیتلرک تورکجه سی :

قلم اسلامه، دین حنیفه هدایت پذیر اولونجه آلهمه حمدایتدم.
اویله بر دین حنیف که قوللرینک احوالندن خبردار و قوللری حقنده
لطفکار اولان رب عزیز طرفندن کلیور .

او رب عزیزک رساله لری بزه اوقوندینی زمان لب و حصافت
اربابتک کوزلرندن سیل کیمی یاشلر آقار. بورسالر لر حرفلری واضح

(۱) حَمَدُ اللَّهِ حَبْنُ هَدَىٰ قُوَادِي

إِلَى الْإِسْلَامِ وَالَّذِينَ الْخَبِيفِ

لِلدِّينِ جَاءَ مِنْ رَبِّ عَزِيزِ

خَبِيرٍ بِالْعِبَادِ يَوْمَ لَطِيفِ

إِذَا تَلَيْتَ رَسَائِلَهُ عَلَيْنَا

تَحَدَّرَ دَمْعُ ذِي اللَّبِّ الْخَصِيفِ

رَسَائِلُ جَاءَ أَحَدٌ مِنْ هَدَاها

بِأَيَّاتِ بَيِّنَةِ الْحُرُوفِ

وَ أَحَدٌ مُصْطَفَىٰ فِينَا مُطَاعِ

فَلَا تَغْشَوْهُ بِالْقَوْلِ الْعَنِيفِ

فَلَا وَاللَّهِ لَا تُعْطِيهِ قَوْمًا

وَلَمَّا نَقَضَ فِيمَهمُ بِالسُّيُوفِ

آيتلرله جناب احمد مرسله گلشدر . حضرت احمد مصطفى نك بزم
ارامزده امرى مُطاعدر . اونى شدتلى سوزلرله رنجيده ايتمه ييگيز .
آللهه عيبن ايدرم كه قليججه آرامز فصل ايدنه دكجه اونى هيچ بر قومه
ويرمه يز .

« اوراده بولنان بعض كمسه لر حمزه نك اوزرينه هجوم ايده جك
اولديلر ، آز قالدى بويوك بر عربده چيقا جقدى . فقط ابو جهل
» طوقونمه ييگيز ، حمزه نك حق واردر . زيرا بن اونك برادرزاده سى
حقننده صحيحاً فنا سوز سويله دم . « دهيه مانع اولدى وانصاف
وحقانيت صورتى كوستردى . حمزه نى باشندن صاودى و كندى ياراننه :
» آمان اوگا ايلدشمه ييگيز ، واروب حدتله مسلمان اولور واونكله
محمدلر قوت بولور . « دهيه نصيحت ويردى .

چونكه حمزه قريش ايچنده عزيز ، محترم و غايت بهادر بر آدمى .
هنوز ايمانه كلمه مش ايسه ده عربلر بيننده عشيرت و اقربا غيرتى زياده
اولديغندن برادرزاده سى ايچين هر شيشى كوزينه آلمشدى .

ابو جهل ك متعاقات و طرفدارانى چوق ايسه ده بينلرنده عربده
بويوديكى تقديرده حمزه نك طرفنده ده برفرقه پيدا اولوب بوده بالطبع
اهل اسلامه طرفدار بولونوردى . ابو جهل ك شه عقل و فكري اسلامك
قوت بولماسى خصوصنه معطوفدى . بناءً عليه حمزه نك سبيله
قريش ك ايچنه بر تفرقه دوشوبده بوجهته ده اهل اسلامك قوت
بولماسندن صايقينوردى .

يوقسه ابو جهل قريش ك اولولرندن ، مرعى الحاطر ، سوزى
نافذ و مؤثر ، طرفدارى چوق ، كمسه دن پرواسى يوق بر حريفدى .

حتى رسول اکرم : « یارب ! بودینی ابو جهل یاخود عمر بن الخطاب له عزیز ایت » دده جناب حقه دعا ایتشدی .
چونکه اووقت قریش ایچنده الٰذیاده سوزینی یوروتن و خاطرینی صایدیران بوایکیسی دی . رسول اکرمه الٰذیاده عداوت کوسترنده اونلردی .

الحاصل ابو جهل حمزہ بنی بوتون بوتون محمدیٰک غیرتنه دوشورمه مک ایچین ، باشی یارمش اولدینی حالده ، اوندن انتقام آلمق سوداسنه دوشمه دی .
حضرت حمزه دین حق قبول ایتدیکی صیرالرده اهل اسلام هرکون درلو درلو مضام طاقفر سایه هدف اولویوردی . بوسبيله حمزه کبی جری وجسور برذاتک اهل ایمانه التحاق ایتمه سی مؤمنین ایچین موجب انشراح و سرور ، مشرکین ایچین بادی یأس و فتور برحادثه رنکنی آلدی . فطره حائز اولدینی شجاعت و بسالت حسبيله کندیسنه « اسدالله » اقبی ویرلدی .

..

عمر بن خطاب ک دین اسلام قبری

عمر بن خطاب ، بنی عدّی قبیله سنه منسوب اولوب کنیه سی « ابو حفص » در . والده سی بنی محزوم قبیله سندن حتمه بنت هاشم بن مغیره درکه ابو جهل ک همشیره سیدر . ولادت و قعه فیل ک اون اوچنجی سنه سنه مصادفدر . اشراف قریش دندی . وظیفه سفارت عهده سنده اولدینی کبی خصمانک مفاخرینه جواب ویرمکله ده مکلفدی .
قبل الاسلام مؤمنینه قارشی شدید بر عداوت اظهار ایدردی .

حال بوکه بعدالاسلام مؤمنینک مدار فخر و مباهاتی اولدی ؛
اسلامیته پک بیوک خدمتلا ایندی . حضرت عمرک دین مبین اسلامی
قبول ایتمسی عالم اسلامده مهم بروقه ایدی ؛ و او وقعهده شوصورتله
وقوعه کلشدی :

حضرت حمزه نك ایمان کتیرمه سیله دین اسلام پک زیاده قوت
بولدی ؛ اهل اسلام فوق العاده ممنون اولدی . بو ایسه قریش ه پک
زیاده کوچ کلدی . « سز و الله دن غیرى عبادت ایتدیکک شیلرک
کافه سی نارجه نمه القا اونا جقسکز » مائنده کی آیت جلیله ده بوصیرالده
نازل اولدیغندن قریشی لرك اولولری اجتماع و مشورت ایتدیلر و دیدیلر که :
« محمدیلر کیتدجه تکثر ایدیورلر ؛ بوایشک صوگنده وخامت وار ؛
شیمیدین بوکا اساسلی بر چاره دوشونمه لیدر . هرکس بر درلو رأی
ویردی . نهایت ابو جهل بولندیغی محلدن قیام ایده رک : « محمد (ص .
ع) ، الاهلرمزه سب و حقارت ایدیور ؛ عقلامزه جنت اسناد
ایله یور ؛ اجدادمزک و پرستش ایتدیکمز الاهلرمزک طعمه نار جهیم
اولاجقلری ادعاسنده بولونویور . آرتق محمدی (ص .ع) اولدورمکدن
باشقه چاره مز قلمادی . بوکا کیم ظفریاب اولورسه بیک عدد قیرمزی
دوه و بیک وقیه قیزیل آلتین ویریرم . « دیدی . (۱)

اوراده حاضر بولونان عمر بن الخطاب قیام ایده رک : « بواصر
عظیمی خطاب اوغلوندن باشقه درعهده ایده جک کسه یوقدر »
دیدی .

(۱) اکثر مؤلفله کوره بر وقیه = یدی مثقال = ۷۵ غروش =
قرق درهم در . بر درهم ، ۱۲,۵۰ = یعنی تخمیناً اون ایکی بئق غروشدره

محل اجتماعده حاضر بولونانلر اونى آلقیشلادیلر . فقط عمر
اولا ابو جهل دن عهد واقعت صورت موثوقه ده تأیید و تصدیق
طلب ایتدی .

ایکیسی برلکده قالقدیلر ، کعبه یه کیتدیلر ؛ صنملرک الڭ بویوکی
اولان « هبل » اعلانک اوکنده ابو جهل وعیدنی انجامز ایده جکفی
توثیقاً عین ایتدی . عمرده ، ده میری اون ایکی پارماق اکنده ، سکسان
درت پارمق اوزونلغنده اولان قلیجی هان بلنه طاقوب کمال سرعتله
بیغمیری قتل ایتمه یه کیتدی .

مؤید من عندالله اولان اسلامى تا اساسندن قوپاروب محو ایتک
امیه سیله حرکت ایدن عمرک حالى موجب استغرابدی . او ، جناب اللهک
کندیسی حقنده تقدیر ایتدیکی حکملردن بی خبردی ، ذلت و خسرانه
طوغرو شتاب ایتک ایسته یوردی ، مراد الہی سه اونى عز دارینه
ایصال ایتکدی .

یولده نعيم بن عبدالله تصادف ایتدی . (۱) نعيم ، عمرک قلنجی
بلنده پک حدتلی کیتدیکی کوره رک صورتی .

(۱) مؤلفیندن بعضلرینه کوزه عمر یولده کیدرکن سعد بن ابی وقاص ه
راست کلدی . آراالرنده شویله بر محاوره جریان ایتدی :

سعد — نره یه کیدیورسک ؟

عمر — محمد (ص . ع) ی اولدورمه یه .

سعد — بوکا مقتدر اولامایاجسک . بنی عبد مناف دن قورقاپورمسک ؟

عمر — تبدیل مذهب ایتدیکیکن طولای اولا سندن باشلاياجقم .

سعد — سن ، نه بنی اولدوره ییلیرسک ، نه ده محمد (ص . ع) ی .

هم سن ، بویله بر امر مهمی باشه چیقاراجق چاپده بر آدم دکسک .

— يا عمر ! نره به كيديورسك ؟

— ملت عربك آراسنه تفرقه دوشورن محمد (ص . ع) ك
وجوديني دنيادن قالدېرمه يه .

— يا عمر ! مشكل ايشه تشبث ايتمشك .

اصحابي ، محمد (ص . ع) ك باشي اوچنده طولاشيور ؛ اوگا ظفر
بولق مشكلدر . طوتالم كه ظفر بولدك ؛ صوگرا بني عبد مطلب ك
آلندن قورتولامازسك .

عمر ، بوسوزدن حدتلهرك :

-- اويله ايسه سنده محديلردنسك ، ابتدا سنك ايشكي بيتير -
مه لي يم . ده يوب النى قديجنه كوتوردى .
نعيم :

— يا عمر ! سن بني براقده همشيرك فاطمه ايله انشتهك سعيد
بن زيده باق . اونلرك ايكيى ده محديلردندر .
— سوزيگه اعتماد ايتهم .

بوسوزلرك اوزرينه عمرده ، سعادده قليجلرينى چكديلر . مبارزه يه
كيريشمك اوزره ايكن سعد ، عمره :

— همشيرك فاطمه ايله انشتهك سعيدده محديلردندر .

عمر — نه ايله اثبات ايدرسك ؟

سعد — اونلر سزك كسدېككزى يه منزلر .

بوني طوبونجه عمر ، سعدى براقدى ؛ طوغرو همشيره سنك خانه سته
كيتدى . كندى ايله بر اوغلاق بوغازلايوب پشپرديلر . يمكه اوطوراچقلى
صيراده همشيره سيپله انشتهسى برربانه ايله صاووشديلر . عمر ، سعدك سوزى
صحيح اولدينى آكلادى . كمال حدتله سعيدك اوزرينه هجوم ايتدى .

— تحقیق ایت آکلار سڭ .

واقعا عمرک بوحرکتی کنیدی ایچین تهدهکلی دی . زیرا تشبث ایله دیکی ایشک عهده سندن بالفرض کلش اولسه درحال دین دعواسی بر طرفه قالاجق ، عادت عرب اوزره بویوک بر قان دعواسی پیدا اولاجق و قریش قومی ایکی فرقه به آریلارق عظیم مقاتله وقوع بولاجق ایدی .

بو تقدیرجه دکل یالگیز عمر بن خطاب بلکه بوتون خاندان خطاب تلف اولوب کیدردی .

لاکن عمر کندی رأی وعزمنده مصر و غایت جری و هسادر بر آدم اولدیغندن بویله جه فداشیک یولنده کنیدیسی میدانه آندی . همشیره سی فاطمه ایله زوجی سعیدک اسلامی خصوصی کنیدیسنجه موجب مراق اولدیغندن هان اونلرک خانه سه کتیدی . مکر او ائشاده بر روایت نظر آ « طه » سوره جلیله سی ، روایت 'اخرايه کوره سوره « حدیده » نازل اولمش اولمغله سعید ایله فاطمه اونی بر صحیفه اوزرینه یازدیروب واصحاب کرامدن حجاب بن آرث ی خانه یه کتیروب تعلم ایدیبور . لر مش . عمر خانه نڭ کوشه سی طولاشیرکن اونلرک تلاوتی ایشیدنجه همان شدتله قانی بی جالیدی .

عمرک قلیج بلنده و شدتلی بر حالده کلدیکنی کورونجه سعید ایله فاطمه تلاش ایدرک صحیفه قرآنی صاقلادیلر و حجاب ی ده بر طرفه کیزله دیلر . بو صورتله قانی آجیلوب عمر ایچری کیردی و صورتی : — اوقودینگیز نه ایدی ؟

سعید ، تلاشه دوشه رک جواب ویردی :

— خاير ، برشى يوق .

عمر غىبه كلوب : « ايشيتديكمز صحيح ايمش ، سزده محمد (ع . ص) ك سحرينه اوغراмышكز ، ديهرك سعيك ياقاسندن طوندى ، يره آتدى ، فاطمه اونى قورتاريم ديركن عمر اونكده يوزينه بر توقات ووردى . همان يوزندن قان سيلان اتميه باشلادى . عمر ، همشيره سنى قان ايچنده كورونجه پشيان اولدى وبوصورتله حدى سكونت بولدى .

اكرچه فاطمه آل قانلره بوياندى وجانى ياندى ؛ لاكم غيرته كلوب حميت دينه سى اوياندى وجناب حقه طاياندى . همان :

— يا عمر ! نيجين آلله دن اوتانمازسك وآيات معجزات ايله كوندرديكى پيغمبره اينانمازسك ؟ ايشته ، بن وزوج شرف اسلامه مشرف اولدى . باشمى كسه ك بوندن دونمىز .

ده يوب شهادت كتيردى .

نه ياياجنى شاشيران عمر صورت ملايمت كوستره رك اوطوردى
وديدى :

— هله شو اوقودىغىز كتابى چيقارىغىز .

فاطمه ، عمر ك ، او صحيفه قرآنى ييرتماسندن قورقارق اولاسوز آلدى ، صوگره كتىروب عمره ويردى . عمر اوقومق بيليردى . « طه » سوره سنى اوقومغه باشلادى . قرآن كريمك فصاحت وبلاغتى ، معانى ومزاياسنك حلاوت ولطافتى عمر ك قلبنه فوق العاده تاثير ايتدى . يوقايدن آشاغى يه طوغرى تلاوت ايدىرك :

« لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى »

مأل منبى :

(کولکرده کی ، یر یوزنده کی ، بونلرک آراسنده کی ، شیلر هب اونک یعنی الله تعالى حضر تلینگدر .)

آیت کریمه سنه کلدی . عمر بو آیت کریمه بی ذهنه آلدی ومعنانه دقت ایدره رک درین بر تفکر ومطالعه یه طالدی .

قیز قاردشنه خطاباً دیدی :

— یا فاطمه ! بو مخلوقات ، هب سزک تکریمکیزک میدر ؟

فاطمه :

— اوت ، اوله یا ، شبهه می وار ؟

عمر :

— فاطمه ! بزم بیگ بشیوز قدر مکلف ومزین بتلرمز وار ،

هیچ برینسک یر یوزنده بر قیراط ملکی یوق .

طرزنده سویله نه رک حال حیرت وتردد ده قالدی ؛ فقط دین حقه

ایجه میلی آقدی ؛ آیتک آلت طرفه باقدی :

« لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى » .

مأل منبى :

طاباجق باشقه یوقدره ؛ وارسه آنجاق اودر ، اک کوزل اسملر

اونکدر ، عمر بو آیت کریمه نك معناسی مطالعه ایتدی . هان کوکی

کورله یه رک کلمه شهادت کتیردی .

بونی ایشیدن حَبَاب ، تکبیر کتیره رک کیزلنمش اولدینی یردن
میدانه چیقویردی و :

— یا عمر ! حضرت پیغمبر « یاربی ! بو دینی آبو جهل
یاخود عمر بن خطاب ایله عزیز ایت » ده به دعا ایتشدی . ایشته
بو دولت ، بوسادت سکا میسر اولدی .

ده به مزده ویردی . عمرک دین اسلام علیهنده اولان افکاری
تمامیله عکسنه دوندی . رسول اکرم (صفا) جوارنده بر خانه ده
اصحاب کرامیله کیزلیجه مصاحبت ایدیوردی . حَبَاب (رضی الله
عنه) همان عمری آلوب اورایه کوتوردی . خانه به واصل اولونجه
عمر قایسینی چالیدی . قاییده اصحاب کرامدن بری کوزجی اولماقله
عمرک مسلح اولارق کلدیکنی خبر ویردی .

عمر ؛ صحیحاً قورقونج بر آدم اولدینی ایچین اونک بو وجه ایله
کلیشندن اصحاب کزین اورکدی . حضرت حمزه ایسه :

« عمردن قورقاجق نه وار ؟ اکر اییلک ایچین کلنسه خوش
کلدی ، صفا کلدی . وَ آلا او قیلیجی چکمه دن ، بن ، اونک باشی
یره دوشورورم » . دیمکده ایکن عمر ایجری به کیردی .

اصحاب کرامک عمره امنیتلری اولمادینی جهتله بری صاغندن ،
بری صولندن طونارق حضور نبوی به کتیردیلر . حال بوکه اولجه
جبریل آمین واسطه سیله عمرک ایمانه کلدیکی وهان حضور نبوی به کلک
اوزره اولدینی رسول اکرمه بیلدیرلشدی . بناءً علیه اصحاب کرام
عمرک کلیشندن تلاش ایدرکن رسول اکرم تبسم ایدیوردی .

بو وجه ایله عمری ایچری کتیردکاری زمان حضرت پیغمبر :
 « براقیکز » دیدی . هان براقیدیلر . اوده کلوب حضور نبوی ده دیز
 چوکیدى . فخر کاشات ، عمرک قولدن طوتوب شدتله : « ایمانه کل ،
 یا عمر ! » بویوردی . حضرت عمر ، خلوص قلب ایله شهادت کتیردی .
 بوندن اصحاب کرام او قدر ممنون اولدیلر که او وقته قدر برکسه
 ایمانه کلسه اعلان اولونمق عادت دکل کن بلند آواز ایله تکبیر آلدیلر .
 شویله که هب مکه زقاقلرنده ایشیدلدى .

اولجه حضرت حمزه نك واچ کون صوگرا حضرت عمرک ایمان
 ایتمه ایله دین اسلام خیلیدن خیلیه قوت بولدی . بناءً علیه شرف
 وشانی اول وجه ایله اعلان ایدلدى . [۱]

« حضرت عمر ، اسلامه کلهسی اوزرینه ، « یارانمز نه قدردر ؟ »
 دهیه صوردی . صایدیلر ، « سنکله برابر تمام قرقه بالغ اولمشز »
 دیدیلر .

« اویله ایسه نه طورویورز ؟ هایدی چیقالم ، حرم شریفه کیده لم

(۱) مواهب لدنیه حضرت عمردن نقلاً دیور : « بو صیراده اسلامه
 داخل اولانلر کتم ایمان ایدرلردی . بن ایسه اسلامه مشرف اولونجه طیشاریه
 چیقدم ، آغزی که وشک برنی بولوب اسلام اولدیغی اوکا سوبله دم . هان
 بلند آواز ایله « أَلَا أُنَبِّئُ الْخَطَّابَ قَدْ صَبَّأَ » (آگاه اولوکز که ابن خطاب
 دیندن چیقمش !) دهیه عاله اعلان ایتدی . بونک اوزرینه مشرکلر بکا هجوم
 ایتدیلر ؛ بن اونلره وورددم ، اونلر بکا ووردیلر ؛ نهایت حرم کعبه ده اوطوران
 دایم وقعه دن خبردار اولمش ، هان سرعتله کلدی . مشرکینک مهاجاتی منع
 ایتدی . او کوندنبری اسلام قدرت ومکنت بولونجهیه قدر مشرکلرله نزاع
 ایدردم . اونلر بنی دوکرلردی ، بن اونلری دوکردم .

واعلاى كلمه الله ايدم. » ديمكه جمله سى يرلرندن قيام وحركت ايتديلر.
شويلاه كه :

اك اوكمه عمر و صوگرا على ، بعده رسول اكرم ، صاغنده
ابوبكر الصديق ، صولنده حمزه و آرقاسنده سائر اصحاب كرام يورويه رك
حرم شريفه كيتديلر . قريشك اولولرى حرم شريفده طويلانوب
عمر طرفندن برخبر بكمه مكده ايكن كورديلر كه عمر جماعت اسلامك
اوكنه دوشمش كليور . يكديكره ديديلر : « باقسه گز آ ! عمر بوتون
محمديلى آرقاسنه آلمش كوتوروور. » ابوجهل جن فكرلى ، شيطان
بر حريف اولديغندن بوكليشى بكنمه دى ؛ سكيردوب ايله رى واردى :
« خير اولا ، يا عمر ! بونه در ؟ » ديه صوردى .

حضرت عمر ، وقارينه خلل كتيرمه يه رك :

— أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ
ديه جواب ويردى .

بونك اوزرينه ابوجهل نه ديه جكنى شاشيردى . سائر اعيان
قريش ده حيرت آلويردى . حضرت عمر (رضى الله عنه) عمومه
خطاباً بنى بيلن بيلسين ، بن عمر بن الخطاب . (١) ديدى .
بو جهته قريش طائفه سنه فوق العاده شاشقينلق كلدى . هان برر
طرفه طاغيديلر . ايسته اوكون اهل اسلام حرم شريفده صف اولديلر
وجهر ايله تكبير آلارق ميدانده جماعته نماز قيلديلر .

(١) بوسوزلك اصل عربيسى : مَنْ عَرَفَنِي عَرَفَنِي وَمَنْ لَمْ يَعْرِفَنِي فَانَّهُ
عمر بن الخطاب .

« يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ »
مال منیفی :

(یا نبی ! الله وسکا اتباع ایدن مؤمنلر سنک ایچین کافیدر .)

نظم جلیلی بو ائشاده نازل اولمشدر .

جناب عمرک حقایله ناحق بر بردن تفریق و تمیز ایتمکده کوستردیکی
فوق العاده اقتدارینه بناءً « ألفاروق » لقیله شانی تکریم ایدلدی .
اشای هجرتده مدینه په کیدن اصحاب هپ کیزلی کیزلی مکهدن
چیقارلردی . یالکیز حضرت عمر علناً هجرته جسارت ایتدی : قلیجی
یلنه طاقدی ، کاتی بویتنه آصدی ، اوقلرینی انه آلدی . کعبه معظمه
حولیسند . قریش رؤسای عقد النجمن ایدوب اوطور مقده ایکن
حرم شریفه کیتدی . بیت اللهی یدی دفعه طواف ایتدکن صوگرا
ایکی رکعت نماز قیلدی ورؤسای قریش « یوزلری قارا اولسون »
دهیه رک بد دعا ایتدی . یا کلرندن کچرکن : « آناسنی آغلاقمق ،
اولادینی یتیم وقاریسنی طول براقمق ایسته یین کیمسه ، شو وادینک اوتنه
طرفده بکا ملاقی اولسون » دهیه رک چیقوب کیتدی . هیچ کیمسه اونی
تعقیه جسارت ایدمه دی . غزواتک اکثرنده بولوندی . مشرکینه
غضنفرا نه هجوم ایدردی .

أحد غزوه سنده اصحاب کرام ، مشرکینک شدتلی هجومی وخدعه .
کارانه حرکتی اوزرینه ، شاشروب بوزغونلغه اوغرامش وهر بری
بر طرفه طاغیلمشدی . حال بوکه حضرت عمر کمال شجاعت وثبات
ایله نزد رسالتپناهندن آیرلمادی .

حضرت صدیقؓ دور خلافتند سرزده ظهور اولان «ارتداد» (۱)
 وقعه سنده ورومالیرله وقوعه کلن حربلرده خدمات مشکوره سی
 سبق ایتدی. خلیفه رسول الله صدیق اعظم داربقایه ارتحال ایده جکی
 صیراده جناب عمری استخلاف ایتدی. اسلامده اڭ اول
 «امیرانؤمنین» عنوانی اخذ ایدن حضرت عمر درر. خلافت فاروق
 زماننده درکه، جزیره العربیه انحصار ایدن اسلامیت، اون سنه ظرفنده
 شامه، ارض فلسطین، الجزیره، بوتون ایران زمین، مصره،
 برقهیه، طرابلس غربیه مستولی ومنتشر اولدی.
 حدود اسلامیة تونس دن تا جیحون نهرینه قدر توسع ایتدی.
 زهد و تقواده، عدل و تواضعده نظیری یوقدی. زماننده اسلام
 شوکت و یسار کسب ایتیش، مدینه اموال غنائمه مالامال اولمش کن
 یینه فقیرانه بر حیات ایچنده یاشادی. قدسک فتحی ائناسنده دوه سنه
 گاه کوله سنی بیندیرر، گاه کندی بینردی. اجرای عدالت امرنده، احکام
 و حدود شرعیه بی محافظه خصوصنده اودر جهده اعتنا ایدردی که
 کندی اوغلونه قارشی بیله ذره قدر اثر ضعف کوسترمه دی.

حضرت عمر حقنده دهان حقیقت بیان فخر کاشاندن بر چوق
 حدیثلر صدور ایتشدرد. اصحاب کرامک کافه سنه علی درجاتم حرمت
 ایدر، فقط حضرت علی بی جمله سنه تقدیم ایلردی. مهم امورده
 اونک رأینه مراجعت ایدردی. اوچنجی سال هجرتک ذی الحجه سی
 صوگلرینه طوغرو صباح نمازیه کیدرکن مغیره بن شعبه نڭ ابو لؤلؤ
 فیروزان اسمنده کی مجوسی مذهب کوله سنک تیغ غدریله مجروح

اولدقدن یکریمی ددرت ساعت سوکرا دار بقایه رحلت ایتدی. روضه مطهره ده صدیق اعظمک یاکی باشنه دفن ایدلدی. حین ارتحالده آلتش اوج یاشنده ایدی. اوزون بویلو، عظیم الجثه ایدی، کوزلرینک آقی قیزیلمتر اقدی. کندیسندن صکرامقام خلافتیه کجه جک ذاتک امر اتخابی، تعین ایندیکی الهی اعضادن مرکب بر (شوری) یه حواله ایتدی. کندی اوغلو عبدالله ده - انتخاب اولنماقی قیدیه - (شوری) نک اعضاسی میانه ادخال ایتدی. کندیسته بوقیداحترارینک سبب وعلتی صورانلره :

— بر اودن بر قربان یتیشیر .
جوانی ویردی .

..

ابو طالب حضرت پیغمبری حمایه ایتکده ثبات ایدیور بی هاشم و بی مطلبلره برابر شعب مطلبه چکلبور .

اسلامک کوندن کونه کسب قوت وترقی ایتکده اولماسی قریشی لرک حسد وخصومتی تحریک ایدیوردی . فقط بو جریانی منع وحذف ایتمیه مقتدر اولامایورلردی . واقعا ابو طالب ظاهراً ایمان ایتمه مشدی، لاکن فخر کاشانی کندی اولادی کبی سومکده، حمایه ایتکده دوام وثبات ایدیوردی. بی هاشم دن ایمانه کلمه بنلرده قرابت غیرتیه یارديم وصحابت ایدیوردی. حضرت حمزه ايله حضرت عمر کبی شجعمان مشهوره دن وارباب وقع وحیثیتدن بولونان ذواتک دخولبله قوت واعتلا کسب ایدن اسلامیت قبائل وعشائر آراسنده توسع

واتشار ائتميه باشلايوردى . حبشهيه هجرت والتجايدن مسلمانلارده قريشك جور وتعديسندن هم كنديلرينى قورتارمشلر ، هم ده ديكور مؤمنلر ايجين بر پناه مأمون حاضرلامشلردى .

قريشك اشراف ورؤساسى اجتماع ومذاكره ايتديلر . نهايت حضرت رسول اللهك قتلنه قرار ويرديلر . فقط صوك دفعه اولارق ابو جهل ، صناديد قريش طرفندن ، ابوطالبك تزدينه كيتدى . اتفاق واقى حكايه ايتدى وشو سوزلرى سويله دى :

— محمد (ص . ع) بين العرب يكنى بردين ، يكنى بر ملت ايجاد ايله دى . قريشك الاهلرينى تحقير ايدىيور . دين خصوصنده هم سگا ، هم ده بزه مخالف بولونويور . قريشلىلر اونى قتل واحمايه قرار ويرديلر . اكر اونى حمايه ايتمكدن فارغ اولمازسك قريشلىلرله سنده حربيه حاضر اول ياخود اوگا سويله دينمزه تعريضدن ، الاهلريمىزى تحقيردن كف لسان ايتسين .

بونك اوزرينه ابوطالب برادرزاده سنى دعوت ايدوب قريشلىلرك مراجعت وطلبى حكايه وايضاح ايتدكدن صوگرا ديدى كه :

— اوغلوم ! على قدر الامكان اونلره تعريض ايتمكدن فارغ اولسهك دها ائى اولور ، ظن ايدرم . سن بومسلكدده دوام ايتدكجه قريشلىلرده بغض وعداوتلرينى تزييد ايدىيورلر .
فخر كائنات :

— بن هر نه سويلرسه ، هر نه ايشلرسه جناب آللهك امريله ايشلرم . باشقه سنك سوزلرينه توفيق حركت ائتميه مقتدر دكلر .

اگر سن عون و حمایتی بدن اسیر که به جکسه ک حضرت اللهک
عون و امدادی بگا کافدر .

ابو طالب ، بوسوزلرک تأثیریه :

— سن ینه وظیفه کله مقید اول ؛ بن حیاته ایکن سکا کسه
ایدی تعرضی اطاله ایده مز . دیدی وشومصراعلری انشاد ایله دی :
« سن بنی دعوت ایتدک ؛ معلوم اولدی که سن صادقسک ؛
طوغر و سویله یورسک ، شایان امن و اعتمادسک ؛ علم و وقوف پیدا ایتدم که
دین محمد ، ادیان مخلوقاتک الک خیرلی سیدر ؛ آلهه قسم ایدرم که بن
خالک مزاره یاتیرلما دجه — اونلرک هپسی ده بر آرایه طوبیلاسه — ینه
سکا ایراث مضرت ایده مز لر . سن مأمور اولدیغک شیئی اظهار
و تبلیغ ایت . سکا هیچ بر نقیصه عارض اولماز ؛ بونکله مبشر
و قریر العین اول (۱) . »

(۱) وَ دَعَوْتِي وَ عَلِمْتُ أَنَّكَ صَادِقٌ
وَ لَقَدْ صَدَقْتَ وَ كُنْتُ مُمَّ آمِنًا
وَ لَقَدْ عَلِمْتُ بِأَنَّ دِينَ مُحَمَّدٍ
مِنْ خَيْرِ أَدْيَانِ الْبَرِيَّةِ دِينًا
وَ اللَّهُ لَنْ يَصِلُوا إِلَيْكَ بِجَمْعِهِمْ
حَتَّى أَوْسَدَ فِي التُّرَابِ دَفِينًا
فَأَصْدَعُ بِأَمْرِكَ مَا عَلَيْكَ عَضَاةٌ
وَ أَبْتَرِّ بِذَلِكَ وَ قَرَّ مِنْكَ عُيُونًا

بو حادنه اوزرينه ابو طالب ، بنی هاشمك رؤسا و اشرافى جلب
و جمع ايدوب حضرت فخر كائناتك كزنند اعدادن حفظ و وقايه سى
خصوصنده سوز آلدی .

كمال تقيد و اهتمام ايله رسول اكرمى محافظه و حمايه ايتكمده
ابو طالبك ثبات ايتديكنى كورن قریشى لر بنی هاشمده بغض و عداوت
ايتمه باشلاديلر .

مشركينك هجوم و تعرضندن دها زياده امين و مصون اولمق ايجين
ابو طالب ، رسول اكرمى و اصحاب كرامنى برابر آلوب شعب (۱)
بنی مطلبه چكيلدى ، ابو لهب مستثنا اولمق اوزره ، بنی هاشم له بنی
عبد مطلبده اونلره اتباع و التحاق ايتديلر .

بونلرك اتحادى كورن مشركين قریش آرالرنده اتفاقى دها
زياده تشييد ايدرك ابو جهلك رياستى آلتنده اجتماع ايدوب شويله
بر عهدنامه تحرير و امضا ايتديلر :

« هاشمى لر و عبدالمطلبى لرله قرابت صهرى ينى ، مناسبات تجاريه ينى ،
هر درلو شراكتى منع ايتكم ؛ اونلره هر نه يه دائر اولورسه اولسون
هيچ بر كونا معلومات مفيده و ير مه مك ، حاصلى محمد (ص . ع)
حياتده اولدجه اونلره نه صلح اولمق ، نه ده متاركه موقته حالتده
بولونمق . »

بو عهدنامه يى رؤسای قریش دن قرق كشى تختم ايتدكدن صوگرا

(۱) شعب : دربند ، طار وادى ديك سده بوراده محله معناسنى
افاده ايدر .

کعبه نك ديوارينه تعلیق ايتديلر . (۱) شعبده محصور قالان اهل اسلامك حال وموقی وخامت كسب ايديوردی . يالگنز موسم حج مستثنا اولق اوزره اونلرك هيچ بری تجاوزات وتحقيراته هدف اولقسزين شعبدن خارجه چيقامايورلردی . موسم حجده بيله مشركينك متعصبلری زواری يوللرده بكه يوب محمدلره لوازم وارزاق صاتمالمالری ، انتقام تهديدی آلتنده اولارق ، اكيداً تنيه ايديورلردی . فخر كائنات ايچين بريی بعض لوازم و حوايج تدارك ايدمك اولسه درحال شرايه مانع اولاجق بدرجده لوازمك فيثاتی يوكسليورلردی . چارشی ده کی اصنافلر مسلمانلره ارزاق صاتمائه جسارت ايدميورلردی . بعضلری اهل اسلامه مرحلهٔ بعض ماكولات كوندرمك اولسه لر تعقيب وتضييق ايدلمكله تهديد اولونورلردی .

مشركين آراسنده اسلامه اكْ زياده ابراز خصومت ايدنلر وليد بن مغيره ايله ابو جهل بن هشامدی . ابو طالب ، مشركينك هجوم وتجاوزي احتماله بناءً ، شعی تحكيم ايتمشدی ، فخر كائناتك حفظ و وقايه سی امرنده لايئقطع تيقظ وتقيد حالنده بولونوردی وخانه سنك اطرافنده بالذات طولاشيردی كيجهلری ياتدینی اوطه ني اكثراً تبديل ايتديرر وكوندوزلری كندی اولاد واحفادي ني اونك محافظه سنه مأمور ايدردی .

ايشته بويله جه - ابو لهبدن ماعدا - مسلم وغير مسلم بوتون

(۱) ابو زيد سيد عبدالرحمنه كوره بو عهد نامه منصور بن عكرمه بن حاصر طرفندن تحرير ايدلش وقلی طوتان ألى هان اوآنده قوروشدرد .

قریشی لر شعب ابو طالبده هر دقیقه انواع مهالکه معروض اولارق
محصور اولوب قالدیلر .

بوصیرالرده علی المرتضی فخر کائناتک سعادتمخانه سنده مقیم اولمقله
برابر اسلامنی اخفا ایدردی . حضرت حمزه ایسه قلیجنه کوهه نیر ،
اسلامنی میدان قور وایسته دیکی یرلرده بی محابا کزر ، طولاشیردی .
حضرت عمره کلنجه او، مشرکلرله بی پروا پنجه له شیر و اوغراشیردی .
ابوبکر الصدیق یک زیاده مرعی الحاطر اولمقله برابر قومک استتقال
واستهزاسنه هدف اولور ، فقط اهمیت ویرمه یوب ینه نمازینی اشکاره
قیلاردی . حضرت رسالتیناه بو محصوریتک دوام ایتدیکی مدتیجه التزام
سکوت ایتدی . فقط أشهر حرمده صورت علیه ده احکام اسلامی
تبلیغ ایدر وزواری دین حقه دعوت ایلردی .

محصوریتک حالی او درجه ده مشکلات ووخامت کسب ایتدی که
صیان وضعفانک کریه و فریادندن کیجه لری او یومق ممکن دکدی .

ذیل

بعثت نبویه نك بشنچی سالندن اوتنجی سائه قدر كذران اولان
زمان طرفنده ازال اولونان سور جلیله :

سورة ملك : تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمَلِكُ

سورة والنجم : وَالتَّجْمِ اِذَا هَوٰى

سورة سجده : الم تنزيل الكتاب لاريب فيه

سورة مزمل : يا ايها المزمل قم اليل الا قليلاً

سورة زمر : تنزيل الكتاب من الله العزيز حكيم

سورة نازعات : والنازعات نزعاً والناشطات نشطاً

سورة قمر : اقتربت الساعة وانشق القمر

سورة سبأ : الحمد لله الذى له ما فى السموات وما فى الارض

سورة لقمان : الم تلك ايات الكتاب الحكيم

سورة الحاقة : الحاقة ما الحاقة

سورة قلم : ن والقلم وما يسطرون

سورة فصات : حم تنزيل من الرحمن الرحيم

سورة نوح : انا ارسلنا نوحاً الى قومه

سورة طور : والطور وكتاب مسطور

سورة ق : ق والقرآن المجيد

- سورة جاثيه : حم تنزيل الكتاب من الله العزيز الحكيم
سورة دخان : حم والكتاب المبين
سورة صافات : والصافات صفاً فالزاجرات زجراً
سورة روم : الم غلب الروم في ادنى الارض
سورة يس : يس والقرآن الحكيم
سورة حجر : الرتلك ايات الكتاب وقرآن مبين .
-

اون بېشجى باب

بەئىت نېرىرىلك ارنبى سەسى

مشركارك آزالرنده عقد ايتىكارى قطع معامله عهد نامە سىك انساخيله
بى هاشم وبى مطلبلك خلاصى — ايرانلىك بىزانس روملى اوزرىنه
غلبه لى — حضرت خدیجه ايله ابو طالبك وقوع ارتخالىرى — انشقاق
قر معزەسى .

مشركارك آزالرنده عقد ايتىكارى قطع معامله عهدنامە سىك
انساخيله بى هاشم وبى مطلبلك خلاصى .

اهل اسلامك واونلرله برابر بى هاشم له بى عبد مطلبك شعب
ابو طالبده محصوریت واتروالرى اوچ سەدر دوام ایدیوردى .
قریشى لرله هاشمى لك آزالرنده حکمران اولان بو نفاق وافتراق،
مشرکین بېتىنده بعض اختلافات وخیمه یه یول آچایه باشلا دیقندن
اسلامك انتشار واتساعنه مانع اولقى امليله اتخا زایدیلن بوتدیر ظالماندن
طولایى مشرکینك اکثریسندە بر حس ندامت سرزده اولویوردى .
حتى حضرت خدیجە نك برادر زاده سى حکیم بن حزام برکون خاله .
سنگ خانه سە بر پارچه ارزاق کوندرمشدى . بوندن خبردار اولان
ابو جهل، حکیمى بولوب وسن امضا ایدیلن عهدنامە احکامنى ابطال

ایدیور ، بنی هاشم ما کولات ایصال ایله یورسک . سنی قریشک
 مجمعه کونوره جکم ، اوراده ترزیل ایده جکم ، دهیه یاقاسنه صارلدی .
 ابو جهلک بو حرکتی ابوالبحتری بن هشامک غیرت قرابتنه طو-
 قوندیغندن «سن بر آدمک خالهسنه ارزاق ویرمسنی منع ایده مزسک،
 صله رحمی ده بوسبوتون اورته دن قالدیرامازسک . » دهیه رک اونى
 توبیخ ایتدی . بو سبيله آرالرنده تحذث ایدن مجادله نهایت مضاربیه
 مبدل اولدی .

بر دفعه ده هشام بن عمرو بن ربیعہ بنی هاشم . ارزاق اعطا
 ایتشدی .

بونى استخبار ایدن قریشی لر هشامه اعتراضاتده بولوندیله اوده
 بر ده ا عهدنامه خلافنده حرکت ایتیه جکینى بیان ایتدی . بونکله
 برابر هشامک بر دفعه ده بنی هاشم ارزاق ویردیکی شایع اولدی .
 آرتق بو دفعه قریشی لر اوکا تجاوز و تعدییه باشلادیله . فقط ابو
 سفیان مداخله ایتدی : « سز، ایشی افراطه واردیریورسکیز؛ صله
 رحمی بوسبوتون قطعه مقتدر اولامازسکیز ، اللهه قسم ایدرم که بزده
 هشام کبى حرکت ایدیک دها مناسب اولوردی . » دیدی [۱]

[۱] سیر نویسلرک رأى ومطالعهنه کوره حکیم بن حزامه هشام بن عمرو
 بن ربیعہ مسلمین حنفده آثار رحم وشفقت کوستردکلرندن نعمت ایماله
 متمم اولدیله ابو سفیان دهده برشه مرحمت محسوس اولدیغندن اوده شرف
 اسلامی احراز ایتدی . حال بوکه غدر و بیدادی ترک ایتیه بن ابو جهل چرکاب
 کفر ایچنده محو اولوب کیتدی .

فخر کائناتک دامادی ابو عاص بن ربیعہ ده بعضاً شعب ابو طالبه ارزاق
 ایصال ایدردی .

مشرکینک بنی هاشمہ قارشى عقد ایتدکاری بوقطع معامله عهد-
نامه سی شویله منفسخ اولدی :

بر کون هشام بن عمر و بن حارث، بنی مخزوم دن زُهیر بن اَمیه نك
تزدینه کیتدی و دیدی :

سَنك سفره گده نفیس یملكر، صوغوق و براق صولر بولوندىنى حالده
مدینت و انسانیت شیمه سنه موافق میدركه اقربا و تعلقاتك - كند بلیله
هیچ كمسه اخذ و اعطایه جسارت ایدم دیکندن طولانی - بر سقالت
كامله ایچنده اولارق مصیبتلی كونلر ، اضطراب آلوداوزون کیجه لر
كچیر سینلر . محققدر كه ابو جهل كندی اقربا و تعلقاتنه بویله معامله
ایدلسنه اصلا تحمل ایدم مز .
زُهیر :

— اكر بو بابده ایكى دوستك معاونتنه مظهر اولایدم، قریشی-
لر ك امضالامش اولدقلى بو عهدنامه بی فسخ و ابطال ایتدیردم .
هشام :

— آرادیفك ایكى دوستك بریسی ایشته بنم . دیکری ده مطعم
بن عدی اولور . بن کیدر، اونى ده دائره اتفاقزه اماله وادخال ایدرم.
هشام ، مطعمك خانه سنه کیدوب دیدی كه :

— بنی عبد مناف دن ایكى بطنك آجلقدن، سفالتدن تباہ اولوب
کیتمه سنه ، سن ، ناصل رضا کوستریورسك .
مطعم :

— بو حالك ازاله سنه چالیشیردم؛ اكر ایكى كشی دها بزه معا.
ونت ایدمیدی .

بونك اوزرينه هِشام ، أَبُو الْبَخْتَرِي ايله زُمة بن اسودى بولدى . اونلك موافقتنى استحصال ايتدى .

قطع معامله عهدنامه سنك الغاسى ايجين چاليشمق خصوصنده اتفاق ايدن بو بش ذات كيجه لين (حَجُون) اسمى وريلىن قبرستانده طويلانوب مذاكره ايتديلر . مجمع قريش ده بو مسئله يي موقع بجنه وضع ايتمه يي زُهير درعهده ايتدى ، اوته كيلرده معاونت ومظاهرتده بولوناچقلىرى وعد ايله ديلر .

ايرتسى صباح زُهير ، كعبه يي طواف ايتدكن صوكر ، حاضر بولونان جماعت قريشه خطاب ايدهرك :

— اى مكه اهالىسى ، بزهردرلو لذايدحياتدن ، واسباب معيشتدن نصيبه دار اولديغمز حالده اقربا وتعلقا تمز بنى هاشم له بنى عبد مطلبك محروميت كامله ايجنده سورونمه لرى وآجلقله ، سفالتله اولوم تهلكه - سنه معروض اولمالرى شيمه مروته لايقيمير ؟! الله قسم ايدهرم كه بو مشنوم عهدنامه يي پارچه پارچه ايتمه دكجه قاعد اولماياجغ .

اوراده بر كوشده اوطوروب بو سوزلىرى ديككه مكده اولان ابو جهل درحال حايقردى :

— يالان سويله يورسك ! سن او وثيقه يي پارچالامق حقنى حائز دكلسك .

زُمة بن اسود ، ابو جهله شدتله مقابله ايتدى :

— يالان سويله ين سن سك ! بو عهدنامه يازلديغى زمان بز اونلك تطبيق احكامنه موافقت ايتمه مشدك .

ابو البختري ايله زمعة بن اسود ، هر ايكيسي ده عين بياناده
بولوندىلر . هشام بن عمرو ايله قريشك ا كثرى اونلرك سوزلرني
تاييد ايتدىلر .

ابو جهل ديدى كه :

— اوت، بو سوزلر كيجه عقد ايدلش خفي بر اتفاقك نتيجه.
لريدر .

عهدنامهك فسخي له وعلينده حار وشديد منازعلر جريان
ايتدكدن صوكرا نهايت مطعم او وثيقه ظالمانه يي معلق اولديني محلدن
اينديروب ييرتدى .

عهدنامهك فسخيله طرفينك خصومتى زائل اولديغندن شعبه
كيتدىلر و محصوريني چيقاروب خانلرينه كوتوردىلر . بو حادشه بمتك
اوتتحي سنه سنده وقوعه كلشدى .

عهدنامهك فسخ و شقنى جودت پاشا شو طرزده حكايه ايله يور:
«اول عهدنامه يي يازمش اولان عكرمهك الى قورويوب چولاق
اولمشدى . و برده جناب حق طرفندن اول عهدنامه يه بر بوجك
مسلط اولارق اونده اسم الله دن باشقه نه قدر يازى وارسه هپسني يوب
محو ايتمشدى . جبريل عليه السلام كلوب اونى رسول اكرمه بيلدىردى .
اوده عمى ابو طالبه خبر وىردى . ابو طالب مجمع قريشه كيتدى .
ورسول اكرمدن ايشيتديكنى حكايه ايتدى . و محمدك (ص . ع)
ديديكي صحیح ايسه آرتق سزده انصاف ايديكز ، شو آرامزده كي
تفرقه يي قالدیرام؛ و اكر اونك ديدىكي يالان چيقارسه بنده اونى حايه

ایتمکدن واز کچرم . « دیدی قریشك بویوکری بو سوزی معقول کوردیلر و همان او عهدنامه یی کتیردیلر . باقوب کوردیلرکه ایچنسه « بسمک اللهم » عبارتمسندن باشقه نه قدر یازیلر وارسه هپ محو اولش . بوندن جمله سی محجوب اولوب اکرچه ابوجهل یینه عنانده اصرار ایتمک ایسته دی سه ده اکثریت آرا ایله صحیفه سخیفه یی یرتدیلر . و هاشمی لر عایهنده اولان عهد و اتقاقی نقض ایتمدیلر . »

* *

ایرانلیلرک ییزانس روملری اوزرینه غلبه لری .

نبوتک سکزنجی سائده ایدی که قسطنطنیه روم لرینک، ایرانلیلر طرفندن، سوریه قطعه منده مغلوب ایدلدکری مکده استخبار اولوندی . آتش پرست ایرانک اهل کتاب عد اولونان نصاریه غلبه ایتمه سی مشرکینی پک زیاده شاد و متهج قیلدی ؛ مشرکالر اهل ایمانه قارشی حدناشاسانه فخر و غرور اظهار ایتمیه باشلادیلر :

« کندیلرینه سمان هیچ بر کتاب نازل اولمامش اولان ایرانلیلر [۱]

[۱] بو تاریخ طوغرو کسرا خسرو پرویز سوریه یی استیلا ایدی . قسطنطنیه ده کی امپراطور موریس طرفندن ۵۹۰ تاریخ میلادینده اجدادینک سریر سلطنته اجلاس ایدلش اولان خسرو بر قیام نتیجه منده خلع و قتل ایدیلن ولی نعمتی موریسك انتقامی آلتق ایچین سلاحه ساریلدی ؛ شرق امپراطورلغنی باشدن باشه حزن و آله غرق ایدن اَلیات نصاریه مسائلندن منبعت افتراقلردن، اختلاللردن استفاده ایده رک سوریه یی ، موکرا فلسطینی ضبط ایتدی . قدس بالهجوم تسخیر ایدلدی : مهدیسوع و قسطنطین له هه لنک بنا کرده لرلی اولان کلیسالر احراق اولوندی .

نصارا اعتقادنجه یسوعك، اوزرنده صلب ایدلدیکی صلیب بر غنیمت ظفر

نصارایه ناصل غلبه ایندیله سه بزده سزه اویله جه ظفریاب اوله جفر.
حاکم قدر، روم لرله ایرانلیله ماییتده، ناصل حکم و تقدیر ایندیسه سزکله
بزم بینمزده ده اویله جه حکم و تقدیر ایده جک .

مشرکینک بویله میدان او قومالری اهل ایمانک انکسار شوقه
بادی اولدیغندن الله ذوالجلال ، رسول اکرمه شو آیات جلیله یی
وحی و انزال ایله دی :

« اَلَمْ غَلَبَتْ الرَّوْمُ . فِیْ اَءْثَنِ الْاَرْضِ وَ هُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ
سَیْغَلِبُوْنَ . فِیْ بَضْعِ سَنَیْنِ لِلّٰهِ الْاَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَ مِنْ بَعْدُ وَ یَوْمَئِذٍ
یَفْرَحُ الْمُؤْمِنُوْنَ . بِنَصْرِ اللّٰهِ یَنْصُرُ مَنْ یَّشَاءُ وَ هُوَ الْعَزِیْزُ الرَّحِیْمُ .
مَالِ مَنِیْفٍ :

« الم . روملر ، مکیه یقین بر ارضده مغلوب اولدیلر . فقط
بومغلوبیتدن بر قاج سنه صوگرا غالب اولاجقلر . ایستر بوندن اول ،
ایستر بوندن صوگرا اولسون ، غالییت ده ، مغلوبیت ده ، آلهک
امریدر . اوکون ، آلهک روملره نصرت و اعانه سیله ، مؤمنلر فرح

اولارق ایرانه کوتورولدی . معبدلرده کی سیم وزرتاراج اولوندی . اعزه نك مقدس
عظام رمیمه سی هوایه صاورولدی . خسرو ، اردوسیه براب قسطنطنیه
اوکنده بر قاج سنه نصب خیام آرام ایله دی . اوصیرالرده مقام ایبراطوریده
بولونان ههراقله ثوس دن نصرانی تی ترک ایله مذهب آتش پرستی یی قبول
ایتمه سی ایسته یوردی . بونکله برابرمهم بر فدیه نجات مقابلده عقد صلحه
راضی اولدی .

بر مدت صوگرا ههراقله ثوس بر چوق قهرمانه مساعی و عالیجنابانه فدا .
کارلرلر سایه سنده ایرانی مغلوب و غائب ایندیکی مملکتلری استرداد ایله دی .

وانبساط کسب ایده جکر . الله دیله دیکنی منصور ایدر ، الله عزیز ورحیم در .

بو آیات جلیله مؤمنلرک قیلمرینی لبریز مسرت ایلهدی . ابوبکر الصدیق و سائر اصحاب کرام محافل و مجالس ده مفتخرانه تلاوت ایتدکلی بو آیات جلیله ایله تحدی [۱] ایتمه باشلادیلر .

بر مجلسده ، سورة رومی اوقویان حضرت صدیق ، مشرکین قریش : « بولر ، محمد (ص . ع) ک اشعار طرزنده تنظیم ایدلش بر طاقم تقولاتیدر . » [۲] دیدیلر .

حضرت صدیق : « حاشا ! خطا ایدیورسکز ، بولر الله کلامیدر . » ده یه رک جواب ویرمکه برابر طوقوز سنه ظرفنده روملرک ایرانلیله غلبه ایده جکرینی کمال امنیتله ادعا ایتدی وده دیگی چیقازسه یوز دهوه الملق ، چیقمازسه یوز دهوه ویرمک شرطیله ابی بن خلف ایله بحثه کیریشدی . [۳]

[۱] میدان اوقومق .

[۲] تقول ، تبدل وزننده ، قریحه دن یالان سوبله مک معناسنه در . تقولات ، جمعیدر .

[۳] سپر نویسارک بعضاری روملرک ایرانلیله غلبه سنی هجرتک ایکنجی سالنده ، بدر حربک اجرا اولوندینی صیراده وقوعه کلدیکنی سوبله یورلر ؛ دیگر بعضاری ایسه بو مظفریتک حدیبیه غزوه سنک یوم وقوعنه مصادف اولدینی بیان ایدیورلر .

حضرت ابو بکر ، اولای (بش کنج دهوه) آلوب ویرمک اوزره بحثه کیرمش و ایرانلیلرک وقوع مغلوبیتلرینی ده اوج سنه ک بر زمانه حصر ایله . مشدی . رسول اکرم ، بویه بر بحثک وقوعندن خبردار اولونجه (بضع سنین) اوج سنه دن طوقوز سنه یه قدر شامل بر تعبیر اولدیغندن تعین ایدیلن زمانک

حضرت خدیجه ایلہ ابوطالبک وقوع ارتحالری

نبوتک اوتتبی سالنده ایدی که حضرت خدیجه الکبری ایلہ ابو طالب، بر فاصله قلیله ایلہ، بر برینی تعقیباً جهان فانی به وداع ایتدیلر.

لهذا بو سنه (عام الحزن) یعنی حزن وماتم سنه سی ده نیلدی .

ابو طالب بالین موته سر نهاده اولدینی ائنده سنی سکسان یدی به واصل اولمشدی. وفات ائمه دن اول رؤسای قریشی ی واشراف بنی

هاشمی زردینه دعوت ایدوب اونلره شو وصیتلری تبلیغ ایتدی :

— سز ، اللهم عزیزلری ، قوم عربک نقاوه سی [۱] واصلت

ونجابتک چیچکلری سکز . آرا کزده محمد (ص . ع) کی بلندیایه

بر ذات، حمزه کی شجیع لک شجعی بر غضنفر بولونمقلده فائق

ومتاز سکز . هیچ بر امر خطیره تشبث ائمه دیکز که حسن خاتمه به

اقران ائمه سین ؛ هیچ بر علوی تشبث قیام ائمه دیکز که موفقیت تامه

ایلہ نتیجه لئه سین. سز انسانلرک کزیده سی وعمده سی سکز. بو عائله یی،

(عائله ابو طالب له عائله محمدیه یی) تجیل ایدیکز، که رب قدیرک رضای

طوقوز سنه به ابلاغ وده وه لک عده یئک ده تزید اولونماسنی توصیه بویوردی.

بونک اوزرینه حضرت صدیق سئه لک عددینی طوقوزه ، وده وه لک کنی ده

یوزه ابلاغ ایتدی . بحث ایدیلن زمان طرفنده ایرانلیر مغلوب اولدیلر .

حال بوکه ابی ، بدر غزوه سنده مقتول اولمشدی . فقط وارثلری ابی ک وعدینی

یرینه کتیردیلر ، یوز ده وه یی جناب صدیقک اوغلو عبدالرحمنه تسلیم ایتدیلر .

ایرانلیر ، جنابی به کوره ، بصرا جوارنده ؛ ابن عباسه کوره ، الجزیره ده

یاخود ارض فلسطین ده مغلوب اولدیلر .

[۱] خالص ، کزیده .

الهیسنه مظهر، رفاہ و یسارہ نائل و بوتون آرزو لریکزی تحصیلہ
رہباب اولاسکز . سزہ مودت ذی القربی [۱] ، اتحاد و اتفاق ،
فقراہ تصدقی ، ناموس و فضیلتی ، اماناتک اربابنہ صادقانہ رد و اعادہ سنی
توصیہ ایدرم .

خفیف بر توقفدن سوکرا ابو طالب تکرار سوزہ ابتدارایتدی :
امین و صدیق اولان محمدہ (ص . ع) معاونت و اطاعت ائمہ کزی
سزہ امر ایدرم . تثبت ابتدیی امر خیرک علویتہ ، فندن صدور
ایدن سوزلرک صدقہ ملکک شہادت ایتدی . کورو یورم کہ ہر دیارک
وضیع و شریف ، بوتون سکنہ سی اونک دعوتنہ اجابت و سوزلرینہ
ایمان ایدیور ، کرک یار کرک اغیار ، قریشی لر ، اونک صدای
آمرانہ سنی طویار طویمازسل سیف ایلہ ادای خدمتہ مہیا بولونویور .
بوتون اقوام عرب ملککترینک و امور و مصلحتلرینک اداره و تمشیتنی
اوکا تسایم و تفویض ایدیور ؛ اونک محبتی قلبردہ کوک صالیوریور .
ای بی ہاشم ! اونک دوستی و مودتی استجلابہ سنی ایدیکز ،
اقوالکزلہ ، افعالکزلہ اوکا معین اولوکر . اونک اک صادق ، اک
فداکار متفقلری صفندہ بولونکز ؛ یالکز محمد (ص . ع) درکہ
اللہک توفیق و ہدایتہ مظهردر ، یالکز محمد (ص . ع) درکہ ظفر
و غالبیتلہ مبشردر . اللہ یمین ایدرم کہ دہایاشامش اولایدم ہر مشکلی
اقتحام ایدہرک ؛ اوکا معین اولوردم ، ہر درلو شر و اکدن اونی حفظ
و تحایہ ایدردم .

قریشی لر ، ابو طالبك حیاتندن آرتق امید قالمادیغنی آ آگلا نیجه
یینلرنده شویله مذا کره ایتدیلر .

ابو طالب بر حیات اولدقجه بوتون قدرتیله محمد (ص . ع) ی
حمایه ایتدی ، حمزه ایله عمرک ودها سائر نامدار جنکاورلرک اسلامه
دخوللریله محمد (ص . ع) ک نفوذ و قدرتی دهشت انکیز بر راده یه
واصل اولدی . شیمدی ابو طالبی توسیط ایدهرک اوننگه بر معاهده
صلحیه تنظیم ایتک موافق مصلحتدر .

ویریلن بوقرار اوزرینه رؤسای قریش کیتدیلر ، ابو طالبه
شو منوال اوزره بسط مرام ایتدیلر .

بز دائما سنک نصیحتلریگه مطاوعت وامریگه رعایت ایله دک .
سنک ارامزدن غیوبتگدن صوگرا محمد (ص . ع) له بزم مابینمزده
نفاق وشقاق پیدا اولماسندن قورقویورز . اونی ، دین ومذهبنزه
قارشی اجرا ایتدیکی هجوم وتعرضلردن فارغ اولمایا دعوت ایت ؛
بزده اونک دین ومذهبنه قارشی جدال وخصومتدن صرف نظر
ایدرز .

ابو طالب ، رسول اللهی نزدینه دعوت ایدوب دیدی :

— اوغلوم ! اشراف قریش سگا بر مطلب عرض ایدیورلر ،
حسن قبول ایتدیك تقدیرده اونلرک صداقتلری ، خدمتلری —
کندک ایچون تأمین ایتش اولاجقسک .

فخر کائنات جواب ویردی :

— بنمده اونلردن ایسته دیکم برشی وار ، شو بر قاچ کله یی

لسانلریله تقرر ایتسینلر ؛ فوز وفلاحه سائق اولان او کله لرك
سایه سنده بوتون جزیره العربیه ، سراسر ایران زمینه حکمران اولورلر .
اوراده حاضر بولونان ابو جهل هان یوکسک سله دیدی که :

— یا محمد (ص . ع) ! بر قاچ کله دکل یوز کلمده اولسه
هیسنی سویله مهیه حاضرز . او کله لر ندر ؟

فخر کائنات جواباً :

— لا اله الا الله و محمد آ رسول الله . بویوردی .

رسول اللهك بو جوابی قریشی لری اغضاب ایتدی :
طاہدیمز بیك بو قدر معبودی برتک معبوده می حصر وتنزیل
ایتمک ایسته یورسك ؟ غریب شی ؛ بز سنکله تأسیس ائتلاف ائتمیه ،
سك رضا و خشنودیکي قازانمیه سعی ایتدیکمز حالمه ، سن ، بزم
قارشی پك زیاده سوء نیت ابراز ایدیورسك .

مشرکر ، بو سوزلری سویله دکن صوکر ا چیقوب کیتدیلر .
فخر کائنات تنها قالنجه یا تاغک کنارینه اوطور ارق ابو طالبه
دیدی که :

— عجبه ، جناب حق ، سکا اجر و مکافات احسان ایتسین !
بنی ، چوجوقلغمده ، تحت صیانتک آلدک ، بسله یوب بویوتدک ،
سن رشده واصل اولدیغم کوندنبری بنی حمایه ایدیورسك . هنوز
فرصت فوت اولمامش کن جناب حقك برلکنی تصدیق ایت ، تا که
حضور اللهیده بنده سکا شفاعت ایده بیلهیم .

ابو طالب شویله مقابله ایتدی :

— حال صحته اولایدم سنی در حال تصدیق ایدردم ؛ [۱] فقط
 بو حالده ایکن اسلامی قبول ایده جک اولورسم قریشی لر ده یه جک کرکه
 ابو طالب ، جان و یرمک اوزره ایکن ، قورقدی ، مسلمان اولدی .
 بو سوزلری سویله دکن صوکر ا ابو طالب ده اولومک آنا ر
 وعلائی کورنمه یه باشلادی . بو صیراده ابو طالب ک دوداقلرینک
 حرکتندن بعض شیلر سویله دیکی حس اولونویوردی ، فقط سکرات
 موت باشلامش اولدیغندن نه سویله دیکی آ کلاشیلما یوردی .
 ابن اسحاق دییورکه : اوراده حاضر بولنان عباس قولاغی ابو
 طالب ک اغرینه یاقلاشدیردی : دقله دیگله دکن صوکر ا حضرت
 رسالتناه « سنک سویله مه سنی ایسته دیکک سوزلری سویله یور »
 دیدی .

فخر کائنات ده « بن ایشیتدم » بویوردی . ابن اسحاق بونکله
 ابو طالب ک مؤمن اولارق وفات ایتدیکنی ادعا ایدیورسده سائر
 [۱] ابو طالب ک ، حال احتضاره تقرب ایتدیکی ائنده شو بیتلری سویله
 مش اولدیغی ده مریدر :

وَدَعَوْتِي وَعَلِمْتَ أَنَّكَ نَاصِحِي
 وَلَقَدْ صَدَقْتَ وَكُنْتَ فِيهِ آمِنًا

الی اخره . . .

تورکجه سی :

سن ، بنی ، دین حقه دعوت ایتدک ؛ بیلدم که سن بنم خیرخواهم سک ،
 محقق سن صادق و امین سک ؛ ادیان عالمک اک خیرلی دینی نشر وتبلیغ
 ایتدیکیکی تسلیم ایدرم ؛ خلقک سهام طعنندن حذر ائمه سیدم شو آنده سکا
 ایمان ایتمش اوله جغی بیان ایدرم .

سير نويسلر متفقاً بونك عكسنى ادعا ايدييورلر . بونلرك روايته كورما بوطالب وفات ايدينجه اوغلو جناب على كلوب رسول اكرمه :

« اِنَّ عَمَّكَ الشَّيْخَ اَلْضَالُّ قَدَمَات » عمجهك ، اختيار صابيق وفات ايتدى) دهيه عمجهسك وفاتى اخبار ايتدى . رسول اكرم بك زياده متأثر اولدى ، آغلادى . على به ديدى كه : « هايدى كيت جسدنى غسل ايت وتجهيز وتكفين ايتدكدن سوگرا مدفته كوتور » على ، اونك مشرك اولارق وفات ايتديكنى سويله نجه فخر كائنات كيت ، اوني طور اغه توديع ايت . اللهدن ، حقنده ، طالب رحمت اول . بنده منع ايديلنجه به قدر اونك ايچين رحمت ومغفرت طلب ايتكدن فارغ اولماياچم .

ابو طالبك غيوبت ابديه سندن طولايى بك زياده غمناك اولان فخر كائنات جنازه مي تشيع ايدر و آغلایارق « اى عمجه جناب حق سنى نائل مكافات ايتسين . سن اقربا وتعلقاتكى سه ور و آرادك ، بكا رعایتده قصور ايتزدك » ديردى .

جنازه مدفته اينديرلدكدن سوگرا فخر كائنات وعدينى يرينه كتيرمك اوزره خانه سه قاپاندی ؛ جناب حقندن عمجهسك عفوئى طلب واسترحام ايتدى .

بوندن خبردار اولان اصحاب كرامده « حضرت ابراهيم كندى باباسى ايچين جناب حقندن مغفرت طلب ايتدى ؛ رسول اللهده عمجه . سى ايچين جناب حقندن مغفرت طلب ايدييور » ده يوب كفر واشراك ايچنده كلوب كچن انالرى بابالرى ايچين درگاه احديتدن مغفرت استند . عاسيله مشغول اولمايه باشلاديلر . فقط بو ائنده نازل اولان شوآيات

جليله فخر کاشانی ده، اصحاب کرامی ده مشرکین ایچین طلب مغفرتدن منع ونهی ایله دی :

« مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أَوْلَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ. وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ . »

مآل منیفی :

(نبی ایله اوکا ایمان ایدنلره - اقر بالری بيله اولسه اصحاب جحیمدن اولدقلری تبیین ایتدکدن صوگرا - مشرکالر ایچین طلب مغفرت ممنوعدر .

ابراهیم ک کندی باباسی حقنده طلب مغفرت ایتمه سی وعدی نی انجاز ایتمک ایچیندی . فقط وقتا که باباسنک عدو الله اولدیغنی آکلادی اوندن تبری ایتدی. ابراهیم، باباسنه پک زیاده آجیر وحلم ایله معامله ایدردی .)

ابو طالب [۱] فخر کاشانی فوق العاده سودیکی و کندیسی ایچین

[۱] علمای اسلام نظرنده کفر درت نوعدر .

۱ — کفر انکاری، حق قلبیه تصدیق فقط لسانیه اقراردن چکینمکدر .
ابو جهل ک کفری کبی .

۲ — کفر جعودی ، حق بیلمکله برابر لساناً انکار ایتمکدر . عصر سعادتده کی یهود قومک نبوت محمدیه نی بیلدکری حالده عنودانه انکار ایتمه لری کبی .

یکانه مدار فخر و مباحات عدايله ديکي حاله الله بويومش اولديغندن طولاني اونى تصديق ايله اسلامى قبول ايتکدن عار ايدردى .

فخر کائناتدن يالان صادر اولمايه جفنى تصديق ايتمکه برابر قریشي لرك لوم و تعيبندن حذر ايدوب ايمان ايتمزدى . رسول الله ايسه ابو طالبك اسلامه شرفياب اولماسنى پك زياده آرزو ايدردى . فقط مراد الهى نبى اكرمك آرزوسنه موافق اولارق تجلى ائتمه ديکندن ابوطالب مشرکاً بودنيابه وداع ايتدى (۱) هادى حقيقى اولان خداوند يکانه بو نکته يي شو نظم جليلده ايضاح بويورويور :

« إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ »

مأل منبى :

(سن ، سوديککه هدايت ايدمه مرسك ، فقط جناب حق ديله .
ديکمه هدايت بخش اولور) .

يينه بوسنه ايچنده ايدى که ابوطالبك وفاتندن اوچ کون صوکرا خلال شهر رمضانده ، حضرت سيد المرسلينك زوجه عصمتناهى حضرت خديجه (رضى الله عنها) دار نعيمه ارتحال ايله دى . آن رحلت تقرب ايدنجه فخر کائنات اونى تسليت بخشا خبرلره تبشير ايتدى :

۳ — کفر نفاق ، قلباً منکر ، لساناً مفر اولقدرد .

۴ — کفر عنادى ، قلباً تصديق ، لساناً اقرار ايتمکه برابر ايمانك لوا .
زمندن اولان اعمالى ادراک و قبول ائتمه مکدر .

(۱) ابوطالبك وفاتى حضرت خديجه نککندن اول وقوعبولش اولدينى ده .
روايت ايديلور .

« يا خديجه حضرت الله ، سنك درجه كى ، مريم بنت عمران له
 آسيه بنت فرعونك مافوقند بر درجه رفيعه به اعلا ايلهدى ،
 قلبلى صدق وصيملتله مشحون ايكي يار وفا شعارك بربرينى
 تعقياً غيوبت ابدىسى رسول كبريانك قلب الهام پناهى زياده سيله
 غمناك ايلهدى .
 خديجه الكبرانك اوصاف عاليهسى سير وتواريخده مفصلاً
 مسطوردر .

فخر كائناتك نبوتى الك اول تصديق ايدن وبوتون مال ومنالى
 فخر كائنات ايچين فدا ايدن حضرت خديجهدر . حضرت رسالتپناهك
 - ماريه قبطيه (۱) دن متولد ابراهيم اسمنده كى نجلندن ماعدا - قيز ،
 ارلك بوتون اولاد نحييهسى هب حضرت خديجهك فراش عصمتندن
 دنيايه كلدى . سلاله طاهره نبويه حضرت خديجهك اولادندن
 تشعب ايتدى .

فخر كائنات ، حضرت خديجه ايله يكرمى بش سنه بر اراده
 ياشادى ؛ اوندن ايكيى ارلك ، دردى قيز اولاد دنيايه كتيردى .
 ايلك اولادى ارلك واسى قاسم اولديغندن عربلرده مرعى اولان
 عادت وجه ايله « ابوالقاسم » كنيه سيله تكنيه (۲) ايدلدى . فخر
 كائناتك سن شريفى اوتوزه اصل اولدينى ائشاده ايكنجى اولادى زينب
 دنيايه كلدى . مكه مشركلرندن ابوالعاصك زوجهى ايكن هجرت
 (۱) قبط ؛ كلهسى مصرك اصل اسيدر . ماريه قبطيه ، مصرلى ماريه
 ديمكدر .

(۲) تكنيه ، نجره وزننده كنيه له مك ديمكدر .

نبویه نك وقوعی اوزرینه اوندن آریلوب مدینه یه کتدی؛ فقط مؤخرآ زوجی ابوالعاص نك اسلامی قبول ایتمه سی اوزرینه نکاح لری ابقا ایدلدی .
 فخر کائنات اوتوز اوچ یاشنده ایکن عالم شهوده قدم نهاده اولان اوجنجه اولادی رقیه ، اولا ابولهب نك اوغلو عتبه یه نکاح ایدلش کن تطلیق ایتمه سیله حضرت عثمان ترویج ایدلدی . رقیه ، فخر کائنات بدر غزوه سنه کیدر کن خسته لایوب عودت ایدر کن انحال ایتمشدر .
 دردنجی اولادی ام کلثوم در؛ بوده ابولهب نك دیگر اوغلو عتبه یه ترویج ایدلش کن تطلیق ایتمه سی اوزرینه - رقیه نك وقوع ارتحال دن سوکرا -
 حضرت عثمان ترویج ایدلدی . بشنجه واک سوکیلی اولادی اولان فاطمه الزهرا بعثتک ایلاک سنه سنده تولد ایتدی . فخر کائنات اوکا « سیده النساء » عنوانی ویردی . حضرت علی یه ترویج ایدلشدی .
 پدر بزرگوار نك وقوع ارتحال دن پک زیاده متأثر اولان حضرت فاطمه الی آی سوکرا عالم عقبایه عازم اولدی .
 پدر محترمنک آتش فراقیله قلب المناکندن فوران ایدن شو آتشین مرثیه نه قدر رقت بخشادر :

مَاذَا عَلَى مَنْ شَمَّ تُرْبَةَ أَحْمَدَ
 أَنَّ لَا يَشَمَّ مَدَى الزَّمَانِ غَوَالِيَا
 صَبَّتْ عَلَى مَصَائِبُ لَوْ أَنَّهَا
 صَبَّتْ عَلَى الْأَيَّامِ صَرْنَ لَبَالِيَا

تورکجه سی :

« حضرت احمد (ص . ع) نك تربه عا طره سنی قوقلایان مادام

الحیات بر دها باشقه روایح طیبه شم ایتمز . اوزریمه اولیه مصیتلر
چو کدی که اکر او مصیتلر کونلرک اوزرلرینه چوکمش اولایدیلر ،
کونلر کیجه اولورلردی . »

فخر کائنات ، حضرت خدیجه حقنده حس ایتمش اولدینی مودت
و حرمتی زوجات مطهره دن هیچ بری حقنده حس ایتمه مشدر . اونی دائماً
یاد ایدردی . حتی روایت اولوندیغه کوره حضرت عائشه خدیجه الکبرانک
اوصاف و اذکار جمیله سی فخر کائناتک ورد زبانی اولماسندن ناشی
غیرته کله رک :

« یارسول الله ! سز دائماً خدیجه یی یاد و ذکر ایدرسکمز ؛ حال
بوکه او طول و اختیار بر قادیندی . یاشی کاله ایرمش ، آغزنده
دیش قالمامشدی . جناب حق سزه اوندن دها اعلاسی احسان
ایتدی . البته بنی خدیجه یه ترجیح ایدر و اوندن زیاده سه ورسکمز ،
دکلی ؟ » دیمش .

فخر کائنات جواباً « خایر ، بن ، اوندن ، دها خیرلی بر قادینه
مالک اولمادم . بنی هیچ کسه تصدیق ایتمه دیکی زمانلر او تصدیق
ایتدی . باشقه لری بگا مالاً ، اوانتلرینی دریغ ایدرلرکن او اموالی
بنم او غورمده فدا ایله دی . » ده یه مقابله ایتمش . حضرت خدیجه یی
و فاتندن سوکرا ، فخر کائنات « حجون » قبرستانه کوتوروب کندی
دست مبارکیله دفن ایتمشدر . او ائنده دها هنوز جنازه نمازی امر
ایدله مشدی . فخر کائنات اکثریا خدیجه الکبرانک قبرینی زیارت
ایدردی .

انشقاق قمر معجزه سی

مورخارله سپر نویسارلک اکثریسی انشقاق قمر معجزه سنک وقوعی بمشک اونجی سنه سنه مصادف اولدیغنی بیان ایدیورلر .
 بر مهتابلی کیجده مشرکین قریشلک فخر کائناتدن بر آیت ،
 بر معجزه طلب ایتملری اوزرینه حضرت رسول کبریا درگاه احدیتدن
 نضرع واستدعا ایتدی . بدر تام حائده کورونن قمر در حال ایکی
 پارچه اولوب بر پارچه سی جبل حرا نلک بر جانبده ، دیگر پارچه سی
 دیگر جانبده مشاهده اولوندی .
 جناب حق کتاب کریمده :

« اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ »

بو یورویورکه مراد آلهی انشقاق قمرک وقوعبولدیغنی تبلیغدر .
 چونکه بو آیت کریمه یی :

« وَانْ يَرَوْا آيَةً يُعْرَضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُسْتَمِرٌّ »

نظم جلیلی ولی ایدیورکه مال منیفی :
 « کفار قریش بر آیت ، بر معجزه کورسه لرده تأمل ایدوب
 اوکا ایمان کتیرمکدن اعراض ایدرلر و بوده محمد (ص . ع) ک
 اوتدنبیری باقمی معتادی اولان سحرلر (حاشا) قیلندن بر سحر در ،
 دیرلر ، دیمکدر . (۱) »

(۱) قاضی بیضاوی ، تفسیرنده کفارک رسول اللهدن بر معجزه طلب ایتملری
 اوزرینه قمرک منشق اولدیغنی سویه دکدن صوکر : « وانشق القمر » آیت
 جلیله سنک بر روایت ضعیفه کوره استقبال ماضی ایله تمیز قیلندن اولارقه

علمای اسلام انشقاق قمر معجزه سنك بر دفعه اولی اوزره
مكده وقوعبولش اولدیغنده متفقدر . هر نه قدر ابو الفضل عراقی :

« انشق القمر مرتین بالاجماع »

یعنی قمر ك ایکی دفعه منشق اولدینی بالاجتماع ثابتدر ، ده یورسه ده
ابن حجر بوگا شویله جواب ویریور :

بن ظن ایدرم كه ، ابو الفضل ك كلامنده كي ، « بالاجماع » تعیری
« مرتین » ، دكل ، « انشق » ، یه متعلقدر ؛ چونكه علمای حدیثدن
انشقاق مكرر اولدیغنی جزم ایتش بر كسه یی كورمه دم .
احمد بن خطیب الشافعی ، مواهد لدنیه ده ده یوركه :

« جمهور فلاسفه انشقاق قمر معجزه سنی انكار ایدرلر وكندی
اصل فاسدلی اوزرینه بر طاقم حكملر ، قیاسلر بنا ایدرلر افلاك
وَنَجْمُوكَ پارچه لاری تکرار بر برینه بیتشدیر یله مه یه جگنی
ادعا ایلرلر . بونلر ، مسلمان دكلسلر ، مادام كه دیناً خوارقك
ظهورینه جواز وار ، بعض خوارق قبول وتسلیم و بعض خوارق رد

« سَنَشَقَّ الْقَمَرُ » یعنی قمر قیامتده منشق اوله جقدر صورته ده تفسیر ایدلدیكنی ده
بیان ایدیور .

فن بلاغته استقبال ویا حال ماضی ایله تعبیره مساغ واردر . مثلاً
حبابیك شو ترکیجه بیتنده اولدینی کی :

نیچون عمرم بیتنجه مزلم زیر تراب ایتدم
کناهم چوقلغندن برلره کچدم حجاب ایتدم

وانكار ايتك ايچين برسبب معقول كوستره مزلر . زيرا قرآن كريمده
يوم قيامتده ، كوكلك پاره پاره اولاجنى صراحة بيلديريليور :

« اِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ »

ملحدلر ديرلر كه :

اكر انشقاق قمر وقوعبولمش اولايدي هر كس طرفندن متواتراً
نقل اولونور وسكنه ارضك كافهسى تزدنده معلوم اولوردى؛ رؤيى
هان مكه اهاليسنه مخصوص ومنحصر قالمازدى؛ توارىخ امدن واحوال
فلكياتدن بحث ايدن مؤلفاته ثبت وقيد اولونوردى .

علمای اسلام ملحدینك بوتعريضلرینه شویله جه جواب ویریورلر:
انشقاق قمر معجزه سی ملحدلرک ادعالرینك خارجنده برکیفتدر .
زیرا بومعجزه بر قسم خلقت، یعنی مکه ده کی مشرکلك طلبی اوزرینه
اونلری الزام ایتک ایچین کیجه له یین وقوعبولدی . کیجه لری هر کس
مسکته چکیلیر ، خواب واستراحتله مشغول اولور؛ بویله بر حادثه نك
وقوعه کله جکفی خلق عالمه کیم اخبار ایتدی که هر کس ظهور حادثه یه
مترصّد وشاهد اولسون . ملحدلرک اعتراضلری بغایت نا معقولدر .

اکثر اوقانده آی طونولور؛ بونی بعض کسه لر کورورلر ، بعض
کسه لرکده اصلاً خبرلری اولماز . کاه اولور که قمر بعض مملکتلرده
کورونور ، بعض مملکتلرده کورونمز ، صوکرادن کورونور . بناءً
علیه انشقاق واقع اولمشدر ، فقط خبردار اولانلر اونى مشاهده
ایتمشلر ، اولمایانلر سه شاهد اولماشلر . ذاتاً بو معجزه دن مقصوده

اونی طلب ایدنلره کوستر مکدی. تا که ایچلرنده قابل هدایت اولانلر اسلامه کلسینلر و باقیسنک کفر و ضلالتی مشد اولوب اشد عقوباته مستحق اولسونلر یوقسه شان رسالته لایق دکلدر که معرض مخالفتده اولمایانلره حالات عجیبه تماشا ایتدیرسین. آشکاردر که انشقاق حادثهسی رؤیت قابل اولاجق بر زمان محدود ایچنده وقوعبولمشدر. او زمان ظرفنده جناب حقک دیله دیکی کسه لر کورمشلر و دیگرلری کندی عالمرنده غافل و مشغول بولونمشلردر .

معجزات محمدیه نک - قرآن کریمدن ماعداسی - حد تواتره واصل اولماماسنک سببنی خطابی شو صورتله ایضاح ایدیور :

هر نینک معجزه سی عامه یعنی هر کس ایچین کوروب بیلیمک میسر اولاجق بر صورتده واقع اولمشدر. فقط او معجزه نک عقبنده یهمه حال عذاب نازل اولوب او قومدن تکذیب ایدنلری هلال ایتمشدر. حال بوکه فخر کائنات رحمة للعالمین اولارق ابعاث اولوندیندن زمان سعادتنده عذاب دنیوی نازل اولمادی. رسول اللهک کندیسیله تحدی ایتدیکی معجزه ایسه معجزات محسوسه دن اولمایوب معجزات عقلیه دندر که اوده قرآن عظیم الشاندر. حضرت قرآنک اعجازی سه فضل فهم و زیاده عقل اربابنه خاص بر کیفیتدر. اگر اعجاز قرآن، عامه واقع اولایدی، هر کس اونک معجز اولدیفنه وقوف پیدا ایدهیدی، عادة الله حسبجه، ام سالفه حقنده اولدیفنی کیی بونلر حقنده تعجیل عذاب واقع اولوردی .

یهود و نصارادن انشقاق قر معجزه سنی رد و انکاره قیام ایدنلر جناب موسا عصاسیله بحر احمره ووروب یارارق اون ایکی یول آچدیفنه

واون ایکی سبط اسرائیلک هر بری بریولدن کجوب اونلری تعقیب ایدن
فرعونک ده سولرک قاووشماسی اوزرینه عسکرلیه برابر غرق و نابود
اولدیغه ناصل اینانقلرنی صورارز. مادام که نصارا ، جناب یسوع ،
قانا نامنده کی قادینک دوکوننده سولری شرابه تحویل ایتدیکنه اعتقاد
ایدیور . نیچین فخر کاشتادن ، مشرکینک طلبی اوزرینه ، بویله بر
معجزه نك صادر اولمش اولدیغنی استبعاد ایله یور ؟

اساساً الوهیتی منکر اولان عصرمن فلاسفه ماده سنه وبالخاصه
اسلامیه شدتلی بر خصومت ابراز ایدن پروتستانلق عالمده پرور
شیاب اولمش دوقطور دوزی ، اشرنکر و موویرکی متفکرلره ده رزکه
بزم ایچین معجزه : اسبابی کوروله مهین ، بیلنمهین بر ائردر . نته کیم
کوزومزک اوکنده هر کون ، هر دقیقه ظهور ایدن حیات ده ، عوالم
قانونی ده بررمکونه نك خلای مطلقده اوضاع و حرکاتی تنظیم ایله یین
جاذبه عمومییه معجزه الهیه دن باشقه بر شی دکلدر . سز حیاتک
نه صورتله ظهور ایتدیکنه دائر جلدلرله کتابلر یازیورسکز ، فقط
نیچین حیات واردرده نیلنجه بو خصوصده جهالت کلیه ایله جاهل
اولدیغکیزی در حال تسلیم ایدیورسکز . حتی ایچکیزده حیات ، انسانیتک ،
الی الابد وقوف پیدا ایده میه جکفی شیمیدین ادعا ایدنلرده وار .

تشکل عوالم دائر تالیف ایتدیکی اثر مشهورنده لابلاس جاذبه
عمومییه قانوننک ناصل جریان ایتکده اولدیغنی استادانه بر مهارتله
ایضاح ایدیور ، فقط جاذبه عمومییه قانوننک کنه و حقیقتی حقنم
حرف واحد سوبله یه یور .

اون آلتنجی باب

بعت نبوتك ارنبی مزی

ما بعد

ابو طالبك وقوع وفاتندن سوکرا مشرکله مکّه مکرمه ده حضرت پیغمبری
تضییق ایدیورلر - جناب رسالتآب طائفه چکلیور ، طائفه لیلردن حسن
قبول کورمه یور - جینلر دین اسلام قبول ایدیورلر - حضرت پیغمبر مکّه
مکرمه یه عودت ایدیور .

ابو طالبك وقوع وفاتندن سوکرا مشرکله مکّه مکرمه ده

حضرت پیغمبری تضییق ایدیورلر .

ابو طالبله حضرت خدیجه نك وفاتندن سوکرا مشرکله ، فخر
کاشانی ، تبلیغ احکام دیندن منع ایتیه و اهل ایمان حقنیده جور
و تعدی بی تزید ایلهمه یه باشلا دیلر . بر کون مجمع قریشه اوغرامش
اولان سید المرسلینك وجه مبارکله - سفهای مشرکیندن بعضلرینك
تحریکله - بی حیا بر سفیل بر آووج چامور آتمایه جرأت ایتدی .
برادر زاده سنه بویه حقارت ایدلدیکنی خبر آلان ابو لهب پیغمبرك
دشمن جانی ایکن غیرت قرابتله اونی حمایه ایتیه عزم ایدوب
فخر کاشانه :

« یا محمد (صلی الله علیه وسلم) اسلامی نشر و تلقین ایتمکده دوام ایت .
 لات وعزّی به قسم ایدرم که بن یا شادقّه هیچ کسه نك سگا تعدی
 ایتمه سنه مساع کو سترم . » دیدی . فقط رسول اکرم تکلیف ایدیلن
 حمایه بی قبول ایتمه دی .

ابولهب ، تهدیدخی ایقاعه قادر رؤسادن اولمق حسیله مشرکین
 کندیسندن خوف واحتراز ایتدکلرندن برمدت رسول اکرمه هیچ
 کسه تعرض ایتمه جهسارت ایده مه مشدی . بوايسه ، ابو جهل ، عقبه
 بن ابی معیط ، عتبّه بن ربیعّه کبّی خصمای پیغمبرك خوشنه کیتمه .
 دیکندن ابولهبی عزم و قرارندن انصراف ایتدیرمک ایچین برآرایه
 کلوب بر چاره تحری ایتدیلر . نهایت ابولهبك تعصب و غیرت
 جاهلانّه سنی تحریك ایتمک تدبیرینه مراجعت ایده رك کیدوب اونی
 بولدیلر و دیدیلر :

— برادرک ابوطالب جهنمك میدر؟ (۱) سنك بوبابده کی فکرک
 نه در؟
 ابولهب :

— خایر ، دکلدلر .

— حال بوکه برادر زادهك محمد (ص . ع) ، ابوطالبك ،
 جهنمك اولدیغنی سویله یور . بزه اینا نمازسهك کندگده اوکا بر کره
 صور .

— بوسوزلردن متأثر اولان ابولهب فخر کائنااته مراجعتله
 ابوطالب حقنده استیضاحاتده بولوندی .

رسول اکرم شویله جه جواب وردی :

— اوت ، وحدانیت و رسالتی انکار ابدنلر مؤبد آل دوزخ نشین اولاجقلر .

ابولهپ :

— اویله ایسه بوندن صوگرا اوزرکدن حمایه می رفع ایدیورم .
 کندیکه باشقه بر حامی بول . آرتق آرامزده هیچ بر رابطه قلمادی .
 بونک اوزرینه حمایه دن صرف نظر ایدن ابولهپ ده برابر اولدینی
 حالدده مشرکلر تکرار ادا وجفایه باشلادیلر . فخر کائنات حقنده
 جور و بیادده الک زیاده ایلری کیدنلر : ابولهپ ، حکم بن عاص ،
 عقبه بن ابی معیطدی . بو آرازل ، رسول اکرم له ، بتیشیک قومشو
 اولدقلرندن سعادتخانه نبوی یه قاذورات آتق ، تحملسوز برطاقم مظالم
 اجرا ایتک کی بیهمانه حرکتلیله قاب نبوتیناهی رنجیده ایدرلردی .
 جور و تعدی بر حده واصل اولدی که فخر کائنات بوگا طاقت
 کتیره مه مه یه باشلادی .

جناب رسالتاب طاشه چکیلیور ، طائف لیلردن حسن قبول کورمه یور

مشرکلرک هجوم و تعرضلرندن بیزار اولان فخر کائنات شوال
 آینک اواخرینه طوغرو ، زید بن حارثه (رضی الله عنه) ی برابر
 آلارق مجبوراً مکدن خروج و طائف بلده سنه عزیمت ایتدی . اولاه
 او جوارده مقیم اولان بکر بن وائل قبیله سنه مراجعتله اونلره دین
 حق عرض و تلقین ایتدیه ده هدایت الهیه یه مظهر اولامادقلرندن

رد ایتدیلر ، حتی قبیله لرنده مسافر بیله ایتمه دیلر . صوگرا قحطان قبیله لرندن برفیله یه کیدوب اونلری ده دین مبین اسلامه دعوت ایتدی ؛ اجابت ایتمه دیلر . اولاً ، فخر کائناتی قبیله لرنده مسافر ایتمه یه رضا کوستر مشرکن بالآخره رجوع ایتدیلر .

بونک اوزرینه فخر کائنات طوغرودن طوغرویه طائف ده ساکن اولان بنی ثقیف قبیله سنک نردینه کتیدی .

طائف بلده سی خطه حجازیه نك اك صوثوق محلیدر . جوارنده کی جبالک ذروه سنه اکثریا قیراغی دوشر . بوراده هر درلو یشمبذولاً یتیشیر بونلردن کلی مقداری مکیه کوندریلیر . هواسی غایت صاف وجیددر . عم بنی عباس طائف ده اقامت ایدیوردی ؛ فخر کائنات اقرباسندن برینک مقیم اولدینی بر بلده ده حسن قبول کورمه جگنی امید ایدره ک اورایه عزیمت ایتدی . «ینایع ادریسی»

فخر کائنات طائف ده اون کون اقامت ایدوب اشراف ورؤسای قبائلی دین مبین اسلامه دعوت ایتدی ؛ فقط بو بدبختلر نعمت عظمای توحیدک قدرینی تقدیر ایدمه مد کلرندن جواب ردله مقابله ایتدیلر .

اشرافدن عمرو بن عبیرک عبْدْ یا لیل ، مسعود ، حبیب ناملرنده کی اوچ اوغلونک اسلامه داخل اولماسنی آرزوایدن رسول اکرم بونلری دین حق قبول ایتمه یه ترغیب ایله دی . عبد یا لیل شویله جواب ویردی :

— کعبه نك پوشیده سنی چالمش اولایم ، اکر سن ده پیغمبر سه نك .

مسعود :

— الله سندن باشقه پیغمبر ایده چك كسه بولامادی ده سنیمی بولدی ؟ دیدی .

حییبه ده شو وجه ایله مقابله ده بولوندی :
— سنكله قونوشمق ایکی صورتله ده جائز اولماز . اكر سن پیغمبر سه ك مرتبه ك يك رفیع اولمق لازم كله چكندن بز سنكله قونوشما یا مقتدر اولماز ؛ اكر یالانچی سهك (حاشا) ، بوتقدیرده ، سنكله قونوشمق بوسوتون جائز اولماز .

بویه بر طافم كمشعور حریفلك استهزالینه هدف اولان جناب رسالتآب محزون و متأسف اولارق طائفی ترك ایتدی . اشرافك تحريك و تشویقیله تجمع ایدن اسافل ناس جناب رسالتآب طاش آتمایه باشلا دیلر ؛ رفاقنده بولونان زید وجودینی اوگا سپر ایتدی ؛ جناب رسالتآب آیاغندن ، زیدده باشندن مجروح اولدی . (۱) بو ارادل گروهی فخر کاشانی تعقیب ایدوب آرقاسندن هم طاش آتارلر ، هم ده سب و شتم ایده رك :

— ساحر ! مجنون ! (حاشا) سن آرامزده تخم نفاق صاحب ، ساده دللری اضلال ایتمك ایچینمی كلدك ؟ دهیه حایقیر لرلر دی .
طائف لیلر ، فخر کاشانی نا مکه جوارنده کائن اولان نعتیه ایله شبیه نك باغلرینه قدر تعقیب ایتدیلر . رسول اکرم اونلرك تعقیباتندن قورتولمق ایچین باغه التجا ایتدی ؛ بر آغاچك سایه سنده او طور دی .
روح مقدسی مقتور ، جسم مبارکی مجروح اولدینی حالدیه چکدیکی محن و مشاقدن طولانی بارگاه احدیته رفع شکوا ایله دی :

(۱) ابوالفدا ایله بناییمك افاده لرینه کوره فخر کاشات طائفده بر قاج کشی به اسلامی تعلیم ایلمش .

« اَللّٰهُمَّ لَكَ اَشْكُوا ضَعْفَ قُوَّتِيْ وَ قَلَّةَ حَيَاتِيْ وَ هَوَانِيْ عَلَي النَّاسِ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ . اَنْتَ رَبُّ الْمُسْتَضْعِفِيْنَ وَ اَنْتَ رَبِّيْ اِلَى مَنْ تَكَلَّفِيْ اِنْ لَمْ تَكُنْ سَاخِطًا فَلَا اُبَالِيْ . »

تورکجه سی :

(ای معبود ، ای پروردگار ! ضعف قومدن ، قلت حیاتمدن ، عندالناس مذلتمدن سکا بث شکوا ایدیورم . یا ارحم الراحمین ! سن هر ضعیفک مددکاریسک و بنمده پناهم سک . بنم مشکلاتمه سن چاره ساز اولمازسک ، کیم اولور ؟ سنک صدمه غضبگدن باشقه هیچ برشیدن خوف و احترازم یوق . (۱)

(۱) بر کون حضرت عائشه فخر کاشاندن سؤال ابتدی :

« یا رسول الله ! اُحَدُّ غَزْوَه سَدَن دِهَا فَلَ اَكْتَلِيْ بَرْكُوْنَ كِبْرَدِكِيْ؟ چونكه اوكون اصداقا و اقربا کی اولدوردیلر ، جسمکی مجروح و دیشکی کسر ایتدیلر . رسول اکرم شو جوانی و یردی :

« اَللهُ یَمِْن ایدرم که یوم عقبه ده قریشدن کوردیکم جور و جفا احد غزوه سنده دوجار اولدیفمز بلایادن قات قات فضله ایدی . بن ، عبد کلاله ، نبوی تبلیغ ایله تعلیم اسلام ایتک ایسته دم ؛ قبول ایتمه دیلر ، حتی قبول ایتمه کله ده اکتفا ایتمه یوب بنی رجم ایتدیلر ؛ اصابت ایدن طاشلرله مجروح اولان آیا قلمردن قان آقنایا باشلادی . اوکون پک شدتلی بر صیجاق واردی . غیظ وعداوتدن باشقه برشی کورمه دم ، سب و شتمدن باشقه برشی ایشیمه دم . هیچ کسه بنی قبول ایتدی . اوله بر اُم و اضطراب ایچنده ایدم که (قرن تعال) نام محله واصل اولانیجه کندیمه کلمه دم . اوراده طوردم ، اغلام ، یننه اولنره بددعا ایتمه دم . بلکه جناب حق اونلرک صلیبرندن ذات بی اندادینه عبادت ایله یه جک عباد خلق ایدر ، دیدم . »

« بخاری »

او کون عتبه ايله شينيه باغك مرتفع بر محلنده او طور مقده
اولد قلرندن فخر کائناتك حالي مشاهده ايتديلر ؛ غيرت قرابتله متأثر
ومتہیج اولديلر . بر طباعك ايچنه بر صالحم اوزوم قويوب غداس
اسمنده بر نصرانی کوله ايله کوندرديلر . فخر کائنات «بسم الله الرحمن
الرحيم» ديدکدن صوگرا اوزومي تناول ايتمه باشلادی . قارشيسنده
طوران عداس اونك وجه تابناکنده کی قدسیت ونورانيتی ، حال
و طورنده کی لطف ومحاسنی کوردی و دیدی : «بورالرده هیچ کسه نك
اغزندن بويله بر سوز چيقديغنی ايشتمدم .»

— فخر کائنات ، عداس :

— سن کيمسك ، هانکی دیاردن وهانکی مذهبدنسك ؟ دیدی .
عداس :

— نینوالییم .

— او مرد صالح یونس بن مئانك ، ملكتندن سك ، اویله می ؟

— یونس ی ، سن ، اونی نره دن بیلورسك ؟

— یونس بنم قاردمدر ، اوده بنم کیبی بر نجی ایدی .

سك اسمك ندر ؟

— محمد . (ص . ع) .

— بن ، سك ، اوصافکی اینجیلده کورور ، نبوتکی تورانده

تلاوت ایدردم . مکده بعث اولوناچککی ، مکلیلر سنی تصدیق ایتمه یوب

ایچلرندن چیقاراجقلرینی و نهایت جناب حق سکا نصرت وغالیت

احسان ایده چککی ، سنی مظفراً مکیه کونوره چککی وتبلیغه مأمور

اولدیفك دینك چار اقطار جهانہ انتشار ایده چککی بیایردم .

او دین حق بکا تعلیم ایت .

جناب رسالتآب ، عداسه اسلام وایمانی تعلیم وتلقین ایتدی ؛
غداس اونک مبارک آللرینی اوبدی ، مبارک آیاقلرینه یوز سوردی .
بو حاللری ، اوطورمقده اولدقلری محلدن ، مشاهده ایدن عتبه
ایله شیهه استغراب ایتدیلر ؛ کوله عودت ایدنجه سوردیلر :

— او آدمده نه کوردکده آللرینی اوبدک ، آیاقلرینه یوز سوردک؟

— او مبارک ذات بکا او یله سوزلر سویلهدی که اونلری انبیادن
باشقه کسه بیلمز .

— تأسف اولوناجق شی ! او آدم سفیده اغسال ایتدی ،
دینگدن چیقاردی .

— بنجه دنیاده او مبارک ذاتدن ده افضل کیمسه یوقدر .
ایشته کورولویور که جناب رسالتآب نه قدر محنت واضطراب
ایچنده بولونورسه بولونسون تبلیغ ودعوت وظیفه مقدسه سنی ایفادن
بران خالی قالمایور .

..

منیر دین اسمعی قبری ایتدیلر

فخر کائنات ، عتبه نك باغندن قالقوب اوکله وقتنه طوغری مکه یه
برقوناقلق مسافده کائن اولان «بطن نخله» نام وادی یه کلدی ، کیجه نك
کچ بروقنه قدر عبادتله مشغول اولدی . ایشه بوراده حضرت سید-
التقلین سورده رحمن ی ترتیل ایدرکن جن طائفه سنک کلوب استماع
وایمان ایتدیکنی ییلدیرن شو آیت جلیله نازل اولدی :

«قُلْ أَوْحَىٰ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ... إِلَىٰ آخِرِهِ» (۱)

قرآن کریمده جن طائفه سی حقنده بر جوق آیات جلیله نازل اولشدرکه بعضی بر وجه آتی ثبت ایدیورز :

سوره حجر (آیت ۲۷)

وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ

سوره فصلت (آیت ۲۵) :

وَقِضْنَا لَهُمْ قَرْنَاءَ فزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ أَنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ .

سوره رحمن (آیت ۳۳) :

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ .

سوره انعام (آیت ۱۳۰) :

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ... الى آخره

سوره جن (آیت ۱) :

« قُلْ أُوْحِيَ إِلَىٰ آتِهِ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا
 إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا . يَهْدِي إِلَى الْرَّشْدِ فَامْنَأْ بِهِ وَلْن
 نَّشْرِكْ بِرَبِّنَا أَحَدًا » الى آخره

سوره جليله نك برنجی آیتدن اون بشنجی آیته قدر مال منیفی :
 (یا محمد!) دی! بگا و حی اولوندی که جینلردن بر طائفه، بن،
 قرآن کریمی ترتیل ایدرکن دیکله دیلر و دیدیلر :

عجیب و خارق العاده بر قرآن ایشیتدک . بو قرآن رشد و حقه
 ایصال ایدر . بزده اوگا ایمان ایتدک . آرتق ربزه هیچ کیمسه بی
 تشریک ایتمه جکزر . ربمژک شان و عظمتی او یله شیلردن مزه و متعالی دره .
 اونک نه زوجه سی، نه ده اولادی واردر . ایچمزده کی سفهان بعضلری
 شان الهی ده افتر ایتدی؛ بزسه انس و جندن هیچ بری اوگا یالاندن
 برشی اسنادایده مزظن ایدردک . انسانلردن بعضلری جینلرک بعضلردن
 استمداد ایتکله اونلرک کبر و غرورینی تزئید ایدرلردی . ای طائفه
 جن ! بوانسانلرده سزک کبی « جناب حق هیچ کسه بی اولدکدن

سوگرا بمث ایتمز ، اعتقاد ایدیورلردی . ینه کالاول سهاواته صعود
ایتمک ایسته دیکمز زمان اونی قوی محافظلر و آتش فشان شهابلرله
طولو بولدق . اوللری سهاواتده سویله ن شیلری استماع ایتمک ایچین
برر محله اوطوروردق . شیمدی سه کیم بوفکر اوزرینه دوشرسه
کندیسیچین حاضرلانش برشهاب بولویور . بیلمه یزکه بوندن مقصود
اولان یر یوزنده کیلره شر و ضرر ایراث ایتمکیدر ؟ یوقسه ربلی
(تعالی شانه) رشد و حق احسان ایتمکی ایسته یور ؟ ایچمزده صلحاده
وار ، ادانیده وار . بز مختلف یوللره زاهب اولمشدق .

شیمدی آکلایورزکه روی ارضده نروده بولونسه ق ، حتی فرار
ایتسه ک جناب حتی ینه عاجز قیلما یا مقتدر اولامایز . او زمان که سبب
هدایت اولان قرآن کریمی ایشیتدک ، ایمان ایتدک ؛ کیم که آلهه ایمان
ایدر ، اونک اجرینک تنقیص و یا عملک ابطال ایدلمسندن قورقوسی
اولماز . ایچمزده اهل ایمان اولانلرده وار ، ایماندن اعراض ایدنلرده
وار . اسلامی قبول ایدن سییل رشادی تحری ایتمش اولور ؛ لاکن
طریق ایماندن عدول ایدنلر جهنم کوتوکی اولورلر .

•••

حضرت پیغمبر مکّه مکرمه به عودت ایدیور .

رسول اکرم بطن نخلده برمدت اقامتن سوگرا مکیه عودت
ایتمک ارزو ایتمشدی . اصحاب و احبادن بعضلری « طائف لیلرک
حقکرده ارتکاب ایتدکلری معاملات نا روایی مشرکین قریش استخبار
ایتدیلر . بلکه تحقیر و تجاوزده جرأت ایدرلر ؛ بوسیلله ثانی و احتیاط

اوزره حرکت ایتمه گز مناسبدر ، دهیه خبر کوندردیلر . حضرت رسالتپناهده حمایه لرینی طلب و التماس ایتمک اوزره احببس بن شریفایله سهیل بن عمروک نزدیکه بنی قضاعه دن برینی اعزام ایتدی . کیدن آدم جواب ردی حامل اولارق کری کلدی . بونک اوزرینه مطعم بن عدیه :

« بنی حمایه گز آلیگز ، خانه مه کیدهیم ، بیت الاهی طواف ایدهیم ، دشمنلرمک شرندن محفوظ اولایم . » دهیه رک مراجعت ایتدی . مطعم کندیسنک حقوق قرابته رعایتکار و رحم شفقتدن نصیبه دار بر ادم اولدیغنی سویله یه رک فخر کاشناتی حمایه سنه آلدی . ده وه سنه بیندی . حرا وادیسنده قریشی لره خطاباً :

« ای معشر قریش ! معلوم گز اولسون که محمد (ص . ع) بن عبدالله بنم مهماتم و محمی م در ، زنه ار کسه اوگا تعرض ایتمه سین ، دهیه ندا ایتدی .

بونو ایشیدن ابو جهل صوردی :

— مطعم ، اوسنک مهمان گمیدر ؟ یوقسه سن اوگا تابعمی اولدک ؟

— مهمانمدر .

— اوله ایسه سنک حمایه گده بولوندقه کسه اوگا تعرض ایده من .

جناب رسالتآب معیتده زید و دیگر بعض اصحاب بولوندیغنی حالده کیجه لین مکه به کیردی ، طوضرو حرم شریفه کیدوب حجر اسودی استلام و بیت الاهی طواف ایتدکدن سوکرا ایکی رکعت نماز قیلدی . عبادتتی بیتیرنجبه سعادتخانه سنه عودت ایتدی . مطعم سه اولاد و اتباعیله

برابر سعادتحائے رسالتپناہک اطرافندہ طولاشارق حفظ وحجابہ سنہ
تقید و اہتمام ایدردی .

مشرکین قریش دن چکدیکی بونجہ اذا و محن رسالتپناہک شوق
وغیرتی کسر وتنقص ایتہدی . مکہ بہ عودت ایدنجنہ یکیدن فعالانہ
بر عزم ایلہ دین مبین اسلامی نشر و تممیمہ باشلادی . موسم حجہ
جزیرۃ العربک درت گوشہ سندن قالقوب کلن زواری منفرداً بولور ،
تعلیم اسلام ایدر ، امحاض نصیح ایلردی . فقط حرکات وسکنا تی
دائماً تجسس ایدن مشرککر ہر کیملہ ملاقات ایدرسہ ، کیدوب اونی
بولورلر و رسالتپناہ حقندہ بیک درلو افتارلر ، بہتانلر اویدورارق
او کسبہی اسلامہ میل والتحاقدن منع ایدرلردی . بودورہ ہشتہ
فخر کاشناک قریش آراسندہ کی حال و وضعی قرآن مبین شویلہ تصویر
ایدیور :

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا افْكٌ افْتَرِيهِ وَاَعَانَهُ
عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاؤَا ظُلْمًا وَزُورًا وَقَالُوا اسَاطِيرُ
الْأَوَّلِينَ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمْلَى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا . قُلْ
أَنزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ
غَفُورًا رَحِيمًا .

مال منی :

« کفار مکه دیدیلرکه بو قرآن کذب و افترا دن باشقه برشی دکلدرد . محمد (ص . ع) ، قرآنی کندی اویدورویور و باشقه لری ده بوبابده اوڭا معاونت اییدیور . بوسوزلرک قائللری قرآن حقنده ظلم و کذب ارتکاب ایتدیلر . و کفار مکه شونی ده دیدیلر : بو قرآن قدما نک اساطیردن عبارتدرکه محمد (ص . ع) باشقه سنه یازدیور و صباح ، آقشام کندیسنه املا ایدیور . سن ، کفاره ، دی : قرآنی او ذات اقدس و اعلا ازال ایتدی که سما و زمینده کی سرائره عالمدر ؛ زیرا الله غفور و رحیمدر . »

سوره نحلده وارد اولان شو آیات جلیله ده مشرکینک فخر کائنات حقنده کی اسنادات کاذبه لرینی رد و جرح اییدیور :

« وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِي وَهَٰذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ »
مال منی :

« بز اونلرک ، محمد (ص . ع) ی بر ادم تعلیم اییدیور دیدکلرینی بیلیرز ، حال بوکه اونلرک ظن و اشارت ایتدکلری آدملرک لسانی عجمیدر ؛ قرآن ایسه عربی بختدر . » [۱]

ابن اسحاقک روایتنه کوره فخر کائنات ، عامر بن خضرمی نک جابر اسمنده کی نصرانی کوله سیله ادا صیرا کوروشوردی . بو سیله

[۱] بخت ، خالص دیمکدر .

مشرکین، فخر کاشانک قرآن کریمی جابردن اخذ واقتباس ایتدیکنه
 ذاهب اولورلردی . بعض آیات جلیله دن مستبان اولویورکه بالآخره
 ایمانلری غایت محکم مسلمانلر عدادینه داخل اولان بعض قریشی لر
 او زمانلر جناب رسالتی (حاشا) کندینسه شیطان مسلط اولمش بر
 شاعر، بر ساحر ، بر مجنون کی تلقی ایدیورلردی . [۱]

جناب خدیجه نك ارتحالندن سوگرا حضرت رسالتناه بر مدت
 مجرد اولارق اوقات کذار اولدی . فقط بر کون عثمان بن مظعون
 (رضی الله عنه) نك زوجہ سی خو له بنت حکم اوگا دیدی که :

— یارسول الله سکا خدمتگده بولوناجق بر انیسه لازمدر .
 آرزو و امر ایدرسه نك بر زوجہ تحری ایدیم .

— ای خو له ! عجبا مناسب بر قادین بولونه بیلیرمی ؟
 — یارسول الله ! آرزو ایتدیکک تقدیرده باکرده بولونور ،
 ثیب [۲] ده بولونور .

— کیملری بیلورسک ؟
 — باکر آرزو ایدرسه نك محب و صدیقک ابوبکرک قیزی عائشه
 وار ، ثیب ایسترسه نك سزه ایمان ایتمش اولان سوده بنت زَمعه وار .
 — او حالده ایکیسینی ده بئم ایچین ایسته .

[۱] دیگر مورخلرک اقواله نظرأ فخر کاشان مکده قیلج اعمال ایتک
 صنعتیه مشغول اولان جابر و یسار ناملرنده کی ایکی رومک یانه کیدر و اونلرله
 مصاحبه ایدردی . بوندن طولایی قریشی لر بویله فکرلره ذاهب اولدیلر .
 بالاده کی آیات جلیله کفارک بو ذهاب باطلنی رد و تکذیبه معطوفدر .
 [۲] ثیب ، ارکورمش ، طول قادین .

سوده نك نسي عصبه جهندن رسول اكرمك جدا علاسی لوی
بن غالبه اتصال ایدر . ایلک زوجی اولان عمجه زاده سی سکران
بن عمرو ایله برابر اسلامی قبول ایدوب حبشه هجرت ایتلردی .
فقط سکران اوراده نصرانیه رجوع ایتدکن صوگرا وفات ایتمکه
سوده طول قالدی . خلال شوالده رسول اکرمه درتیوز درهم مهر
ایله تزویج اولونوب جناب خدیجه دن صوگرا فخر کائناتک ایکنجی
زوجه سی اولق شرفی احراز ایتدی .

سوده ، سنی بک زیاده ایله ریه مش اولق حسیله وظائف زوجیتی
ایفایه قادر اولامادیغدن رسول اکرم مهرینی اعطا ایده رک اونی
تطلیق ایتک ایسته دی ، بر روایت کورده تطلیق ایتدی . لاکن
سوده ، دائماً رسول اکرمک کذرکاهنده طوروب آغلار و « مطلبم
یا لگز روز قیامتده سنک زوجه لرک صیراسنده بولونمقدرد » ده
نیاز ایدردی . رسول اکرم اونک رجا و نیازینی قبول ایدوب طلاقدن
رجعت ایتدی . اوده نوبتی عائشه (رضی الله عنها) به ترک ایله دی .
شو آیت کریمه :

وَ اِنْ اِمْرَاَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا اَوْ اِعْرَاضًا فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْهِمَا اَنْ يَصْلَحَا بَيْنَهُمَا الی اخره .

مال منبی :

(اگر بر قادین زوجتک جفا سندن یا خود یوز جویرمه سندن
قورقارسه صلحاً بینلری تألیف ایدلمکده باس یوقدر .)

بو حادته حقنده وارد اولدی . زوجین بیتدم کی بو اشلاف
مصلحانه زوجه حقنده بدل مهرینک بر قسمندن فارغ اولقدن و یا خود
نوبتی دیگر زوجه یه ترك ایله مکدن ، زوج حقنده ده ترك و طلاقدن
صرف نظر ایتمکدن عبارتدر .

سوده ، نوبتی حضرت عائشه یه ترك ایتدی . ارتحال رسالتپناهدن
صوگرا بر حیات قالان طوقوز زوجه مطهره دن بری اولوب بونلرك
هپسندن اول جناب فاروقك دور خلافتده مدینه ده ارتحال ایله دی
و بقیع . دفن اولوندی . فخر کائناتدن بش حدیث شریف روایت
ایتمشدر .

بوندن صوگرا 'خوله ، ابوبکر الصدیقك نزدیکه کیدوب کریمه سی
عائشه یی فخر کائنات ایچین خطبه [۱] ایتدی . ابو بکر تردد ایدمرك
سویله جواب و یردی :

— رسول الله ایله عقد مؤاخاة ایتدك ، قاردشك قیزی قاردشه
حلال اولماز ظن ایدرم ؟

خوله بو جوابله عودت ایدنجه فخر کائنات دیدی :
— ابو بکره سویله : بن اونکله دینده قاردشم ، نسباً و رضاعاً
آرامزده اخوت یوق ؛ بناءً علیه اونك قیزی بکا حرام اولماز .
خوله تکرار ابوبکرك نزدیکه کیدوب بو سوزلری اوکا تبلیغ
ایتدی .

ابو بکر :

[۱] خطبه بر کیمسه نك قیزی بریسی ایچین نکاحله ایسته مک .

— شیمدی یالکز بر مانعه قالدی ، مُطعم بن عدی ، عائشه یی

اوغلو ایچین ایسته مشدی ، بن ده وعد ایتشدم ، انسانه وعدنده خُلف
[۲] ایتک یاقیشماز . سن بوراده بر آ ز آرام ایت .

ابوبکر هان مطعمك خانه سنه کیندی ؛ دهها هنور سوزه باشلامادن
مطعمك زوجه سی :

— سنك مقصدیگی بیلیورم ، اوغلومی محمدی ایدوب قیزیگی
ویرمك ایسته یورسك ، فقط موفق اولامایاجتسك . دیدی .

بونك اوزربنه دونوب بر کرده مطعمه صوردی :

— سن ده زوجه گله هم فکر میسك ؟

— اوت ، بنمده فکرم بویله در .

ابو بکر الصدیق ، مطعمله زوجه سنك عائشه یی رد ایتمه لرندن پك
زیاده ممنون اولان ابو بکر خانه سنه عودت ایتدی وخوله یه دیدی :
— کیت ، رسول الله سویله ده تشریف ایتسین .

فخر کاشات عائشه یی استکاح ایتدیسه ده بو ائنده هنوز آلی
باشنده بولوندیغندن زفاف هجرتك برنجی سنه سنه قدر تأخیر ایدلدی.

اون یدنجی باب

بعثت نبیرک اوده برنجی منسی

معراج - معراجی مشرکک ترک طرز تلقیلری - حضرت پیغمبر حج ایچین مکّه مکرمه به کلن زائرلری دین حقّه دعوت ایدیور - مدینه منوره اهاالیسندن آلتی ذاتک دین اسلامی قبول ایتهلری .

معراج

رسول اکرمک کیجه این مسجد حرامدن مسجد اقصایه قدر کوتورولمسی واورادنده مشیت إلهیه تعلق ایتدیکی درجه ده سماواته رفع اولونمیسیدر .

اولو العزم پیغمبران ذیشانندن اولان موسا (کلیم الله) طور سیناده جناب حقله مکمله ایتدی ، عیسا (روح الله) حی اولارق سماواته رفع اولوندی ، سرور انبیا محمد مصطفی (ص.ع) ده معراج ایله نائل الطاف ربّ آنام اولدی .

« سَبَّحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى » .

مأل منی :

« حمدو ثنا او الله عظیم الشانه که عبدینی (یعنی حضرت پیغمبری) کیجه لین مسجد خرامدن مسجد اقصایه قدر اسرا ایتدی . »
 ایشته بو آیت جلیله ده کی صراحت منصوصه ایله معراجک وقوعنده واصلنده امت محمدیه متفقد و فخر کائناتک مسجد خرامدن مسجد اقصایه قدر اسرا ایدلدیکی قطعاً ثابتدر . لذلک بونی انکار ایدن اکفار اولونور ، فقط مسجد اقصادن کوکله عروجی انجاق خبر آحاد ایله ثبوت یافته اولدیغندن منکری تکفیر ایدلیوب تضلیل ایدیلیر . [۱]

معراجک زمان و مکان وقوعنده ، عدد وقوعنده و طرز وقوعنده مورخین و علمای اسلام آراسنده اختلاف آرا واردر .
 معراجک زمان وقوعی حقه ده کی اقوال و روایات :
 هجرتدن اون سکر آی اول ، نبوتدن اون ایکی سنه صوگرا ، شهر رمضانک اون یدیسنده یا جمعه ، یا جمعه ایرته سی و یا خود بازار ایرته سی کیجه سی وقوعبولشددر .

[۱] حدیث ، اسرانی ، روایت ایدن اصحاب کرام :

انس بن مالک ، ابی بن کعب ، جابر بن عبدالله ، سمره بن جندب ، ابن عباس ، ابن عمر ، ابن مسعوده حذیفه ، شداد بن اوس ، صهیب ، علی بن ابی طالب ، مالک بن صعصعه ، ابو امامه ، ابو ایوب انصاری ابو سعید خدری ، ابوسفیان ، ابو هریره ، عائشه صدیقه ، اسماء بنت ابی بکر ، ام هانی ، ام سلمه . « رضوان الله تعالی علیهم اجمعین »

معراجه تعلق ایدن احادیث نبویه بی شیخ علی بن سینا سائر مؤلفینک کافه سنددن زیاده جمع و تلفیق ایله مشدر .

ابن عباس و حضرت عائشه دن روايت اولونديفنه كوره هجرتدن برسنه اول ، ربیع الاولك اون يدنجی کیجہسی وقوعبولمشدر .
هجرتدن سکز آی اول ، شهر رجبك یکر می یدنجی کیجہسی وقوعبولمشدر .

هجرتدن آلتی آی اول خلال رمضانده وقوعبولمشدر .
کاتب الواقدي نك زماناً تخلف ایدن ، بو درت روايتدن معراج ،
ابو طالب له حضرت خديجه نك وفاتلندن تقريباً ايکی سنه سوکرا
وقوعه ککش اولدينی ا کلاشيلور .

زهری ده شویله روايت ايدييور :
معراج ابو طالب له حضرت خديجه وفات ايتمدن اول نبوتك
باشنجی سنه سنده وقوعه ککشدر .

حضرت خديجه نك اوننجی سال نبوتده ارتحال ايتديکی متفق
عليهدير ، ديكر جهتن حضرت عائشه نك ، خديجه وفات ايتديکی
زمان صلاة خمسہ هنوز فرض اولونمامشدي ، ديديکی روايتی وار ،
حال بوکه صلاة خمسہ معراج کیجہسی فرض قيلندی .

ايشته بو سبيله بناء زهری نك روايتی روايت ضميمه عد
اولونمقدهدر .

معراجك مكان وقوعی :

ابو هريره نك روايته كوره ملك كلديکی وقت فخر کائنات صفا
ايلاه مرؤه تبه لرینك آراسنده ياتيوردي ؛ رواة سارمه كوره يه آم
هانی نك خانه سنده ايدي .

معراجك عددی :

امام نووی بر کره منامده ، بر کرده یقظه ده وقوع بولدیغی ذکر اییدیور .

بعضرینه کوره هبسی ده حالت یقظه ده اولمق اوزره معراج درت دفعه وقوعبولشد .

متصوفدن بعضری ده بری جسمانی دیگرلری روحانی اولمق اوزره اوتوز درت معراج وقوعه کلش اولدیغنه ذاهب اولویورلر .

لاکن اکثر علما معراجك وقوعی دفعه واحده منحصر اولدیغی بیان اییدیورلر . ابن کثیر ، معراجك تعدینه قائل اولمادقدن ماعدا اولانلری ده خطایه نسبت ایله یور ویدیور :

اگر معراج تکرر ایتمش اولایدی ، مکرراً روایت اولو - نوردی . تکررینه قائل اولانلر ، معراج حقده بعضرینك روایتلرنده کورولن تفصیلات دیگر بعضرینك روایتلرنده کورولمه سنی نظر اعتباره آلارق راویلردن هر برینك روایتی آیری آیری معراجله تعلق ایتدیکنه ذاهب اولویورلر . روایاتك تعدی سه معراجك تکررینی ایجاب ایتدیره مز . احتمالدرکه راویلردن هر بری معراجك یالکیز بر جهته علم ووقوف پیدا ایتشد و آنجق اونی نقل ایله مشدر .
منتهای معراج :

علمای اسلامدن بعضری آیت جليلةك ظاهرینه اعتبار ایده رك مسجد اقصایه قدر وقوعه کلش اولدیغی بیان ایدرلر .

معراجك جته ، عرشه ، فوق عرشه ، اطراف عالمه قدر وقوع بولدیغی ذکر ایدنلرده واردر .

معراجك طرز و قوعى : [۱]

بويابده اوج رأى وار؛ رأى اول: قاضى بىضاوى نك ديدىكى كېي:

« وَالْأَكْثَرُ عَلَى أَنَّهُ أُسْرِيَ بِجَسَدِهِ »

يعنى اكثرثيت فخر كائناتك حال يقظه ده روح و جسد يله برابر اسرا اولونمىش اولدېنى رايىنده در. بونلرك ادله سى سه شودر كه معراج تبليغ ايدىلنجه كفار قريش بونى مستحيل عد ايتىش واسلاملردن بعضارى ده انكار ايله مشدر . (۲)

(۱) نصارا عالملى ده جناب يسوعك عروجى جسمانى و ياخود روحانى اولمىش اولدېقنده اشتباه ايدرلردى .

(۲) وَلِذَاكَ تَعَجَّبَ قَرِيشٌ وَاسْتَعَالَوْهُ

يعنى بوسبب دناشى قريش تعجب ايدوب معراجى مستحيل عد ايتدى .
« قاضى بىضاوى »

وَلَا يُخْفِ أَنَّ الْمَرَّاجَ فِي النَّامِ أَوْ بِالرُّوحِ لَيْسَ مِمَّا يُنْكَرُ كُلُّ الْإِنْكَارِ
وَالْكَفَرَةُ أَنْكَرُوا أَمَّا الْمَرَّاجِ غَايَةُ الْإِنْكَارِ بَلْ كَثِيرٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ
قَدْ ارْتَدُّوا بِسَبَبِ ذَلِكَ .

« عقائد نسفى »

توركجه سى :

معراجك حال منامده ويا روحانى وقوع بولمىش اولماسى كلياً انكار اولونماز كفره ايسه امر معراجى صوك درجه ده انكار ايتديلر ؛ حتى اسلاملردن بر چوغنى ده بوسبيله ارتداد ايله دى .

ایکنجی رایہ کورہ معراج ، رؤیای صادقہ دن عبارتدر . بورائی
الزام ایدنلر شو نظم جلیل ایله استشہاد ایدیورلر :

« وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ »

مال منبی :

(سگا کوستردیکمز رؤیای ناس بیندہ باعث فتنہ وجدال اولسون
دہ یہ کوستردک .)

بو آیت جلیلہ دہ کی «رؤیا» کلمہ سی اویقو اثناسندہ کورمک معناسہ
مصدردر؛ علی العادہ کورمک معناسی مفید اولان «رؤیت» دکلدر.
بعضلری «رؤیا» و «رؤیت» کله لرینک ، «قربنی» و «قربت»
کله لری کبی عینی معنایی یعنی آشکارہ کورمک معناسی افادہ ایتدکلرینی
ادعا ایدرلرسدہ ابن مالاک لہ تحریری وسائرلری «رؤیا» نک «رؤیت»
معناسہ دلالتی انکار ایدیورلر ؛ حتی بدرالدین زرکشی :

« وَرُؤْيَاكَ أَحْلَى فِي الْعِيُونِ مِنَ الْقَمَضِ »

مصراعدہ «رؤیا» نی «رؤیت» مقامندہ استعمال ایتدیکندن
طولای شاعر متنبی تی تخطئه ایدیور. معراجک رؤیای نامدہ وقوعہ
کلدیکنی بیان ایدنلرک بر حقیقہ حضرت عائشہ یہ عطف ایدیلن :

« مَا فَقَدَ جَسَدَ الشَّرِيفِ »

یعنی معراج کیجہ سی فخر کائناتک جسد شریفی برندہ مفقود
دکلدی . روایتیدر. معراجک رؤیای صادقہ دن عبارت اولدینی قبول

ایدلسهده او رۇيا، وحى الھېدر، سائر انسانلرک رۇيالرينه قابل قياس دکلدرد .

اوچنچي رايه کوره معراج، روحانيدر، ديگر بر روايتده ايسه مسجد اقصايه قدر جسماً، اوندن سوکرا روحاً وقوعبولمشدر . متصوفه بواوچنچي رايي التزام ايدر .

اوائل حياتنده آرغون خانک وزراسندن ايکن بالآخره مشاغل دنيويهدن تبری وتباعدايدهرکطريقه صوفيه سالک اولان ابوالمکارم علاءالدوله سمناني تفسيرينده وقعه معراجي شو صورتله شرح وتفسير ايديبور :

« حق تعالى محل ارادهدن محل محبت، محل محبتدن محل معرفته، محل معرفتدن محل توحيد، محل توحيددن محل تفريده، محل تفريددن محل فنايه، محل فنادن محل بقايه، محل بقادن محل اتصاف، محل اتصافدن، محل اتحاد اسرا وايصال ايتدی . اونده کندي موجوديتدن اثر بيله قالمادی . قديم اولان جناب حَقَّ اوگا کمال تجلیسندن اوندهکی اوصاف حدوثيه بوتون بوتون محاولوب کيتدی .

« فَدَنَا ثُمَّ تَدَلَّى »

سری ظهور ايتدی . بوآنده حبيب خدا فنا فی الله مرتبهسره واصل اولدی . قناسيله بقاسی اراسنده بری قوس ازل، ديکری قوس ابد اولق اوزره ايکی قوس مقداری قالدی . ايشته رسول اکرم بوايکی قوس اراسنده غائب اولدی . سوکرا بوغيبده

زائل اولارق رسول کبریا فناء الفناءه قالدی . بعده بقا بالله مرتبه سنی
احراز ایتدی . یوقسه جناب حق عبدینه مخلوقتی جهتیه قریب ویا
بعید اولمقدن مقدس و متعالیدر .

« آنسری رِبْعِدِه » نظم جلیلنده مندیج اولان دیکر بر معضاده
شودر :

حق تعالی عبدینی رؤیت افعالدن رؤیت آیاته ، رؤیت آیاتدن ،
رؤیت صفاته ، رؤیت صفاتدن رؤیت ذاته اسرا ایتدی . جمالنی اوکا
مشاهده ایتدیردی . او حالده اوصاف حق ایله موصوف ایدی .
صورتی روح ، روحی قلب ، قاییده سر اولوب کافه وجودی حق
کوردی . اونک بالجله اعضاسی عیون حقنده بر عین کسیلدی . حق
بوتون کوزلریله کوردی . خطابنی بوتون قولاقلریله ایشیتدی .
ذاتی ، صفاتی بوتون قلبلریله بیلیدی . چونکه او حالده اونک
کوزلری ، قولاقلری ، قلبی روحی ، هب فانی اولمش ، بونلر بوتون
حقندن عبارت قالمشدی .

(. ترجمی فاضل محترم محمود اسعد افندی)

ایلهٔ معراجده فخر کائنات جناب حق مشاهده ایتدیمی ؟

بویا بده بین العلما اقوال و آرا مختلفدر . امام بخاری روایت اید-
بیورکه اصحاب کرامدن جناب مسروق ام المؤمنین عائشهیه صورمش :-

« يَا أَمَتَاهُ هَلْ رَأَى مُحَمَّدٌ رَبَّهُ »

(ای والدہ ! محمد (ص . ع) تگوری تعالیٰ بی کوردیمی ؟)

حضرت عائشہ شو جوابی ویرمش :

« مَنْ حَدَّثَكَ أَنَّ مُحَمَّدًا رَأَىٰ رَبَّهُ فَقَدْ كَذَبَ ،

(سگا ، محمد تگورینی کوردی دہین ، مطلق یالان سویلر .)

چونکہ قرآن کریمہ :

« لَا تَذَرُكَ الْإِبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْإِبْصَارَ وَهُوَ

اللطيفُ الخبير »

(اونی ، یعنی آلمی ، کوزلر احاطہ ایتمز ، او ایسہ ، یعنی اللہ

کوزلری احاطہ ایدر ، او لطیف وخبیردر .)

« وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يَكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا وَمِنْ

وَرَاءِ حِجَابٍ ،

(جناب حقك انسانہ تکلمی آنجق وحی طریقہ ویا وراى

حجابدن اولور .) بویورولشدر .

وَمَنْ حَدَّثَكَ أَنَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي غَدٍ فَقَدْ كَذَبَ

(سگا یارین نہ اولاجفی بیلیرم دہین کسہ مطلق یالان سویلر .)

چونکہ :

وَمَا تَذَرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا

(هیچ برکسه یارین نه کسب ایدم جکنی بیلمز) آیت کریمه سی
وارد اولمشدر .

وَمَنْ حَدَّثَكَ أَنَّهُ كَتَمَ شَيْئًا فَقَدْ كَذَبَ

(سگا، پیغمبر بر شینی کیزله دی ده بن کسه مطلق یالان سویلر) ؛
چونکه جناب حق رسول اکرمه امر اییدیور :

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ

(ای رسول ! ربك طرفندن سگا ازال اولونان شینی تبلیغ
ایت .)

وَلَكِنَّهُ رَأَىٰ جِبْرِيلَ فِي صُورَتِهِ مَرَّتَيْنِ ،

(فقط جبرائیلی کندی صورتنده ایکی دفعه کورمشدر) .

امام مسلمده یینه حضرت عائشه دن شو روایتی نقل اییدیور :

« مِنْ حَدِّثِكَ أَنَّ مُحَمَّدًا رَأَىٰ رَبَّهُ فَقَدْ اعْظَمَ الْفَرِيَّةَ »

(سگا ، محمد (ص . ع) تکریمی کوردی ده بن ، مطلق

عظیم افترا ایندی) .

امام نووی و اوکا تبعاً دیکرلری دییورلرکه حضرت عائشه
رؤیتک وقوعی (حدیث مرفوع) ایله نفی ایتمه دی . اکر کنديسنک

خاطرنده (حدیث مرفوع) (۱) اولایدی، اونیده ذکر ایدردی. او، منحصرآ آیت کریمه نك ظاهرینه اعتماد ایلهدی. حال بوکه اصحاب کرامدن بعضاری بوبابده حضرت عائشهیه مخالفت ایتدیلر. اصحاب کرامدن بری برسوز سویلهسه وینه اصحاب کرامدن بعضاری اوسوزی رد ایتسه اوسوزك حجت اولامایه جفنده علما متفقدر .

امام مسلم ده بورکه :

« برکون اصحاب کزیندن مسروق، حضرت عائشهدن معراجده رؤیه الله واقع اولوب اولمادینی مسئلهسنی استیضاح ایتدی. حضرت عائشه جواباً دیدی که :

بوخصوصی فخرکشانندن سؤال ایدنلرک، بوامتده، اک برنجیسی بنم . برکون رسول الله :

« هَلْ رَأَيْتَ رَبَّكَ ،

یعنی « ربکی کوردگمی ، دیدم .

« لَا اَتَمَّا رَأَيْتَ جِبْرِيلَ مُنْهَبِطًا ،

یعنی خایر، ربمی کورمهدم، یالکیز جبریلی هبوط ایدرکن کوردم، بویوردی .

بناءً علیه حضرت عائشه نك روایت ایتدیکی حدیث ، حدیث مرفوع اولدینی ثابت اولویور . شوقدر وارکه حضرت عائشه نك

(۱) حدیث مرفوع ، او حدیثدرکه اونی روایت ایدن کسه، پیغمبردن ایشیندم ، بوبله بویوردی دهیه روایت اتمش اولا .

ایت کریمه ایله احتجاج ایتمه سنه ابن عباس اظهار مخالفت ایتمشدر .
 امام ترمذی ده بورکه :
 برکون ابن عباس

« رَأَى مُحَمَّدٌ رَبَّهُ »

یعنی محمد (ص . ع) رب عزتی کوردی ، دیدی . مخاطبی
 اولانلر :

« لَا تَذَرُكَ الْآبْصَارُ »

نظم جلیلی وارد اولمش کن فخر کائنات ایچین رؤیه الله ناصل
 ممکن اولور؟ دیدیلر . ابن عباس جواباً :

« وَيَحْكُ إِذَاكَ أَذْ تَجَلَّى بِنُورِهِ الَّذِي هُوَ نُورُهُ »

یعنی یازیق سکا که آکلایاماش سـك ! جناب الله آنجاق نور
 ذاتیسیله تجلی ایتدیکی زمان کورولمز ، دیدکن صوگرا

« وَقَدْ رَأَى رَبَّهُ مَرَّتَيْنِ »

یعنی محقق فخر کائنات تکریمسنی ایکی دفعه کوردی ؛ سوزنی
 علاوه ایتدی .

امام قرطبی ده بورکه :

« لَا تَذَرُكَ الْآبْصَارُ »

نظم جلیله کی « الابصار » ک حرف تعریفی تخصیصه دلالت
ایتدیکندن رؤیتک عدم امکانی کفار حقنده در . نته کیم شو آیات
جلیله ده :

« كَلَّا اَنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّحَجُوبُونَ ، وَ « وَجُوهٌ
يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ اِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ،

بومعنائی ناطقدر .

معترله ایسه کندی فهم لرینه استناداً نه دنیاده ، نه ده عقاده
رؤیتی تجویز ایدرلر .

حسن بَصْرَى ، ابن خَزِيمَةَ ، عُرْوَةَ بْنِ الزُّبَيْرِ ، بوتون اصحاب
کرام وابن عباس رؤیتک وقوعبولدیغنه قائلدر ؛ کُتِبُ الْأَجَارِ ،
زُهْرَى ، مُعَمَّرٌ ، رؤیتک وقوعبولدیغنی جزم ایتشلردر ؛ آبوالحسن
أَشْعَرَى ایله اتباعنک قوللری ده بویله در .

رؤية اللهم وقوعنی اساساً قبول ایدنلرک آرارلنده شو اختلاف
واردر :

فخر کائنات جناب حتی جسم کوزیله می ، یوقسه قلب کوزیله می
کوردی ؟

عقائد نسفی ده

«وَالصَّحِيحُ أَنَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّمَا رَأَى رَبَّهُ
بِفُؤَادِهِ لَا بَعِينَهُ،

ده نیلدیکي وجه ايله صحیح اولان فخر کائناتک جناب حق جسم
کوزيله دکل ، قلب کوزيله کورمش اولماسيدر .

امام مسلم ، عطادن ، ابن عباس دن

«رَأَاهُ بِقَلْبِهِ،

یعنی قلب کوزيله کوردیکي روايت ايتديکي کيبي ابن مردويه ده
طريق عطادن ابن عباس دن

لَمْ يَرَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَإِنَّمَا رَأَاهُ بِقَلْبِهِ

یعنی فخر کائنات جناب حق آنجاق قلب کوزيله کوردی ده به
روایت ایدیور .

حدیث معراجک تفصیل وقوعی قتاده، انس بن مالکدن شویله
روایت ایدیور :

فخر کائنات بویورمشدرکه بر کیجه کعبه ده حطیم ده نیلن یرده
یاک اوستی یاتیوردم . بری کلدی ، سینهمی شورادن شورایه قدر
شق ایتدی . قلبی چیقاردی ، ایچی ایمان ايله طولو برلکن کتیردیلر .
قلبی ییقادی و ایمان ايله طولدوروب برینه قویدی . بکا قاطردن
کوجوک ، حارندن یوکسک بر براق کتیردیلر .

آدمی کوزی ایردیکی یره باصاردی . بنی اوگا پیندیردیلر .
جبرائیل بنی سمای دنیایه قدر کوتوردی . « قاپی آچک » دیدی ؛
« کیمر ؟ دیدیلر . محمد مصطفی (ص . ع) دیدی . قاپی آچلدی
اوراده حضرت آدمی کوردم . جبرائیل : بو سنک باباآدر ، سلام
ویر ، دیدی . سلام ویردم ، اوده سلامی آلدی .

« مَرَحَبَا بِالْإِبْنِ الصَّالِحِ وَالنَّبِيِّ الصَّالِحِ »

دیدی . بعده بنی سمای ثانییه کوتوردی . اوراده یحیی و عیسا
علیهما السلامه تصادف ایتدم . جبرائیل « بولر ، یحیی و عیسادر .
سلام ویر ، دیدی . سلام ویردم . اونلرده سلامی آلدیلر .

مَرَحَبَا بِالْأَخِ الصَّالِحِ وَالنَّبِيِّ الصَّالِحِ

دیدیلر .

بعده سمای ثالثیه واردم . یوسف علیه السلامه تصادف ایتدم .
اونکلهده سلاملاشدق ، بعده سمای رابعده ادریس علیه السلامی ،
سمای خامسده هارونی ، سمای سادسده موسایی کوردم . هبسیله
سلاملاشدق . اورادن کچدیکمده حضرت موسا آغلاپوردی . « بندن
صوگرا بر جوجوق بعث اولوندی . اونک امتدن جتنه کیرنلر بنمکندن
جوق اولاجقدر » ده یوردی . بعده سمای سابعده حضرت ابراهیمی
کوردم و سلاملاشدق . اوندن صوگرا سدره منتهایه واصل اولدم .
بعده بیت معمور بکا کوسترلدی . بر کاسه خمر ، بر کاسه سود ،

برکاسه بال کتیردیلر . بن سودی اختیار ایتدم . جبرائیل ، امتک معطوف اولدینی فطرتی اختیار ایتدک؛ دیدی . بوندن صوکر ا بکا هر کون کیجه لی کوندوزلو الی وقت نماز فرض اولدی . عودتمده موسانک یا گنه کلدیم . « نه ایله مأمور اولدک؟ » دیدی . « کونده الی وقت نمازله » دیدیم . موسا « سنک امتک اوکا تحمل ایده مز؛ بن ، سندن ، اول انسانلری تجربه ایتدم . بنی اسرائیل ایله چوق اوغراشدم . اولنری بیلیرم . کیت جناب حقندن تخفیفی ایسته » دیدی . بن ده دوندم .

حق تعالی اون وقت نماز باغشلادی . موسانک یا گنه کلدیم . اولکی سوزینی تکرار ایتدی . یینه دونوب تخفیفی ایسته دم . جناب حق اون وقتی ده باغشلادی . تکرار موسانک تزدینه کلدیم . اولکی سوزینی تکرار ایتدی . یینه دونوب تخفیفی ایسته دم . جناب حق اون وقتی ده باغشلادی . تکرار موسانک تزدینه کلدیم . او ، یینه اولکی سوزینی سویله دی . بن ده رجعت ایتدم . یینه جناب حق اون وقت باغشلادی . نهایت بو اصول اوزره اون وقت نمازه مأمور اولدم . حضرت موسا بونلک ده چوقلغندن بحث ایله « تخفیفی طلب ایت » دیدی . بن « جناب حقندن طلب ایده ایده محجوب اولدم . آرتق رجوع ایدیم . بوکا راضی اولدم . » دیدیم . او محلی کج دیکمده طرف باریدن « فرضی امضا ایتدم وقوللرم حقنده تخفیف ایله دم . » ده یه بر ندا کلدی .

(مواهب لدنیه)

معراجی مشرکلرک طرز تلقیری

لیله معراجک صباحی فخر کائنات واقعہی اُمّ ہانی بہ حکایہ
ایتدی .

ام ہانی دیدی کہ :

— یارسول اللہ! سویلہ دیکک سوزلرک حق و حقیقت اولدقلرندن
ذره قدر اشتباہ ایدیله مز . فقط بونلری کفرہ قریشہ سویله مه ،
رد و تکذیبہ قیام ایدرلر .

رسول اکرم جواباً ؟

— اللہہ قسم ایدرم کہ کسه دن صاقلامایاجم . بویوردی .
ابن اسحاق ، ابن عباسدن روایہ دہیورکہ :

حضرت سید المرسلین حرم کعبہ دہ محزون و طالغین بر حالہ
اوطور مقده ایکن ابو جہل یا کئنه کلوب مستہزیانہ بر طور ایله :
— کیجه خوجکدن آلدیغک درسی بللہ دکمی ؟ دہیہ صوردی .
فخر کائنات :

— اوت ، دیدی .

— اویلہ ایسه بو ماجرای اہالی یہ دہ نقل ایدرمیسک ؟

— اوت ، ایدرم .

بونک اوزرینہ ابو جہل صوت بلند ایله :

— ای قریش ! بورایہ کلیگز . دہیہ ندا ایتدی .

بر طاقم خلق طوبیلا ندی . فخر کائنات معراج واقعہ سنی علی
ملائئ الناس حکایہ بویوردی . بعضری بلا تردد ایناندیلر ، بعضری ده
تعجبہ اللری بر برینه ووردیلر ، انکار وارتداد ایتدیلر .

روایت ایدلدیکنه کوره برابرنده بر چوق مشرکلرده بولوندی
حالدہ ابو جهل حضرت صدیقؓ خانہ سنہ کیتدی واکا دیدی :

— سنک صاحبک ، محمد (ص . ع) بو کیجه — هر نه قدر
کیجه بنی بزمه برابر یر یوزنده کچیرمش سده — بیت المقدس دن سماواته
عروج ایتدیکنی سویله یور ؛ سن ، بوکا اینانیرمیسک ؟

— اوت ، اینانیرم ؛ حتی صباح ، اقشام بوندن دها مستبعد
شیلر سویله سه یینه اینانیرم . [۱]

آلدینی جواب اوزرینه ابو جهل خجالتہ اوغرایارق دفع اولدقدن
صوگرا حضرت صدیقؓ فخر کائناتک نزدینه کیتدی :

— یارسول الله ! سن « بو کیجه بن بیت المقدسه کیتدم »
دیدیکئی خلق سویله یور ؛ طوغرومیدر ؟
— اوت ، طوغرودر ، کیتدم .

— او یله ایسه بیت المقدسی بکا تعریف ایت ؛ اورایه کیتمشدم ،
بیلیرم .

جناب صدیقؓ « بیت المقدسی بکا تعریف ایت » دیمه سی فخر
کائناتہ قارشى قلبنده تردد واشتباہ پرورده ایتدیکندن طولایي دکلدی .

[۱] بوسبيله درکه حضرت ابوبکر صدائنده مبالغه ایدیجی معانسه اولان
« صدیق » صفتله توصیف اولوندی .

صدق تین ایتمک ایمین رسول اللهی سویله توب قریشیره ایشیتدیرمکدی .
فخر کائنات ، بیت المقدسی تعریف ایتدی ؛ منکرین قریش
بینه متمرده رد ایتدیلر .

روایت اولوندیغنه کوره فخر کائنات بو یوردی که کوزلرمک اوکندن
حجاب رفع ایدلدی . بیت المقدس پیش نظرمدده عیاناً تجلی ایتدی .
ابو بکرک سؤال ایتدکلرینه برر برر جواب ویردم . او ، هم دیگر
همده ویردیکم جوابلری : « اوت ، طوغر و سویله یورسک یارسل
الله ، دهیه تصدیق ایدردی .

ابن ابی جرحه ، فخر کائناتک بیت المقدسه اسرا ایدلمسک سر
وحکمتنی سویله تفسیر ایدیور :

اگر معراج مکده وقوعه کلسه یدی کفار عنودی الزام ایتمک
متعذر اولوردی .

فخر کائنات بیت المقدسه اسرا ایدلدی؛ تا که مشرکین قریش دن
اورایه کیدوب کلش اولانلرک صوراجقلری نشانهلری - عمرنده بر
کره بیله بیت المقدسی زیارت ایتمه مش اولان - فخر کائنات واقعه
مطابق صورتده برر برر سویله سین و مشرکلر بو جوابلری ایشیده رک
اسرائلک وقوعنی تسلیم ایتدکدن سوکرا معراجک حقیقت اولدیغنی ده
تصدیق ایتسین . فقط بویله اولمادی؛ معنده انکار وادیسند صاپلانو
قلش اولان مشرکلرک کفر و شقاوتی آرتدی ؛ یالکز مؤمن ومو -
حدلرک ایمانی قوت پذیر اولدی .

∴

حضرت پیغمبر حج و طواف ایچین مکه مکرمه کلن زائرلری دین حقه دعوت ایدیور — مدینه منوره اها لیسندن آلتی ذاتک دین اسلام قبول ایتهلری .

فخر کائنات ، بروجہ معتاد ، حج و طواف موسمنده مکه مکرمه کلن زائرلری دین مین اسلامه دعوت ایدر ورؤسای قبائلله ملاقات ایدوب ، حامل اولدینی رسالتی نشر و تبلیغ ایتک ایچین ، کنديسی ساکن اولدقلری ارض و دیاره قبول ایتهلرینی و هر درلو تعدی و تجاوززه قارشى حایه و مدافعه ایلهمه لرینی اونلردن رجا ایلردی .
اونلره دیردی که :

« سزى هیچ بر شینه مجبور ایتک ایسته مه م ؛ بالکیز کیم که بنم دعوتی طویوبده اسلامه داخل اولق ایسته رسه ، اوکا مانع اولما یگز .
و کتاب اللهی خلقه تلاوت ، رسالتی تبلیغ ایتهم ایچین بنی محافظه و مدافعه ایدیگز .

رؤسای قبائل بو سوزلری دیکله دکدن صوگرا آرارنده : کندی قیله سی ، اونی ، بزدن ده ائی بیلیر ، مادام که اونلر ، اونک بو طلبلرینی ، قبول ایتکدن امتناع ایدیورلر ، بز نیچین قبول ایدلم «
ده یوب رد ایدرلردی .

نهایت حضرت رب قدیرک حکم و اراده ازیله سی ، انسانلرک چرکاب کفر و شرکدن ، ظلمت جهل و عمادن خلاص اولمالرینه و شرع قویم محمدینک انتشار و توسع ایتهمه سنه ، تعلق ایتدیکی آن حلول ایتدی .

بو آن ده اعلان رسالتك اون برنجی سنه مصادف اولان موسم
حج و طوافدی .

بركون فخر كائنات مكدن همان ايكي ميل مسافده كائن عقبه (۱)
اسمنده كي تپده يثرب سكه سندن آلتی ذاته مصادف اولدی . سوال
ايتدی ، خزرچ قيله سندن اولدقلىغى آكلادی . عبد المطلبك
والده سى سلمى خاتونك منسوب اولدیفى بنى نجار ، قيله خزرچك بر
شعبه سى اولدیفندن بنى خزرچله بنى هاشم آراسنده قرابت صهریه
واردی .

فخر كائنات اونلره « سزكه برآز صحبت ايتك آرزو سندهم . »
بووردی ؛ مدینه لیل در حال موافقت ايتدیله . بعض آیات جلیله
تلاوت ايتدی ، ديكه دیله ؛ صوگرا اونلری دین مین اسلامی قبوله
تشویق و دعوت ایلدهدی .

ارض يثرب ده مقیم اولان بنى خزرچله بنى اوس ، كثیر النفوس
ايكي قيله اولوب اوراده ساكن وعدداً بونلرك مادوننده بولونان
يهودیلره دائماً غالب و متحكمدیلر ؛ هر نه زمان يهودیلره بر نزاع
ظهور ایتسه يهودیلر اونلره :

« بر پیغمبر كله جك ، وقت ظهوری ده يك زیاده تقرب ايتدی ؛
بز اونك امتی اولاجغز ، او زمان بزده سزه غالب و حاكم اولورز . »
دیرلردی .

ایشته يهودیلردن بو سوزلری ایشیتمش اولان آلتی خزرچی :
« اونلر ، بزدن اول ، كلوب پیغمبره ملاقی اولامادیلر ، ده یه اظهار

(۱) عقبه ، طاغ بولی دیمكدر و مكه نك شالنده كائن بر تپه نك اسیدره

شادمانی ایده درك دعوت پیغمبری به در حال اجابت و کلمه شهادتی لسانلریله
تقریر ، قبلرلیله تصدیق اینتدیلر .

« انصار » یعنی یاردیمچیلر عنوان ذی شرفنی احراز ایدن مدینه
لیردن ایلک ایمان کتیرن بو آلتی ذاتدر . اسملری بروجه آتیدر :
ابو أمامه ، أسعد بن زراره ، رافع بن مالك ، عوف بن حارث ،
قطبہ بن عامر ، جابر بن عبدالله بن ربابدر .

بونلرك سیدی اولان ابو أمامه فخر کاشناه دیدی که :

« بن ، بورایه ، قبیلهم ایچون بر متفق ، بر ظہیر تحری ایتمه
کلش کن قوتلی بر متفقك مظاهرتندن حصوله کلهجك فائده دن دها
بویوک ، دها قیمتدار بر فائده استحصال ایتدم .

فخر کاشناه اولنره خطاباً :

— بوندن سوکرا ، سز ، بگا معین وظہیر اولورمیسکیز؟ تاکه
بنده وظیفه رسائی خلقه تبلیغ ایدوب نشر اسلامه سعی ایدیم .

انصار کرام شو جوابی ویردیلر :

— یارسول الله ! معلومدرکه اوس وخزر ج بیننده ، تا زمان

قدیمده ، « یوم بغاث » ده (۱) شدتلی مقاتلهلر وقوعه کلشدی . ایکی
قبیله آراسنده او زماندنبری جایگیر اولان معادات شدیدہ الآن
بردوامدر . بو حال تمادی ایدوب طورورکن بزمه برابر مدینه به
کلسه گزده سزه معاونت ایدمه یز ؛ احتمال که اوس قبیله سنک اشرافی

(۱) (بغاث) بانک حرکات ثلثه سییله اوقونور . بر موضع اسمیدرکه
مدینه جوارنده کاشدر . بو محله اوس وخزر ج قبیلهلری بیننده شدتلی بر
مقاتله وقوعبولش اولغله (یوم بغاث) ديه اشتہار ایتدی .

بوگا مخالفت و ممانعت ایدر لر . بوسنه بزه مساعده ایت ، قبیله مزه عودت ایدوب بلله دیکمز آیات جلیله یی اونلره تلاوت ایده لم؛ اونلری ده دین مبین اسلامه دعوت ایله یه لم . امیدوارز که اوس و خزرچ اراسنده صلح و وفاق تأسس ایدر؛ هیمز سکا تابع و ظهیر اولورز؛ بو تقدیرده دنیاده کسه سندن ده ا عزیز و محترم اولاماز . هله بوسنه و طنمه کیده لم ده کله جک موسم حجه دینه سنگله بو موقعده ملاقات ایدرز .

یمن ده وقوعه کان « سیل عرم » حادثه سندن صوگرا اُزد قبیله سندن افتراق ایدن بر فرقه یثرب هجرتله اوراده کی یهودیلرله عقد پیوند و اتفاق ایشلاردی . رئیس لری حارثه نک اوس و خزرچ اسمنده کی اوغول لرندن بونا ملره نسبت ایدیلن ایکی مشهور قبیله میدانه جیق دی . زمان کچدی ، برانکده ، سلم و سکون ایچنده یاشادقلری یهودیلرله ، اونلرک اللرنده بولونان اراضی منتهیه کوز دیکن ، اُزدیلر آراسنده نفاق و عداوت پیدا اولدی ، مصادمه لر ، مقاتله لر وقوعه کلدی ؛ نهایت اُزدیلر ظفریاب اولدیلر . فقط برآز صوگرا ، ایکی قاردشدن توره مش اولان اوس ایله خزرچ بیننده نفرت و خصومت سرزده اولدی . و مقاتلات عظیمه یی انتاج ایله دی . بو حال مدینه ده اسلامتک انتشار و توسعنه قدر دوام ایتدی . نهایت فیض اسلامه مستفیض اولان اوس و خزرچ یکدیگره دست موأخاتی اوزاندیلر .

سابقین انصار کرامدن اولان بوآلی ذاتک برنجیسی که اسمعده بن زرارده در ، بنی نجارک رئیس اولوب عقبه ثانیه بیعتنده قبیله سنه نقیب تعیین ایدلمشدی .

برنجی سال هجرتده وفات ایتش اولدیغندن بنی نجار اونک یرینه
دیگر برینک نقیب تعین ایدلهسنی استرحام ایتدکلری زمان فخر کا ئناب
اونلره :

« سز بنم دایی لرم سگیز ، سزک نقیبگیز بنم . » بویوردی .
رافع بن مالک برروایت کوره هجرتدن سوگرا ، روایت اخرایه
نظراً بدر غزوه سنده حاضر بولونوب اُحد غزوه سنده رتبه شهادته
نائل اولدی .

قطبه بن عامر ، عقبه اولا و نانیه ده حاضر اولوب بدر ، اُحد ، خندق
غزالیله سائر غزواته اشتراك ایتشدی ؛ فتح مکه کونی بنی سلمه نك
بایراغنی طاشیمقده ایدی .

جابر بن عبدالله ، بدر ، اُحد ، خندق وسائر غزالرده بولونمش
وبعض احادیث ده روایت ایتشدر .

اون سکزنجی باب

بعثت نبیرینک اوره ایکنجی سنه سی

برنجی عقبه بیعتی - مُصَعَّبَ مدینه منوره ده نشر اسلامه باشلا یور .

اسلامه ناصل داخل اولدقلری آتفا بیان اولونان سابقین انصار کرامدن -
آلتی ذات مدینه به عودت و اوراده انتشار دین مینه خلوص و کرمی
ایله سعی و غیرت ایتدیلر . خزرچی لر آراسنده خیلیدن خیلی به توسع
و انتشار ایدن دین اسلام اوس قبیله سزده ده منتشر اولمایا باشلادی .
مدینه ده ، شدتلی برخصومه ، مصادف اولمادیغدن دین مین اسلام سرعت
و سهولتله یاییلیوردی . چونکه اوراده نسطوریه مذهبنه منسوب
نصرانیلرله یهودیلر اکثریتی تشکیل ایدیور و بونلرک، برنجی آخر زمان
کله جکنه دائر خبرلرله ، قولاققری طولش بولونویوردی . حال بوکه
مکده تمایله بت پرست اولان قریشک تضییقات و مظالمی ، نفرت
و عداوتی قارشیدنده اسلامیت پک بطیئانه ایله ریله یور و حتی انقراض
تهلکهنه سیله معروض بولونویوردی .

بعثت پیغمبرینک اون ایکنجی سنه سه مصادف اولان موسم حجه
فخر کائناتله شرفیاب ملاقات اولمق امنیه سیله اون ایکی کشتی مکدن
کلدیلر یینه عقبه ده فخر کائنات ملاقی اولدیلر . بو اون ایکی کشتینک

ایچنده - یالکز جابر بن عبدالله مستثنا اولوق اوزره - کچن سنه مکهیه کلوبده بو موقعده اسلامی قبول ایتیش اولانلرک جملهسی موجوددی .
بو بش ذاتک متباقیسی اولان یدی ذاتدن بشی خزرچ قبیلهسنه منسوب اولوب :

مَعَاذُ بن حارث ، ذَکْوَان بن عَبْدِ قَیْس ، عَبَادَةُ بن صامت ، أَبُو عبد الرحمن یزید بن نَعْلَبه ، عباس بن عَبَادَةُ بن نَضْلَه ، ایدی ؛ دیگر ایکسیده اوس قبیلهسندن أَبُو الَهِیْم بن تِهَان ، عُوَیم بن سَاعِدَه ایدی .

بو یدی ذاتده بو دفعه، اولجه دین حق قبول ایدن ، بش ذاتله برابر فخر کائنه « بیعت نسا » طرزنده بیعت ایتدیلرکه بوکا بیعت اولاده ده نیر . بو بیعت ، جهاد فرض اولونمادیغندن طولای بیعت نسا ده نیلمشدرکه فتح مکه کوننده قادینلرک بیعتی ده بو طرزده وقوعولمشدی . بیعت نسا حکمنجه بو ذوات فخر کائنه قارشى ، بوندن بویله جناب حقه شرک قوشمایاجقلرینی ، سرقندن ، زنادن ، قتل اولاددن توقی ایده جکلرینی ، هیچ کسه حقنده اُفک و بهتانده بولونمایاجقلرینی ، او امر الَیهیه عاصی ، عبادت و طاعتدن منحرف اولمایاجقلرینی ، کلام حقه مطیع و راضی اولوب عناد و مخالفتدن اجتناب ایده جکلرینی تعهد ایتدیلر .

حضرت رسالتاب بویوردی که :

هر کیم بو عهده وفا ایدرسه حق تعالی اونى جنته ادخال ایدر؛

هر کیم مخالفت ایدرسه ، اراده آلهیه مفوضدر ، دیلرسه عذاب ، دیلرسه عفو ایلر .

بو اون ایکی سابقین اسلامک رئیس اولان عبادہ اقبال وادبارده، یسر و عسرده فخر کائناته مطیع و منقاد اولاجقارینه قسم ایلدهدی . شریعت اسلامیه ده ایلک دفعه وضع و تأسیس ایدیلن احکام اخلاقیه ایشته بونلردر .

بعد الیمه بو اون ایکی ذاتک اون بری مدینهیه عودتله دین حق نشر و تعمیمه حصر نفس ایتدیلر . رئیسلی اسعد بن زرارده ایدی .

فقط ایچلرندن ذکوان بن عبد قیس آیرلدی ؛ مکّه مکرمه ده فخر کائناتک رفاقت مستوجب المفخرتنده قالدی ؛ هجرتده اصحاب کرام ایله برابر یثربه کیتدی ؛ بو صورتله هم انصاردن ، هم ده مهاجریندن اولمق شرفی احراز ایتدی . بدر غزاسنه اشتراک ایتدکدن صوگرا احد جنککنده ابو الحکم بن الأخنس یدنده رتبه شهاده واصل اولدی . (رضی الله عنه) .

والده سنه نسبتله « ابن عفراء » دهیه شهرت بولان معاذ بن حارث قاردشلرینک شهید اولدینی احد غزوه سنده بولوندی ؛ ابو جهلی قتل ایدنلرک بری ده بودر . احد ، خندق و سائر بر چوق غزواته اشتراک ایتیش اولوب حضرت عثمانک دور خلافتنده ؛ دیگر برروایتیه کوره « صفین » معرکه سنده ارتحال ایتدی .

برنجی وایکنجی عقبه ده بولونمش اولان عبادہ بن صامت بدر

وَاحِد غَزْوَه لَرِيْنَه اَشْتَرَاك اَيْتْدِي . عصر پيغمبري ده قرآن كريمي
جمع ايدنلرك بَرِي ده بو ذاتدر . [۱]

حضرت فاروقك زمان امارتنده ابو الدرداء و معاذ بن جبل ايله
برابر سَكْنَه شامه قرآني تعليم ايمهيه مأمور اولمش و عهده سَنَه حص جهتي
توجيه ايدلمشدي . برمدت صوكر ا فلسطينه كيتمش سَهده بهض خصوصاً
معاويه به مخالفت ايمككه دوچار حقارت ايدلديكندن مدينه به عودت
ايتمشدي . فقط مقام خلافتده بولونان حضرت عمر ، معاويه به خطاباً :
«سَنَك نفوذ و حكومتك عبادَة بن صامت اوزرنده جاري دكلدر .»
مأئنه تسطير ايتديكي امرنامه ايله برابر عباديه بي تكرار شامه اعاده
واسرا ايله دي .

سال هجرتك اوتوز دردنده سني يتمش ايكي به واصل اولمش اولديغي
حالده ، رمله ده ، روايت اخرايه نظراً قدس ده داربقايه عازم اولدي .
اعيان اصحابدن دي ؛ كنديسندن بر چوق احاديث روايت ايدلمشدر .
عباس بن عباده احد غزوه سنده شهيد اولمشدر .

اصحاب كزيناك الكخير لي لرندن اولان عويم بن ساعدة الاوسي .
بدر ، احد ، خندق غزاييله سائر غزوه لرده بولتمش و دور خلافت
عمرده آلمش بش ياشنده ارتحال ايله مشدر .

حضرت عمر ، اونك ، قبرى اوزرنده قيام ايدوب ديمشدر كه :
« دنيا ده هيچ كسه بو قبرك صاحبدن دها خير لي اولديغي ادعا

[۱] ديكر لري شونلردر : معاذ بن جبل ، ابي بن كعب ، ابو ايوب ،

ابو الدرداء .

ایده من . رسول اکرم هیچ بر سانجاق رکز ایتمه‌دی که عویم او سانجاغک تحت ظلنده بولونماین .

بنی عبد الأشهلک نقیبی اولمش اولان مالک بن تیهان برنجی وایکنجی عقبه بیعتلرنده حاضر بولوندی ؛ حتی الک اول بیعت ایدن بو ذات اولدینی ده ، روایت ایدیلیر . بدر ، احد غزوه لرله غزوات سائرته نک کافه سنه اشتراک ایتدی . یکرمنجی سال هجرتده ، حضرت عمرک دور خلافتنده مدینه ده ارتحال ایله دی . بعضلرینک روایتنه نظرأ صفین جنکنده حضرت علی نک معیتده حرب ایده رک شهید اولمشدر .

برنجی عقبه بیعتنک اهمیتنی فاضل محترم محمود اسعد افندی تاریخ دین اسلامنده شو طرزده شرح و بیان ایدیور :

« شو بیعتنک ، شو یمینک تاریخ دین اسلامده اهمیت وشهرتی اولدینی کبی تاریخ مدنیتده شایان تقدیر برخطره برافمشدر . بونک خلاصه سی جزیره العرب خلقنی اشرا کدن کچیره رک اونلره عالی بر دین تلقین ایتک وعادات کرهه ووحشیه لرینی ترک ایتدیرمکدر . بر مدت قلیله ظرفنده جناب حقت لطف و معاوتیله بوگا ناصل موفق اولدینی ایله ریده کوروله جکدر . آرادن عصرلر مروایتدکن صوگرا شو موقبایه مطلع اولان خصمای دین اونلری بک ساده بر شی عد ایده بیلیرلر . لا کن بونلرک اهمیتنی تقدیر ایچین فکرأ عصر سعادت تحصر حضرت رسالتبناهی به قدر رجعت ایتلی ؛ قوم عربک نه کبی عادات قبیحه و مستکرهاه ایچنده یاشادقلرینی کورمه لی ، کورمه لی ده

اوندن سوگرا او موفقیاتك نه درجه لرده شایان تقدیس و حیرت اولدیغه قناعت ایتمه لیدر . عالم انسانیته قارشی حضرت موسانك بنی اسرائیلده تبلیغ ایتدیکی « او امر عَشْرَه » اون امر نه درجه حائز اهمیت سه حضرت پیغمبرك قوم عربیه قبول ایتدیردیکی بو قاعده لرده او درجه ده و بلکه ده ا زیاده حائز اهمیتدر . چونکه حضرت موسا بالکمز تبلیغ ایتمش ؛ حضرت محمد صلی الله علیه وسام فعلاً اونلری موقع اجرایه قویمش وقوجه برجزیره خلقنی اوکیبی ردائلدن کچیره رك حال وحشتدن ، حال مدینته ادخال ایله مشدر .

..

مُصْعَبُ مَدِیْنَةُ مُنَوَّرَةٍ نَشْرُ اسْلَامَه باشلایور .

حضرت سید المرسلینہ بیعتله دین مبین اسلامی قبول ایدن بو ذوات طرف رسالتپناهدن کندیلرینه قرآن کریمی واحکام اسلامی تعلیم ایتمک ایچین ترفیق ایدیلن مُصْعَبُ بْنُ عُمَيْرٍ له برابر مدینه یه عودت ایتدیلر . [۱] کمال صدق و خلوص له الله و رسولته ایمان ایتمش اولان مدینه لیلرک خدایسندانه جهد و غیرت لری سایه سنده انوار توحید مدینه ده سرعتله انتشار ایتیه باشلادی .

مُصْعَبُ هَنُوزْ هَنْکَامْ شَبَابْتَدَه بُولُونُیوردی ؛ ابویخی ، اونی ،

[۱] مواهب لدنیه نك افاده سته نظراً ، اوس و خزرج قبيله لرینك فخر کائناته مکتوبله صراجعتلری اوزرینه ، مصعب سوکرادن مدینه یه کوندرلشدر .

حسن تربیه سە پک زیاده اهتام ایدە رک بویوتەش لردی . فقط اسلامی قبول ایتدیکنی خبر آلتجه تضیق ورنجیده ایتیه باشلادیلر .

اهل ایمان و بنی عاظم ، شعب ابی طالب دە محصور قالدقلری زمان مصعب دە اونلرله برابر بولوندی و هر درلو محن و بلا یایه قاتلاندى . اوزمانه قدر نازل اولان سوروايات جلیله نك كافه سنی حفظ ایتمشدی . رسول اکرم دن آلمش اولدینی تعلیماته توفیقاً مصعب بواون ایکی ذاتك صحابته اولارق مدینه یه عزیمت ایدوب اهل بیتك رئیسى اسعد بن زرارە نك خانە سە مسافر اولدی . او صیرالرده مدینه دە اسلامی قبول ایتمش اولانلرک عددی فرقه بالغ اولمشدی . مصعب ، دائماً مدینه خلقیله ملاقات ایدر و اونلری دین مینه ، طریق حقە داخل اولمایا ترغیب و تشویق ایلردی . مسلمانلره احکام و آداب اسلامییه تعلیم له مشغول اولوردی ، اونلری ، جمعه کونلری ، شهر خارجه چیقاروب جماعتله نماز قیلدیرردی . مصعب ك ارشادات واقعه سیله بر چوق کسه لر دین مین اسلامه داخل اولدیلر .

فقط دین اسلامك مدینه دە انتشار ایتە سندن ممنون اولمایان بنی عبل اشهل ك رئیسى واسعد بن زرارە نك تیزە سنك اوغلو سعد بن معاذ اسید بن حضیره دیدی که :

اسعدك برابرندە کتیردیکی اجنبی آدم شهر من خلقك صاف دللرینی اوتە دنبری کیتدکلری یولدن چه ویریور . آرا مزده رابطه قرابت اولماییدی ، قسم ایدرم که اسعدی محو ایدرم . کیت ، اونى ، بویله شیلرله اشتغال ایتمکدن منع ایت .

اسعدله مصعب ، بنی ظفر شعبنده اهالی ایله قونوشمقده ایکن
 أسید بن حضیرک النده بر حربہ کندیلرینه طوغرو کلکده اولدیغنی
 کوردیلر . اسعد ، مصعب دیدی که :

— بو کلن آدم رؤسادندر ؛ اکر اسلامی قبول ایدرسه بک
 جوق کسهلرده اونکله برابر اسلامه داخل اولورلر .

أسید ، مصعبله اسعدله یاقلاشجہ مستہزیانہ بر طور ایله :
 — نیچین بزم اوہ کلمہ یورسکیز ؟ قبیلہ مزک صاف دل وسخیف
 العقل اولانلرینه می عظمت فروشاق ایدہ جکسکیز ؟ دیدی .

اسعد اوکا شو وجهله جواب وردی :

— یا ابایحی ! سن یوکسک بر ذکایہ ، مکمل بر علمه مالک
 بر آدمسک ؛ بر آن قدر اوطور وسوزلرمزی دیگلمک لطفندہ بولوک ؛
 یا همان قناعت پیدا ایدوب دین حق قبول ایدرسک ویاخود قلبکده
 حصوله کلہ جک اعتراضلری ، شہلری بزه سویله رسک ؛ بزده اونلری
 حل وازاله ایدرز .

أسید حربہ سنی یرہ صابلا دی واطوردی .

مصعب غایت بلیغ بر مقدمه ایراد ایتدکدن صوگرا قرآن کریمدن
 بعض آیات جلیله یی ترتیل و أسیدی اسلامه دعوت ایله دی . قرآن
 عظیم الشانک بلاغت مؤثره سی أسیدک قلب وفکرندہ درحال برتحول
 حصوله کتیردی و بوتحولک آناری چهره سنده رونمون اولمایا باشلا دی .

برآز تفکر ایتدکدن صوگرا دیدی که :

— اسلام اولق ایچین نہ یایمالی ؟

مصعب :

— اولا اغتسال و تطهر ایتمهلی ، نجاستدن ، ادناسدن معرا ،
پاك لباسلر کیمهلی ، کلمه توحیدی لسانله تقریر ، قلبله تصدیق
ایله مهلی ، ایکی رکعت نماز قیلمالی .

أسید بو شرائط اسلامک کافه سنی قبول واجرا ایدهرک زمره
موحدینه داخل اولدی و دیدی :

— قبیله مک افراندندن بگا امثال ایتک ایسته یئلری کسه منع
ایدهرمز . کیده ییمده سزه برینی کوندریم . اکر اوده اسلامی قبول
ایدرسه مدینه باشند باشه مسلمان اولور .

أسید قالقدی ؛ یره صاپلادیغی حربیه سنی آلدی ؛ سعدک زردینه
کیتدی .

سعد ، اونک کلیشه دقت ایدوب دیدی که :

— یمین ایدرم که سنک حالکده بر تبدل وار ؛ دهمین بندن
آیرلدیغک کبی دکلکک ؟ کیتدی کک یرده نه یاپدک ؟

— اونلری تهدید و خلقی دینلرینه دعوت ایتمکدن منع ایتدم .
فقط خبر آلدیغمه کوره بنی حارث سکا منفعل اولمش وارا گزده
منعقد معاهده یه رغماً تیزه زاده ک اسعد بن زراره یی قتل ایتمه یه قرار
ویرمش .

أسید بو ارجوفه یی اویدوروب سویله مکدن مقصدی سعد بن
معاذی تیزه سنک اوغلونی حمایه ایتمه یه تشویق ، کندیسکی کبی اسلامه
داخل اولماسی ایچین اسعدله مصعبک زردینه تسویق ایتمکدی .

سعد حدتландی :

— سن هیچ برشی یابمامشك .

دهیهرك أسیدك حربه سنی قاپوب اسعدله مصعبك یاكُنه کیتدی:

— اسعد ، اكر سنكُله قراتم اولمایایدی ، قبیله ایچنه بویله

چیرکین شیلر ادخال ایتمه گه تحمل ایتمزدم . دهیه تهدیداتده بولوندی.

لاكن مصعب اوگا ملایمت و نزاكتله معامله ایدهرك :

برآز اوطوروگُز، سوزلرمزی دینگله ییگُز، افکارمزی آ گُلا-

ییگُز. استحسان ایدرسه کز قبول ، استقباح ایدرسه کز ردایدرسکُز

سزك قبیح کوره جککُز شیلردن بزده اعراض ایدرز . دیدی .

صوکر ا کمال طلاقله حقیقت اسلامی مجملآ شرح اییدی :

« حم . تَنْزِيلُ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ »

سوره کریمه سنی اوقودی .

بواننده سعدك وجهنده علامم ایمان نمایان اولمایا باشلادی. نهایت

صوردی :

— بودینه داخل اولمق ایچین نه یامالی ؟

مصعب ارکان وآداب اسلامییه یی اوگا تعلیم اییدی. سعد، اغتسال

ایستدکدن صوکر ا خانه سندن کتیرتدیکی پاك لباسلری کیددی وایکی

رکعت نماز قیلدی . بویله جه شرف ایمانه مشرف اولادقدن صوکر ا

قییله سنك نزدینه کیدوب صوت بلند ایله ندا اییدی :

قادين ، ارکک ، نه قدر افراد قبیله وارسه هپسی مسکنلرندن
جیقوب کلکسین . بوکون عمومی بر اجتماع عقد اولونا جق .

بوتون قبیله افرادی اطرافنده طویلا دقن صو کرا اولنره شو
سؤالی ایراد ایتدی :

— ای ناس! بن سزک نظر کزده نهیم؟ بنم حقمده کی حسیاتکز
نه در ؟

— بز ، سنی ، هپمزک سیدمز ، هپمزک اکلمز اولق اوزره
بیلیر وسکا اطاعت ایدرز .

— اللهک وحدایتی ورسولک اقوال مقدسه سنی تصدیق ایتمه دیکه
کرک قادين ، کرک ارکک هیکزی بنمله صحبت واختلاطدن بالکلیه
منع ایدیورم .

ایشته اوکون بنی اشهل قبیله سی ، هیچ بر فردی مستثنا اولماق
اوزره ایمان کتیردی .

ایچلرندن یالکز اصرم لقب اولان عمرو بن ثابت اسلامی
قبول ایتمه دی . فقط اوده احد غزوه سنک یوم وقوعنده (بعضیلرینه
کوره بدر وقعه سننده) ایمان کتیردی ، هان کفار ایله حربه کیر -
یشه رک معبودینه بر کره اولسون سجده ایتمه دن شهید اولدی . رسالتپناه ،
اصرم حقنده « جنتلکدر » بویورمشدر . بنی عبد اشهل ، اسلامی
صاف وخالص ، غایت محترم بر قبیله در . بونلردن بر تک منافق بیله
ظهور ایتمه مشدر .

حقیقه بعض احادیث پیغمبری روایت ایدلش اولان ابو عمر سعد بن معاذ الاؤسی اعظم اصحاب کرامنددر .

بدر واحد غزوه لرنده کفار قریش له حرب ایتدی ، خندق غزاسنده آلدینی جریحه دن متأثراً شهید اولدی . وفات ایتهدن اول اسلاملرک اسیر ایتدکلری بنی قریظه لیلرک محاکمه سننده حکم تعیین ایدلشدی ؛ بونلرک ، اسلام غلپهنده ، مشرکین قریش له اتفاقلری تحقق ایتمکله سعد بن معاذ اعداملرینه حکم ایتدی . ارتحال ایتدیکی زمان فخر کائنات پک زیاده متأثر اولارق آغلادی ، جنازه نمازی بالذات قیلدیردی .

جناب رسالتک وقوع ارتحالنده نامی حضرت صدیقه بیعت ائمه تشویق ایله مش اولان ابوبحی اسید بن حضیره اصحاب کزینک اعظمنددر . یکرمنجی سال هجرتده ارتحال ایتشددر .

بو بارلاق موفقیتدن سوکرا مصعب مدینه ده علناً احکام اسلامی نشره باشلادی . اسعدک خانه سی بر دازالتعلیم اسلام اولدی ، ناس فوج فوج اورایه کلیر واحکام اسلامی تعلم ایدردی . اوس وخزرج قبیله لرنده زیددن باشقه اسلام له شرفیاب اولمایان کسه قالمادی . مصعب بو وقعاتی بر تفصیل حضور قدسیت نشور پیغمبری یه عرض وانبا ایتدی . دین اسلامک انتشار وتعالی ایتدیکی بر سنه اولدینی ایچین بوسنه ده « سنه الابتهاج » تسمیه ایدلشددر .

زمره سابقیندن وفاضل اصحابدن اولان مصعب بن عمیر بدر واحد غزوه لرنده لواء محمدی بی جمال بولونمقده ایدی . احد غزوه سنده شهید اولمشدر .

« مِنْ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ ،
مَأْلٍ مِنْفِي : »

(مؤمنلردن رجال وارکه جناب حقله عهد ایتدکاری شیئہ
صداقت ایتدیلمر .)
آیت جلیله سی مصعب ومصعبك امانلی حقنده نازل اولدی .

اون طقوزنجی باب

بعثت نبویهك اوده ارمیجی نه سی

ایکنجی عقبه بیعتی - اهل اسلامك مكه مكرمه یی ترك ایته لری - مدینه منوره یه هجرت - ذیل : حضرت قرآن حقنده اوروبا عالمیك مطالعاتی - اسلامیت ، موسویت ، عیسویت حقزنده مطالعات .

ایکنجی عقبه بیعتی

بعثت نبویهك اون اوچنجی سائنده ایدی که مصعب مسلمیندن وأوس وخزرج قبیله لرندن یتیمش اوچ ارکک وایکی قادین له برابر بیت اللهی زیارت ایتک ایچین مکّه یه کلدی ؛ ابو ایوب انصاری ده اونلرله برلکده بولونویوردی . فخر کائنات ایله ایام تشریق (۱) ک ایکنجی کیجه سی عقبه ده ملاقاته قرار ویردیلر ؛ کیجه نك ایکی ثلثی چکدکن صوگرا موعده تلافیده رسول اکرم له بولوشدیلر . موحدلر ، مشرکیندن احترازاً کتم اسلام ایتدکلرندن خانه لرندن منکرراً چیقوب تکر تکر عقبه یه کلدیلر . رسول اکرم ده عمجه سی عباس بن عبد المطلبی یا کنه آلوب کتیدی . واقعا عباس ده هنوز اسلامی قبول (۱) ذی الحجه نك اون برنجی ، اون ایکنجی ، اون اوچنجی کونلرینه ده نیر .

ایتمه مشدی ، فقط برادر زاده سَنَه پَك زیاده محبت و شفقت اظهار
ایدردی ؛ ابو طالبك وفاتندن صوگرا فخر کاشنای داتما حمسایه
ایده کلشدی . بوندن باشقه غایت عاقل و کار آزموده برزات اولدیغندن
فخر کاشنات مدینه لیلرله عقد ایله یه جکی معاهده ده اونك ده حاضر
بولونماسنی ایسته مشدی .

کله جاك ذواتك کافه سی کلدکدن صوگرا عباس مدینه لیلره خطاباً
شو سوزلری سویله دی :

« ای بنی اوس ! ای بنی خزرج ! سز ، بنی ، محمد (ص.ع)
ربط ایدن قرابتك نه مُشید اولدیغنی بیلیرسکیز و اونك ده قبیله سی
ایچنده نه قدر محبوب و محترم اولدیغنه واقف سگیز . اوننی شیمدی یه
قدر خصمانك تعدیاته قارشی محافظه ایتدك و بوندن صوگرا ده محافظه
ایتمکده دوام ایده جکیز . لاکن ، او ، بزدن افتراق و سزکله عقد
اتفاق ایتك ایسته یور ، اگر ، سز ، محمدی (ص.ع) ذاتنه اولان
حرمگیز حسیلله واعداسنه قارشی مدافعه ایتك مقصدیله مدینه یه
دعوت ایدیورسه کیز ، کیتسین ؛ اما اوننی نزدکرده حفظ وحمایه
ایده بیلیمینی تعهد ایده مزسه کیز فکر و تصور کزدن فراغت ایتمه کیز
دها خیرلی اولور . چونکه ، او ، کندی اقربا و خویشاوندانی اراسنده
و مسقط رأسنده محترم و معززدر . اگر بالعکس اوننی قطعاً ترک
ایتمه میه ، اونك اوغورنده هر شینکیزی ، مالکیزی ، عائله کیزی ،
رئیسلیکیزی فدا ایتمه میه مهیا ایسه کیز نزدکره کوتوروکیز . چونکه
او دنیانك ده ، عقبانك ده اڭ خیرلی آدمیدر . »

بوسوزلری نهایته قدر کمال دقتله دیکله مش اولان انصار کرام
هپ بردن حایقیردیلر :

-- اونك اوغورنده ماللریمز ، رئیسلریمز محو اولسه ده یینه
صداقتدن آیرلایاجغز .

بوندن صوکرآ ، انصار کرام طرفندن اسعد بن زراره بر نهج
آتی کلامه ابتدار ایتدی :

« یارسول الله ! بز صداقت وصمیمیتیزی بر چوق دلیللرله
توثیق ایتدک ؛ رضا و خشنودیگی جلب ایتمک ایچین آبا واجدادمیزک دینی
ترك ایله اسلامیه صارلدق ؛ قبائل سائرله ایله اوتهدنبری ارامزده
جایکیر اولان روابط قراچی و جبل مودتی قیردق . هر قوم و قبیله نك
افرادای ایچین کندیلرندن بررئسه اتباع ایتمک عزت نفس ایجاباتندن
ایکن ، بز ، صدای کبر و نخوتی صوصدوروب - هر نه قدر قبیله نك
سنی ترك وسندن اعراض ایتمشه ده - طوعاً لوای شریعتک آلتنده
صف بسته اولدق : بو ، اوپله برامر مهمدرکه انجاق لطف و عنایت
حقله حصولپذیر اولابیلیر ؛ بونی قلیلمز تصدیق ایدیور و بوخصو-
صده جمله مزمتفقز . بوکون سنکله بیعت و جناب حقله عهدایدیورزکه
نفسمز نفسکزک ، جسدمز جسدکزک نکهبان وسپری اولاجق ؛
اولاد و عیالمزدن زیاده سنی حفظ و وقایه ایده جکمز و عندالله نائل اجر
و مکافات اولاجغز »

بونك اوزرینه فخر کائنات بویوردی که :

کرك هنکام وسعتده ، کرك زمان مضایقه ده اولسون بکا اتباع
واطاعت ایده جکگزله ؛ زمان احتیاجده بوتون مال و منالکیزی فقرا

ویسوايه كانك تهوين اضطراباته بذل اياه جکگزه ؛ هیچ بر تهديدك
هیچ بر تهلكه نك قارشيسنده كرى دوئمه يه جکگزه ؛ تماميله كندى
نفسلريكنز، كندى قادينلركنز، كندى اولادلريكنز كيبي بكا معاونت
بى مدافعه ، بى صيانت ايله يه جکگزه مع اليمين عهد ايدىكنز .

انصار كرام فخر كائناتدن شونى استيضاح ايتديلر :

— يارسول الله ! بز سنك يولنده فداى نفس ايدرسه ك بزم
ايچين نه مكافات وار ؟

رسول اكرم :

— جنت وار . بويوردى .

اويله ايسه الكى ويرديديلر ؛ فخر كائنات دست مباركنى اوزاتدى .
انصار كرام برر برر عهد و بيعت ايتديلر . اك اول بيعت ايدن ذات ،
براء بن معروفدى . (۱)

بوزمانه قدر كفار ايله حرب و قتاله اذن و يرلمه مشدى ؛

« اَذْنُ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ »

مال منبى :

(مقاتله ايدنلره اذن ويرلدى) آيت جليله سنك نزوليله مقاتله يه مساعده
ايدلدى .

بوايكنجى عقبه بيعتمده دركه فخر كائناتك وطنندن امنيتى منسلب

(۱) مواهب لدينه : اك اول بيعت ايدن يا اسعد بن زراره يا خود ابو
الهيثم اولديغنى روايت ايدنلرده وار ، دييور .

اولورسه انصارك مملكتنه هجرت اتمسى واونلر كده فخر و مباهاات ايله
اونى استقبال ايدرك امر محافظه سنده هر درلو فدا كارلنى اختيار
ايدم جكلرى تحت قاراه آلتدى .

ابن اسحق ده يوركه كعب بن مالك (۱) ك روایتنه نظر آابوالهینم
اشناى بیعتده دیمش كه :

يارسول الله ! ديكر قيله لرله آرامزده بعض معاهدات عقد
ايله مشدك ؛ شيمدى اونلرى فسخ ايتدك ؛ جناب حق سكا نصرت
احسان ايدوب دشمنلريكه ظفرياب اولورسه ك بى براقير ، قيله كه
عودت ايدرسك ؛ او زمان بز مايوس و محزون اولورز .

رسول اكرم كولومسه يوب شو جوانى ويردى :

— سزك قانگيز بنم قائمدر ؛ سزك قبرىكز نروده ايسه بنمده
قبرم اوراده اولاجقدر ؛ سز كيملكه حرب ايدرسه كز بنده اونكله
حرب ايدرم ؛ سز كيملكه صلح اولورسه كز بنده اونكله صلح اولورم .
فخر كائات عقبه ده وقوعبولان بو عهد و بيعتى تبليغ ايتدى .

مدينه قيله لرني اعداد و شرع قويم احمدى يى نشر و تعميم ايتك ايچين

(۱) عقبه بيستنده حاضر بولونمش اولان ابو عبدالله كعب بن مالك بن
كعبك هجرتدن موكر ا طلحه ايله موأخاى اجرا اولوندى . غزواتك اكثر .
يسنده بولونمش اولوب احد غزوه سنده اون بر يرندن يارالانمشدى ؛ بك زياده
صيحاق بر كونده وقوعبولش اولان تبوك جنگنده حاضر بولونامادى .
كعب معيت پيغمبرى ده كي شاعرلردن برى در . حسان بن ثابت قريشك انسال
وانسابي ، عبدالله بن رواحه كفرياتي تعيب واستهجان ايدركن كعبده
قريشى حرب ايله تهديد ايدرك تحدى ايدردى .

انصاردن اون ایکی ذاتی بالانتخاب نقیب تعیین ایندی . بونلرک اوچی
 اوس قبیله سنه منسوب ابو هنیهم مالک بن تیهان ، أسید بن خضیر ،
 اسمعـد بن زرارہ در ؛ طقوزی خزرچدن براء بن معرور ، رافع بن
 مالک بن نجیلان ، سعد بن عبادہ ، سعد بن خیشمہ ، سعد بن ربیع ،
 عبادہ بن الصامت ، عبدالله بن رواحہ ، عبدالله بن حزام ، منذر بن
 عمرو بن خنیس در .

فخر کائنات بونقبای منتخبہ یہ بویوردی کہ :

« جناب عیسانک قومی ایچندہ نقیبلری اولدینی کیی سزده
 قومکزک نقیبلری سکز ،

سورہ مائدہ نازل اولان شو آیت جلیله یی :

« وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ...الخ... »

مأل منیفی :

(جناب حق بنی اسرائیلدن عهد وميثاق اخذایندی . اولردن

اون ایکی نقیب بعث ایندک . جناب حق دیدی کہ بن سزکله برابر م .
 علم تفسیر اربابی مدینه نقباسی حقندہ بر تلمیح عد ایدر لر .

بو اون ایکی نقییدن آلتیسنک ترجمہ حالی بروجه آتیدر :

فخر کائناتہ انک اول بیعت ایتیش اولان براء بن معرور ، بنی سلمہ

قبیلہ سنک نقییدر . انک اول قبلہ یہ توجه ایدوب نماز قیلانده بوذاندر .

روایت اولوندیغہ کوره اسلامی قبول ایدرک قبیلہ سیلہ نزد پیغمبری یہ

کیدرکن اوئاناده قبلہ اهل اسلام بیت المقدس اولدینی حالده بیت اللہ یہ

آرقاسنی چورمه یه بر درلو راضی اولمادیغندن اورایه توجهله نماز قیلمش . هجرتدن اول ارتحال ایتدی ؛ فخر کائنات اونک قبری اوزرنده تکیر آلوب نماز قیلدی .

بنی ساعدک تقی اولان سعد بن عباده الساعدی غزوهرده دایما انصار کرامک رایتی حامل اولوردی . جود و سخاسیله غیرت دیندارانه سیله مشهوردر . ارتحال پیغمبری ده تقلد خلافت داعیه سیله بنی ساعده بی بیعته دعوت ایتشدی ؛ فقط ابو بکر ایله عمر حضراتی میدانده چیقنجه ناس ابو بکره بیعت ایتدی ؛ سعد بن عباده منکسر الحاطر اولارق بیعتدن استکافله حوران طرفلرینه کیتدی . هجرتک اون بشنجی سالنده اوراده ارتحال ایتدی .

ابو خیشمه : سعد بن خیشمه بدر غزاسنده شهید اولمشدر . فخر کائنات مدینه یه هجرت ایتدیکی زمان اولابو ذاتک خانه سنه نازل اولدی . فقط بو خانه « بیت الغراب » ده یه شهرتیاب اولدیغندن ابایوب انصارینک خانه سنه نقل بویوردی .

هجرت پیغمبری دن صوگرا عبدالرحمن بن عوف ایله موأخاتی اجرا ایدلمش اولان سعد بن ربیع ، احد جنگنده فوق العاده بر شجاعت ابراز ایتدی ورتبه شهادته نائل اولدی . خارجه بن زید ایله بر قبره دفن ایدلمشدر .

ابو محمد عبدالله بن رواحه : شجعمان و شعرای امحابدندر . بدر ، احد ، خندق ، خیبر غزوهرینه اشتراک ایتدی . موته حربنده زید بن حارثه ایله جعفر بن ابی طالبک یکدیگری متعاقباً شهید اولمالری

اوزرينه رايٲ اسلامى الهالدى. ايلك حلهده مجروح اولوب ياراسندن
آقان قانى آووجنه الارق يوزينه سوردكدن صوگرا كفار اوزرينه
شيرانه هجوم ايتدى ورتبه شهادته نائل اولدى .

..

اهل اسلامك مكه مكرمه بي ترك ايتهلرئ - مدينه منوره يه هجرت .

فخر كائناٲك مدينه ليلرله عقد ايتديكى بيعت مشركين قريش دن
مكتوم طوتولمشدى . بونك اوزرينه مدينه يه هجرت ايتك ايچين
اصحاب كرامه اذن و رخصت اعطا ايدليكندن اونلرده آلتئ يوز
يكرمئ ايكي سنه ميلاديه سئ نيسانك اواسطنه طوغرو و محرم آينك
ابتداسنده هجرت باشلاديلر. عائله ليله برابر طاقم طاقم مكدن چيقوب
مدينه يه عازم اولديلر. (۱) اٲاول مهاجرت ايدن ذات بنئ مخزوم دن
ابو سلمه بن عبدالاسددر . اولجه حبشه يه هجرت ايتش اولان بو
ذات مكه يه عودت ايدملئ انجاق بر سنه اولمشدى . مشركلرك جور
وتعديسنه آرتق طاقت كثيره مديكندن اذن رسالٲناه ايله هر كسدن
اول مدينه يه كيتدى. مصعب بن عميرك مقيم اولديئئ منذر بن محمد الانصارئ
الدؤسئك خانه سنه نازل اولدى. اونئ تعقيباً حامد بن ربيعو و زوجه سئ
ليلا بنت خيشمه ، عبدالله بن مظعون ، كباب بن ارث هجرت ايدوب
مصعبك نزدينه اينديلر .

[۱] مكه ايله مدينه ك ما بينئ تقريباً دوت يوزكيلومتره در. حجاج قافله لرئ
بو مسافه بي اون كونده قطع ايديلرلر .

بونلردن صوگرا هجرت ایدن اصحاب کرامک اسملری بطریق
الترتیب شونلردر :

شَاس بن عثمان ، ارقم بن ارقم ، عبد الرحمن بن عوف ، سعد
بن ابی وقاص ، مقداد بن عمرو ، حاطب بن ابی بلتعّه ، مسعود بن
ربیعہ ، سعد بن ابی سرخ ، عثمان بن عفان ، ابو حذیفه بن عتبہ بن
ربیعہ وکولہسی سالم ، زید بن حارث ، مرثد ، ابو مرثد ، فخر
کاشانک کولہسی ابو کبشہ ، عمرو بن مکتوم ، عمار بن یاسر ، عبدالله
بن مسعود ، عمر بن خطاب وبرداری زید بن خطاب ، عیاش بن
ربیعہ ، بلال حبشی .

ایلك مهاجرت ایدنلرک عددی تقریباً یوز اللی در . مکده
اسیرلردن و برده ارتداد ایتملری ایچین حبس و تضييق ایدیلن بیچارکاندن
باشقه کسه قالمادی . شهرک بر قاچ محلهسی وعلی الخصوص بنی غنم ،
ابو بکر و مظعون محلهلری تماميله بوشالدى . بو صورتله مکدنک بر
طرفی بوشالدىجه رؤسای قریش حیرت و اضطرابه دوشلردی . فقط
قیلر بیتنده اتفاق اولمایوب هر قیله باشلی باشنه حرکت ایتکده
وکنديسنه منسوب اولان اهل اسلامى عصيت غيرتيله مدافعه ايله مکده
اولديغندن مشرکله بین القبائل عظیم بر جنک وجدال وقوعه کله سندن
تحاشی ايله يه رکه مهاجرتک جبراً اوکئی آلمایا جرأت ایدمه یورلردی .
هجرت ایدن اصحاب کرامک کافهسی کیزلیجه مکدن چيقوب
کیدرلردی . یالکز ، ناصل اسلامه شرفیاب اولديغنی آنفاً حکایه

ایتدیکمز جناب عمر مستننا اولارق علناً هجرت ایتدی: قلیجنی بلنه طاقدی ؛ یایینده اوموزینه واولقینی الله آلوب کیتدی ، کبه یی یدی دفعه طواف ایتدی ؛ مقام ابراهیم ده ایکی رکعت نماز قیلدی ؛ صوگرا بیت اللهک سایه جدارنده اوطوران قریشی لره خطاب ایدرهک:

— عقل وادرا کدن نه قدر بی نصیب آدم لرسکیز که بر طاقم طاش ، تخته پارچه لرینه معبود ده یه پرستش ایدرسکیز . ایشته صوت بلند ایله اعلان ایدیورم که بن کیدیورم ؛ باباسنی اولادسز ، اولادینی باباسز ، قاریسنی طول براقق ایستین وارسه قالدسین بنی تعقیب ایستین ! دیدی ویورودی .

ایمان کامل صاحبی مسلماننه یاقیشاجق بر اثر بسالت ابراز ایدن حضرت عمری — دهشت انداز قلوب مشرکین اولان بو سوزلر اوزرینه — کسه تعقیب ایتیه حرأت ایدمه دی .

حضرت عمرک هجرتی فخرکائناک هجرتندن اون بش کون اول وقوعبولدی .

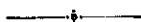
ابوبکر الصدیق هجرت ایتک ایسته دجه :

لَا تَعْجَلْ لِّلَّهِ اِنَّ يَجْعَلْ لَّكَ صَاحِبًا

عجله ایتمه ؛ بلکه جناب حق سکا بر رفیق احسان ایدر بو یورودی .

هجرت ایدن اصحاب کزین مدینه یه واصل اولدقجه اوس وخررج قیبله لری اونلری اعزاز ایله ایوا ایدردی . فی سبیل الله وطن جدا

اولان اصحاب کرام « مهاجرین » عنوان ذیشرفیله توقیر ایدلدی ؟
 اونلره نصرت واحترامده بولونان مدینه اهالیسیده « انصار » نام
 مبعجیله تجیل اولوندی . [۱]

[۱] بو اون طوقوزنجی بابک ذیل بعضی ملاحظاته مینی یکرمنجی بابک
 ذیلبله برلشدیرلشدور .

يکرمنجی باب

حضرت پیغمبرك مکه مکرمه ده یکیردیلکی صرک کوندر .

کفار ریشك حیات نبوتپناهه سوء قصد ایچین عقد جمعیت ایله مه لری -
حضرت حیدر کرارک صداقتی - حضرت پیغمبرك مکه مکرمه دن خروجی
حقنده حضرت عائشه دن نقل ایدلش اولان روایت - ذیل : تورات ایله
نجیلک حضرت قرآن طرفندن تصدیقی .

گفار فریشك . حیات نبوتپناهه سوء قصد ایچین
عقد جمعیت ایله مه لری .

نهایت الامر کفار قریش، اوس و خزرجك دین مبین اسلامی قبول
ایدوب مکه ده کی مؤمنلرکده اولنلر له التحاق ایدلرک مدینه ده مهم بر قوت
تشکیل ایتدکلرغی کلادیلر . شاید فخر کائنات ده مدینه یه هجرتله او قوتك
ریاستنی اُلنه آلیرسه کندیلری ایچین بویوک بر دشمن پیدا اولاجنی
کیبی شام طریق تجارتی ده آرتق قابانا جفندن پک زیاده تلاش و اندیشه
ایتمه به باشلادیلر . بو خصوصی استشاره ایدلرک بر صورت حل بولمق
ایچین دارالدوه (۱) ده بر اجتماع عقد ایتدیلر . بر جوق مذاکره لردن
مناقشه لردن صوکر ا ایچلرندن بری قیام ایدوب دیدی که :

(۱) قریشی لرك مصالح عمومیه بی مذاکره ایچین طویلاندق لری محل . ینا -
بیعک روایتنه کوره بواجتماع ، ابن کلابك خانه سنده وقوع بولمشدر .

— ایشته کوروپورمیسکز ، محمد (ص . ع) ك ایشی نره لره
قدر واردی . اکر بوامر عظیمه بوکون ، بوراده ، برچاره دوشو-
نمزسهك چوق کچمز محمد (ص . ع) ده مدینه کیدر ، بورادن
هجرت ایدنلره کسب قوت ایش اولان اوس وخزرجك ریاسته کچر؛
شام طریقنی بزه سد ایتمکه تجارتیزی محو ایده چکی کبی بالاخره
تشکیل ایلهیه چکی قوت جسیمه ایله کلوب مکه بی ده استیلا ایدر .
بناءً علیه بنم رأیم شودر :

محمد (ص . ع) ی وفات ایدنجهیه قدر بر محله حبس ایدوب کسه
ایله اختلاط ایتدیرمه ملی ؛ سد رمق اولاجق مقدارده یییه جک
ویرمه لی .

بوتکلیف ، فخر کائناتک منسوب اولدینی بنی هاشمله بر عربده
احداث ایده بیلمسی ملاحظه سنه مبنی رد اولندی .
دیگر بر مشرکده شو مطالعه ده بولوندی :

— محمد (ص . ع) ی مکه دن طرد و تبعیده اکتفا ایتمه لی .
قریشی لر بومطالعہ بی ده تصویب ایتمه دیلر ؛ چونکه رسول اکرم
فوق العاده بر طلاق بیانه مالک اولدیغدن مکه دن اخراج ایدیله جک
اولورسه قبائل بدوییه یی قولایقله اسلامه ادخال ایدمه بیلمه سندن
خوف واحتراز ایدیورلردی .

نهایت ابو جهلک شو تکلیفی اکثریت اذا ایله قبول ایتدیلر :
— هر قبیله دن عزم وجسارت صاحبی برر کنج انتخاب ایدرز ؛
بونلره برر قیلیج ویریز ؛ هنگام فرصت حلول ایدنجه هپسی بردن

محمد (ص . ع) ی قلیجلیله پارچه پارچه ایدرلر؛ بوصورتله بوتون قبائل فعل قتلہ اشتراک ایتیش اولور وهاشمی لرده قبائل عربک کافه سنه قارشى اخذ ناز دعواسنه قیام ایتیمیه جرأت ایده مزلر .

بوقرار اعطا ایدلدکن صوگرا هر قیلهدن برکنج انتخاب ایدلدی .
بونلر فخر کائناتک سعادتمخانه سی اوکنده کیجه له یں برلشدیلر و او یوماسنه انتظار ایتدیلر .

او کیجه خانه سعادتمک اوکنده انتظار ایدنلرک آراسنده ابو جهل بن هشام ، حکم بن عاص ، عقبه بن ابی معیط ، نضر بن حارث ، اُمیة بن خلف ، زمعة بن أسود ، طعنة بن عدی ، ابو لهب ، ابی بن خلف ، نَبِهَ وَمُنْبِهَ بن الحجاج ده بولونویوردی .

مشرکین قریشک بو قرارى وحى الہی ایله فخر کائناته اعلام ایدلدی . بو یابده نازل اولان آیت کریمه شودر :

« وَ اِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِيُثْبِتُوْكَ اَوْ يَقْتُلُوْكَ اَوْ يُخْرِجُوْكَ وَيَمْكُرُوْنَ وَيَمْكُرُ اللّٰهُ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمَاْكِرِيْنَ »
مَالِ مَنِفَى :

(تحظر ایت او زمانى که کافرلر سکا مکر ایدرلر؛ تا که سنی بر محله حبس وتثیت ایتسینلر ، یاخود قتل ایتسینلر یاخود وطنکدن اخراج ایتسینلر . اونلر مکر ایدرلر ، اما الله ده مکر ایدر ؛ الله ما کرلرک خیرلیسی در .)

« کاتب الواقدی »

ابن عباس دہ پور کہ فخر کائنات مدینہ یہ ہجرت ایتہ سی ایچین
من قبل الرحمن اذن ورخصت اعطا ایدلدی وابوبکر الصدیق دہ ترفیق
اولوندی . رخصت مهاجرتی تضمن ایدن آیت جالبہ شودر :

« وَقَالَ رَبِّ ادْخُلْنِيْ مَدْخَلَ صَدَقٍ وَّاَخْرِجْنِيْ مَخْرَجِ
صَدَقٍ وَّاجْعَلْ لِّیْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيْرًا »
مال منیفی :

(یا محمد ! دہ : یاربی ! بنی صدق و سہولتہ ادخال ایت ، صدق
و سہولتہ اخراج ایت ، نزد الوہیت کدن بکا بر حجت ، بر برہان احسان
ایہ کہ مخالفینہ قارشی بکا ناصر اولسون .

..

حضرت حیدر کرارک صدافتی

مدینہ منورہ یہ ہجرت ایتہ ایچین اذن الہی صادر اولونجہ فخر
کائنات حضرت علی بی چاغیردی ویدی :
— جناب حق امریلہ بن مدینہ یہ کیدیورم . شو امانات
واشیانی آل وصاحبزینہ تسلیم ایت . آرقامدن ہان سن دہ کل . فقط
شیمدی بنم پاتاغمہ کیروب یات ، اوزریگہ دہ بنم پیشیل خرقرہ می اورت کہ
مشکرکر یاتاقدہ بن یاتیورم ظن ایتسینار .

علی بن ابی طالب حضرت نوری امر محمدی به همان امتثال ایلہ خرقہ مقدسیہ بورونوب یاناغہ یادی؛ کندی نفسی فخر کائناتک نفس نفیسی اوغورنده فدا ایتدی . شو آیت جلیله :

« وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِى نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ
وَاللَّهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ »

مال منیفی :

(ناسدن اوکسه لکه رضای الہی طلب وتحصیل ایچین نفسلرینی تهلککيه قورلر ؛ الله قولاری حقنده رؤف ورحیمدر .)

..

حضرت پیغمبرک مکة مکرمه دن خروجی حقنده حضرت عائشه دن نقل ایدیلن روایت .

فخر کائناتک مکه دن خروجنی ام المؤمنین عائشه (رضی الله عنها) بیروجه آتی روایت ایدیور :

« بر کون اوکله نک اک صیجاق بر آننده ایدی که پدرمله ، بن و همشیرم خانه مزده اوطورو یوردق . فخر کائنات ، سر مبارکی طیلسانیله مستور اولارق ، کلکده اولدیغنی خبر و یردیلر . بوکلش خلاف معتاد بر کلش اولدیغدن پدرم استغراب ایده رک :

« عجبا نیچین کلور؟ » سوائنی کندی کندی ایراد ایتکده ایکن فخر کائنات کلوب قاپنک اوکنده طوردی ؛ اداب اسلامه رطایه دخول ایچین استیذان ایتدی ؛ پدرم :

— یارسورل الله ! کیرمه بیلیرسکز ؛ یانعه زوجه گز عائشه ایله
همشیره سندن باشقه کسه یوق ، دیدی . رسول اکرم ایجری کیردی .
طرف الوهیتدن هجرت اذن ورخصت صدور ایتدیکنی سویله دی .
پدرم ، بنده صحابتکزده مییم ؟ ده نیجه اوت ، یا ابا بکر ، سنده
بنله برابر هجرت ایده جکسک ، دیدی . پدرم ، رسول الله صحابتده
بولونا جفتدن طولای او یله منون اولدی که کوزلرندن اشک شادی
بوشاندی . بن اوزمانه قدر برانسانک سهو نیجه آغلادیغنی کورمه مش
اولدیغمدن تعجب ایتدم .

پدرم :

یارسول الله ! ده وه لری حاضر لاتم ، هانکی سنی ایسته رسک
قبول ایدوب راکب اول دیدی .
فخر کائنات جواباً :

— شیمدی هدیه قبول اتم ، راکب اولاجم ده وه یی سندن
بدلیله اشترا ایدرم . بویوردی .
— امر سزگدر .

بونک اوزرینه فخر کائنات ده وه نک بدلی اولان سکزیوز درهمی
هان اعطا ایتدی . رسول اکرمک راکب اولاجنی ده وه نک اسمی
« جدعا » ایدی بن و همشیرم اسما ، سفر لوازمنی حاضر لاما یا باشلادق ؛ ات ،
اکمک ، صو تدارک ایتدک ؛ اسما بلنده کی قوشاغنی چیقاردی . ایکی
پارچه ایدوب بر پارچه سنی یینه بلنه باغلادی ؛ دیگر پارچه سیله ده
حاضر لادیغمز مأکولاتی صار دیغمز سفره بزنی باغلادی . دول
قیله سی مشر کلرندن رهبر لکده مهارتی اولان عبدالله بن اریقط اسمنده

بر آدم استیجار ایدلدى؛ ده‌وه‌لرله اشيا، اوج كون سوڭرا، مكەدن
بر ساعت مسافەدە كاتن جىل ئورە كىتىرك اوزرە عبدالله نەسلىم
اولوندى. پەرمىك آزادلىرىدن عامر بن فەيرە برقاچ قوۋون وىردىلەر؛
كىجەلەر بونلر ك سوتلر نى صاغوب جىل ئورە كوتورە جكدى ،
كوندوزلر دە قىلرەدەرى ايدە جكدى. برادرم عبدالله بن ابى بكر دە
كوندوزلر مشركىن قىرىشك افكار واقوالنى دىكلەيۇب كىجەلەر
فخر كاشاتلە پەرمى بولاجق و خەردار ايلەيە جكدى .

بوترتىبات ختام بولدىقن سوڭرا اقشامە قدر بزم خانە مزەدە آرام
ايدوب كىجە اولونجە چىقىدىلەر و جىل ئورە كىتىدىلەر. پەرمىك بش بىك
دەرم قدر نقدى واردى ، سفر مصارفى اولق اوزرە ھېسنى ياكىنە
آلدى. كوزلر نە عمما طارى اولمش اولان بويۇك بابامز ابو قحافە
ھەشەرم اسمايە دىدى كە :

« والله ، ابو بكر سزى فقر و احتياج ايچىندە براقوب كىتىدى . »
اسھادە اوڭا !

« بويۇك بابا ! او ، بزمە بر چوق بارە براقدى . »
دەيۇب پەرمىك بارەسنى صاقلادىنى يە برچوق چاقل طاشلر
قويارق اعمانك آلنى آلدى ، اورايە كوتوردى :
« ايشتە ، بونلر ھې بارەدر ؛ ھېسنى دە بزمدر . » دىدى .
ابو قحافە :

« مادام كە بو قدر بارەڭز وار ، آرتق اندىشە ايتەيە محل يوق ؛
بو ، سزى اعاشەيە كافىدر . » دىدى .

اُمّهُ حدیثدن حاکمک روایتہ کورہ فخرکائنات عقہٗ ثانیہ بیعتدن
اوج آی یاخود اوج آیہ قریب بر زمان مرور ایتدکدن صوگرا
مکهدن خروج ایتدی . خروج بازار ایرتہسی کونہ مصادف اولدی؛
مدینہیہ مواصلتده بازار ایرتہسی کونہ تصادف ایتدی .

حالبوکہ ابن اسحق، فخرکائناتک مکهدن خروجنی ربیع الاولک
برنجی کونی ومدینہیہ مواصلتی شهر مذکورک اون ایکنجی کونی
وقوعبولدیغنی سویلہ یور . ارباب سیر بو ایکی روایتی شویله تألیف
ایدیورلر :

فخر کائنات پنجشنبه کونی مکہ بی ترک ایتدی ؛ اوج کیجه غار
نورده توقف ایلهدی ، دردنجی بازار کونی آقشامی وبازار ایرتہسی
کیجهسی غاردن حرکتله مدینہیہ عازم اولدی . مبدأ نبوتدن یوم
هجرتہ قدر اون سنهدن فضلہ بر زمان کذران اولدیغنده روایات
متفقدر .

فخر کائناتله ابو بکر کیجه نک قراکلی اطرافی احاطه ایتدکدن
صوگرا خانہ نک ارقہ طرفده کی ایشیققلقدن چیقمشلردی ؛ ایزلری
بللی اولماق ایچین یالین آباق وپارماقرینک اوجلرینه باصارق یورو-
یورلردی . حضرت صدیق ، رسول الله بر ضرر اصابت ایتمه سین
دهیه گاه اوگنده، گاه ارقاسنده، گاه صاغنده، گاه صولنده یوروردی .
بوصورتله کیده کیده جبل ثوره واصل اولدیلر ؛ ایصسر بر غاره
کیردیلر (۱) .

(۱) جبل ثور ، مکہ نک جنوبنده وبریق ساعتک بر مسافده کاشندر؛
مغارده جبلک ذروه سنده در . فخر کائنات ، قریشی لر کندیسنک مکہ یه

ذات النطاقین (۱) جناب اسما دیورکھ :

فخر کاشاناه پدرومک کیتدکری کیجه نك صباحی مشرکین قریش دن
بر جم غفیر کلدیلر ، خانه مزك قایسنی چالیدیلر ؛ طیشاری چیقدم ؟
بکا پدرومک نره ده بولوندیغنی صوریدیلر . بیلیم ، ده نیجه ابو جهل
بکا اوپله شدتلی بر توقات ووردی که یاریلان قولانغده کی کویه یره
دوشدی . بوندن صوکر ا ابو جهل مکه نك داخلده وجوارنده ،
محمد (ص.ع) له ابوبکری طوتوب کتیره ته وطونمق ایچون تعقیانده
بولوناجق کسه لره رهبرک ایدنه یوز ده وه ویره جکنی اعلان
ایتدیردی .

سائقه حرص وطمع له پک چوق کنج قریشی لر سلاخلاندیلر
ورسول اکرم له جناب صدیقی جستجویه قویولدیلر .

اسدالله الغالب علی بن ابی طالب ، فخر کاشانک عزیمتدن صوکر ا
اوج کون ده ا مکه ده اقامت ایتدی . بو اوج کون طرفنده فخر کاشانک
کندیسه تودیع ایتمش اولدینی اماناتی اصحابنه تسلیم ایتک ایچین علناً
ومتادیاً ناس ایله اختلاطده بولوندی . هیچ کسه طرفندن ازعاج
ایدله دی و آرزو ایتدیکی بر آن ده مکهدن چیقوب کیتدی . فخر
کاشانله ابو بکر الصدیق دن هربری ، عالمه سنی ، منسوب اولدینی قومک
بو قدر قریب بر محله اخفا ایتدیکنی تخمین ایدمه جکیرنه فثاعت ایتدیکندن
بورابه التجا ایتدی .

(۱) جناب اسمایه ذات النطاقین ده نیلمه سنک سبی آنفاً بیان ایتدیکن
وجه ایله قوشاغنی ایکی پارچه ایدوب بریله فخر کاشانک لوازم سفریه سنی
باغلامش اولماسیدر .

آمن و حایه‌سنه ترك ایتشدی ؛ یناءً علیه اونلر حقنده کسه طرفندن
 ذره قدر تجاوز و حقارت واقع اولمادی ؛ حتی مدینه‌دن مکه اوزرینه
 سوق و توجیه ایدیه‌بیله‌جک مهاجرات و تعرضاته قارشى بررهینه اولق
 اوزره اونلری توقیف ایتمک بیله هیچ کسه‌نک خاطرینه تبادر ایتهدی .

اون طقوزنجی ویکرمنجی بابلرک ذیلی

فخر کائناتک مکده کچیردیکی صوک ددرت سنه ظرفنده وحی
واتزال اولونان سور و آیات جلیله بطریق الترتیب شونلردر :

- سورة احقاف : حم . تنزيل الكتاب من الله العزيز الحكيم .
- سورة جن : قل اوحى الى انه استمع نفر من الجن .
- سورة فرقان : تبارك الذى نزل الفرقان على عبده .
- سورة يس : يس والقرآن الحكيم .
- سورة صريم : كهيمص ذكر رحمة ربك .
- سورة كهف : الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب .
- سورة نحل : ااتى امرالله فلا تستمجلوه .
- سورة شورى : حم عسق كذلك يوحي اليك .
- سورة مؤمن : حم تنزيل الكتاب من الله العزيز العليم .
- سورة ص : ص . والقرآن ذى الذکر .
- سورة طه : طه . ما اتزلنا عليك القرآن .
- سورة زخرف : حم والكتاب المين .
- سورة يوسف : الر تلك آيات الكتاب المين .
- سورة هود : الر كتاب احکمت آیاته .
- سورة يونس : الر تلك آيات الكتاب الحكيم .

- سورة انعام : الحمد لله الذى خلق السموات والارض .
- سورة تغابن : يسبح لله ما فى السموات وما فى الارض .
- سورة احزاب : يا ايها النبي اتق الله ولا تطع الكافرين .
- سورة سجده : الم تنزيل الكتاب لاريب فيه .
- سورة لقمان : الم تلك آيات الكتاب الحكيم .
- سورة رعد : الم تلك آيات الكتاب .
- سورة عنكبوت : الم احسب الناس ان يتركوا .
- سورة فلق : قل اعوذ برب الفلق .
- سورة اعراف : المص كتاب اتزل اليك .

..

حضرت قرآن حقنده اوروپا عالمريئك مطالعاتى -
اسلاميت ، موسويت ، عيسويت حقارنده ملاحظات
تحريرف - نسخ .

تحريرف (۱)

تحريرف معنوى - تحريرف لفظى - عهد عتيق وعهد جديد (۲)

- (۱) تحريرف : تبديل ، تغيير ايتك ديمكدر . (قاموس فيروز آبادى)
- (۲) عهد عتيق: تورات عنوان هاى تحتنده جمع وتلفيق ايدين كتابله ؛
عهد جديد: متى ، ماركوس ، لوقا ، يوحنا تاملونده درت ذات طرفندن يازلمش
درت انجيل ايله اعمال رُسل وصى يوحنايه وبريلن اسمدر .

تحریر معنوی

معناہ متعلق تحریفات واقع اولمش اولدینی بختندہ علمای اسلام ایله مذہب نصارا عالمگیری آراسندہ نزاع واختلاف موجود دکلدرد . چونکہ نصارا عالمگیری کافہ سی - زعملرینہ کورہ - جناب مسیحہ تلمیح و اشارتی تضمن ایدن آیاتک و یہودیہ رجہ ابدیاً پایدار اولاجغہ اعتقاد اولونان احکامک تفسیرندہ یہودیہ طرفدن تحریفات اجرا ایدلدیکی تصدیق و تسلیم ایدرلر . بوندن باشقہ پایانک سلطنت معنویہ سی رد ایدن پروتستان عالمگیریہ پایاہ معتقد و طرفدار اولان قاتولک عالمگیری یکدیگری عہد عتیق و عہد جدید کتابلرندہ تصرف و تحریف اجرا ایتمش اولقلہ اتہام ایدیورلر .

توراتہ کتاب یوشع - توراتہ کی شکل عبرانیسی : یوشعک اوتنجی بابندن :

« ۱ . و « اورشالیم (۱) » ملکی « آدونی صادق » ، یوشعک « عای » شہریخی آلوب خراب ایتدیکینی یعنی « آریحا » ایله ملکنہ یابدینی کی « عای » ایله ملکنہ دخی یابدینی و « جبعون » اہالیسی اسرائیل ایله مصالحہ ایدوب آارلرندہ قالدقلمی ایشیتدکدہ . . . »

خی اسرائیل طرفندن « اورشالیم » حکمداری قتل ایدیلد کدن صوکر اموال و مالکی تاراج و تسخیر ایدلدیکی مفہم اولدینی خالدہ بینہ کتاب یوشعک اون بشنجی بابنک آلتمش اوچنجی آبتدہ خی اسرائیلک اورشالیم مملکتہ تعرض و هجوم ایتمہ دیکی صراحتہ بیان ایدیلیور :

« ۶۳ . لاکن « اورشالیم » دہ ساکن اولان « ییوسی » لری خی

(۱) قدس شریفک اسم عبرانیسی .

یهودا طرد ایدمه‌دیلر . بویله « ییوسی » لر بوکونه دکین بی یهودا ایله برابر « اورشالیم » ده اقامت ایدرلر . « (۱) »

صُمُوئِل ثانی سِفَر (۲) یَنک یَکرمی دردنجی بابَنک برنجی آیتده نفوس بی اسرائیلک امر تعدادی جناب حق طرفندن داود علیه السلامک قلبه الهام اولوندیغی بیان ایدیلیور :

« ۱ . و تکرار اسرائیل علینده ربک غضبی طوتوشوب کیت اسرائیلی و یهودایی تعداد ایله دیرک داودی اونلره قارشى تشویق ایلهدی . . . »
تواریخ اولک برنجی سِفَرینک یَکرمی برنجی بابنده کی برنجی آیتده ایسه داود علیه السلامک بی اسرائیلی تعداد ایتهمسی شیطانک تحریککنه حمل اولونویور .

« ۱ . و شیطان اسرائیل علینه قالفوب اسرائیلی تعداد ایچون داودی تحریک ایلهدی . . . »

بر ادم اسماعیل علیه السلامک انجیل متی ده کی شجره نسبییه سیله لوقانک انجیلده کی شجره نسبییه سی قارشیلشدیراجق اولسه ارازلنده آلتی درلو اختلاف موجود اولدینیغی واضحاً کورور :

۱ — متی انجیلده یوسفک ، یعقوب علیه السلامک اولادندن اولدینیغی صراحةً بیان اولوندیغی حالد لوقا انجیلده هالی نک اوغلو اولوق اوزره کؤستریلیور .

(۱) کرک عهد عتیقندن ، کرک عهد جدیددن لدی الاقتضا نقل ایتدی کمز آیتلری ، ۱۸۷۸ میلادنده انگلیز و آسریقان بایبل شرکترلی طرفندن استانبولده یویاجیان آغوب مطبعه سنده طبع ایدلش اولان « عهد عتیق و عهد جدید » دن آلیورز .

(۲) سَفَر ، کتاب دیمکدر .

۲ — مټی انجیلی جناب عیسانی سلیمان بن داود اولادندن
کوسترمکده ایکن لوقا انجیلی ناتان بن داود نسلندن اولارق ذکر
ایدیور .

۳ — مټی انجیلنده جناب مسیحك بوتون آبا واجدادی حضرت
داوددن اعتباراً تا بنی اسرائیلك تحت اسارتده اولارق بابلہ نفی
وتغریب ایدلدیکی زمانه قدر کلوب کیشم سلاطین مشهوره دن اولدیغی
بیان ایدیلیور ؛ حال بوکه لوقا انجیلنده مسیحك آبا واجدادی ایچنده
داود ایله ناتان دن باشقه هیچ بر تاجدار ذکر ایدله یور .

۴ — مټی انجیلنده شتائل ، بوخیانك اوغلو اولق اوزره
مذکوردر ؛ لوقا انجیلنده ایسه شتائل ، نیری نك اوغلودر ،
ده نیور .

۵ — مټی انجیلنده بابل حکمدارینك اوغلونه آیهود تسمیه
ایدلدیکی حالدہ لوقا انجیلنده عین شخصه ریضا اسمی ویریلیور .

شوراسی ده جای دقتدر که تورانده تواریخ اول سفرینك اوچنجی
باینده ذکر وتعداد اولونان بابل حکمدارینك اسمی سلاله سی
آراسنده نه آیهود ، نه ده ریضا اسملرنده هیچ بر حکمداره تصادف
ایدله یور . او حالدہ کرک مټی نك ، کرک لوقانك انجیلنده خطایه
دوشولش اولدیغی واضحاً کوزه جاریور .

عصر داوددن عصر مسیحه قدر امتداد ایدن زمانلرده یاشایان
عائله لرك عددی مټی نك بیاننه کوره یکر می آتی ، لوقانك افاده سنه
کوره قرقدر ؛ داود ایله مسیحك مابینده کذران اولان زمانك بیک

سنه اولماسنه نظر آ متی نك رأینه كوره هر بر عائله نك اراسی قرق
سنهیه ، لوقانك مطالعه سنه كوره یكرمی بش سنهیه یالغ اولویور . شو
ایکی رأی آراسنده کی تباین واختلاف ایسه جزئی بر تأمل له كشف
وادر اك اولونور .

بویکی انجیلک محتسوی اولدینی بومقوله اختلافات - میدان
علانیت واشتهاره چیقدقلری زماندن بوآنه قدر - اونلری تأویل
وتوجیه ایله اوغراشمش اولان دین مسیح عالمی حیرت واضطراب
انجینه براقشدر .

بویکی انجیلک ، بویله بر چوق سهویاتندن ، معنا اعتباریله یكد
یكره نسبة محرفیت واختلافندن باشقه ، حاوی اولدینی غلطات
واختلافات عدیده بی ایله ریده دوت انجیلی تحلیل ایتدیكمز انشاده
عریض وعمیق شرح ایده جكز . نصارا عالمی ایتدکدن آدام قلاق
بوتخزیفات واختلافاتدن طولایی بیان حیرت ایتدکدن صوكر شو
واهی معذرتی سرد ایله یور :

« جناب مسیحك شجره نسبیه سی یهودیلر نژدنده كمال اعتنا ایله محافظه
اولونوردی ؛ بونكه برابر متی ایله لوقا آراسنده جناب مسیحك نسی خصو-
صیده مقدمین ومتأخرینی حیرتده براقجق صورتده اختلاف واقع اولدینی
ادیاب علم ودانش نظرندده آشكاردور . حال بوكه بر مؤلفك بر اعتراضه
دوچار اولونجه حسبالبشریه حنفع اولوب او اعتراضی دفع ورده قیام ایتدی
براسر طبیی اولدینی حاله یاشادقلری زمانك حكمی متی ایله لوقایی یكدیكره
قارشی التزام سكوته مجبور ایتشدر .

آدام قلاق همتی ایله لوقادن هر برینی کندی مدعاسنی اقامه

برهان ايله اثبات ايتمكدن منع ايدن حكم زمان حقنده ايضاحات
ويرمه يوب كچيور .

۲ تحريف لفظي

تحريف لفظي ، الفاظك يا تبديلي ، يا تزييدي ، يا خود طي
و حذف صورتلريله وقوعبولديغدن اولالفاظك تبديلي له اجرا اولونان
تحريفي ايضاح ايديورز :

اهل كتاب عندنده عهد عتيقك - يعنى توراتك - اوچ عدد
نسخه مشهوره سي واردر :

برنجي نسخه - يهوديلرله پروتستان عالملى تزدنده معتبر اولان
نسخه عبرانيه در .

ايكنجي نسخه - اون بشنجي عصر ميلادى به كلنجيه قدر طوائف
نصاراتك كافه سي عندنده مقبول ومعتبر عد اولونمش اولان نسخه
يونانيه در كه روما كليسالريله شرق كليسالرى تزدنده الان معتبردر .
اون بشنجي عصر ميلادى ده ظهور ايدن پروتستانلر بونسخه يي ترك
ايله برنجي نسخه عبرانيه يي التزام ايتديلر . يوعبراني ويوناني نسخهلر
توراتك بوتون اسفاريني مشتملدر .

اوچنجي نسخه - نسخه سامريه در كه سامرى لر تزدنده معتبر
اولوب نسخه عبرانيه تك عيني در ؛ شو قدر وار كه نسخه سامريه
يالكرز يدي كتابي يعنى حضرت موسايه نسبت ايديلن بش كتابله
كتاب يوشع وكتاب حكاي مشتملدر ؛ چونكه سامرى لر توراتك

آنجاى بوى كىتابى تصديق ايدرلر . نسخه عبرانيه به ضم وعلاوه ايدىلىش بر چوق الفاظ وفقرات واركه بونلر نسخه سامريده يوق؛ پروتستان عالملىرىنىڭ اكثريسى نسخه سامريه يى هيئت مجموعه سياه - و عمومى بعض مواضعده - نسخه عبرانيه يى مقبول و مرجح طوتارلر .

ايسته بو تهديداتدن سوكر ا توراتده تبديل الفاظ صورتيله تحريفات وقوعه كىتىلىش اولديغى اثبات ايدىن شواهد وادله يى بر نهيچ آتى ذكر وبيان ايدىيورز :

خلقت ادمدن نوح عليه السلامك زماننده ظهور ايدىن حادثه طوفانه قدر كىذران اولان عصرلر نسخه عبرانيه كور بيك التى يوز اللى آتى سندهر؛ حال بوكه بومدت نسخه يونانيه ده ايكي بيك ايكي يوز آتمش ايكي ونسخه سامريده بيك اوچ يوز يدى سنه اولمق اوزره ارايه اولونويور .

هانزى واسكاتك تاليفى اولان عهد عتيق تفسيرنده بونك ايچين بر جدول ترتيب و ترسيم ايدىلىشدر؛ بو جدوله مندرج ذواتك اسملرى حىسانده هر برينك هانكى سنه حياتنده خيراخلىنى مهاد وجوده قدمناهده اولديغى كوستريليور ويالكز حضرت نوحك اسمى مقابلنده حياتك قاچىچى سنده طوفان وقوعبولش اولديغى ارايه اولونويور .

هزاری واسطانتک تفسیرنمده کی جدول

اسماء	نسخه عبرانیه	سامریه	یونانیه
ادم علیه السلام	۱۳۰	۱۳۰	۲۳۰
شیت علیه السلام	۱۰۰	۱۰۰	۲۰۰
آنوش	۹۰	۹۰	۱۹۰
قینان	۷۰	۷۰	۱۷۰
مهیلایل	۶۰	۶۰	۱۶۰
یارد	۱۶۲	۱۶۲	۱۶۲
حنوک	۶۰	۶۰	۱۶۰
مئوسالخ	۱۸۷	۶۷	۱۸۷
لامک	۱۸۲	۵۳	۱۸۸
نوح علیه السلام	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰
	<u>۱۶۵۶</u>	<u>۱۳۰۷</u>	<u>۲۲۶۲</u>

عهد عتیق نسخه لرینک اوچنده ده حضرت نوح آلتی یوز یاشنده
ایکن طوفانک وقوعه کلش اولدینی مندرجدر ؛ آدم علیه السلام سه
طقوز یوز اوتوز سنه معمر اولمش اولدیغدن نسخه سامریه نك قولنجه
نوح علیه السلام ایکی یوز یکرمی اوج یاشنده ایکن حضرت آدم ک
ارتحال ایتمش اولماسی اقتضا ایدیورکه اتفاق مورخین ایله باطلدر .
بوندن بشقه نسخه سامریه نك بو قولنی نسخه عبرانیه ایله یونانیه ده
تکذیب ایتکده در ، زیرا حضرت نوح ک ولادی نسخه عبرانیه ده
حضرت آدم ک ارتحالندن یوز یکرمی آلتی ، نسخه یونانیه ده یدی
یوز اوتوز ایکی سنه صوکر ا وقوعبولمش اولدینی مصر حدر . نصارا

عندئذ مقبول و معتبر بر مورخ اولان « ژوزه ف فیلاویوس » نسخ
ثلاثه آراسنده کی بو اختلاف فاحشدن طولای بونلرک هیچ برینه
اعتبار ایتمه رک حضرت نوح ک ولادت ی وفات آدم ک ایکی بیک ایکی
یوز الی التجی سنه سنه تعلیق ایدیور .

ظهور طوفاندن حضرت ابراهیم علیه السلامک وقت ولادته
قدر مرورایدن مدت، نسخه عبرانیه کوره ایکی یوزطوقسان ایکی،
نسخه یونانیه کوره بیک یتیش ایکی، نسخه سامریه کوره ده طوقوز
یوز قرق ایکی سنه در . آلف الذکر هازی واسکاتک تفسیرنده
بونک ایچین ده باشقه بر جدول ترتیب ایلمشدر . بو جدوله محرر
اولان ذواتک - سامدن ماعداسنک - اسامیسی مقابلنده قاج یاشنده
ایکدن دنیایه ذریعتلری بکیش اولدینی مسطور اولوب یالکنز سام ک
طوفاندن قاج سنه صوکر اولادی اولدینی ارايه اولونمشدر :

اسماء	نسخه عبرانیه	سامریه	یونانیه
سام	۲	۲	۲
ارفخشند	۳۵	۱۳۵	۱۳۵
قینان	۳۵	۳۵	۱۳۰
شاخ	۳۰	۱۳۰	۱۳۰
غابر	۳۴	۱۳۴	۱۳۴
فالغ	۳۰	۱۳۰	۱۳۰
رعو	۳۲	۱۳۲	۱۳۲
مسروغ	۳۰	۱۳۰	۱۳۰
ناحور	۲۹	۷۹	۷۹
تارح	۷۰	۷۰	۷۰
	۲۹۲	۹۴۲	۱۰۷۲

ایشته بوجدولك مطالعه سندن مستبان اولاجنى وجه ايله نسخ
ثلاثه توراتك روایتلى بینى تالیف ایتك مستحیلدر .

نسخه عبرانیه ده حضرت ابراهیمك طوفاندن ایكى یوز طقسان
ایكى سنه صوگرا تولدایتدیكى کوستریلیور؛ سفر تکوینك طوقوزنجی
بابنده یکرى سکزنجی آیتده حضرت نوحك طوفاندن صوگرا
اوج یوز اللى سنه معمر اولدیغى تصریح ایدیلیور؛ احوالده حضرت
نوحك زمان ارتحالیده ابراهیم علیه السلامك اللى سکر یاشنده اولماسى
اقتضا ایدیلیورکه بوده مورخلر طرفدن متفقاً جرح وابطال ایدلمشدر.
بو قولى نسخه یونانیه ايله نسخه سامریه ده تکذیب ایتکده در؛
زیرا حضرت ابراهیمك ولادتى نسخه عبرانیه کوره حضرت نوحك
ارتحالندن بدى یوز یکرى ایكى، نسخه سامریه کوره بش یوز
طوقسان ایكى سنه صوگرا واقع اولمش اولدیغى حالده نسخه یونانیه ده
شالغ عائله سیله ارفخشذ عائله سی میانه سنه قینان عائله سی ادخال وضم
ایدیلیورکه بوده نسخه سامریه ده کورولم یور. انجیلیوندن اولوب
توراتك نسخه عبرانیه سنه اعتمادایدن لوقاده انساب مسیح قینانى
ادخال وعلاوه ایتمش وبوندن طولایى مسیحیون آراسنده منازعات
عظیمه تگون ایلهمشدر. مورخلرده، بوبابده، بواوج نسخه نك هیچ
برینه اعتماد ایتملر ومدت مذکورہ یی اوج یوز اللى ایكى سنه اولقى
اوزره روایت ایدرلر .

دردنجى عصر میلادیده یاشامش ونصارا عندنده بك رفیع المنزله
بر عالم اولقى اوزره طانمش اولان آکستاین وسائر قدمای مسیحیه

کفیات نام عالم ده پورک :

«توراته نسبتله سامری لړك اداښی، عاداتی، حضرت عیسانك سامری لړه منسوب برقادینله اثنای مکالمه سنده سکوت ایتش اولدینغی وخصوصات سائرې دقتله مطالعه وملاحظه ایدرسهك یهودیلړك توراتی قصداً تحریف ایتش اولمالرینه حکم ایتك اقتضا ایدر.»

یوقاریده «حضرت عیسانك سامری لړه منسوب برقادینله اثنای مکالمه سنده سکوت ایتش اولدینغی» جمله سی کچمشدی. بورقصه درکه یوحنا انجیلك دردنجی بابنده اون طوقوزنجی ویکرمنجی آیتلرنده شویله نقل ایدیلور :

« ۱۹. قاری، اکا آی افندم کورپورم ۲۰ که سن بر پیغمبرسك اجدادمن بو طاغده ۲۱ سجده قیله یلر وسز سجده قیلق لازم اولان محل ۲۲ اورشالیم ده در دیرسکز دیدی.»

مادام که بو قادین جناب مسیحك پیغمبر اولدینغی بیلدی ومادام که محل سجده بو طاغ یاخود اورشالیم اولماسی مسئله سی یهودیلرله سامری لر بیننده متازع فیها اولان مسائلك اڭ عظیم ومهملرندن دی، حتی بوایکی فرقه بو مسئله دن طولانی یکدیگرینی توراتی تحریف ایتش اولقله اتهام ایدردی. اگر توراتك بو موضعی حقیقه سامری لر طرفدن تحریف ایدلش اولایدی جناب مسیح او قادینه حقیقت حالی بیان ایدردی. فقط سکوت ایتش اولماسی بو خصوصده حق سامری لړك النده اولدینغه دلالت ایدر.

جای دقتدرکه نصارا عالمری بو مسئله ده حقیقت حالی اقرار ایتمکدن

باشقه بر چاره بولاماد قلدن توراتك تحريف ايدلمش اولديغى مجبوراً
اعتراف و تصديق ايدىورلر .

كتاب تنيه نك يكرمى يدنجى بابنده دردنجى آيت نسخه
عبرانيه ده :

« اردن دن عبور ايتديك كرده بنم سكا بوكون تنيه ايتديكم بو طاشلى
عيبال طاغنده ديكوب آنلى كرچله صوايه سك »
طرزنده محرر اولديغى حالده نسخه سامريه ده :

« بنم سزه وصيت ايله ديكم طاشلى جرزيم طاغنده نصب ايدك »
شكلنده تحرير ايدلمشدر . ينه كتاب تنيه نك يكرمى يدنجى بابنك
اون ايكنجى ، اون اوچنجى آيتلىله اون برنجى بابك يكرمى طوقوزنجى
آيتدن آ كلاشيلديقه كوره عيبال ايله جرزيم بربرينه متناظر ايكي
طاغدر ؛ نسخه عبرانيه دن حضرت موسا مسجدك عيبال طاغى
اوزرنده بنا ايدلمه سنى امر ايتديكى آ كلاشيلور ؛ نسخه سامريه ده
ايسه مسجدك جرزيم طاغى اوزرنده انشا ايدلمه سنى امر ايدلديكى
منفهم اوليور .

يهوديلرله سامرى لر ييتنده موجود اولان بو اختلاف ، اسلافدن
اخلافه انتقال ايتمش وايكى فرقه دن هربرى ، حق كندنده اولديغى
بيان ايله ، ديكرنى توراتى تحريف ايتمكله اتهام ايله مشدر . پروتستان
طاللى ده توراتك بو موضعه ده اختلاف واقع اولديغى بيان ايدرلر .
مفسر آدام قلاق ، تفسيرينك جلد اولنده ، سكز يوز اون يدنجى
صفحه سنده ده يوركه :

« محقق کفی کات نسخه سامریه نك، پاری و درشیورید نسخه
عبرانیه نك صحیح اولدیفنی ادعا ایدرلر؛ لاکن اکثر ناس کفی کات ک
ایراد ایله دیکی ادله قوتلی اولوب بونلره جواب بولوناما یا جفی آکلایور
ویهودیلرک، سامری لره اولان خصومتلرندن طولانی، توراتی
تحریف ایتیش اولدقلرینی جزم ایدیور. هرکسجه معلومدرکه جرزیم
طاغنده منبعلر، باغلر، باغچلر، متنوع نباتلر وارددر؛ عیال سه قوب قورو،
چیرچیلایق بر طاغدر. بناء علیه جرزیم طاغنده برکت ومبدولیت
موجود اولدیغندن [مسجدك بناسی ایچین البسه بوراسنك انتخاب
وترجیح ایدیلرجهکی آشکاردر. « بو سوزلردن ده استدلال اولونورکه
کرک کفی کات وکرک سائر بر چوق ذوات نسخه عبرانیه نك محرف
ونسخه سامریه نك صحیح اولدیغه اعتقاد ایدرلر.

سفر تکوین ده یکریمی طوقوزنجی بابک ایکنجی آیتی :

« ترلاده اولان قیویه وآغیلک اوکنده کی اوج قیون سورسینه نظر
ایتدی. قیونلر اشبو قیودن صیواریلوردی. وقیونک اغزنده بیوک برطاش
واردی »

بویوک حرفلرله معناسی افاده ایتدیکی حالده سکزنجی آیتی :

« ایمدی دیدیلرکه بز مقتدر دکلز حتی طوار اجتماع ایدلر الخ . . . »
مفهومی مفیددر.

بو ایکنجی وسکزنجی آیتلرده کی « قیون سورسی » « طوار »
تصیرلری خطا اولوب طوغروسی نسخه سامریه ده، یونانیه ده وواتنک
ترجه عبرانیه سنده محرر اولدیفنی وجه ایله « چوبان » کلمه سی در.
هارسلی نام مفسر، تفسیرینک جلد اولنک دردنجی صحیفه سنده

یوقاریده بحث اولونان ایکنجی آیتک تفسیری ذیلنده « بو مقامده
اوج چوبان تعبیری اولاجنی ظن اولونور ؛ کنی کات ک قولاته
نظر ایدیکز » دیدکدن صوکر ا بو ایکنجی آیتک تفسیرنده ده :
« بومقامده (حق اوج چوبانلر اجتماع ایدلر) کله لری بولونایدی ده
مناسب اولوردی . نسخه سامریه ایله نسخه یونانیه ، کنی کات قولنه
وهوبی کتبت . نظر ایدیکز ، ده بور . »

ادام قلارقد تفسیرینک جلد اولنده : « نسخه سامریه نک صحیح
اولدیفنده هوبی کتبت زیاده سیله اصرار اییور » دهمشدر .

هورن نام مفسرده تفسیرینک جلد اولنده کنی کات وهوبی کتبتک
رایلرینه اتباعاً « چوبان » تعبیری یرینه « قویون سوروسی » تعبیرینک
یازلمش اولماسی مطلقاً مستسخک سهو وذهولدن ایلری کلشدر ،
ده بور .

صموئیل ثانی سفرینک یکرمی دردنجی بابنک اون اوجنجی
آیتده واقع اولان « یدی سنه » ترکیبی تواریخ اول سفرینک برنجی
بابنک اون اوجنجی آیتده « اوج سنه » ترکیبه منقلب اولوپورکه
بو ایکی تعبیردن بری مطلقاً غلط وخطا اولق لازم ککیر .

مفسر ادام قلارقد ، صموئیل ثانی سفرینک بحثی کچن عبارده سی
ذیلنده : « تواریخ اول سفرنده « اوج سنه » ده به محرردر ، « یدی
سنه » دکل ؛ نسخه یونانیه ده ده تواریخ اول سفرینه موافق اولارقد
« اوج سنه » یازلمش اولماسنه نظراً اصح اولان « اوج سنه » اولدینی
واردسته اریایدیر . ده بور .

تواریخ اول سفرینک نسخه عبرانیه سنده طوقوزنجی بابک اوتوز
ایشنجی آیتده :

« قز قرنداشنک اسمی معکاه ایدی »

بونک صحیحی « قز قرنداشی » یرینه « زوجہ سی » تعیری بولونمقدرد؛
آدام قلارق : « نسخه عبرانیه ده » قز قرنداشی » تعیری وارد
اولمشده یونان، لاتین، سریانی لسانلرنده کی نسخه لرده (زوجہ سی)
کله سی واقع اولش وسائر مترجم لرده اولنرہ تبعیت ایتشدردہ یور .

پروتستان فرقه سنک جمهور علماسی ، بو مسئله ده ، نسخه
عبرانیه ده تحریف وقوعی تحقق ونعین ایتدیکنی کورد کلرندن اونی
تورک ایدوب یونان، لاتین و سریانی لسانلرنده کی نسخ مترجمیه تبعیت
ایتدیلر .

تواریخ ثانی سفرینک نسخه عبرانیه سنده یکریمی ایکنجی بابک
ایکنجی آیتده :

« یهودا ملکی یورام ک اوغلو آخزیا ملک اولدینده قرق ایکی باشنده
اولوب »

ذه نیلیور ، بوا یسه بلا اشتباه بر غلط فاحشدر ، چونکه یورام ک
خرق باشنده وفات ایتدیکی تابشدر ، اوغلو آخزیا ایسه اونک وفاتی
متعاقب سریر سلطنته جلوس ایتدیکندن بو آبتک صحفی تسلیم
ایدلیکی تقدیرده اخزیانک کندی باباسندن ایکی یاش بویوک اولماسی
ایقبضا ایدیور .

ملوك ثانی سفرینك سگزنجی بابنده یکرمی آلتنجی آیتده :

« بو وقتده (یعنی اخزیا سریر حکمرانی یه جالس اولدینی زمانده) یکرمی ایکی یاشنده ایدی »

ده یه محرردر .

آدام قلارق تفسیرینك جلد ثانیسنده توارنخ ثانیك ذیلنده بو ماده حقنده شو مطالعاتی ایراد ایله یور :

« توراتك ترجمه عربیه و سریانیه سنده اخزیا حکمدار اولدینی زمان یکرمی ایکی و یونانی نسخه لرک بعضارنده یکرمی یاشنده بولوندینی مسطور اولدیغندن اصل نسخه عبرانیه دهده بویله اولماسی اقتضا ایدرسده اوللری ارقام عددیه حرفلره رسم ایدلک حسیله کاتبك حین تحریرده ذهولاً « کاف » یرینه « میم » (۱) یازمش اولماسی اغلب احتمالاتدر .

توارنخ ثانی سفرینك نسخه عبرانیه سنده یکرمی ایکنجی بابك طوقوزنجی آیتده :

« جناب حق ملك اسرائیل اولان آخاز سبیله یهودای ذیل ایتدی »

عباره سنده کی « اسرائیل » لفظی غلطدر؛ چونکه آخاز یهودا حکمداری ایدی، اسرائیل حکمداری دکلدی. توراتك لاتین و یونان لسانلرنده کی نسخه لرنده ده « یهودا » کلمه سی محرر اولدینی جهتله نسخه عبرانیه محرردر .

[۱] ایجد حسابنده « کاف » یکرمی ، « میم » فرق عددینه دلالت ایدو-

قرقئجی مزموږ (۱) ك آلتئجی آیتده محرر اولان

« بنم قولاقلى آچدك »

عباره سنى « پولوس » عبرانىلره تحریر ایتدیكى كتابك اوتئجی بابنده
بشنجی آیتده :

« بنم ایچون حسد حاضرلادك »

طرزنده یازمشدر ، او حالده بو ایكى عبارده دن برینك غلط
و محرف اولدینى آشكاردور. آدام قلارقك رأینجه دوچار تحریف
اولان ، نسخه عبرانیه در .

توراتك نسخه عبرانیه سنده یوزبشنجی مزموږك یكرمى سكزنجی
آیتده :

« آنلر آنك قولنه عامى اولمادیلر »

ده نیلدىكى حالده نسخه یونانیه ده :

« آنلر آنك قولنه عامى اولدیلر »

ده نیلمشدر ، برى نفى ، دىكرى اثبات اولان بو ایكى كلامدن
برینك غلط اولمق اقتضا ایده جكى بر امر جلیدر . هازى واسكات
توراتك بو موضعه ده غلط و تحریف وقوعولمش اولدینى كمال حیرت
واضطراب ایله تصدیق و تسلیم ایدیور ، فقط تحریفك نسخه اصلیه
ده مى ، یوقسه نسخ مترجه ده مى اجرا ایدلمش اولدینى تعینه قادر
اولامایور .

[۱] حضرت داوده نازل اولان «زبور» . توراتده «مزامیر» عنوان
وبریلور . «مزامیر» ك منقسم اولدینى ابوابدن هر برینه ده «مزموږ»
تعیر ایدیلور .

صموئیل نانی سفرینک یکرمی دردنجی بابنک طوقوزنجی آتی
 « بنی اسرائیل سکر یوز بیک و یهودا بش یوز بیک بهادر ایدی »
 معناسی افاده ایتدیکی حالده سفر ملوک اولک یکرمی برنجی
 بابنک بشنجی آتی

بنی اسرائیل بر میلیون یوز بیک و بنی یهودا سکر یوز بیک مرهده بهادر
 ایدی »

مأنی شامل بولونویور . بو ایکی عبارت متضادهدن بریسنک
 محرف اولدیغی محققدر . آدام قلار ق تفسیرینک جلد نانیسنده سفر
 صموئیل عبارتسی ذیلده بوبابده شو وجه ایله بیان مطالعه ایدیور:
 « بو عبارت لرك ايكیسنده طوغرو عد ایتك ممکن اولامایاجنی
 کی هانکیسنک طوغرو اولدیغی تعین ایله مکده مستحیلدر ، فقط
 برنجی عبارت نك طوغرو اولماسی ظن اغلیدر . عهد عتیق ق قصص
 وتواریخه تعلق ایدن اسفارنده ، مواضع سائرهنه نسبة پك جوق
 تحریفات ایقاع ایدلمشدر ؛ بونلری تدقیق ایتمه جالیشمق عبدر ؛
 بوبابده الكمعقول طریق ، انکاری قابل اولمایان ، تحریفات مذکورہ یی
 تصدیق ایتکدر . واقعا عهد عتیق مصنفلری سوبله دکلیغی وحی
 والهام تحتده اولار ق سوبلر لردی ؛ فقط اونلر ک ناقللری اولانلر
 اوله دکلی . »

ایشته پروتستان کلیساسنک اعظم رجالتدن اولان بومنصف ذات
 هم اسفار وتواریخده تحریفات کثیره موجود اولدیغی اعتراف ایدیور ،
 همده بو محرف اقوالک تأویل وانکاری غیر قابل بولوندیغی کتم
 ایتمه یور .

مفسر هارسلی ، تفسیرینک جلد اولنده ایکی یوز طقسان برنجی
هیغهده سفر حکامک اون ایکنجی بابنک دردنجی آیتک تفسیری
ذیلنده :

« بو آیتک محرف اولدیغده شبه یوقدر ، ده یور .
صموئیل سفرینک اون بشنجی بابنک سکزنجی آیتده کی « ارم »
لفظی غلطدر ، بونک صحیحی « آدم » اولدیغده شبه یوقدر ،
بوسیلهدرکه مفسر آدم قلاروق اول امرده بونک غلط اولدیغده حکم
ایدیور ، سوکراده بوغلطک سهو کاتبدن نشأت ایله دیکی ظن
اغلبدر ، ده یور .

صموئیل ثانی سفرینک سکزنجی آیتده کی « قرق » لفظی غلط
اولوب طوغروسى « درت » لفظیدر ، آدم قلاروق تفسیرینک ایکنجی
جلدنده :

« بو آیتک محرفیتده شبه یوقدر ، ده یوب اکثر عالملاک بونی
سهو کاتبه حمل ایتدکارنی بیان ایدیور .

تواریخ اول سفرینک یدنجی بابنک التنجی آیتی
« بنیامین اوغلاری بالم وباکر و بدیمیل اولوب اوچ نفر ایدی »
ده یور ، حال بوکه سفر مذکورک برنجی آیتده :

« بنیامین ک بیوک اوغلو بال و ایکنجیسی اشبل و اوچنجیسی ده اخرخدر »
ده نیلیور ، ایکنجی آیتده :

« دردنجیسی توحه و بشنجی رافاه اولدینی بیان ایدیور »
۱۸۴۸ سنه میلادیه سنده طبع ایدیلن سفر تکوینک قرق آلتنجی
بابنک یکرمی برنجی آیتی سه :

« بنیامینک اوغللری بالغ و یاخور و اشیل و جبرا و نعمان و اسی و روش و ما فیم و هو فیم و ایددر »

مأئده در. بناءً علیه بواوچ عبارت اراسنده ایکی وجه ایله اختلاف وار: برنجیسی اسما اعتباریه، ایکنجیسی عدد اعتباریه، برنجی عبارتده اولاد بنیامینک اوچ، ایکنجی عبارتده بش، اوچنجی عبارت اون نفر اولدقلری ذکر اولونویور. برنجی و ایکنجی عبارتده لر عینی سفرده آیان ایدلش اولدقلرندن مصنف واحدک کریوه تناقضه دوشمش اولدیفنه حکم ایتک اقتضا ایدیور .

مصنف سه عزرا علیه السلامدر؛ بویله برنجی ذی شانه تناقض خطیه سی اسناد ایتک جائز اولامایاجفندن بو عبارتده لردن برینک صحیح، دیگر لرینک کاذب اولملری اقتضا ایدیور ؛ نصارا عالملری بوبابده عجز و حیرت ایچنده قالدقلرندن جناب عزرا یه خطا نسبت ایتکده مضطر قالیورلر. ادام قلاق برنجی عبارتده نک تفسیری ذیلنده ده یورکه :

« مصنف بو موضعه ؛ اولاد درت احفادی فرق و تمیز ایده - مدبکندن ولدیرینه حفید، حفیدیرینه ولد یازمش؛ بوکی اختلافاتی تألیف ایله اوغراشمق سه بی فائده در ؛ یهودی عالملری ده یورلرکه : بوسفری عزرا علیه السلام تحریر ایتمش سهده ابنای بنیامینک هانکیلری اولاد، هانکیلری احفاد اولدقلرینه دائر معلومات صحیحیه واصل اولامامشدی؛ مأخذ انخاذ ایتدیکی صحف و اوراق ده ناقصدی. بزم ایچین بوقیل مشاغلی ترک ایتک اولی و الزمدر . »

معلوم درکه جمهور اهل کتاب دیرلرکه: تواریخ ازل و ثانی بی حجبی

وذكر يا عليهما السلامك معا ونثريه عزرا عليه السلام يازدى. بناء عليه
 بوایکی کتاب اوج نبی طرفندن تحریر ایدلدى. نقول تواریخه نظراً
 کتب عهد عتیق نابوقودونوسور (بخت النصر) حادثه سندن اول
 نابود اولوب کیتمش، اسملرندن باشقه اورتاده هیچ برشی قالماشدی.
 اکر عزرا علیه السلام بونلری ایکنجی دفعه اولارق تدوین ایتیمش
 اولایدى، ده او زمانلر نسیان ایدیلرلر والی الابد منسى اولوب
 قالبرلردی. واقعا پروتستان فرقه سی جناب عزرايه نسبت ایدیلن
 سفری کتب سهاویدن عد ایتزلر، فقط بویله اولدیفی حالده یینه
 اونى نظر اعتباردن اسقاط ایله مزلر. مورخین نصارادن نقل ایله:

«تورات یا عیش اولدیغندن هیچ کسه نکه ده محفوظی اولما دینی جهته
 روح القدسک عون و امداد ایله ایکنجی دفعه اولارق عزرا علیه السلام
 جمع وتلفیق ایله دی . . دیرلر .

قاتولک کلیسای عالم لرندن ژان میلز ۱۸۴۲ سنه میلادیه سنده
 طبع ایدیلن اثرنده ده یورکه :

«توراتک نسخه اصلیه سیله کتب عهد عتیقک سائر نسخه لری
 اورشالیمک نابوقودونوسور (بخت النصر) طرفندن تسخیری هنکامنده
 عسا کر مستولیه نک اللرینه دوشوب ضایع اولدی . بوبابده ارباب
 دانشک کافه سی متفقدر، واقعا عزرا علیه السلام بوکتابلری الهام
 ربانی ایله تکرار یازوب میدانه قویدی سه ده بونلرده آتی یوکوس
 وقعه سنده اورتادن غائب اولوب کتدی .

شیمدی، کرک پروتستان، کرک قاتولک کلیسای اعظم رجالک
 ایو قایدنبری نقل ایتدی کمز اقوالدن شو امور سبعة تین ایدیور :

۱ — اليوم متداول اولان تورات حضرت موسايه ائزال والهام اولونان تورات دكلدر. اكر توراتك نسخه اصليه سي منعدم اولدقدن سوگرا دفعه ثانيه ده عزرا عليه السلامك يازمش اولديني تورات بطريق الالهام يازمش اولايدي — نصارانك ديديك كي — صحبي غلظدن تميزه كافي اولمايان محف واوراق ناقصه مأخذ اتخاذايدلمزدی؟ مادام كه ايكنجی دفعه يازمش اولان تورات، مأخذ سخيغه استادا يازلمشدر، محرري عزرا عليه السلام — دكلدر — اولسه ده شاين امن واعتماد اولاماز .

۲ — عزرا عليه السلامك كنديسه ايكي رسول معاونت ايتديكي حالده تواريخ اول سفريني غلط يازمش اولديني ثابت اولويور، بو حالده تحرير ايتمش اولديني سائر كتب توراتيه ده ده كنديسندن غلط صدور ايتمش اولماسي تجويز ايديله بيلير. بناء عليه برآدم براهين قطعيه مخالف ويا خود بداعت و حقيقتله متصادم اولان خصوصاتي انكار ايتسه باس كوروله مز. مثلا :

عصمت نبوتله زلل وخطايادن پاك و منزّه اولان انبياي ذي شان حقلرنده (حاشا ثم حاشا) توراتك شو نقولن :

« سفر تكوين : باب ۱۹ ، آيه ۳۰ — ولوط « صوعر » دن چيقوب ايكي قزي ايله برابر طاغده ساكن اولدى . زيرا « صوعر » ده ساكن اولقدن خوف ايدوب ايكي قزيله برابر ۳۱ مفارده ساكن اولدى. وبيوك كوچكه پدرمض اختيار اولوب يرده دخی بتون دنيا نك ۳۲ عادتته كوره بزه تقرب ايدم جك برار يوقدر. كل، پدرمضه شراب ايجروب انكله ۳۳ ياتهرق پدرمضدن ذريت پيدا ايدم لم ديدى واول كيجه پدرلرينه شراب ايجيره رك بيوك

قز کیروب پدریله یاتدی ۳۴ او دخی (یعنی پدری) انک یاتوب قالقدیغنی
 بیلمدی وایرتسی کون بیوک قز کوچکه ایشته بن دون کجه پدرمله یاتدم
 بوکیجهینه آکا شراب ایچیرهلمده سن ده کیروب آنکله یات وپدرمزدن ذوبت
 پیدا ابدلم دیدی . ۳۵ واول کجه دخی پدرلرینه شراب ایچیردیلر وکوچک
 قز قالقوب آنکله یاتدی . لوط ۳۶ دخی آنک یاتوب قالقدیغنی ۳۷ بیلمدی .
 بومنوال اوزره لوطک ایکی قزی پدرلرندن حامله اولدیلر وبیوک قز براوغل
 طوغروب آکا مواب تسمیه ۳۸ ایلهدی وبوکونه دکین موآپ لارک پدری
 اودر وکوچک قزدخی براوغل طوغروب آکا بن عما تسمیه ایلهدی . بوکونه
 دکین عمانی لارک پدری اودر .

صموئیل ثانی سفری ، باب ۱۱ .

آیه ۲ : وواقع اولدی که آقسام وقتنده داود یثاغندن قالقوب سراپک
 طای اوزرنده کرر ایکن برقاری بی یثاغنده اولدیغنی حالده ۳ طامدن کوزدی
 واول قاری غایت جمیله ایدی وداود کوندروب اول قاری حقنده سثوال
 ایتدیکنده بری بو، حتی اوریانک زوجه سی بنشیاع بنت الیامدر دیدی وآدملر
 کوندروب آتی آلدی وصرقومه آنک یاننه کلدیکنده داود آنکله یاتدی .
 صرقومه ایسه ناپا کلکنندن هنوز تطهر اولنشدی وصوره کندی ۵ خانه سنه
 کیتدی وقاری حامله اولقله داوده حامله اولدم ۶ دیو خبر کوندردی وداود
 یوآب . حتی اوریاپی ۷ بکا کوندردیو خبر کوندردی ۸ یوآب دخی اوریاپی
 داوده کوندردی واوریانک نزدینه کلدی وداود یوآب صاغ و سالمی وقوم
 صاغ سالمی و محاربه نه حالده در دیوسثوال ایلدی وداود اوریاپه خانه که اینوب
 آیاقلریکی بیقه دیدی . اوریا دخی سرایدن چیقدیغنده ۹ اردنجه ملک طرفندن
 بر عطیه کوندردی . اما اوریا افندیسنک بالخله بنده کانیه سراپک قبوسنده
 یاتوب ۱۰ کندی خانه سنه ایغدی وداوده اوریا کندی خانه سنه ایغدی
 دیو خبر ویردیلر . داود ۱۱ دخی اوریاپه دخی سن یولدن کلیورمیسک ؟
 یچون خانه که اینزسک ؟ دیدی واوریا داوده تابوت العهد واسرائیل ویهودا
 جادرلرده طوروب افندم یوآب وافندمک بندکانی صهراده قونارلر ایکن بن
 یسوب ایچمکه وزوجه م ایله یانغه خانه می کیده م حیالک ۱۲ حق ایچون

و جانك حباتى حق ايجون بن بوشبى اتم ديدى . داود دخی اورياه
 بوکون دخی بوراده قال ويارين سنى کوندرم ديدى . اوريا دخی اول
 کون و ايرتسى کون ۱۳ اورشاليمده قالدى وداود اونى دعوت ايلدى . اول
 دخی آنک حضورنده ييوب ايجدى وداود آنى سرخوش ايتدى و آقشامده
 افنديسك بندکاني ايله يئاغنده ياتغه چيقدى . لکن خانه سنه ۱۴ ايمدى
 و صبح اولدقده داود يواكب بر مکتوب يازوب ۱۵ اوريا نك يديله کوندردى
 و مکتوبده اوريايى عاربه نك اك شدتلى برينه قويوب اردندن چکلکز که ۱۶
 اوريا لوب اولسون ديو يازمشدى . ايمدى يواكب شهرى محاصره ايدر ايکن
 اوريايى قوتلى آدم لر ۱۷ بولنديغى بيلديكى يرك قارشوسنه قويدى و شهرک
 اهاليسى چيقوب يواكب ايله جنک ايتدکلر نده داودك ارکاني اولان خلقدن
 بعضيسى دوشدى حيتى ۱۸ اوريا دخی اولدى .

مقام جلد اول . بحول الله و توفيقه

